

به نام خدا

پیشگفتار

بر اساس رویکرد توسعه انسانی بهبود سه عامل درآمد سرانه، آموزش و بهداشت، سطح توسعه‌یافتگی را ارتقاء می‌دهد. ارائه خدمات آموزش و بهداشت به ویژه در سطوح پایه، از وظائف حاکمیتی دولت محسوب شده و دولت غالباً به صورت مستقیم به ارائه آن‌ها می‌پردازد. در زمینه اشتغال و درآمد سرانه، گرچه بخشی از اشتغال توسط سازمان و واحدهای تحت مالکیت دولت ایجاد می‌شود ولی وظیفه اصلی دولت در این خصوص، ایجاد محیط کسب و کار مساعد و هدایت جامعه به سوی فعالیتهای مولد اقتصادی است. موفقیت دولت در ایجاد اشتغال و افزایش توان مالی خانوارها موجب خرید خدمات آموزشی و بهداشتی از بخش خصوصی شده و نتیجه آن کاهش تعهدات دولت در امور اجتماعی و کاهش کسری بودجه می‌باشد. استان خوزستان به دلیل موقعیت جغرافیائی، منابع زیر زمینی و سرمایه‌گذاری‌های عظیم انجام شده در صنایع فلزی، پتروشیمی و کشت و صنعت‌ها از قابلیت‌های اقتصادی بالقوه فراوانی برخوردار است که امکان تمرکز بر فعالیت‌های اقتصادی به عنوان موتور محرکه توسعه را فراهم می‌آورد. علی‌رغم ظرفیت‌های بی‌بدیل اقتصادی، سطح توسعه یافتگی استان متناسب با این قابلیت‌ها نبوده و از توسعه ناهمگون نیز رنج می‌برد. تدوین برنامه توسعه اقتصادی با دو هدف ارتقاء ارزش افزوده و اشتغال استان و همچنین توسعه متوازن، پس از تصویب در شورای برنامه ریزی و توسعه استان در دستور کار قرار گرفت. تنوع اقلیم و توپوگرافی و توزیع نسبی زیرساخت‌ها در پهنه سرزمین، این امکان را فراهم می‌آورد که متناسب با مزیت‌های هر شهرستان برنامه توسعه اقتصادی در مقیاس شهرستان تدوین گردد، به نحوی که نقشه راه همه شهرستان‌ها در مسیر توسعه مشخص گردد. از آنجا که منابع و زمان در هر گونه برنامه‌ریزی از جمله این برنامه از محدودیت‌ها می‌باشد، رویکرد استراتژیک (در مقابل جامع) برای این برنامه انتخاب گردید تا بر تعداد معدودی قابلیت که بیشترین اثرگذاری بر ایجاد اشتغال و ارزش افزوده دارند، تمرکز شود. روش شناسی **برنامه راهبردی توسعه اقتصادی شهرستان‌های استان خوزستان**، بر گرفته از تلفیق سه نگرش برنامه‌ریزی راهبردی، برنامه‌ریزی اقتصادی و برنامه‌ریزی منطقه‌ای است که از این نظر رویکردی جدید محسوب می‌شود. در این برنامه استان به ۹ منطقه برنامه‌ریزی تفکیک شده و برنامه توسعه اقتصادی شهرستان‌ها در قالب سند توسعه این مناطق سازمان‌دهی شده است، لذا برای نخستین بار همه مناطق استان دارای اسناد توسعه‌ای شده‌اند. تکیه حداکثری بر توان

کارشناسی فرمانداری‌ها و ادارات شهرستان‌ها در شناسایی قابلیت‌ها، مزیت‌ها، مسائل و راهبردها از نکات مثبت این برنامه است، که استفاده از آن را در جهت‌گیری و تصمیم‌گیری‌ها تضمین می‌نماید. به منظور آشنائی مدیران، کارشناسان و دست‌اندرکاران دستگاه‌های اجرائی و فرمانداری‌ها کلاس‌های آموزشی متعددی برگزار گردید تا ضمن تدوین سند مذکور، دانش برنامه‌ریزی مرتبط با این برنامه در بدنه مدیریتی و کارشناسی استان نهادینه شود.

در تدوین این برنامه طیف گسترده‌ای از مدیران و کارشناسان دستگاه‌های اجرائی و فرمانداری‌ها مشارکت داشته‌اند که از همه این عزیزان نهایت قدردانی را دارم. تدوین چارچوب و ارائه آموزش توسط آقای نیکو معاون هماهنگی برنامه و بودجه و تلفیق و جمع‌بندی برنامه توسط خانم وسطائی انجام شده است که از مساعی آنان سپاسگزارم. مطمئناً اخذ نقطه نظرات خبرگان و صاحب‌نظران امر در ارتقاء کیفیت این مجموعه موثر خواهد بود که امید است تدوین کنندگان این سند از آن بهره‌مند شوند.

امید حاجتی

رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی خوزستان

فهرست عناوین سند راهبردی توسعه اقتصادی شهرستان‌های استان خوزستان

صفحه

عنوان

۱	مقدمه
۳	منطقه یک برنامه ریزی شهرستان های اهواز، باوی، کارون و حمیدیه
۵	۱- معرفی منطقه یک برنامه ریزی
۵	• موقعیت جغرافیایی و تقسیمات سیاسی
۶	• جمعیت منطقه
۶	• کانون های شهری
۷	• ملاحظات زیست محیطی منطقه و محدودیتهای استقرار و توسعه فعالیتهای اقتصادی
۸	۲- اقتصاد منطقه
۸	• ساختار اقتصادی منطقه
۹	• اشتغال و بیکاری
۱۰	۳- ویژگیهای بارز منطقه
۱۰	• طبیعی و جغرافیائی
۱۱	• زیر ساخت ها
۱۱	✓ حمل و نقل و محورهای مواصلاتی
۱۳	• بخش های اقتصادی
۱۳	✓ صنعت
۱۴	✓ نیروگاهها..
۱۵	✓ شهرکها و نواحی صنعتی
۱۶	• کشاورزی و شبکه آبرسانی

- ✓ منابع طبیعی و آبخیز داری ۱۷
- ✓ دامداری و شیلات ۱۸
- ✓ شیلات ۲۰

جداول قابلیت‌های شهرستانهای منطقه ۱ ۲۲

- قابلیت‌های بخش صنعت شهرستان اهواز ۲۳
- قابلیت‌های بخش گردشگری شهرستان اهواز ۲۵
- قابلیت‌های بخش کشاورزی شهرستان اهواز ۲۷
- قابلیت‌های بخش کشاورزی شهرستان باوی ۲۸
- قابلیت بخش صنعت شهرستان باوی ۳۱
- قابلیت‌های بخش گردشگری شهرستان باوی ۳۲
- قابلیت بخش کشاورزی شهرستان حمیدیه ۳۴
- قابلیت بخش صنعت شهرستان حمیدیه ۳۵
- قابلیت بخش گردشگری شهرستان حمیدیه ۳۶
- قابلیت‌های بخش کشاورزی شهرستان کارون ۳۷

منطقه ۲ برنامه ریزی شهرستان های آبادان و خرمشهر ۳۹

- ۱- معرفی منطقه دو برنامه‌ریزی ۴۱
- موقعیت جغرافیایی و تقسیمات سیاسی ۴۱
- جمعیت منطقه ۴۲
- کانون های شهری ۴۲
- ملاحظات زیست محیطی منطقه و محدودیتهای استقرار و توسعه فعالیتهای اقتصادی ۴۳
- ۲- اقتصاد منطقه ۴۳
- ساختار اقتصادی منطقه ۴۳
- اشتغال و بیکاری ۴۴
- ۳- ویژگیهای بارز منطقه ۴۴

- طبیعی و جغرافیائی ۴۴
- زیر ساخت ها ۴۵
- ✓ حمل و نقل ۴۵
- ✓ مرز و پایانه تجاری، زیارتی شلمچه ۴۶
- ✓ بندر صیادی اروند کنار ۴۶
- ✓ محورهای مواصلاتی ۴۶
- بخش های اقتصادی ۴۷
- ✓ صنعت ۴۷
- ✓ معادن ۴۸
- ✓ انرژی ۴۸
- ✓ شهرکها و نواحی صنعتی ۴۹
- کشاورزی و شبکه آبرسانی ۵۰
- ✓ منابع طبیعی و آبخیز داری ۵۱
- ✓ دامداری و شیلات ۵۲
- ✓ ویژگیهای تجاری – بازرگانی ۵۳

جداول قابلیت‌های شهرستان‌های منطقه ۲ ۵۶

- قابلیت‌های بخش کشاورزی شهرستان آبادان ۵۷
- قابلیت‌های بخش صنعت شهرستان آبادان ۶۰
- قابلیت‌های بخش گردشگری شهرستان آبادان ۶۱
- قابلیت‌های بخش تجارت و بازرگانی خرمشهر ۶۲
- قابلیت‌های بخش گردشگری خرمشهر ۶۳
- قابلیت‌های بخش صنعت خرمشهر ۶۴

منطقه ۳ برنامه ریزی شهرستان های بندرماهشهر، هندیجان و شادگان ۶۵

- ۱- معرفی منطقه ۶۷

- موقعیت جغرافیایی و تقسیمات سیاسی ۶۷
- جمعیت منطقه ۶۸
- کانون های شهری ۶۸
- ملاحظات زیست محیطی منطقه و محدودیتهای استقرار و توسعه فعالیتهای اقتصادی ۷۰
- ۲- اقتصاد منطقه ۷۱
- ساختار اقتصادی منطقه ۷۱
- اشتغال و بیکاری ۷۱
- ۳- ویژگیهای بارز منطقه ۷۲
- طبیعی و جغرافیائی ۷۲
- زیر ساخت ها ۷۳
- ✓ حمل و نقل ۷۳
- ✓ حمل و نقل هوایی ۷۴
- ✓ حمل و نقل دریایی ۷۴
- بخش های اقتصادی ۷۵
- ✓ صنعت ۷۵
- ✓ معادن ۷۵
- ✓ نیروگاهها ۷۶
- ✓ شهرکها و نواحی صنعتی ۷۶
- کشاورزی و شبکه آبرسانی ۷۷
- ✓ منابع طبیعی و آبخیز داری ۷۹
- ✓ دامداری و شیلات ۷۹
- ✓ ویژگی های تجاری بازرگانی منطقه ۸۴
- ✓ گردشگری ۸۵

جداول قابلیتهای شهرستانهای منطقه سه ۸۶

قابلیتهای بخش کشاورزی شهرستان ماهشهر	۸۷
قابلیتهای بخش صنعت شهرستان ماهشهر	۸۸
قابلیتهای بخش بازرگانی شهرستان ماهشهر	۸۹
قابلیتهای بخش حمل و نقل شهرستان ماهشهر	۹۰
قابلیتهای بخش کشاورزی شهرستان هندیجان	۹۱
قابلیتهای بخش صنعت شهرستان هندیجان	۹۳
قابلیتهای بخش گردشگری شهرستان هندیجان	۹۵
قابلیتهای بخش کشاورزی شهرستان شادگان	۹۶
قابلیتهای بخش صنعت و تجارت شهرستان شادگان	۹۷
قابلیتهای بخش حمل و نقل شهرستان شادگان	۹۸
قابلیتهای بخش گردشگری شهرستان شادگان	۹۹

منطقه ۸ برنامه ریزی شهرستان های دزفول ، اندیمشک ، شوش ، شوشتر و گتوند ۱۰۰

۱- معرفی منطقه	۱۰۲
• موقعیت جغرافیایی و تقسیمات سیاسی	۱۰۲
• جمعیت منطقه	۱۰۴
• کانون های شهری	۱۰۵
• ملاحظات زیست محیطی منطقه و محدودیتهای استقرار و توسعه فعالیتهای اقتصادی	۱۰۷
۲- اقتصاد منطقه	۱۰۷
• ساختار اقتصادی منطقه	۱۰۷
• اشتغال و بیکاری	۱۰۹
۳- ویژگیهای بارز منطقه	۱۱۰
• طبیعی و جغرافیائی	۱۱۰
• زیر ساخت ها	۱۱۴

- ✓ حمل و نقل و محورهای مواصلاتی ۱۱۴
- بخش های اقتصادی ۱۱۵
- ✓ صنعت ۱۱۵
- ✓ ذخایر معدنی ۱۱۵
- ✓ جاذبه های گردشگری ۱۱۷
- کشاورزی و شبکه آبرسانی ۱۱۹
- ✓ منابع طبیعی و آبخیز داری ۱۲۱
- ✓ دامداری و شیلات ۱۲۲

جداول قابلیت های شهرستانهای منطقه ۴ ۱۲۵

- قابلیت های بخش کشاورزی شهرستان اندیمشک ۱۲۶
- قابلیت های بخش صنعت شهرستان اندیمشک ۱۲۹
- قابلیت های بخش گردشگری شهرستان اندیمشک ۱۳۰
- قابلیت های بخش کشاورزی شهرستان دزفول ۱۳۱
- قابلیت های بخش صنعت شهرستان دزفول ۱۳۲
- قابلیت های بخش گردشگری دزفول ۱۳۳
- قابلیت های بخش کشاورزی شهرستان شوش ۱۳۴
- قابلیت های بخش گردشگری شهرستان شوش ۱۳۶
- قابلیت های بخش صنعت شهرستان شوش ۱۳۷
- قابلیت های بخش کشاورزی شهرستان شوشتر ۱۳۹
- قابلیت های بخش گردشگری شهرستان شوشتر ۱۴۱
- قابلیت های بخش صنعت شهرستان شوشتر ۱۴۳
- قابلیت های بخش فرهنگ و هنر شهرستان شوشتر ۱۴۴
- قابلیت های بخش کشاورزی شهرستان گتوند ۱۴۵
- قابلیت های بخش گردشگری شهرستان گتوند ۱۴۷

قابلیتهای بخش صنعت شهرستان گتوند ۱۴۸

منطقه ۵ برنامه ریزی شهرستان های بهبهان، آغا جاری و امیدیه ۱۴۹

۱- معرفی منطقه ۱۵۱

• موقعیت جغرافیایی و تقسیمات سیاسی ۱۵۱

• جمعیت منطقه ۱۵۲

• کانون های شهری ۱۵۲

• ملاحظات زیست محیطی منطقه و محدودیتهای استقرار و توسعه فعالیتهای اقتصادی ۱۵۳

۲- اقتصاد منطقه ۱۵۴

• ساختار اقتصادی منطقه ۱۵۴

• اشتغال و بیکاری ۱۵۵

۳- ویژگیهای بارز منطقه ۱۵۵

• طبیعی و جغرافیائی ۱۵۵

• زیر ساخت ها ۱۵۶

✓ حمل و نقل و محورهای مواصلاتی ۱۵۶

• بخش های اقتصادی ۱۵۷

✓ صنعت ۱۵۷

✓ معادن ۱۵۸

✓ شهرکها و نواحی صنعتی ۱۵۹

• کشاورزی و شبکه آبرسانی ۱۶۰

✓ منابع طبیعی و آبخیز داری ۱۶۲

✓ دامداری و شیلات ۱۶۲

✓ جاذبه های گردشگری ۱۶۳

جداول قابلیتهای شهرستان های منطقه ۵ ۱۶۵

قابلیت های بخش کشاورزی شهرستان بهبهان.....	۱۶۶
قابلیت های بخش سلامت شهرستان بهبهان.....	۱۶۸
قابلیت های بخش حمل و نقل-بازرگانی با اولویت حمل و نقل شهرستان بهبهان	۱۷۰
قابلیت های بخش صنعت (صنعت و معدن و انرژی) شهرستان امیدیه	۱۷۱
قابلیت های بخش کشاورزی شهرستان امیدیه	۱۷۳
قابلیت های بخش حمل و نقل شهرستان امیدیه	۱۷۴
قابلیت های بخش انرژی شهرستان آغاجاری	۱۷۵
قابلیت های بخش حمل و نقل شهرستان آغاجاری	۱۷۶
قابلیت های بخش کشاورزی شهرستان آغاجاری	۱۷۷

برنامه ریزی منطقه ۶ شهرستان های رامهرمز، رامشیر و هفتگل ۱۷۸

۱-معرفی منطقه	۱۸۰
• موقعیت جغرافیایی و تقسیمات سیاسی	۱۸۰
• جمعیت منطقه	۱۸۰
• کانونهای شهری	۱۸۱
• ملاحظات زیست محیطی منطقه و محدودیتهای استقرار و توسعه فعالیتهای اقتصادی.....	۱۸۱
۱-اقتصاد منطقه.....	۱۸۲
• ساختار اقتصادی منطقه	۱۸۲
• اشتغال و بیکاری.....	۱۸۳
۳-ویژگیهای بارز منطقه	۱۸۳
• طبیعی و جغرافیایی	۱۸۳
• زیرساخت ها	۱۸۵
✓ حمل و نقل و محورهای مواصلاتی	۱۸۵
• بخش های اقتصادی	۱۸۷
✓ صنعت.....	۱۸۷

- ✓ معادن ۱۸۷
- ✓ شهرکها و نواحی صنعتی ۱۸۹
- کشاورزی و شبکه آبرسانی ۱۹۰
- ✓ منابع طبیعی و آبخیزداری ۱۹۲
- ✓ دامداری ۱۹۳

جدول قابلیت‌های شهرستانهای منطقه ۶ ۱۹۵

- قابلیت‌های بخش کشاورزی شهرستان رامهرمز ۱۹۶
- قابلیت‌های بخش صنعت و معدن شهرستان رامهرمز ۱۹۹
- قابلیت‌های بخش گردشگری شهرستان رامهرمز ۲۰۰
- قابلیت‌های بخش انرژی شهرستان رامهرمز ۲۰۱
- قابلیت‌های بخش کشاورزی شهرستان رامشیر ۲۰۲
- قابلیت‌های بخش صنعت و معدن شهرستان رامشیر ۲۰۴
- قابلیت‌های بخش گردشگری شهرستان رامشیر ۲۰۶
- قابلیت‌های بخش کشاورزی شهرستان هفتکل ۲۰۷
- قابلیت‌های بخش صنعت و معدن شهرستان هفتکل ۲۰۸
- قابلیت‌های بخش گردشگری شهرستان هفتکل ۲۱۰

منطقه ۷ برنامه ریزی شهرستان های مسجد سلیمان، لالی و اندیکا ۲۱۱

- ۱- معرفی منطقه ۲۱۳
- موقعیت جغرافیایی و تقسیمات سیاسی ۲۱۳
- جمعیت منطقه ۲۱۴
- کانون های شهری ۲۱۴
- ملاحظات زیست محیطی منطقه و محدودیتهای استقرار و توسعه فعالیتهای اقتصادی ۲۱۵
- ۲- اقتصاد منطقه ۲۱۶
- ساختار اقتصادی منطقه ۲۱۶

- اشتغال و بیکاری ۲۱۶
- ۳-ویژگیهای بارز منطقه ۲۱۷
- طبیعی و جغرافیائی ۲۱۷
- زیر ساخت ها ۲۲۰
- ✓ حمل و نقل و محورهای مواصلاتی ۲۲۰
- بخش های اقتصادی ۲۲۱
- ✓ صنعت ۲۲۱
- ✓ معادن و پتانسیل ۲۲۱
- ✓ شهرکها و نواحی صنعتی ۲۲۲
- کشاورزی و شبکه آبرسانی ۲۲۳
- ✓ منابع طبیعی و آبخیز داری ۲۲۴
- ✓ دامداری و شیلات ۲۲۵

جدول قابلیت های شهرستانهای منطقه ۷ ۲۲۸

- قابلیتهای بخش کشاورزی شهرستان مسجدسلیمان ۲۲۹
- قابلیتهای بخش صنعت شهرستان مسجدسلیمان ۲۳۲
- قابلیتهای بخش حمل و نقل شهرستان مسجدسلیمان ۲۳۳
- قابلیتهای بخش کشاورزی شهرستان لالی ۲۳۴
- قابلیتهای بخش گردشگری شهرستان لالی ۲۳۶
- قابلیتهای بخش حمل و نقل شهرستان لالی ۲۳۷
- قابلیتهای بخش کشاورزی شهرستان اندیکا ۲۳۸
- قابلیتهای بخش صنعت شهرستان اندیکا ۲۴۰
- قابلیتهای بخش گردشگری شهرستان اندیکا ۲۴۳

منطقه ۸ برنامه ریزی شهرستان های ایذه و باغملک ۲۴۴

- ۱- معرفی منطقه ۲۴۶

- موقعیت جغرافیایی و تقسیمات سیاسی ۲۴۶
- جمعیت منطقه ۲۴۷
- کانون های شهری ۲۴۷
- ملاحظات زیست محیطی منطقه و محدودیتهای استقرار و توسعه فعالیتهای اقتصادی ۲۴۹
- ۲- اقتصاد منطقه ۲۴۹
- ساختار اقتصادی منطقه ۲۴۹
- اشتغال و بیکاری ۲۵۰
- ۳- ویژگیهای بارز منطقه ۲۵۱
- طبیعی و جغرافیائی ۲۵۱
- زیر ساخت ها ۲۵۲
- ✓ حمل و نقل و محورهای مواصلاتی ۲۵۲
- بخش های اقتصادی ۲۵۳
- ✓ معادن موجود و پتانسیل ۲۵۳
- ✓ شهرکها و نواحی صنعتی ۲۵۳
- ✓ جاذبه های گردشگری ۲۵۴
- کشاورزی و شبکه آبرسانی ۲۵۵
- ✓ منابع طبیعی و آبخیز داری ۲۵۶
- ✓ دامداری و شیلات ۲۵۷

جداول قابلیتهای شهرستانهای منطقه ۸ ۲۶۰

- قابلیتهای بخش کشاورزی شهرستان ایزده ۲۶۱
- قابلیتهای بخش صنعت (شهرک های صنعتی) شهرستان ایزده ۲۶۵
- قابلیتهای بخش گردشگری شهرستان ایزده ۲۶۷
- قابلیتهای بخش کشاورزی شهرستان باغملک ۲۷۱
- قابلیتهای بخش صنعت شهرستان باغملک ۲۷۳

قابلیتهای بخش گردشگری شهرستان باغملک ۲۷۴

منطقه ۹ برنامه ریزی شهرستان های دشت آزادگان و هویزه ۲۷۵

۱- معرفی منطقه ۲۷۷

• موقعیت جغرافیایی و تقسیمات سیاسی ۲۷۷

• جمعیت منطقه ۲۷۸

✓ کانون های شهری ۲۷۸

• ملاحظات زیست محیطی منطقه و محدودیتهای استقرار و توسعه فعالیتهای اقتصادی ۲۷۹

۲- اقتصاد منطقه ۲۸۰

• ساختار اقتصادی منطقه ۲۸۰

• اشتغال و بیکاری ۲۸۱

۳- ویژگیهای بارز منطقه ۲۸۱

• طبیعی و جغرافیائی ۲۸۱

• زیر ساخت ها ۲۸۳

✓ حمل و نقل و محورهای مواصلاتی ۲۸۳

✓ مرز و پایانه تجاری، زیارتی جذابه ۲۸۴

• بخش های اقتصادی ۲۸۵

✓ صنعت ۲۸۵

✓ شهرکها و نواحی صنعتی ۲۸۵

• کشاورزی و شبکه آبرسانی ۲۸۶

✓ منابع طبیعی و آبخیز داری ۲۸۸

✓ دامداری و شیلات ۲۸۹

✓ ویژگیهای تجاری - بازرگانی ۲۹۱

جداول قابلیتهای شهرستانهای منطقه ۹ ۲۹۳

۲۹۴		قابلیت بخش کشاورزی شهرستان دشت آزادگان
۲۹۶		قابلیت های بخش تجارت و بازرگانی شهرستان دشت آزادگان
۲۹۷		قابلیت های بخش گردشگری شهرستان دشت آزادگان
۲۹۸		قابلیت بخش کشاورزی شهرستان هویزه
۲۹۹		قابلیت های بخش صنعت شهرستان هویزه
۳۰۰		قابلیت های بخش گردشگری شهرستان هویزه

مقدمه

سابقه تدوین برنامه‌های استانی به برنامه سوم توسعه کشور (۱۳۸۰-۱۳۷۶) و شکل‌گیری شورای برنامه ریزی و توسعه استان باز می‌گردد، در این اسناد برای همه بخش‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی اهدافی در نظر گرفته شده و منابع لازم برای تحقق این اهداف برآورد می‌شود. گرچه این برنامه‌ها موجب تقویت نگرش برنامه‌ای در دستگاه‌های اجرایی گردید ولی در اجرا با مشکلاتی از قبیل عدم اولویت بندی اهداف، حجم بالای منابع مالی مورد نیاز و تکیه کامل به اعتبارات دولتی و نگاه صرفاً بخشی و عدم توجه به قابلیت‌های مناطق روبرو است. نامشخص بودن نقشه راه توسعه مناطق، کمبود منابع لازم برای تحقق اهداف و توسعه نامتوازن درون استان، از کاستی‌های این برنامه‌ها می‌باشد. در دیدگاه توسعه انسانی، توسعه هر منطقه از طریق بهبود وضعیت سه مولفه درآمد سرانه، آموزش و سلامت محقق می‌گردد. گرچه در این رویکرد هر سه فاکتور وزن یکسان داشته و تقدم و تاخیر نسبت به یکدیگر ندارند، ولی تجارب موجود حاکی از این است که با افزایش درآمد سرانه و رفع نیازهای اولیه، خانوارها بخشی از درآمد خود را صرف خدمات آموزشی و بهداشتی می‌نمایند که ارتقاء سطح توسعه یافتگی را به همراه دارد، لذا افزایش درآمد سرانه به عنوان موتور محرکه توسعه مطرح می‌گردد. درآمد سرانه یک متغیر اقتصادی است و ارتقاء آن از طریق برنامه ریزی اقتصادی محقق می‌گردد. مناطق از قابلیت‌ها و محدودیت‌های متفاوتی برخوردار بوده و کارایی و اثربخشی برنامه اقتصادی منوط به شناسایی صحیح این قابلیت‌ها و تمرکز بر اثرگذارترین مزیت در ایجاد ارزش افزوده می‌باشد. برنامه راهبردی توسعه اقتصادی شهرستان‌ها تلفیقی از سه رویکرد برنامه ریزی اقتصادی، برنامه ریزی راهبردی و برنامه ریزی منطقه‌ای می‌باشد که در یک چارچوب نظام مند مزیت‌های اصلی اقتصادی هر شهرستان را شناسایی نموده و راهبردهای لازم برای بالفعل نمودن این قابلیت‌ها تعریف می‌شود.

استان خوزستان از قابلیت‌های متعددی نظیر مرزهای طولانی آبی و خاکی، منابع عظیم نفت و گاز و سرمایه گذاری‌های وسیع انجام شده در صنایع فلزی، پتروشیمی و کشت و صنعت‌ها، شبکه

گسترده زیرساخت های حمل و نقل و تنوع اقلیمی برخوردار است. گرچه همه شهرستان های استان به یک نسبت از این ظرفیتها بهره مند نیستند ولی در هر شهرستان تعدادی از این قابلیتها وجود دارد که آن را از سایر نقاط استان متمایز نموده و می توان با تکیه بر آن ها تحول اقتصادی را در آن شهرستان رقم زد. قابلیت های هر شهرستان به بالفعل و بالقوه تفکیک شده اند، ایجاد ارزش افزوده در قابلیت های بالفعل از طریق افزایش بهره وری و در قابلیت های بالقوه از طریق توسعه فعالیت دنبال می گردد. گرچه برخی از شهرستان ها در زمینه های متعددی از جمله صنعت، حوزه های مختلف کشاورزی، گردشگری، معدن و ... دارای مزیت های قابل توجهی می باشند ولی به دلیل نگاه استراتژیک حاکم بر این برنامه، در هر شهرستان حداکثر به سه قابلیت اکتفا شده است. از منابع مختلفی از جمله مطالعات آمایش استان، مطالعات طرح های توسعه و عمران سکونتگاه ها و طرح ها و برنامه های آتی دستگاه های اجرائی به همراه نظر کارشناسان و خبرگان در شناسایی قابلیت ها و مزیت های شهرستان ها استفاده گردیده و حتی الامکان سعی شده است، بیان مزیتها مبتنی بر شواهد آماری باشد تا امکان کمی نمودن مزیتها فراهم آید.

ملاحظات زیست محیطی، توان اکولوژیک و محدودیت منابع آب به صورت موثر در تدوین این برنامه مد نظر بوده بدین ترتیب که نخست فعالیت های مجاز اقتصادی به ویژه در حوزه صنعت از نظر ضوابط زیست محیطی تعیین شده و به همراه پیش بینی از تخصیص منابع آب در افق برنامه در بخش های صنعتی، کشاورزی و شرب به عنوان اطلاعات پایه ای در اختیار تدوین کنندگان برنامه هر شهرستان قرار داده شده است تا با توجه به این الزامات اقدام به ارائه راهبرد توسعه شهرستان نمایند.

عواملی موثر در بهره گیری از قابلیت های شهرستان به دو گروه داخلی و خارجی تقسیم بندی می شوند. عوامل داخلی، متغیرهایی هستند که کنترل آنها در اختیار مدیریت منطقه بوده و درمیان مدت امکان اثرگذاری بر آنها وجود داشته باشد، در صورتیکه عوامل خارجی، خارج از حیطه اختیارات مدیریت منطقه می باشد. روش آشنای سوات SWOT برای تحلیل اثر عوامل داخلی و خارجی بر قابلیت ها به کار گرفته شده است. مسائل به گلوگاه های بهره گیری از مزیت های شهرستان اشاره دارد و راهبردها به چگونگی بهره برداری از مزیتها و رفع موانع موجود استفاده از این

ظرفیتها می پردازد، راهبردها غالبا متشکل از مجموعه ای از اقدامات نرم افزاری همانند تشکیل شرکت تعاونی، آموزش و... به همراه عملیات عمرانی رفع یا تعدیل مسائل می باشند.

شهرستان ها به دلیل مشابهت در اقلیم، توپوگرافی، ساختار اقتصادی و ویژگیهای اجتماعی، مزیتها و محدودیتهای مشترکی داشته و از کنار هم قرار دادن تعدادی از آنها می توان یک منطقه برنامه ریزی تشکیل داد. مناطق برنامه ریزی علاوه بر اینکه انعطاف در واسپاری نقش ها و فعالیتهای اقتصادی را فراهم می نماید، امکان استفاده از منابع پایه و مالی شهرستان های واقع در یک منطقه را فراهم می کند. بر اساس مطالعات آمایش استان خوزستان، ۹ منطقه برنامه ریزی برای استان تشخیص داده شده است.

سند توسعه شهرستان ها در قالب ۹ سند منطقه ای توسعه ارائه شده است. این اسناد حاوی معرفی اجمالی از منطقه شامل موقعیت جغرافیائی ویژگیهای جمعیتی و نیروی کار، جایگاه منطقه در اقتصاد استان و ساختار غالب اقتصادی می باشد. همچنین تصویری از سلسله مراتب سکونتگاهی به همراه ملاحظات زیست محیطی و محدودیتهای استقرار و توسعه فعالیتهای صنعتی بر اساس نتایج مطالعات آمایش استان ارائه شده است. ویژگیهای بارز و متمایز کننده منطقه از جمله زیر ساخت های اصلی و عمده، مناطق حفاظت شده، جاذبه های گردشگری، رودخانه ها و... که در برنامه توسعه اقتصادی مورد استفاده قرار گرفته اند نیز آورده شده است. سعی شده است تصویری از قابلیتهای موجود اقتصادی شهرستان به زبان اعداد و ارقام ارائه شده و پروژ ه های مهم در حال اجرا یا در حال بهره برداری معرفی شده است.

برنامه راهبردی توسعه اقتصادی شهرستان ها پس از برگزاری جلسات و نشست های متعدد با مدیران و کارشناسان ادارات شهرستان ها و فرمانداریها در کمیته برنامه ریزی شهرستان ها به تأیید رسیده و سپس سند توسعه راهبردی مناطق از تلفیق برنامه توسعه شهرستان های آن منطقه حاصل شده است. تدوین برنامه عملیاتی توسعه اقتصادی شهرستان ها شامل تعریف طرح های اقتصادی جاری سازی راهبردها، منابع مالی مورد نیاز و روش های تامین این منابع و زمان

بندی اجرای این طرح ها در دست انجام می باشد که به عنوان گام بعدی تدوین این برنامه ارائه خواهد شد.

منطقه یک برنامه ریزی

شهرستان های اهواز،

باوی، کارون و حمیدیه

۱- معرفی منطقه یک برنامه ریزی

منطقه ۱ برنامه ریزی، شامل شهرستان های اهواز، باوی، کارون و حمیدیه می باشد. این منطقه با وسعت ۸۲۱۲ کیلومتر مربع معادل ۱۲/۸ درصد وسعت استان را در برمی گیرد که از شمال به شهرستان های شوشتر و شوش، از شرق به شهرستان های هفتگل، رامهرمز و رامشیر از جنوب به بندرماهشهر، شادگان و خرمشهر و از غرب به شهرستان های دشت آزادگان و هویزه متصل است. رودخانه های منطقه کارون و کرخه میباشند. این منطقه با مرکزیت شهر اهواز که خود نیز مرکز استان خوزستان است دارای بالاترین سطح توسعه اقتصادی - اجتماعی است. به عبارت دیگر مرکز استان مهم و زرخیز خوزستان یعنی شهر اهواز پیشرو در توسعه، در این منطقه قرار دارد.

• موقعیت جغرافیایی و تقسیمات سیاسی

شهرستان اهواز با وسعت حدود ۴۸۶۴ کیلومتر مربع معادل ۷/۶ درصد مساحت استان و ۵۹/۲ درصد مساحت منطقه را به خود اختصاص داده است. این شهرستان دارای ۲ مرکز شهری (اهواز و الهایی)، ۳ بخش، ۶ دهستان و ۱۹۶ آبادی دارای سکنه است. شهرستان اهواز دارای اقلیم گرم و خشک می باشد. میانگین بارش سالانه در این شهرستان معادل ۲۵۲/۹ میلی متر و متوسط دمای آن ۲۴/۳ درجه سانتی گراد می باشد یعنی در فصل زمستان برابر ۶/- درجه سانتی گراد و در فصل تابستان برابر ۵۱+ درجه سانتی گراد در تغییر است.

شهرستان باوی با وسعت حدود ۱۳۷۷ کیلومتر مربع معادل ۲/۱ درصد مساحت استان و ۱۶/۸ درصد مساحت منطقه را به خود اختصاص داده است. این شهرستان در مرکز استان قرار گرفته و از شمال به شهرستان شوشتر از جنوب و غرب به شهرستان اهواز، از شرق به شهرستان هفتگل محدود شده است. این شهرستان دارای ۳ مرکز شهری (ملائانی، ویس و شیبان)، ۲ بخش، ۲ دهستان و ۹۴ آبادی دارای سکنه است. از نظر جغرافیایی و اقلیمی این شهرستان شرایط بسیار مشابهی با شهرستان اهواز دارد.

شهرستان کارون با وسعت حدود ۱۱۹۷ کیلومتر مربع معادل ۱/۹ درصد مساحت استان و ۱۴/۶ درصد مساحت منطقه را به خود اختصاص داده است. این شهرستان در کنار شهرستان اهواز تقریباً در مرکز استان واقع شده و از شمال به شهرستان اهواز و از جنوب به شهرستان شادگان محدود شده است. این شهرستان دارای ۱ مرکز شهری (کوت عبدالله)، ۲ بخش، ۴ دهستان و ۶۰ آبادی دارای سکنه است. از نظر جغرافیایی و اقلیمی این شهرستان نیز شرایط بسیار مشابهی با شهرستان اهواز دارد.

منطقه یک برنامه‌ریزی

شهرستان حمیدیه با وسعت حدود ۷۷۴ کیلومتر مربع معادل ۱/۲ درصد مساحت استان و ۹/۴ درصد مساحت منطقه را به خود اختصاص داده است. این شهرستان در کنار شهرستان اهواز تقریباً در مرکز استان واقع شده و از شمال به شهرستان شوش و از شرق و جنوب به شهرستان اهواز و از غرب به شهرستان دشت آزادگان محدود شده است. این شهرستان دارای ۱ مرکز شهری (حمیدیه)، ۲ بخش، ۴ دهستان و ۶۵ آبادی دارای سکنه است. از نظر جغرافیایی و اقلیمی نیز این شهرستان شرایط بسیار مشابهی با شهرستان اهواز دارد.

• جمعیت منطقه

براساس سرشماری سال ۱۳۹۰ جمعیت استان ۴۵۲۳ هزار نفر بوده که این منطقه با جمعیت ۱۴۸۴ هزار نفری ۳۱.۷ درصد جمعیت استان را به خود اختصاص داده است.

جمعیت شهرستان اهواز ۱۲۳۸ هزار نفر بوده که ۸۳.۴ درصد جمعیت منطقه و ۲۷.۴ درصد جمعیت استان را شامل شده که ۹۰.۳ درصد آن ساکن نقاط شهری و ۹.۷ درصد نیز ساکن نقاط روستایی هستند. همچنین جمعیت شهرستان کارون ۱۱۰ هزار نفر بوده که ۷.۵ درصد جمعیت منطقه و ۲.۴ درصد جمعیت استان را شامل شده که ۵۷.۵ درصد آن ساکن نقاط شهری و ۴۲.۵ درصد نیز ساکن نقاط روستایی هستند.

همچنین جمعیت شهرستان حمیدیه ۴۷ هزار نفر بوده که ۳ درصد جمعیت منطقه و ۱ درصد جمعیت استان را شامل شده که ۴۵ درصد آن ساکن نقاط شهری و ۵۵ درصد نیز ساکن نقاط روستایی هستند. جمعیت شهرستان باوی ۸۹ هزار نفر میباشد که ۶ درصد جمعیت منطقه و ۲ درصد جمعیت استان را شامل میشود از این جمعیت ۷۰.۷ درصد ساکن نقاط شهری و ۲۹.۳ درصد نیز ساکن نقاط روستایی اند.

• کانون های شهری

این منطقه با مرکزیت شهر اهواز از بالاترین سطح توسعه اقتصادی- اجتماعی در استان برخوردار است. از نظر تخصص در هر سه زمینه خدمات، صنعت و کشاورزی پیشرفته است اما از نظر ترتیب تخصص، خدماتی - صنعتی محسوب می‌شود.

در برنامه آمایش استان، شهرستان اهواز در بالاترین سطح سلسله مراتب خدمات برتر استان قرار دارد. از نظر آموزش عالی در سطح یکم و از نظر خدمات ارجاع به پزشک در بالاترین سطح ارجاع (سطح سوم معادل بالاترین سطح) جای گرفته است. از نظر سلسله مراتب الگوی سکونت‌گاهی نیز مراکز ۸ منطقه دیگر برنامه‌ریزی استان، به عنوان مراکز ناحیه، به شهر اهواز متصل می‌شوند. در درون این منطقه نیز

منطقه یک برنامه‌ریزی

حمیدیه، کوت عبدالله و ملاثانی (به ترتیب مرکز شهرستان‌های حمیدیه، کارون و باوی) به عنوان مرکز منظومه به شهر اهواز متصل هستند.

جدول شماره ۱: شکل بندی الگوی استقرار و نظام سلسله منطقه ۱

منطقه	نام شهرستان	نام مرکز منظومه (شهر)	نام مرکز مجموعه (دهستان)
منطقه ۱ اهواز	اهواز	اهواز	اهواز-غیزانیه
			الهایی-عنافچه (گیبریک)
	حمیدیه	حمیدیه	حمیدیه
			علاونه فای-جهاد (گمبوعه بزرگ)
	کارون	کوت عبدالله (شیرین شهر)	شیرین شهر
			اسماعیلیه (صفحه یک)
	باوی	ملاثانی	ملاثانی
			ویس

• ملاحظات زیست محیطی منطقه و محدودیتهای استقرار و توسعه فعالیتهای اقتصادی

شهرستان اهواز در منطقه ویژه کنترل آلودگی قرار دارد و در حالی که در بخش صنعت، توسعه انواع صنایع برتر تا صنایع عمومی برای این منطقه پیش بینی شده و مورد تایید مطالعات آمایش می‌باشد، نگرانی از توسعه و ایجاد صنایع جدید آلوده‌کننده محیط زیست در این شهرستان که هم اکنون دچار انواع آلودگی محیط زیستی است وجود دارد.

از دیدگاه مطالعات آمایش، برای منطقه ۱ برنامه‌ریزی (اهواز، کارون، حمیدیه و باوی) حمایت از توسعه صنایع غذایی (خرما و نیشکر)، صنایع جانبی نیشکر، قطعه سازی مدرن، فولاد آلیاژی، ریخته‌گری دقیق، ماشین‌سازی و تولید قطعات خودرو، ساخت ماشین‌آلات و لوازم کشاورزی، صنایع برق و الکترونیک، پزشکی و اپتیک، ساخت سایر کالاهای صنعتی با فناوری برتر، صنایع بازیافت و صنایع عمومی کارگاهی پیشنهاد شده است.

به علاوه با توجه به نفت‌خیز بودن این منطقه و اجبار برای تولید، صنایع بالادستی نفت و گاز (صنایع مرحله تولید) اجتناب‌ناپذیر خواهد بود، اما چنانکه گفته شده است ایجاد هرگونه صنایع آلاینده جدید بالادستی و پایین دستی شیمیایی و پتروشیمی و صنایع پایین دستی نفت و گاز در این منطقه و به خصوص در محدوده ویژه کنترل آلودگی مورد تایید مطالعات آمایش نمی‌باشد.

۲- اقتصاد منطقه

• ساختار اقتصادی منطقه

همانطور که قبلاً ذکر شد این منطقه با مرکزیت شهر اهواز از بالاترین سطح توسعه اقتصادی- اجتماعی در استان برخوردار است. از نظر تخصص در هر سه زمینه خدمات، صنعت و کشاورزی پیشرفته است اما از نظر ترتیب تخصص، خدماتی - صنعتی محسوب می‌شود. طبق سرشماری ۱۳۹۰ جمعا ۳۰۲ هزار نفر در شهرستانهای منطقه شاغل اند که ۳۱/۷ درصد شاغلین استان را به خود اختصاص می‌دهد که با توجه به سهم ۱۲/۸ درصدی منطقه از مساحت و ۳۲/۸ درصدی از جمعیت بیانگر نقش منطقه در ایجاد فرصتهای شغلی برای سایر مناطق استان است. سهم شاغلین بخش صنعت و خدمات منطقه به ترتیب ۸ درصد و ۴۰/۷ درصد از متوسط استان بالاتر است که موید تخصصی بودن منطقه در دو بخش خدمات و صنعت است. سهم بخش کشاورزی از شاغلین منطقه ۸/۵ درصد که ۱۰/۷ درصد پایین تر از سهم شاغلین بخش کشاورزی استان است.

سهم بخش صنعت از شاغلین شهرستانهای اهواز، ۲۶/۶ درصد می‌باشد که از متوسط منطقه و استان به ترتیب ۰/۹ و ۸/۸ درصد بالاتر است. سهم بخش خدمات از شاغلین شهرستان ۵۹/۱ درصد بوده است که ۱/۶ درصد از مقدار این شاخص در منطقه (۵۷/۵درصد) و ۶/۳ درصد از مقدار آن در استان (۵۲/۸درصد) بالاتر است.

قابل ذکر است سهم شاغلین بخش کشاورزی شهرستان اهواز ۵/۶ درصد است که از مقدار این شاخص در منطقه و استان به ترتیب ۲/۹ درصد و ۱۳/۶ درصد پایین تر است.

سهم بخش صنعت از شاغلین شهرستان باوی ۱۸/۱ درصد بوده است که ۷/۶ درصد از سهم بخش صنعت در شاغلین منطقه کمتر و ۰/۳ درصد از سهم شاغلین بخش صنعت استان بالاتر می‌باشد. سهم بخش خدمات از شاغلین شهرستان ۴۷/۴ درصد است که از سهم شاغلین بخش خدمات منطقه و استان به ترتیب ۱۰/۱ درصد و ۵/۴ درصد پایین تر است. در مقابل بخش کشاورزی دارای ۲۶/۸ درصد سهم شاغلین می‌باشد که ۱۸/۳ درصد از همان مقدار شاخص منطقه و ۷/۶ درصد استان بالاتر است.

سهم بخش صنعت از شاغلین شهرستان کارون ۲۵/۱ درصد بوده است که ۰/۶ درصد از سهم بخش صنعت در شاغلین منطقه کمتر و ۷/۳ درصد از سهم شاغلین بخش صنعت استان بالاتر می‌باشد. سهم بخش خدمات از شاغلین شهرستان ۵۴ درصد است که از سهم شاغلین بخش خدمات منطقه و استان به

منطقه یک برنامه ریزی

ترتیب ۳/۵ درصد و ۱/۲ درصد پایین تر است. در مقابل بخش کشاورزی دارای ۱۵/۹ درصد سهم شاغلین می باشد که ۷/۴ درصد از همان مقدار شاخص منطقه بالاتر و ۳/۳ درصد استان پایین تر است. سهم بخش صنعت از شاغلین شهرستان حمیدیه ۱۰ درصد بوده است که به ترتیب ۱۵/۷ و ۷/۸ درصد از سهم بخش صنعت در شاغلین منطقه و استان کمتر می باشد. سهم بخش خدمات از شاغلین شهرستان ۳۲/۶ درصد است که از سهم شاغلین بخش خدمات منطقه و استان به ترتیب ۲۴/۹ درصد و ۲۰/۲ درصد پایین تر است. در مقابل بخش کشاورزی دارای ۵۵ درصد سهم شاغلین می باشد که ۴۶/۵ درصد از همان مقدار شاخص منطقه و ۳۵/۸ درصد استان بالاتر است. بنابراین در درون منطقه، از نظر تخصص شهرستان های اهواز و کارون خدماتی - صنعتی و شهرستان باوی خدماتی - کشاورزی و حمیدیه کشاورزی - خدماتی می باشد.

• اشتغال و بیکاری

نرخ بیکاری (جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر) منطقه ۱ با ۲۷/۱ درصد در بین مناطق استان، در رتبه ۴ قرار داشته است. تعداد شاغلان ۱۰ ساله و بیشتر شهرستان اهواز در سال ۱۳۹۰، حدود ۲۶۳ هزار نفر بوده که ۸۶.۹ درصد شاغلین منطقه و ۲۷.۵ درصد شاغلین استان را تشکیل می دهد شهرستان اهواز با نرخ بیکاری (جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر) ۲۶ درصد بین شهرستان های استان، در رتبه ۱۱ قرار دارد. تعداد شاغلان ۱۰ ساله و بیشتر شهرستان کارون در سال ۱۳۹۰، حدود ۱۷۶ هزار نفر بوده که ۵.۸ درصد شاغلین منطقه و ۱.۸ درصد شاغلین استان را تشکیل می دهد شهرستان کارون با نرخ بیکاری (جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر) ۳۴/۵ درصد بین شهرستان های استان، در رتبه ۵ قرار داشته است. در سال ۱۳۹۰ تعداد شاغلان ۱۰ ساله و بیشتر شهرستان حمیدیه، ۸۵۰۰ نفر بوده که ۲.۸ درصد شاغلین منطقه و ۰.۹ درصد شاغلین استان را تشکیل می دهد حمیدیه با نرخ بیکاری (جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر) ۲۴.۶ درصد بین شهرستان های استان، در رتبه ۱۳ قرار داشته است. شهرستان باوی در سال ۱۳۹۰، تعداد شاغلان ۱۰ ساله و بیشتر آن حدود ۱۳/۴ هزار نفر بوده که ۴/۴ درصد شاغلین منطقه و ۱/۴ درصد شاغلین استان را تشکیل می دهد شهرستان باوی با نرخ بیکاری (جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر) ۳۷/۷ درصد بین شهرستان های استان، در رتبه ۲ قرار داشته است.

جدول شماره ۲: وضعیت اشتغال در منطقه

شرح	جمعیت	سهم از جمعیت	نرخ مشارکت اقتصادی	جمع کل شاغلین	سهم شاغلین بخش صنعت	سهم شاغلین بخش کشاورزی	سهم شاغلین بخش خدمات	نرخ بیکاری
استان	۴۵۳۱۷۲۰	۶	۳۴/۶	۹۵۴۴۰۸	۱۷.۸	۱۹/۲	۵۲.۸	۲۵/۷
منطقه	۱۴۸۴۴۳۵	۳۲/۸	۳۴/۱۷	۳۰۲۳۵۹	۲۵.۷	۸/۵	۵۷.۵	۲۷/۱۲
اهواز	۱۲۳۷۹۰۱	۸۳.۴	۳۴/۳۵	۲۶۲۸۰۴	۲۶.۶	۵.۶	۵۹.۱	۲۶.۰۰
باوی	۸۹۰۳۸	۶.۰	۳۱/۱۸	۱۳۴۴۵	۱۸.۱	۲۶.۸	۴۷.۴	۳۷.۷۵
حمیدیه	۴۶۹۰۲	۳.۲	-	۸۵۱۶	۱۰۰	۵۵.۰	۳۲.۶	۲۴.۶۴
کارون	۱۱۰۵۹۴	۷.۵	-	۱۷۵۹۴	۲۵.۱	۱۵.۹	۵۴.۰	۳۴.۵۳

۳- ویژگیهای بارز منطقه

• طبیعی و جغرافیائی

هوای شهرستان اهواز و بالتبع به واسطه تشابه محیطی و جغرافیایی، کل منطقه، خشک و گرمسیری است. تابستانهای گرم و طولانی و زمستانهای معتدل و کوتاه دارد. متوسط درجه حرارت در دوره گرما که از اردیبهشت ماه آغاز شده و تا پایان مهرماه ادامه دارد حدود ۳۱.۲ درجه سانتیگراد و حداکثر آن گاهی به بیش از ۵۰ درجه سانتیگراد نیز می رسد. در طول زمستان متوسط درجه حرارت ۹/۱۴ درجه سانتیگراد و حداقل آن بندرت ممکن است به زیر صفر برسد. متوسط بارندگی سالیانه در این شهرستان حدود ۲۶۶ میلیمتر و دوره بارندگی معمولاً بین مهر تا اردیبهشت ماه است. در سالهای اخیر تغییرات جریانهای هوایی بویژه در مواقع خشکسالی موجب بروز طوفان و گرد و غبار در این شهرستان شده است که عمدتاً برخاسته از کشورهای همسایه نظیر عربستان و عراق است.

اهواز بزرگترین شهر و مرکز استان خوزستان است. در حال حاضر شهر اهواز پیشرفتهترین و پر جمعیتترین شهر استان خوزستان است و از مراکز مهم اقتصادی و صنعتی ایران محسوب می شود. اهواز امروز شهری بزرگ و پهناور است.

منطقه یک برنامه‌ریزی

از این منطقه دو رود کارون و کرخه می‌گذرند. رودخانه‌ی کارون، بلندترین و پرآب‌ترین رود ایران، اهواز را به دو قسمت شرقی و غربی تقسیم کرده است. این رودخانه از کوه‌های بختیاری سرچشمه می‌گیرد و پس از ورود به خوزستان (شهرستان‌های ایذه و مسجدسلیمان) در شمال شهر شوشتر به دو شعبه منقسم شده (گرگر و شطیط)، سپس در جنوب آن در محلی موسوم به بند قیر هر دو شعبه مجدداً به هم پیوسته و به راه خود ادامه می‌دهند. کارون پس از ورود به اهواز از این شهر گذشته و به سمت جنوب پیش می‌رود.

رودخانه کرخه از دامنه‌های جنوبی الوند سرچشمه گرفته، از دشت اسد آباد و نهاوند گذشته، بعد از پیوستن قره سو از شرق استان کرمانشاه به آن، وارد استان لرستان می‌گردد. رود مذکور در لرستان به سمیره معروف است. این رود پس از ورود به خوزستان به کرخه مشهور می‌گردد و پس از گذشتن از شهرستان‌های شوش وارد شهرستان حمیدیه و از آنجا وارد شهرستان دشت آزادگان و به هورالعظیم می‌پیوندد.

• زیر ساخت ها

✓ حمل و نقل و محورهای مواصلاتی

این منطقه برخوردار از شیوه‌های حمل و نقل جاده‌ای، زمینی و هوایی بوده و در شیوه حمل و نقل زمینی نیز دارای زیر ساخت ریلی و جاده‌ای است. در این منطقه، اهواز مرکز منطقه در حقیقت مرکز شریان‌های حمل و نقل جاده‌ای، ریلی و هوایی در کل استان خوزستان است.

-وجود فرودگاه بین‌المللی اهواز مهمترین فرودگاه استان خوزستان

-وجود ایستگاه راه آهن جنوب مهمترین ایستگاه راه آهن استان و خطوط ریلی مرتبط

-تمام آزاد راهها و بزرگراههای اصلی استان به این منطقه (اهواز مرکز استان) مرتبط هستند.

از نظر شبکه‌های حمل و نقل، منطقه و شهرستان اهواز با برخورداری از فرودگاه بین‌المللی و فرودگاه جدید بین‌المللی آن که در دست احداث است، با برخورداری از بالاترین سطح شبکه جاده‌ای و ریلی استان در وضعیت خاصی قرار دارد، در حالی که از بیشترین سهم آزادراه و بزرگراه در سطح استان برخوردار است، در آینده نزدیک با توجه به روند منطقی افزایش حجم و وزن جابجایی کالا به خصوص از بندر امام، در محور جنوب - شمال و در شرق اهواز (در ارتباط با استان‌های چهارمحال و بختیاری، اصفهان و کهگیلویه و بویراحمد) دچار مشکل کمبود ظرفیت جاده‌ای خواهد شد. بر این اساس و با توجه به ضرورت

منطقه یک برنامه ریزی

ارتباط سایر شهرستان‌های استان با مرکز استان و حجم ترافیکی که از توسعه حمل و نقل با سایر استان‌ها در شبکه جاده‌ای و ریلی استان روی خواهد داد، احداث و توسعه قطعات جاده و راه آهن به شرح زیر در برنامه آمایش استان (بر اساس اولویت‌بندی پروژه‌ها به شرح ذکر شده در برنامه بخشی حمل و نقل) قرار دارد:

- تکمیل کنار گذر اهواز،
 - توسعه محور اهواز - سه راهی مشراکه،
 - توسعه محور جنوب - شمال از بندر امام به اهواز و از بندر آبادان و خرمشهر به اهواز و ادامه آن از اهواز به اندیمشک،
 - دو خطه و برقی کردن خط آهن بندر امام به اهواز و از بندر آبادان و خرمشهر به اهواز و ادامه آن از اهواز به اندیمشک هماهنگ با سند ملی توسعه استان،
 - احداث خط آهن از اهواز به سمت استان‌های چهارمحال و بختیاری، اصفهان و فارس،
- در زمینه گردشگری، دو محور شماره یک و شماره سه گردشگری استان، از جنوب به شمال و از اهواز به مناطق مرزی غرب استان از این شهرستان و مرکز آن می‌گذرد و توسعه شبکه راه در این منطقه در خدمت تسهیل گردشگری قرار خواهد گرفت.
- منطقه با ۲۶۳ کیلومتر بزرگراه دارای سهم ۲۷/۸ درصدی از کل بزرگراه‌های استان است. همچنین دارای ۵۰۷/۴ کیلومتر راه اصلی با سهم ۱۸/۶ درصدی راه‌های اصلی استان و با ۲۲۱ کیلومتر راه فرعی، سهم ۱۰/۱ درصدی راه‌های فرعی استان را به خود اختصاص داده است.

جدول شماره ۳: وضعیت زیر ساخت های حمل و نقل منطقه (کیلومتر)

نوع راه‌ها (کیلومتر)	استان	منطقه	اهواز	باوی	حمیدیه	کارون
طول آزاد راه‌ها	۱۳۵	۴۸	۴۸	.	.	.
طول بزرگراه‌ها	۹۴۷/۱	۲۶۳	۱۷۲	۳۰	۲۹	۳۲
طول راه‌های اصلی آسفalte	۱۶۴۷	۱۹۶.۴	۱۵۶.۴	۱۹	۱۱	۱۰
طول راه‌های فرعی	۲۱۹۷	۲۲۱	۱۷۳/۳	۱۲	۱۲/۷	۲۳
طول راه‌های روستایی	۸۴۶۶/۸	۷۶۷/۵	۲۹۴/۸	۲۲۰/۸	۱۳۰/۴	۱۲۱/۵
تعداد ایستگاه راه آهن اصلی	۶	۱	۱	.	.	.
تعداد فرودگاه	۴	۱	۱	.	.	.

• بخش های اقتصادی

✓ صنعت

از نظر صنعتی این منطقه و به ویژه شهرستان اهواز شاهرگ حیاتی استان خوزستان محسوب می شود و در آن کارخانه ها و کارگاه های بزرگ صنایع غذایی، معدنی، فلزی، شیمیایی تاسیس شده است. رونق کشاورزی و صنایع در منطقه سبب رونق بازرگانی شده و انواع تولیدات صنعتی از قبیل فولاد، ورق آهنی، لوله، پروفیل، قطعات صنعتی، چرم مصنوعی، مخازن تحت فشار و مبدل های حرارتی، انواع آهن آلات، نفت و انواع فرآورده های نفتی، محصولات بهداشتی و شوینده، محصولات غذایی، تولیدات کشاورزی مانند گندم، جو، تره بار، خرما و فرآورده های شیلاتی از مهم ترین صادرات این منطقه به سایر استانها و یا خارج از کشور محسوب می شود.

مراکز حساس و حیاتی صنعتی از جمله شرکت ملی حفاری ایران، مجتمع فولاد، گروه ملی صنعتی فولاد، شرکت لوله سازی، شرکت های نفت و گاز، کشت و صنعت های شمال شرق، دهخدا و صنایع جانبی نیشکر در محدوده شهرستان اهواز واقع شده است و پنج شهرک صنعتی در این شهرستان فعالیت می نمایند. همچنین معادن ماسه سنگی و ماسه بادی (صنعتی) و منابع غنی نفت و گاز در حوزه شهرستان اهواز در حال بهره برداری است و بسیاری از واحدهای بهره برداری و تاسیسات مدیریت مناطق نفتخیز جنوب اعم از تاسیسات اکتشافی، حفاری و تولید نفت و گاز در شهرستان اهواز استقرار یافته اند.

براساس آخرین اطلاعات موجود از نظر تعداد کارگاه های ۱۰ نفر کارکن به بالا سهم منطقه در استان درصد قابل توجه حدود ۴۰ درصدی را نشان می دهد. همچنین تعداد شاغلان این کارگاهها در منطقه حدود یک سوم (۳۳/۳ درصد) تعداد شاغلان استان را به خود اختصاص داده است که باز سهم بالایی است. در زمینه ارزش افزوده حاصل از فعالیت این کارگاههای صنعتی نیز می توان سهم ۳۰ درصدی منطقه در فعالیت های صنعتی بالای ده نفر کارکن به بالا را مشاهده نمود. لذا توان بالای صنعتی منطقه به وضوح قابل مشاهده می باشد. البته در این منطقه امکان تفکیک اطلاعات شهرستانهای اهواز از سایر شهرستانهای منطقه مقدور نبود بنابراین در بین این شهرستانها نمی توان به صورت دقیق در این زمینه اظهار نظر نمود.

جدول ۴: وضعیت کارگاههای صنعتی ۱۰ نفر کارکن به بالا- سال ۱۳۹۱

عنوان	استان	منطقه	سهم منطقه از استان (درصد)
تعداد کارگاه های صنعتی	۳۶۵	۱۴۴	۳۹/۵
تعداد شاغلان کارگاههای صنعتی (نفر)	۷۱۰۱۷	۲۳۶۲۹	۳۳/۳
ارزش افزوده فعالیت صنعتی (میلیارد ریال)	۱۴۳۵۲۸	۴۳۶۳۷.۵	۳۰/۴

✓ نیروگاهها

نیروگاه سیکل ترکیبی جنوب اهواز : نیروگاه سیکل ترکیبی اهواز در منطقه حمید در ۲۵ کیلومتری جاده قدیم اهواز خرمشهر، یکی از نیروگاه های ایران از نوع سیکل ترکیبی با ظرفیت تولید ۹۶۸ مگاوات است که شامل ۴ واحد گازی ۱۶۲ مگاواتی و ۲ واحد بخار ۱۶۰ مگاواتی در زمینی به مساحت ۱۰۰ هکتار است

نیروگاه حرارتی رامین اهواز : این نیروگاه واقع در کیلومتر ۲۰ جاده مسجدسلیمان - اهواز که در سال ۱۳۵۸ تأسیس گردید، یکی از نیروگاه های ایران از نوع نیروگاه فوق بحرانی با ظرفیت تولید ۱۹۰۳ مگاوات است که شامل ۶ واحد بخار ۳۱۵ مگاواتی ساخت تکنوپروم اکسپورت روسیه مدل ۲-۲۴۰۰-K-۳۰۰ و ۲ واحد توربین انبساطی ۵.۶ مگاواتی در زمینی به مساحت ۵.۲ میلیون متر مربع است. سوخت اصلی مصرفی این نیروگاه گاز طبیعی و سوخت اضطراری آن مازوت است. طبق آمار سال ۱۳۹۲، این نیروگاه، برق حدود ۴۲ درصد استان خوزستان و ۶ درصد ایران را تولید می کند.

این نیروگاه در سال ۱۳۸۹ توانست به رکورد ۱۱ میلیون و ۵۵ هزار ۱۸۷ مگاوات ساعت انرژی دست یابد. همچنین در سال ۱۳۹۰ با تولید خالص ۱۲ میلیون و ۷۱۶ هزار و ۲۶۳ مگاوات ساعت، رکورد جدیدی را طی ۳۳ سال فعالیت خود کسب نمود.

نیروگاه حرارتی زرگان (شهید مدحج): این نیروگاه در زرگان در کیلومتر ۹ جاده اهواز مسجدسلیمان در کنار رود کارون در سال ۱۳۵۴ گردید. نیروگاه زرگان یکی از نیروگاه های ایران از نوع حرارتی با ظرفیت تولید ۴۱۸ مگاوات است که شامل ۴ واحد گازی ۳۲ مگاواتی و ۲ واحد بخار ۱۴۵ مگاواتی در زمینی به مساحت ۴۵ هکتار است. واحدهای گازی ساخت آسک بلژیک ACEC و واحدهای بخار ساخت (جنرال الکتریک انگلیس GEC) است. آب مصرفی نیروگاه از انشعاب رودخانه کارون تأمین می شود که گاهی به علت کم شدن و یا بسته شدن مسیر آن در بعضی فصول پمپ های کمکی از مسیر

منطقه یک برنامه ریزی

رودخانه نیز تأمین می گردد. این نیروگاه در سال ۱۳۸۳، توسط شرکت صنایع برق و انرژی صبا، از وزارت نیرو خریداری شد و با تمهیداتی که توسط شرکت صبا به انجام رسید، ظرفیت عملی آن از ۲۹۵ مگاوات به ۳۶۵ الی ۳۷۶ مگاوات ارتقاء یافت.

✓ شهرکها و نواحی صنعتی

این منطقه دارای ۵ شهرک صنعتی مصوب به مساحت ۱۰۰۵ هکتار می باشد که همه آنها فعال می باشند. تمام این شهرکها در شهرستان اهواز قرار دارند و بقیه شهرستان های منطقه فاقد شهرک صنعتی هستند پیشرفت فیزیکی (برخوررداری از زیر ساخت های آب، برق، و...) شهرکهای صنعتی شهرستان اهواز ۶۰ درصد می باشد که ۸ درصد پایین تر از متوسط پیشرفت فیزیکی شهرکهای صنعتی استان می باشد.

جدول ۵: وضعیت شهرکها و نواحی صنعتی منطقه

شهرک		نواحی		شرح
اهواز	باوی-حمیدیه- کارون	اهواز	باوی-حمیدیه- کارون	
۵	۰	۲	۱	تعداد شهرک / ناحیه صنعتی مصوب
۵	۰	۱	۰	تعداد شهرک/ناحیه صنعتی فعال
۱۰۰۵	۰	۱۲	۰	مساحت (هکتار)
۶۰	۰	۲۳	۰	متوسط پیشرفت فیزیکی (درصد)
۴۲۷	۰	۱۹	۰	تعداد واحدهای به بهره برداری رسیده
۲۶۵	۰	۱۹	۰	تعداد واحدهای فعال
۳۵۱	۰	۰	۰	تعداد واحدهای در حال ساخت
۲۷	۰	۰/۲۶	۰	درصد زمین های واگذار شده

در شهرستان اهواز ۲۷ درصد از زمین های قابل واگذاری شهرکهای صنعتی این شهرستان واگذار شده است که بیانگر ظرفیت قابل بهره برداری برای سرمایه گذاری است. در شهرستان اهواز از واحدهای به

منطقه یک برنامه ریزی

بهره برداری رسیده (۴۲۷ واحد) ۵۶ درصد به فعالیت فلزی، ۱۷ درصد به صنایع شیمیایی، ۱۱ درصد به صنایع غذایی و ۱۶ درصد مابقی به صنایع نساجی، کانی غیر فلزی، سلولزی، برق الکترونیک و خدمات اختصاص دارند.

این منطقه همچنین دارای ۳ ناحیه صنعتی است که ۲ ناحیه آن در شهرستان اهواز و ۱ ناحیه در شهرستان کارون قرار دارد؛ که فقط یک ناحیه در اهواز (۲۲ بهمن) فعال است و مابقی غیر فعال اند. پیشرفت فیزیکی (برخوردار از زیر ساخت های آب، برق، و...) ناحیه صنعتی ۲۲ بهمن اهواز ۲۳ درصد می باشد که ۲ درصد پایین تر از متوسط پیشرفت فیزیکی نواحی صنعتی استان می باشد. میزان درصد زمین های واگذار شده این ناحیه صنعتی ۲ درصد. از کل واحدهای به بهره برداری رسیده در این ناحیه ۸۴ درصد به فعالیت فلزی، ۱۱ درصد به صنایع سلولزی و ۵ درصد به صنایع نساجی اختصاص دارند.

• کشاورزی و شبکه آبرسانی

بخش عمده زمین های زیر کشت آبی این منطقه در شهرستان اهواز (شامل کارون و حمیدیه) قرار دارد و شهرستان باوی حدود یک پنجم اراضی زیر کشت آبی منطقه را در اختیار دارد. کشت آبی، کشت عمده را تشکیل می دهد و سهم آن از کل اراضی زیر کشت این منطقه در حال حاضر حدود ۸۳ درصد است. اراضی زیر کشت این منطقه از نظر خاک قابلیت توسعه زیادی دارد. حدود ۴۶۱ هزار هکتار اراضی زیر کشت منطقه در حال حاضر، با انجام اقدامات اصلاحی و تامین آب قابلیت افزایشی به میزان حدود ۴۷ هزار هکتار دارد، به عبارت دیگر تا ۵۰۸ هزار هکتار قابل توسعه است. این مقدار قابلیت توسعه اراضی (۴۷,۰۰۰ هکتار در این منطقه)، حدود ۲۰ درصد از کل قابلیت توسعه اراضی زیر کشت استان را تشکیل می دهد و در صورت استفاده از کل این قابلیت، سهم اراضی دارای قابلیت کشت آبی نیز از ۸۰ درصد در وضعیت فعلی، به ۹۱ درصد خواهد رسید. جزئیات بیشتر قابلیت توسعه اراضی در جدول ۶ منعکس می باشد.

در این منطقه در مقایسه با منابع خاک، شبکه آبیاری جای توسعه بسیار بیشتری دارد. در مقابل حدود ۴۶۱ هزار هکتار اراضی زیر کشت منطقه در حال حاضر، شبکه های آبرسانی در دست بهره برداری (بجز طرح موجود و توسعه نیشکر) نزدیک به ۵۸ هزار هکتار وسعت دارد و در مقابل ۵۰۸ هزار هکتار اراضی قابل کشت (در صورت توسعه اراضی)، شبکه های آبرسانی در افق طرح آمایش حدود ۲۱۵ هزار هکتار از این اراضی (شامل طرح موجود و توسعه نیشکر) را پوشش خواهند داد. بنابراین استان خوزستان و در اینجا به عنوان نمونه این منطقه قابلیت آن را دارد که در صورت توسعه شبکه های آبرسانی منابع خاک بیشتری را

منطقه یک برنامه ریزی

در بخش کشاورزی مورد استفاده قرار دهد. **جدول ۶** جزئیات بیشتری از برنامه توسعه شبکه آبرسانی تا افق ۱۴۰۴ در این منطقه را نشان می دهد.

جدول شماره ۶: وضعیت اراضی کشاورزی و شبکه آبرسانی منطقه ۱ هکتار/درصد

شرح		استان	منطقه	اهواز، حمیدیه و کارون	باوی
بخش کشاورزی	وضعیت فعلی	مساحت	۲۲۱۰۰۷۲	۴۶۱۰۶۴	۸۳۳۴۰
		سطح اراضی کشاورزی زیر کشت			
		سهم		۲۱	۱۸
		مساحت	۱۶۸۱۴۲۶	۳۸۱۴۹۵	۷۵۷۰۳
		سطح اراضی کشاورزی زیر کشت آبی			
		سهم		۲۳	۲۰
	وضعیت در افق طرح	مساحت	۵۲۶۶۴۶	۷۹۵۶۹	۷۶۳۷
		سطح اراضی کشاورزی زیر کشت دیم			
		سهم		۱۵	۱۰
		مساحت	۲۴۴۸۱۲۴	۵۰۸۴۸۹	۱۰۰۳۲۷
		سطح اراضی کشاورزی زیر کشت آبی			
		سهم		۲۱	۲۰
شبکه آبرسانی	وضعیت شبکه آبرسانی	مساحت	۴۰۰۸۳۶	۴۴۱۲۶	۳۹۰۹
		سطح اراضی کشاورزی زیر کشت دیم			
		سهم		۱۱	۹
		مساحت	۳۱۵۱۴۰	۵۸۵۸۴	۲۳۰۶۶
		وضع فعلی			
		سهم		۱۹	۳۹
	وضعیت توسعه نیشکر	مساحت	۲۸۴۳۹۱	۲۵۶۲۹	۰
		در دست اجرا			
		سهم		۹	۰
		مساحت	۴۶۳۵۳۲	۸۹۶۲۹	۳۰۵۶
		مطالعاتی			
		سهم		۱۹	۳
جمع در افق طرح	جمع در افق طرح	مساحت	۱۱۶۹۶۵	۴۱۰۴۷	۴۷۲۵
		توسعه نیشکر			
		سهم		۳۵	۱۲
		مساحت	۱۱۸۰۰۲۸	۲۱۴۸۸۸	۳۰۸۴۷
		جمع در افق طرح			
		سهم		۱۸	۱۴

✓ منابع طبیعی و آبخیز داری

حجم عملیات توسعه منابع طبیعی و آبخیزداری در منطقه ۱ بسیار قابل توجه است و بیشتر از ۱۶۷ هزار هکتار می باشد. این وسعت معادل با ۳۶ درصد اراضی زیر کشت (آبی و دیم) این منطقه در حال حاضر

منطقه یک برنامه ریزی

می باشد. ۱۱ درصد از عملیات توسعه منابع طبیعی و آبخیزداری استان خوزستان و ۵/۳ درصد از سرمایه گذاری پیش بینی شده در این منطقه انجام خواهد شد. با توجه به جدول ۷ مشاهده می شود که حجم عملیات شهرستان اهواز (شامل کارون و حمیدیه) حدود ۹۲ درصد و سهم شهرستان باوی حدود ۸ درصد حجم عملیات این منطقه را تشکیل می دهد. چنانکه در جدول یاد شده مشاهده می شود عملیات حفاظت و حمایت از جنگل ها و مراتع و بیابان زدایی و تثبیت شن های روان مهمترین فعالیت های این منطقه را تشکیل می دهد. نکته آخر اینکه این حجم عملیات نماینده نسبی اهمیت شهرستان ها، مناطق و برنامه ها می باشند و این حجم از عملیات تنها برای یک دوره پنج ساله طراحی شده اند و همین عملیات در سال های بعد تا افق ۱۴۰۴ ادامه خواهند یافت.

جدول شماره ۷: وضعیت منابع طبیعی منطقه

شرح		جمع استان	منطقه	اهواز، حمیدیه و کارون	باوی
منابع طبیعی و آبخیزداری	مساحت	۱۴۸۶۶۹۲	۱۶۷۱۹۰	۱۵۳۷۰۰	۱۳۴۹۰
	سهم		۱۱	۹۲	۸

✓ دامداری و شیلات

این منطقه در حال حاضر برخوردار از فعالیت دامداری و دامپروری بالا و از نظر فعالیت شیلات و آبی پروری در حال ارتقا جایگاه است، به طوری که امکان توسعه دامپروری و شیلات و صنایع جانبی مرتبط با آنها نیز در این منطقه بالا هست، در همین حال مساله آلودگی رود کارون، ضرورت بررسی و اقدامات لازم برای کنترل و کاهش آلودگی محیط زیست در این منطقه به طور کلی و حصول اطمینان از سلامتی فرآورده های شیلات آن را الزام آور می نماید. در **جدول ۸** وضعیت دامپروری شهرستان های منطقه و کل استان آورده شده است.

بیشترین سهم منطقه در استان در بین تعداد واحدهای دامداری صنعتی مربوط به واحد های صنعتی گاو شیری با ۱۸/۱ درصد و بعد از آن واحدهای صنعتی مرغداری با ۱۳/۳ درصد است. از نظر سهم ظرفیت در این واحدهای صنعتی، رتبه اول با واحدهای صنعتی مرغداری با سهم ۱۲/۷ درصد می باشد، در جایگاه بعدی واحدهای صنعتی پرواربندی بره با ۱۱/۷ درصد می باشد.

منطقه یک برنامه ریزی

در زمینه فعالیتهای دامپروری سنتی بیشترین سهم تعداد واحدها به ترتیب در واحد پرواربندی گوساله و بره با ۲۲/۶ و ۱۶/۲ درصد قرار دارد. از نظر ظرفیت واحدهای سنتی بیشترین سهم نیز واحد پرواربندی گوساله و بره است البته با ترتیب بالعکس و ابتدا پرواربندی بره و بعد پرواربندی گوساله قرار دارد.

جدول شماره ۸: وضعیت دامپروری و طیور منطقه ۱

شرح	جمع استان	سهم منطقه از استان	جمع منطقه	اهواز	باوی	حمیدیه	کارون
گاو شیری	تعداد	۸۳	۱۸/۱	۱۵	۳	۲	۵
	ظرفیت	۸۲۹۰	۹	۷۵۰	۴۰۰	۱۰۰	۵۰
	غیرفعال	۴۸	۱۶/۶	۸	۲	۰	۴
	تعداد	۴۰۶۵۳	۱۲	۴۸۷۱	۳۰۰۲	۱۷۰۴	۰
	ظرفیت	۳۷۳۵۶۸	۱۸/۵	۶۹۲۳۹	۶۰۴۵۰	۷۲۰۰	۰
	غیرفعال	۰	۰	۰	۰	۰	۰
پرواربندی گوساله	تعداد	۷۶۴	۶/۳	۴۸	۲۰	۹	۱۶
	ظرفیت	۱۰۲۶۹۵	۶/۶	۶۸۰۰	۲۴۰۰	۱۸۰۰	۱۸۰۰
	غیرفعال	۲۰۲	۱۱/۴	۲۳	۱۵	۶	۱
پرواربندی گوساله	تعداد	۳۰۸۳	۲۲/۶	۶۹۷	۲۴۶	۲۶۷	۹۲
	ظرفیت	۹۹۳۳۴	۱۷/۷	۱۷۶۲۸	۹۷۵۳	۲۳۷۵	۲۸۰۰
	غیرفعال	۶۰۴	۳۰/۸	۱۸۶	۹۱	۱۵	۴۰
پرواربندی بره	تعداد	۲۱۹	۱۰	۲۲	۱۴	۳	۳
	ظرفیت	۱۰۳۱۰۶	۱۱/۷	۱۲۱۰۰	۸۱۰۰	۲۰۰۰	۵۰۰
	غیرفعال	۹۳	۱۲/۹	۱۲	۷	۳	۲
	تعداد	۲۰۵۲	۱۶/۲	۳۳۳	۱۳۲	۱۰۲	۷۲
	ظرفیت	۱۶۸۱۷۴	۲۶/۴	۴۴۳۷۵	۲۰۸۷۵	۱۵۳۰۰	۵۲۵۰
	غیرفعال	۳۳۹	۱۹/۲	۶۵	۴۵	۰	۲۰
مرغداری	تعداد	۸۱۸	۱۳/۳	۱۰۹	۱۸	۲۸	۲۲
	ظرفیت هزار قطعه	۱۴۴۸۱	۱۲/۷	۱۸۳۹	۳۶۷	۴۸۴	۶۳۵
	غیرفعال	۱۰۴	۲۵/۹	۲۷	۸	۱۴	۳

✓ شیلات

فعالیت‌های شیلاتی در منطقه از بخش‌های ذیل تشکیل می گردد

طرح پرورش ماهی آزادگان شهرستان کارون

این مجتمع با مساحت خالص حدود ۱۱۳۵۰ هکتار در ۲۹ کیلومتری جنوب شهرستان کارون در شرق جاده آسفاته اهواز - آبادان قرار گرفته است و فاز اول آن با پیشرفت فیزیکی ۹۸ درصد در حال بهره برداری می باشد و فاز دوم طرح با عنایت به مشترک بودن تأسیسات مشترک از جمله ایستگاه پمپاژ و کانال آبرسان با ۴۰ درصد پیشرفت فیزیکی از طریق واگذاری به تعاونی های مهر در حال ساخت می باشد.

جدول (۹) وضعیت طرح پرورش ماهی آزادگان شهرستان کارون

ردیف	نام مجتمع	مساحت (هکتار)					تولید سال ۹۳(تن)	اشتغال (نفر)	
		سطح کل	سطح مفید	سطح زیر کشت	پتانسیل واگذاری مزارع			در شرایط بهره برداری کامل	
					امکان واگذاری	واگذار شده		مستقیم	غیر مستقیم
۱	آزادگان (فاز ۱)	۲۶۰۰	۱۹۰۰	۱۱۲۸	۹۱	۹۱	۱۰۰۰۰	۸۴۰	۱۶۸۰
۲	آزادگان (فاز ۲)	۶۰۰۰	۳۳۰۰	۰	۲۰۷	۲۰۷	۰	۱۱۰۰	۲۲۰۰

مزارع انفرادی پرورش ماهی : شهرستان اهواز در حال حاضر دارای حدود ۴۳۰هکتار مزرعه فعال

انفرادی است ، در سال ۱۳۹۳ ، ۱۵۱۵ تن ماهیان گرمابی تولید و اشتغال آن ۲۸۴ نفر می باشد .
در شهرستان باوی در حال حاضر ۲۰ مزرعه پرورش ماهیان گرمابی با سطح کل ۳۹۶ هکتار و سطح مفید ۲۰۰ هکتار فعال می باشد که در سال ۱۳۹۳ از مزارع مذکور حدود ۱۳۰۸ تن ماهیان گرمابی برداشت گردید، اشتغال مستقیم آن ۶۶ نفر و اشتغال غیرمستقیم آن ۱۲۰ نفر می باشد و با عنایت به وجود اراضی مناسب آبی پروری و عبور رودخانه کارون این شهرستان در صورت توسعه فعالیت‌های مذکور می تواند نقش عمده ای در محرومیت زدایی، اشتغال، صادرات و ارزآوری داشته باشد. در این شهرستان یک واحد کارخانه کنسرو سازی با ظرفیت ۱۰۰۰ تن و اشتغال ۳۵ نفر فعال می باشد.

در شهرستان حمیدیه در حال حاضر ۵۲ مزرعه پرورش ماهیان گرمابی با سطح کل ۶۴۰ هکتار و سطح مفید ۵۸۶ هکتار فعال می باشد که در سال ۱۳۹۳ از مزارع مذکور حدود ۲۳۸۴ تن ماهیان گرمابی

منطقه یک برنامه ریزی

برداشت گردید، اشتغال مستقیم آن ۱۹۵ نفر و اشتغال غیرمستقیم ۳۹۰ نفر می باشد که از این مقدار ۳۰۲ هکتار آن غیر مجاز میباشد . با عنایت به وجود اراضی مناسب آبیروزی و منابع آبی از قبیل رودخانه کرخه و شبکه های آبیاری موجود در این شهرستان در صورت توسعه فعالیتهای مذکور می تواند نقش عمده ای در محرومیت زدایی، اشتغال، صادرات و ارزآوری داشته باشد.

ماهگیری در سواحل کارون: بر اساس گزارش محیط زیست استان سالانه در حدود ۸۰۰ تن انواع آبزیان آب شیرین در سواحل روخانه کارون و در محدوده شهرستان صید می گردد و بیش از ۵۰۰ نفر بصورت فصلی در این زمینه اشتغال دارند.

جداول قابلیتهای

شهرستان‌های منطقه ۱

قابلیت‌های بخش صنعت شهرستان اهواز

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
امکان ایجاد صنایع پایین دستی فولاد	۱- وجود واحدهای بزرگ تولیدی در سطح شهرستان از جمله : مجتمع صنایع فولاد خوزستان ، گروه ملی صنعتی فولاد ایران ، شرکت نورد کاویان ، شرکت راکتورساز، شرکت کربن و واحدهای بزرگ دیگر ۱-۲- وجود شرکتهای بزرگ مرتبط با نفت و گاز از جمله مناطق نفت خیز جنوب و ملی حفاری ۲- وجود واحدهای محصولات تولیدی و صنعتی صادراتی در شهرستان اهواز از جمله تولید: رنگ و رزین - لوله و قطعات PVC- لوله های بتنی - فوم پلی استایرن - تجهیزات کشاورزی- قطعات صنعتی کارخانه ای و ... ۳- وجود تعداد ۵ شهرک صنعتی ، ۲ ناحیه صنعتی مصوب در دست اجراء ۴- وجود بیش از ۱۰۰۰ هکتار فضا و ناحیه صنعتی خارج از شهرکها و نواحی صنعتی مصوب . ۵- دارا بودن ۱۲۰۰ هکتار عرصه و ۷۹۰ هکتار مساحت صنعتی مجتمع های کارگاهی	قوت: ۱- بزرگترین عرضه کننده شمش فولاد در کشور و قطب دوم تولید فولاد خام در کشور ۲- اولین مجتمع تولید آهن و فولاد کشور به روش احیاء مستقیم و کوره قوس الکتریکی است ۳- مواد اولیه این صنایع غالبا در داخل کشور تامین می شود.	فرصت: ۱- شهرستان اهواز مرکز استان خوزستان که دارای اکثر امکانات مورد نیاز می باشد. ۲- نزدیکی به بنادر و کشورهای منطقه و امکان صادرات تولیدات	۱- نبود نقشه راه یا راهبرد مختص توسعه صنایع پایین دستی فولاد به اولویت ها و زمینه های مناسب و صنایع پایین دستی مناسب شهرستان و عملیاتی و اجرایی نمودن آن به کمک بخش خصوصی ۱-۲- احداث شرکت های خودرو سازی یا صنایع وابسته مانند قطعه سازی به دلیل وجود این قابلیت (فولاد و نفت و گاز) و توان ایجاد اشتغال مضاعف ۲- برگزاری همایش سرمایه گذاری در صنایع بالا دستی و پایین دستی فولاد و تمهید و تأمین اعتبارات و تسهیلات بانکی برای این صنایع برای بخش خصوصی و کاهش بروکراسی دولتی برای سرمایه گذاری	استراتژی
		ضعف: ۱- نبود بازار مناسب برای فروش ۲- ضعف مشارکت بخش خصوصی در استفاده از این قابلیت ۳- بروکراسی دولتی در زمینه تعدد و ناهماهنگی دستگاههای اجرایی تاثیر گذار بر فعالیتهای صنعتی به ویژه پایین دستی ۴- ناکارآمدی نظام بانکی در حوزه مشارکت در امور توسعه صنعتی ۵- تکنولوژی ضعیف ۶- پایین بودن بهره وری ۷- ضعف رقابت ۸- هزینه های بالای تولید	تهدید: ۱- وجود تحریم ها ۲- مشکل تامین نقدینگی ۳- مشکل تامین انرژی مورد نیاز (برق، سوخت و آب) ۴- نیاز به نیروهای تخصصی و ماهر از خارج از منطقه است ۵- مشکلات عمومی دیگر بنگاهها مانند مشکل بیمه تامین اجتماعی و کار و امور اجتماعی و تداخل امور مربوطه با بعضی دستگاههای دیگر.	۲- ضعف همکاری بخش خصوصی و ناکارآمدی نظام بانکی و وجود بورکراسی دولتی ۳- تعدد و ناهماهنگی دستگاه های اجرایی تاثیر گذار بر فعالیت های صنعتی در کشور	

قابلیتهای بخش صنعت شهرستان اهواز

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
امکان افزایش ظرفیت بهره برداری و تعداد صنایع غذایی(صنایع تبدیلی کشاورزی)	۱- هم اکنون فقط در شهرکهای صنعتی شهرستان اهواز از ۴۲۸ واحد صنعتی به بهره برداری رسیده بعد از صنایع فلزی و شیمیایی صنایع غذایی دارای ۴۵ واحد صنعتی می باشد. به عبارتی سهم واحدهای غذایی شهرکهای صنعتی اهواز حدود ۱۱ درصد می باشد.	قوت: ۱- وجود تعداد ۵ شهرک صنعتی و ۲ ناحیه صنعتی ۲- جود اراضی وسیع و آب ۳- نیروی انسانی به اندازه نیاز وجود دارد- وجود جامعه کشاورزی و جوانان بیکار داوطلب کار در کشاورزی و صنعت	فرصت: ۱- شهرستان اهواز مرکز استان خوزستان که دارای اکثر امکانات مورد نیاز می باشد. ۲- همجواری با استان های داخلی که موقعیت جغرافیائی و اقلیمی ما را ندارند و همچنین وجود کشورهای حوزه خلیج فارس که باعث افزایش صادرات ما می شوند	۱- عدم سرمایه گذاری مناسب در این صنایع ۲- عدم همکاری بخش خصوصی و نظام بانکی و وجود بورکراسی دولتی کند کننده	۱-۱- انجام کار مطالعاتی برای شناخت اولویتها و زمینه های صنایع تبدیلی مناسب شهرستان (آسیب شناسی دقیق صنایع تبدیلی و عملیاتی و اجرایی نمودن آن به کمک بخش خصوصی ۲-۱- برگزاری همایش معرفی توانایی و قابلیت شهرستان در این حوزه ۱-۲- تمهید و تأمین اعتبارات و تسهیلات بانکی برای این صنایع و کاهش بروکراسی دولتی برای سرمایه گذاری ۲-۲- کوتاه نمودن فرآیند تایید صدور مجوز فعالیت ۳-۲- مشارکت با برندهای معروف صنایع غذایی کشور و بین المللی(برای صادرات به عراق)
	۲- شرایط عمومی استان و شهرستانهای مجاور اهواز مانند باوی، حمیدیه از قابلیت بالای تولیدات کشاورزی برخوردارند. ۳- برخورداری از ۵ واحد فعال کلینیک گیاهپزشکی در سطح مراکز خدمات و شهرستان				تهدید: ۱- عدم برنامه ریزی درست و به موقع و امکان از دست دادن بازار هدف

قابلیت‌های بخش گردشگری شهرستان اهواز

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
توسعه گردشگری سلامت	۱- اهواز با ۱۸ موسسه درمانی رتبه اول را در استان دارد. ۲- اهواز با ۷۷۷ پزشک شاغل در دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی (۲۷۷ عمومی و ۵۰۰ متخصص) رتبه اول استان را دارد. (بدون پزشکان شاغل آزاد) ۳- اهواز همچنین دارای ۸۶ آزمایشگاه ۲۳۶ داروخانه ۶۴ مرکز پرتونگاری ۱۳۹ مرکز توانبخشی و ۳۰ مرکز اورژانس است. ۴- ارائه خدمات برتر پزشکی	قوت: امکانات درمانی و بهداشتی در حد قابل قبول- وجود پزشکان متخصص قوی	فرصت: شهرستان اهواز مرکز استان خوزستان که دارای اکثر امکانات مورد نیاز می باشد.- همجواری با استان های داخلی که امکانات درمانی و بهداشتی ما را ندارند - مراجعه بیماران کشورهای حوزه خلیج فارس به ویژه عراق	۱- عدم تناسب (کمبود) امکانات درمانی و بهداشتی ، تعداد پزشکان و نیروی پرستار مجرب و آموزش دیده با این تعداد از بیمارستان و کلینیک و درمانگاه برای بیماران	۱- تامین اعتبار ویژه برای تامین امکانات درمانی و بیمارستانی، پزشک متخصص و پرستار و نظم بخشیدن به فعالیتهای درمانی و بیمارستانی برای جذب بیماران خارجی ۲- تهیه سند توسعه گردشگری سلامت شهرستان با مشارکت بخش خصوصی و برون سپاری فعالیتهای درمانی در حد امکان
	۵- سال ۹۳ ، ۵۵۰۰ بیمار از کشورهای عراق و حوزه خلیج فارس برای درمان بیماری های خود از جمله قلب و عروق، کلیه و مجاری ادراری، داخلی، جراحی، نازایی و ... به استان مراجعه کردند ۶- در سال ۹۳ در استان درمان بیماران خارجی ۱۵ میلیون دلار ارزی داشت. ۷- میزان ارزیابی نسبت به مدت مشابه سال قبل آن بیش از ۲۰ درصد افزایش داشته است.	ضعف: کمبود امکانات درمانی و بیمارستانی ، کمبود تعداد پزشکان متخصص با این تعداد از بیمارستان و کلینیک و درمانگاه- کمبود نیروی پرستار مجرب و آموزش دیده برای بیماران - نبود اسکان مناسب بیماران یا همراهان آنها	تهدید: توانایی بالای برخی استانهای کشور نسبت به استان از نظر امکانات برای جذب بیماران	۲- ضعف در اسکان ویژه بیماران و همراهان آنها و سرگردانی آنها و نبود راهنمای ویژه آنها به خصوص برای افراد خارجی (عراقی) و حتی ایاب و ذهاب آنها مانند فرودگاه	۱- ایجاد اماکنی در بیمارستانها یا اطراف آن نظیر مسافرخانه یا هتل برای بیماران خارجی و افزایش راحتی و آسایش آنها ۲- قرار دادن افراد راهنما در بیمارستان برای هدایت بیماران و همراهان آنها (به ویژه آشنا به زبان خارجی) و تعیین سرویس های ویژه ایاب و ذهاب برای هتل و فرودگاه

قابلیت‌های بخش گردشگری شهرستان اهواز

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
توسعه گردشگری آبی	رودخانه‌ی کارون ، بلندترین و پرآب‌ترین رود ایران ، اهواز را به دو قسمت شرقی و غربی تقسیم کرده است . این رودخانه از کوه‌های بختیاری سرچشمه می‌گیرد و پس از ورود به خوزستان (شهرستانهای ایذه و مسجدسلیمان) در شمال شهر شوشتر به دو شعبه منقسم شده (گرگر و شطیط)، سپس در جنوب آن در محلی موسوم به بند قیر هر دو شعبه مجدداً به هم پیوسته و به راه خود ادامه می‌دهند. کارون پس از ورود به اهواز از این شهر گذشته و به سمت جنوب پیش می‌رود .	قوت: ۱- رودخانه دایمی و پرآب و طولانی ۲- نسبتاً عمیق است(در برخی نقاط مسیر) زیبا ۳- دارای مناظر طبیعی	فرصت: ۱- شهرستان اهواز مرکز استان خوزستان که دارای اکثر امکانات موردنیاز می‌باشد. ۲- از وسط شهر میگذرد	۱- ناکافی بودن زیرساخت‌های لازم برای توسعه گردشگری آبی ۲- ناآشنا بودن گردشگران از این قابلیت تفریحی	۱- تعیین مکانهایی جهت ساخت و احداث مراکز سکونت، استراحت و تفریحی و ورزشی آبی در کنار رودخانه کارون نظیر جت اسکی- شنای ورزشی و تفریحی- انواع مسابقات آبی (به جای زدن استخرهای مصنوعی تفریحی بزرگ مانند مشهد و تهران و غیره درحالی که کارون این قابلیت طبیعی را دارد چرا بایستی مصنوعی ساخت)
		ضعف: ۱- کاهش دبی رودخانه به سبب احداث سد‌های متعدد ۲- کوتاهی دستگاههای دولتی و مشارکت ضعیف بخش خصوص در استفاده از این قابلیت برای گردشگری	تهدید: ۱- آلودگی‌های زیست محیطی ناشی از پسابها و فاضلابهای ۲- برداشت آب از سرچشمه های آن و انتقال آن به حوزه های دیگر	۳- عدم تحرک بخش دولتی و سرمایه گذاری بخش خصوصی برای استفاده از این قابلیت	۱- تامین تسهیلات و امکانات ریالی و مجوزهای لازم قانونی از طرف دستگاه های ذیربط دولتی برای سرمایه گذاری بخش خصوصی در این زمینه ۲- برگزاری همایش و انجام تبلیغات لازم برای معرفی این قابلیت به بخش خصوصی و توجه بیشتر نهادهای دولتی به این موضوع برای توسعه گردشگری آبی

قابلیت های بخش کشاورزی شهرستان اهواز

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
افزایش سطح تولید ماهیان گرمابی	چندین مجتمع پرورش آبزیان از جمله بزرگترین مجتمع پرورش ماهی خاورمیانه (در منطقه خضریات) در حال فعالیت در شهرستان اهواز- پرورش ماهیان گرمابی در مجتمع شهید ملکی اهواز- توسعه و تکمیل مجتمع های پرورش ماهیان گرمابی شهید ملکی اهواز	قوت: وجود مرکز تکثیر ۲۵ میلیون قطعه ای شهید ملکی اهواز- وجود نیروی انسانی متخصص و ماهر- تأمین ۳۰ درصد ازبچه ماهی مزارع آبزی پروری- بازسازی ذخائر- فعالیت ۱۳ مزرعه در سطح ۴۰۰ هکتار- افزایش سرانه مصرف آبزیان از ۱۵ کیلو به ۱۸ کیلو گرم، ایجاد اشتغال مولد	فرصت: وجود مرکز تکثیر بچه ماهی شهید ملکی- استفاده بهینه از اراضی بایر و لم یزرع- عناصر تولید از قبیل آب و خاک و دمای مناسب جهت تولید ماهیان گرمابی- وجود شرایط مناسب ترانزیت به کشورهای همسایه از قبیل جاده - راه آهن و ...	۱- عدم استفاده از فرصت مناسب همجواری با کشور عراق با توجه به زمینه های مشترک ۲- چگونگی ایجاد تنوع در گونه های آبزی پروری	۱-۱- با توجه به هم مرز بودن با کشور عراق و اشتراک قومی و مذهبی ایجاد بستر مناسب جهت صادرات مازاد بر تولید مانند ایجاد سردخانه در مرز ۱-۲- واگذاری فعالیتهای تصدی گری به بخشهای غیردولتی از طریق گسترش خصوصی سازی و برقراری حمایت های لازم از ظرفیتهای بیمه ای ۱-۲- ارتقاء بهره وری از پتانسیلهای آبی طبیعی و نیمه طبیعی و تأکید بر اعمال استانداردهای لازم از مرحله برداشت تا مصرف با تأکید بر کاهش ضایعات محصولات آبزی و همچنین بهینه سازی الگوی مصرف از طریق ارتقاء سطح آگاهی عمومی جامعه نسبت به مزایای مصرف آبزیان (۳ کیلو گرم) ۲-۲- توسعه نظام بازاریابی و نظام مند شدن زنجیره تولید و توزیع محصولات شیلات و همچنین کمک به اقتصادی کردن تولید جهت جلب سرمایه گذاری در زیربخش
		ضعف: ناکافی بودن اعتبارات عمرانی جهت بهره برداری کامل- کمبود اعتبار جهت اجرای دوره های نوین آموزشی- عدم صدور مجوز جهت ورود گونه های جدید	تهدید: عدم ایجاد تنوع گونه ، کاهش رشد و کاهش مقاومت در مقابل امراض و بیماریها- عدم تخصیص آب جهت توسعه فعالیتهای شیلاتی-هرز روی منابع تولید آبزیان		

قابلیتهای بخش کشاورزی شهرستان باوی

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
ارتقا سطح فعالیت کشاورزی در تولید گندم، ذرت، جو و کلزا از طریق بهبود شبکه آبیاری و زهکشی موجود	شهرستان باوی دارای بیش از ۶۰ هزار هکتار زمین قابل کشت با منابع آبی دائمی شامل رودخانه کارون و ساحل جنوبی رودخانه دز و ۲۰۰ حلقه چاه آب کشاورزی عمیق و نیمه عمیق می باشد. که ۴۵ هزار هکتار زمین های فوق زیر کشت محصولات گندم، ذرت، جو و کلزا و در شرق رودخانه کارون قرار دارند. از کل زمین های زیر کشت محصولات یاد شده ۳۰ هزار هکتار آنها آبی و ۱۵ هزار هکتار باقی دیم می باشد. از ۳۰ هزار هکتار زمین زیر کشت آبی، تامین آب ۱۷۵۰۰ هکتار اراضی توسط شبکه آبیاری و زهکشی، ۳۵۰۰ هکتار آن توسط چاه آب کشاورزی و ۹۰۰۰ هکتار دیگر توسط ایستگاههای پمپاژ سنتی آبیاری می گردند. لازم بذکر است که ۱۹۲۰۰ هکتار از اراضی این شهرستان در طرح مقام معظم رهبری (احیا و نوسازی زمین های کشاورزی) قرار دارند، که توسط موسسه جهاد نصر در حال اجرا می باشد. تاکنون ۳۶۰۰ هکتار از این زمین	قوت: دارا بودن شبکه های آبیاری و زهکشی مدرن و سیستمهای نوین آبیاری آماده و در حال توسعه- نیروی انسانی آموزش دیده در امر کشاورزی و تحصیل کردگان بخش کشاورزی- مقبولیت فعالیت کشاورزی- عدم وجود محدودیت در توسعه کشت های موجود	فرصت: وجود زهکشهای اصلی در منطقه و طرح توسعه نیشکر و صنایع جانبی دهخدا ۱- امکان صادرات محصولات کشاورزی و دامپروری به سایر استانها و به ویژه کشور عراق ۲- قرار گرفتن در کنار مرکز استان (اهواز) با فاصله کم و به تبع آن کاهش محسوس هزینه تامین نهاده های کشاورزی و سهولت انتقال محصولات تولیدی به مرکز استان- ۱۷۰۰۰ هکتار از زمینهای کشاورزی شهرستان در طرح مقام معظم رهبری واقع شده که بایستی نوسازی و احیا شوند.	۱- توسعه اراضی تحت پوشش ایستگاه های پمپاژ آبیاری	۱- تکمیل ایستگاههای پمپاژ آبیاری و زهکشی که به دلیل نبود اعتبارات و هماهنگی بین دستگاههای مربوطه ناتمام مانده اند. ۲- مطالعه و اجرای شبکه های اصلی درجه ۱ و ۲ دهستان عنافچه توسط مبادی ذیربط به مساحت ۱۰ هزار هکتار ۲- مطالعه و اجرای اتوسعه شبکه های اصلی درجه ۱ و ۲ اراضی خارج از طرح در شرق شبکه شمال شرق (برای ۹ هزار هکتار زمین آبی با پمپاژ سنتی)
		ضعف: ۱- عدم تکمیل شبکه آبیاری	تهدید: هدایت زهکشهای بالادست		

منطقه یک برنامه ریزی

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
	ها آماده شده که ۲۴۰۰ هکتار این اراضی مربوط به فاز "ملائانی" و ۱۲۰۰ دیگر مربوط به فاز "ویس" می باشد. بقیه زمین ها یعنی فازهای "سلامات" و "زرگان ابوفاضل" با وسعت ۱۵۶۰۰ هکتار در حال اجرا می باشند. در غرب رودخانه کارون دهستان عنافچه با ۱۵ هزار هکتار زمین زراعی قرار دارد. که ۱۰ هزار هکتار آن به صورت آبی و با پمپاژ سنتی در حال کشت می باشند و ۵ هزار هکتار دیگر مربوط به زمین های شرکت کشت و صنعت نیشکر است که مردم به صورت دیم در حال استفاده از زمین های آن می باشند که شرکت حاضر به آبرسانی به آنها نمی باشد. شایان ذکر است که در ۴۵ هزار هکتار شرق رودخانه کارون شهرستان باوی، زمین های دیم ۱۵ هزار هکتاری در مناطق رملی و تپه ای قرار داشته و امکان تبدیل آنها به زمین های آبی وجود ندارد. (منبع: سازمان جهاد کشاورزی شهرستان باوی)	وزهکشی فعلی شهرستان ۲- عدم اجرای سیستمهای آبیاری تحت فشار ۳- بهره برداری از منابع آب و خاک باروش سنتی در زمینهای خارج از شبکه و برخی اراضی زیر کشت توسط چاهها ۴- عدم برق رسانی به ۱۷۰ حلقه چاه در شهرستان ۱- عدم مطالعه و اجرای شبکه های آبیاری وزهکشی جدید ۲- عدم وجودششکتهای مکانیزه کشاورزی فعال در منطقه ۱- مطالعه و اجرای توسعه آبیاری وزهکشی شمال شرق برای اراضی خارج از طرح در شرق شبکه فعلی و دهستان عنافچه ۲- هنوز بخش زیادی از زمینهایی که در طرح مقام معظم رهبری قرار دارند به مساحت ۱۳۴۰۰ هکتار واقع در این شهرستان احیا و نوسازی نشده اند.	رودخانه کارون و دز در شهرستانهای شوشتر دزفول شوش به رودخانه وپایین آمدن کیفیت آب- کاهش دبی رودخانه به دلیل انتقال آب بین حوزههای دربالا دست رودخانه کارون و دز- کاهش دبی رودخانه به دلیل انتقال آب بین حوزه ای دربالا دست رودخانه کارون و دز		

قابلیتهای بخش کشاورزی شهرستان باوی

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
ارتقا سطح فعالیت دامپروری شهرستان در پرورش گاو، گوسفند، مرغ و به ویژه گاومیش	۱- گاو داری شیری صنعتی ۱۰۰ راس ۲- مرکز اصلاح تولید مواد ژنتیکی گاو شیری و گاو میش ۳- مرغداری تخمگذار به ظرفیت ۱۲۰ هزار قطعه ۴- ایستگاه پرورش و تکثیر مرغ بومی ۱۲ هزار قطعه ۵- پرواربندی گوساله صنعتی فعال ۱۰۰ راس- ۶- ۱۵ واحد مرغداری گوشتی فعال ۷- پرورش گاوشیری سنتی ۱۷۴۵ واحد به ظرفیت ۹۱۸۵ - ۸- گوسفند و بز داری سنتی ۱۸۱۹ به ظرفیت ۹۸۷۰۰ راس - ۹- پرورش اسب ۳۲ واحد به ظرفیت ۲۳۶ راس- ۱۰- پرورش گاومیش سنتی ۸۰۰ راس - ۱۱- پرواربندی گوساله سنتی ۶۳۰ واحد به ظرفیت ۹۸۲۲ راس- ۱۲- پرواربندی سنتی بره ۱۵۲ واحد به ظرفیت ۹۰۰ راس ۱۳- پرواربندی بره صنعتی به ظرفیت ۱۰۰۰ راس - ۱۴- پرورش زنبور عسل ۵۸۷ کلنی- ۱۵- کارخانه تولید دان مرغی به ظرفیت ۵ تن روزانه	۱- ایستگاه مرکز اصلاح نژاد گاومیش (تولید اسپرم) ۲- ایستگاه تولید جوجه یکروزه مرغ بومی- ۳- شغل اغلب مردم شهرستان کشاورزی و دامپروری ۴- کشاورزان و دامپروران باتجربه و مجرب آشنا به کار کشاورزی و دامپروری ۵- نیروی انسانی تحصیل کرده کشاورزی و دامپروری	فرصت: ۱- امکان صادرات محصولات دامپروری به سایر استانها و به ویژه کشور عراق ۲- قرار گرفتن در کنار مرکز استان (اهواز) با فاصله کم و به تبع آن کاهش محسوس هزینه تامین نهاده های کشاورزی و سهولت انتقال محصولات تولیدی به مرکز استان ۳- وجود دانشگاه کشاورزی رامین	۱- عدم وجود مجتمع دامپروری پرواربندی و گاوشیری به ویژه گاو میش داری	۱- اعطای تسهیلات مناسب به بخش خصوصی جهت سرمایه گذاری ۲- کمک به تهیه زمین مناسب به وسیله ی اعطای اعتبار مناسب و راضی نمودن معارضین و تامین زیرساختهای مورد نیاز شامل آب و برق و گاز و راه های دسترسی
		ضعف: ۱- نبود مجتمع دامپروری که سبب افزایش هزینه دامداران و ضرردهی آنها میشود ۲- کمبود علوفه که سبب تضعیف و مهاجرت دامداران به شهرها و اشتغال غیر مولد ۳- عدم سرمایه گذاری بخش خصوصی ۴- نبود میدان عرضه دام که سبب افزایش هزینه دامداران و ضرردهی آنها می شود.	تهدید: ۱- کاهش دبی رودخانه به دلیل انتقال آب بین حوزه ای در بالا دست رودخانه کارون و دز ۲- از بین رفتن بیشه ها	۲- نبود امکانات مناسب جهت فراوری علوفه مورد نیاز و میدان عرضه دام ۳- مشخص نبودن قیمت دام به دلیل عرضه آن به صورت مجزا توسط دامداران	۱- جلوگیری از خروج سیوس از شهرستان و خرید ادوات مورد نیاز جهت برداشت ذرت علوفه ای ۲- کمک اعتباری برای خرید زمین میدان دام و همکاری دستگاههای مرتبط برای تغییر کاربری و استعلامات مورد نیاز

قابلیت بخش صنعت شهرستان باوی

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
ایجاد ناحیه صنعتی در شهرستان (بالولویت صنایع جانبی کشاورزی و دامپروری)	به دلیل وجود صنایع متعدد در شهرستان و آینده روشن توسعه صنایع کشاورزی در دنیا و کشور به دلیل ارزش افزوده بالای آنها، لذا وجود شهرک صنعتی و ناحیه صنعتی در شهرستان بسیار ضروری است. چرا که سبب کاهش مشکلات صنایع در زمینه تامین زیرساختها و بهره برداری از معافیتها و تخفیف های ویژه که منجر به افزایش کارایی و سوددهی و ادامه فعالیت آنها خواهد شد. هم اکنون ۳۹ واحد تولیدی صنعتی در شهرستان وجود دارند که ۱۶ واحد از آنها تعطیل و غیرفعال هستند.	قوت: وجود بخش کشاورزی و دامپروری فعال با محصولات متنوع جهت ایجاد صنایع تبدیلی کشاورزی و دامپروری- نیاز و تقاضای جامعه و بازار به محصولات صنعتی و غذایی با توجه به افزایش جمعیت- وجود نیروی انسانی تحصیلکرده متخصص و فنی علاقمند به ایجاد صنایع- وجود زیرساختهای مناسب آب گاز و برق و...	فرصت: ۱- نزدیکی به مراکز استان و سهولت تامین زیرساخت های برق، گاز و آب-۲- کاهش محسوس هزینه تهیه مواد اولیه تولید و سهولت انتقال محصولات تولیدی به مرکز استان-۳- فراهم بودن شرایط صادرات تولیدات این شهرک به کشورهای خارجی به ویژه عراق-	۱- مشکلات در تغییر کاربری زمین کشاورزی به صنعتی و تجاری و بروکراسی اداری و طولانی شدن صدور مجوزها و استعلامها و نبود اداره صنعت و معدن در شهرستان	۱- ایجاد شهرک تخصصی کشاورزی (یا دامپروری) ۲- ایجاد اداره صنعت و معدن که هم اکنون بدون ساختمان و نیروی انسانی در شهرستان می باشد
		ضعف: ۱- مشکل در تغییر کاربری کشاورزی به صنعتی و تجاری ۲- کمبود اعتبار جهت احداث شهرک-۳- عدم اطلاع رسانی مناسب درباره قابلیتها و توانمندیهای شهرستان	تهدید: ۱- بروکراسی اداری و طولانی شدن صدور مجوزها و استعلامها-۲- نبود اداره صنعت و معدن در شهرستان	۲- عدم اطلاع رسانی مناسب درباره قابلیتها و توانمندیهای شهرستان برای تقاضای احداث صنایع بیشتر در شهرستان و تشویق در ناحیه صنعتی	۱- برگزاری همایش بررسی استانی فرصتهای سرمایه گذاری در سطح شهرستان باوی با مشارکت مراکز علمی و دولتی مرتبط و تعیین فرصتهای سرمایه

منطقه یک برنامه ریزی

قابلیتهای بخش گردشگری شهرستان باوی

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
عبور رودخانه کارون از کنار شهرهای شهرستان، برخورداری ازجاذبه های طبیعی آبی، نزدیکی به شهر اهواز و وجود باغات و جنگلهای دست کاشت متعدد در سطح شهرستان	رودخانهی کارون ، بلندترین و پرآب ترین رود ایران ، از کنار شهرهای شهرستان عبور می کند . این رودخانه از کوههای بختیاری سرچشمه می گیرد و پس از ورود به خوزستان (شهرستانهای ایذه و مسجدسلیمان) در شمال شهر شوشتر به دو شعبه منقسم شده (گرگر و شطیط)، سپس در جنوب آن در محلی موسوم به بند قیر شهرستان باوی هر دو شعبه مجدداً به هم پیوسته و به راه خود ادامه می دهند. کارون پس از گذشتن از شهرهای شهرستان و ورود به اهواز از این شهر گذشته و به سمت جنوب پیش می رود .	قوت: ۱-وجود تمایل وتوان اقتصادی مناسب اقشار خاص ۲- چشم اندازهای زیبا و منحصر به فرد ساحل و پارکهای جنگلی-توانایی شهرداریها در مدیریت گردشگری شهری (وآبی)	فرصت: وجود رودخانه دایمی کارون و چشم اندازهای زیبای آن قابلیتهای زیادی را در جهت توسعه فعالیتهای ورزشی، وجود اقلیم معتدل در فصل زمستان و پائیز-نزدیکی به مرکز جمعیتی شهرستان اهواز-واقع شدن در مسیر گردشگران مذهبی کشورهای منطقه خلیج فارس و عراق	۱- فراهم نبودن زیرساختهای مورد نیاز صنعت گردشگری و عدم مطابقت با استانداردهای جهانی	۱- ارتقای کیفیت اماکن و خدمات گردشگری در نواحی دارای جاذبه و در داخل شهر و احداث مراکز تفریحی و ورزشی آبی در کنار رودخانه ۲- ارائه تسهیلات برای علاقه مندان به خرید تجهیزات و احداث مراکز تفریحی و ورزشی آبی در شهرستان
		ضعف: ۱-نبود واحدهای اقامتی و پذیرایی مناسب ۲- عدم احداث سازه های آبی ۳-فقدان مشارکت و سرمایه گذاری بخش خصوصی در بخش گردشگری ۴- ضعف اطلاع رسانی وتبلیغات وفقدان نیروی انسانی متخصص و ماهر در بخش گردشگری	تهدید: آلودگیهای زیست محیطی و ورود فاضلابها به رودخانه - احتمال بروز تعارض اجتماعی-فرهنگی میان گردشگران و جوامع محلی-مقررات و ضوابط نامناسب برای سرمایه گذاری خارجی در بخش گردشگری	۲- ضعف در بازار یابی و تبلیغات	۱- اطلاع رسانی از طریق چاپ کتاب، بروشور، نشریه، اینترنت و بسته های آموزشی ، ایجاد یک سایت اینترنتی و ثبت برند گردشگری و تدوین برنامه های تبلیغی و ترویجی در صدا و سیما برای معرفی شهرستان و همچنین هماهنگی با سفارتخانه ها و رایزنهای فرهنگی ۲- آموزش و توانمندسازی نیروی انسانی در زمینه بازاریابی

منطقه یک برنامه ریزی

قابلیت‌های بخش گردشگری شهرستان باوی

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
توسعه مجتمع‌های پذیرایی و استفاده از ظرفیتهای ترانزیتی جاده اهواز مسجدسلیمان	-جاده ترانزیتی و شاهراه اصلی ارتباط مرکز استان با شمال آن از شهرستان باوی و به ویژه شهرهای شیبان، ویس و ملاثانی می‌گذارد. این جاده در طول مسیر مسجدسلیمان، شوشتر، گتوند و دزفول را به هم مرتبط ساخته و یکی از شریان‌های حیاتی استان به شمار می‌رود. بی تردید وجود چنین اتوبانی از نظر اقتصادی (گردشگری و حمل و نقل) در شهرستان بسیار مهم است. - با وجود چنین بزرگراهی طبیعی است تردد وسایل نقلیه در آن زیاد و همچنین مسافرتها درون و برون استانی تفریحی و غیره از آن بالا خواهد بود بنابرین ایجاد امکانات اقامتی و استراحتی- تفریحی در کنار این جاده سبب ترغیب به توقف رانندگان و مسافران برای استفاده از این امکانات و در نتیجه توسعه بخش خدمات گردشگری و بین راهی نظیر اغذیه فروشی ها، سوپر مارکتها، رستورانها، مجتمع های پذیرایی، تعمیرگاه های خودرو و فروش قطعات آنهاو غیره می شود که در نهایت سبب افزایش اشتغال و توسعه اقتصادی می گردد.	قوت: ۱- تقویت راه های دسترسی شهرستان به سایر شهرستانها و به ویژه مرکز استان ۲- تسهیل فعالیتهای اقتصادی شهرستان از نظر حمل و نقل	فرصت: ۱- طرح احداث شش خطه شدن جاده اهواز-ملاثانی که در حال انجام است ۲- همجواری با مرکز استان(اهواز) و عبور و مرور مسافران و رانندگان زیاد از شهرستان	۱-همجواری با مرکز استان(اهواز) با جمعیت زیاد و عبور و مرور مسافران و رانندگان زیاد از شهرستان	۱-انجام کارهای تبلیغی موثر در مرکز استان شامل نصب تابلو، تراکت، بروشور و سایت اینترنتی مخصوص معرفی این قابلیت و ۲- برگزاری همایش ویژه برای تبیین این قابلیت.
		ضعف: ۱-عدم وجود مراکز اقامتی و تفریحی برای رانندگان و مسافران ۲-عدم تامین روشنایی مناسب مسیر تردد ۳- ایجاد آلودگی صوتی و تنفسی داخل شهر ملاثانی ۴- عبور از وسط شهر ملاثانی ۵-نبود مراکز مناسب سرویس دهی برای خودرو های سبک و سنگین ۶- عدم پیش بینی پارکینگ و زیر گذر و یا روگذرهای ایمن مسیر جهت دسترسی اهالی مردم در دو طرف جاده مذکور می باشد	تهدید: افزایش تصادفات و تلفات جاده ای	۲-عدم وجود مراکز اقامتی و تفریحی برای رانندگان و مسافران	۱- انجام مطالعه مکانیابی و جانمایی مراکز اقامتی و تفریحی متناسب با شرایط و ویژگی های اقلیمی شهرهای واقع در جاده ۲-تبیین و اطلاع رسانی مزایا، قابلیتها و توانایی های شهرستان به سرمایه گذاران و علاقمندان به فعالیت دراین مشاغل و جویندگان کار و اعطای مشوق های ویژه نظیر تسهیلات مالی مناسب،تامین زیرساختهای مورد نیاز چنین فعالیتهایی و ارائه تخفیفها و بخششهای مالی قانونی

قابلیت بخش کشاورزی شهرستان حمیدیه

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
افزایش سطح و راندمان محصولات کشاورزی	وجود ۳۵ هزار هکتار زمین زراعی آبی که از این مقدار ۲۲۲۰۰ هکتار به کاشت غلات (گندم و شلتوک)، ۴۷۰۰ هکتار به صیفی جات و سبزیجات و مابقی به کاشت سایر محصولات اختصاص دارد. در این رابطه ۲۱ هزار از اراضی دارای خاک درجه یک می باشند و نیاز به بهبود کیفیت مابقی اراضی می باشد.	قوت: حاصلخیزی زمین های منطقه و وجود رودخانه کرخه و کانال های منشعب از آن- وجود نیروی کار فراوان بیکار و همچنین افراد با تجربه در زمینه کشاورزی	فرصت: نزدیکی به مرز چزابه و سهولت عرضه محصولات به بازارهای خارجی- درصد بالایی از نیازهای محصولات کشاورزی مرکز استان را شهرستان تامین می کند	توسعه نخیلات	۱- ایجاد امکانات زیربنایی جهت احیا و توسعه نخیلات ۲- توسعه صنایع تبدیلی مربوط به نخل و خرما
		ضعف: ۱۴ هزار هکتار از اراضی دارای خاک درجه ۲ می باشند- استفاده مفرط از سموم و کود شیمیایی سبب آلودگی منابع خاکی و آبی گشته است	تهدید: نداشتن سند ثبتی اراضی و همچنین نداشتن مجوز برداشت آب سبب عدم استفاده کشاورزان از تسهیلات مناسب بانکی جهت توسعه این بخش می شود		
افزایش ظرفیت و راندمان محصولات دامی	وجود تعداد ۸۷ هزار رأس گوسفند و بز و ۱۳۰۰۰ رأس گاو و گاو میش وجود ۲۰۰ نفر شتر و پرورش شتر مرغ وجود ۷۰۰ هکتار مزارع پرورش ماهی وجود ۴۰ واحد مرغداری	قوت: وجود نیروی کار فراوان، زمین مناسب	فرصت: درصد قابل توجهی از نیازهای محصولات گوشتی مرکز استان در شهرستان تامین می کند	توسعه پرورش شتر و شتر مرغ	ایجاد مجتمع پرورش شتر و شتر مرغ
		ضعف: سنتی بودن پرورش دام	تهدید: نداشتن سند ثبتی اراضی و همچنین نداشتن مجوز برداشت آب		

قابلیت بخش صنعت شهرستان حمیدیه

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
امکان ایجاد ناحیه صنعتی محصولات کشاورزی		قوت:	فرصت: • امکان صادرات محصولات تولیدی به کشور عراق و سایر کشورهای منطقه خلیج فارس. • دسترسی آسان به راه های دریایی، هوایی و زمینی	۱- نبود ناحیه تخصصی صنعتی صنایع غذایی ۲- عدم دسترسی کشاورزان به تسهیلات اعطائی بانکها و دولتها	۱- ایجاد ناحیه تخصصی صنعتی صنایع غذایی ۲- تعیین تکلیف وضعیت مالکیت اراضی شهرستان
		ضعف: نبود ناحیه صنعتی مصوب در شهرستان	تهدید:		

قابلیت بخش گردشگری شهرستان حمیدیه

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
توسعه فعالیتهای گردشگری شهرستان	وجود تپه های شنی و همچنین وجود پارک جنگلی گمبوعه و جنگل خسرچ و امکان توسعه گردشگری ورزشی و طبیعت گردی	قوت: نزدیکی به جاده مواصلاتی اهواز به حمیدیه-کمک به تثبیت تپه ها و همچنین تلطیف هوای منطقه بدلیل وجود جنگل	فرصت: اکثر راه ارتباطی با مرکز استان بصورت بزرگراه می باشد این امکان می تواند جمعیت قابل توجهی از گردشگران بخصوص مرکز استان را به خود جلب نماید	نبود تفریحات سالم و عدم وجود مکانی جهت تخلیه هیجانات مثبت جوانان و همچنین عدم وجود جاذبه گردشگری قابل توجه در شهرستان	ایجاد پیست اتوموبیل رانی و موتور سواری
		ضعف: نبود نیروی انسانی ماهر و متخصص-عدم امکان بهره برداری مناسب از این تپه ها خود سبب مشکلات زیست محیطی و توسعه بیابانزایی می شود-	تهدید:		

قابلیتهای بخش کشاورزی شهرستان کارون

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
افزایش تولید محصولات کشاورزی به بیش از دو برابر	افزایش راندمان تولیدات محصولات کشاورزی نظیر تولید گندم) به دلیل وجود زمین های وسیع آبی که شهرستان کارون را به یکی از مناطق گندم خیز کشور تبدیل کرده است و میزان سطح زیر کشت گندم شهرستان ۱۸۰۰ هکتار در سال می باشد. همچنین محصولاتی نظیر برنج با سطح زیر کشت ۳۵۰۰ هکتار در سال (میزان تولید هر هکتار ۴ تن در سال) و کنجد با سطح زیر کشت ۲۵۰ هکتار در سال (میزان تولید هر هکتار در سال ۱ تن) و باغات وسیع خرما با میزان سطح زیر کشت ۲۵۰۰ هکتار در سال و انگور با میزان سطح زیر کشت ۱۵۰ هکتار در سال.	قوت: ۱- وجود اراضی مستعد کشاورزی در قسمت شرق کارون که به صورت دیم یا دست نخورده باقی مانده اند. ۲- وجود نیروی انسانی فراوان و مجرب و کارآمد ۳- پذیرش برای فناوری های جدید	فرصت: ۱- وجود رودخانه کارون و هور شادگان	۱- وجود زمین های دیم و پراکنده بودن کشت و راندمان پایین تولیدات کشاورزی و عدم دسترسی به آب با وجود نزدیکی به رودخانه	۱- احداث شبکه آبیاری برای حدود ۱۰ هزار هکتار زمین دیم که در کنار رودخانه کارون قرار دارند و در صورت انتقال آب می توانند به زمینهای آبی تبدیل شوند. ۲- ترغیب بهره برداران به اجرای شبکه های آبیاری نوین و اقدامات ترویجی و بالا بردن میزان محصول در هکتار و استفاده از روش های به زراعی و احداث سیستم شبکه آبیاری جنوب اهواز
		ضعف: ۱- نیاز به آموزش بیشتر نیروی انسانی توسط بخش فنی و حرفه ای ۲- عدم آشنایی با طرح های کشاورزی جدید	تهدید: ۱- عدم وجود شبکه آبیاری (منبع تامین آب این اراضی رودخانه کارون میباشد) ۲- شوری آب رودخانه	۱- شوری آب رودخانه	۱- انتقال آب از بالا دست رودخانه توسط لوله و ۲- افزایش راندمان آبیاری (از طریق توسعه آبیاری قطره ای)

قابلیت‌های بخش کشاورزی شهرستان کارون

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
افزایش تولید محصولات دامی گاومیش به بیش از دو برابر و توسعه صنایع جانبی مرتبط	وجود حدود ۹ هزار راس گاومیش به روش دامداری سنتی که مقدار زیادی از شیر مصرفی شهر اهواز را نیز تامین می‌کند. که یکی از عوامل متمایز کننده شهرستان به حساب می‌آید. گاومیش با داشتن ویژگی‌هایی چون تولید شیر با درصد پروتئین، چربی، لاکتوز و امگا ۳ بالا نسبت به شیر گاو و تولید گوشت با چربی و کلسترول پایین‌تر در مقایسه با گاو شیرده و سازگاری بالا در محیط پرورش، مقاومت بالا در برابر بیماری‌ها تغذیه آسان و بازده شیری بالا در توسعه اقتصادی خانوارهای روستایی نقش بسزایی خواهد داشت.	قوت: وجود حدود ۹ هزار راس گاومیش	فرصت: ۱- احداث بزرگترین شهرک گاومیش داری استان در ۳۰ کیلومتری شهرستان کارون در ۳ فاز که فاز اول آن که ۵۰ درصد پیشرفت فیزیکی پروژه را دارا میباشد به پایان رسیده و فاز ۲ و ۳ آن در دست اجراست. ۲- با توجه به وجود بازارچه های مرزی می توان به کشور های حوزه خلیج فارس و عراق شیر و فرآورده ها آن و دام زنده صادر نمود.	راندمان پایین تولیدات محصولات دامی گاومیش	۱- تکمیل فاز اول شهرک گاومیش داری و شروع فازهای دوم و سوم ۲- روش های اصلاح دام و تکمیل مجتمع های دامپروری فارابی و سلمان فارسی ۳- ایجاد کارخانه صنایع جانبی با هدف صادرات فرآورده های مرتبط با گاومیش از طریق ترغیب بخش خصوصی
		ضعف: عدم وجود مراکز خدمات رسانی و کمبود درمانگاه های بخش دامپروری در شهرستان- وجود نژاد گاومیش های سنتی و روش پرورش سنتی- نبود مکان مناسب نگهداری دام	تهدید: مالیات بالا و عوارض گمرکی		

منطقه ۲ برنامه ریزی
شهرستان های آبادان و
خرمشهر

منطقه ی دو برنامه ریزی

۱- معرفی منطقه دو برنامه ریزی

منطقه ۲ برنامه ریزی، شامل شهرستان های آبادان و خرمشهر می باشد. این منطقه با وسعت ۴۸۳۶ کیلومتر مربع معادل ۷.۵ درصد وسعت استان را در برمی گیرد که از شمال به شهرستان اهواز و از شرق به شهرستان شادگان و از جنوب به خلیج فارس و از غرب به کشور عراق متصل است. رودخانه های منطقه بهمینشیر و اروندکنار می باشند. این منطقه با مرکزیت شهر آبادان از سطح بالایی از توسعه اقتصادی - اجتماعی برخوردار است.

• موقعیت جغرافیایی و تقسیمات سیاسی

شهرستان آبادان با وسعت حدود ۲۵۳۸ کیلومتر مربع معادل ۳/۹ درصد مساحت استان و ۵۲ درصد مساحت منطقه را به خود اختصاص داده است. این شهرستان دارای ۳ مرکز شهری (آبادان و اروندکنار و چوئبده)، ۲ بخش، ۶ دهستان و ۷۴ آبادی دارای سکنه است. شهرستان آبادان در دشت واقع شده است و به علت همسایگی با صحرای بزرگ و سوزان نظیر صحرای بزرگ عربستان و عراق، در مجموع هوای گرم و بیابانی و دارای اقلیم خشک و یکی از گرمترین مناطق کشور می باشد. میانگین بارش سالانه در این شهرستان ۱۲۰ تا ۱۵۰ میلی متر و متوسط دمای آن در دوره گرما تا ۴۵ الی ۴۸ درجه سانتی گراد و در سردترین ماه سال یعنی دی ماه حدود ۵ درجه سانتی گراد در تغییر است.

شهرستان خرمشهر با وسعت حدود ۲۲۹۸ کیلومتر مربع معادل ۳/۶ درصد مساحت استان و ۴۸ درصد مساحت منطقه را به خود اختصاص داده است. این شهرستان در جنوب غربی استان قرار گرفته و از شمال به شهرستان اهواز از جنوب به اروند رود و شهرستان آبادان از شرق به شهرستان شادگان و از غرب به منطقه مرزی شلمچه محدود شده است. این شهرستان دارای ۲ مرکز شهری (خرمشهر و مینوشهر)، ۲ بخش، ۴ دهستان و ۶۷ آبادی دارای سکنه است. خرمشهر نخستین بندر ساحلی ایران است و اولین اسکله تجاری بزرگ در خرمشهر برای پهلو گرفتن یک فروند کشتی اقیانوس پیما در سال ۱۳۱۸ هجری شمسی مورد بهره برداری قرار گرفت. نام قدیم این شهرستان محمره بوده و در وجه تسمیه آن بعضی گفته اند که در برخی مواقع رود کارون در خرمشهر سرخ رنگ می شود و بدین دلیل به آن محمره گفته اند. این شهر در محل تلاقی رودخانه های اروندرود و کارون و در ناحیه ای باتلاقی و پست در دلتای رودخانه اروندرود قرار گرفته است. خرمشهر به جهت واقع شدن در مجاورت خلیج فارس و کشور عراق، از

منطقه ی دو برنامه ریزی

اهمیت استراتژیک اقتصادی، تجاری و سیاسی ویژه ای برخوردار است. این شهر در انتهای ترین نقطه استان خوزستان قرار گرفته و اسکله های آن در کرانه های رودخانه اروندرود جای گرفته است.

• جمعیت منطقه

بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ جمعیت استان ۴۵۲۴ هزار نفر بوده که این منطقه با جمعیت ۴۳۵ هزار نفری ۹.۲ درصد جمعیت استان را به خود اختصاص داده است. همچنین جمعیت شهرستان آبادان ۲۷۱ هزار نفر بوده که ۶۲.۴ درصد جمعیت منطقه و ۶ درصد جمعیت استان را شامل شده که ۸۴.۳ درصد آن ساکن نقاط شهری و ۱۵.۷ درصد نیز ساکن نقاط روستایی هستند.

جمعیت شهرستان خرمشهر ۱۶۳ هزار نفر میباشد که ۳۷.۶ درصد جمعیت منطقه و ۳.۶ درصد جمعیت استان را شامل میشود از این جمعیت ۷۹.۹ درصد ساکن نقاط شهری و ۲۰.۱ درصد نیز ساکن نقاط روستایی بوده اند.

جدول شماره ۱: شکل بندی الگوی استقرار و نظام سلسله منطقه ۲

منطقه	نام شهرستان	نام مرکز منظومه (شهر)	نام مرکز مجموعه (دهستان)
منطقه ۲ آبادان	آبادان	آبادان	آبادان
			شلاهی (ثوامر)
		اروندکنار	اروندکنار
			کوت شوف
	خرمشهر	خرمشهر	خرمشهر
			حومه غربی (پل نو)
			غرب کارون (ام الخیرین)
		جزیره مینو (مینوشهر)	مینوشهر

• کانون های شهری

از نظر مطالعات آمایش، شهر آبادان در سلسله مراتب خدمات برتر در سطح دوم (پس از اهواز) قرار دارد و از نظر آموزش عالی و خدمات ارجاع به پزشک نیز در سطح دوم جای دارد. از نظر سلسله مراتب الگوی سکونت گاهی شهر آبادان به عنوان مرکز منطقه و مرکز ناحیه عمل خواهد کرد و خرمشهر به عنوان مرکز منظومه به شهر آبادان متصل می شود.

• **ملاحظات زیست محیطی منطقه و محدودیتهای استقرار و توسعه فعالیتهای اقتصادی**

برای این منطقه در بخش صنعت، توسعه انواع صنایع برتر تاصنای عمومی پیش بینی شده و مورد تأیید می باشد (از جمله کشتی سازی و صنایع وابسته، صنایع شیلاتی، صنایع بسته بندی و جانبی خرما، صنایع جانبی نیشکر، تولید فلزات اساسی، صنایع مونتاژی، کالای صنعتی با فناوری برتر، قطعه سازی مدرن صنایع نفت و گاز، صنایع برق و الکترونیک، تولید لوازم الکتریکی خانگی، صنایع اپتیک، صنایع بازیافت، صنایع عمومی کارگاهی). اما نگرانی از توسعه و ایجاد صنایع جدید آلوده کننده محیط زیست وجود دارد زیرا از یک طرف انواع صنایع آلوده کننده محیط زیست در این منطقه مستقر هستند و از طرف دیگر این منطقه دارای ظرفیت توسعه آبرزی پروری رودخانه ای و دریایی زیاد دارای نخلستان های باارزش می باشد و بر این اساس در این منطقه ایجاد صنایع بالا دستی و پایین دستی نفت و گاز و شیمیایی و پتروشیمی جدید را توصیه نمی نماید.

۲- اقتصاد منطقه

• **ساختار اقتصادی منطقه**

از نظر ترتیب تخصص، هر دو شهرستان آبادان و خرمشهر خدماتی - صنعتی محسوب می شوند. بر اساس سرشماری ۹۰ مجموعاً ۸۷.۴ هزار نفر در دو شهرستان شاغل هستند که ۹.۲ درصد از شاغلین استان را به خود اختصاص می دهد. سهم شاغلین بخش خدمات منطقه ۱۰.۳ درصد از متوسط شاغلین خدمات استان بالاتر است سهم بخش کشاورزی از شاغلین منطقه ۸ درصد که ۱۱.۲ درصد پایین تر از سهم شاغلین بخش کشاورزی استان است.

سهم بخش صنعت از شاغلین شهرستان آبادان ۱۹.۴ درصد می باشد که ۱.۶ درصد از متوسط منطقه و استان بالاتر است. سهم بخش خدمات از شاغلین شهرستان ۶۰.۵ درصد بوده است که ۷.۷ درصد از مقدار این شاخص در استان (۵۲.۸ درصد) بالاتر و ۲.۶ درصد از مقدار آن در منطقه (۶۳.۱ درصد) پایین تر است.

سهم بخش صنعت از شاغلین شهرستان خرمشهر ۱۴.۹ درصد بوده است که به ترتیب ۲.۳ و ۲.۹ درصد از سهم بخش صنعت در شاغلین استان و منطقه کمتر می باشد. سهم بخش خدمات از شاغلین شهرستان ۶۷.۷ درصد است که به ترتیب ۴.۶ درصد و ۱۴.۹ درصد از سهم شاغلین بخش خدمات از شاغلین منطقه و استان بالاتر است.

منطقه ی دو برنامه ریزی

بنابراین در درون منطقه ، از نظر تخصص شهرستان خرمشهر خدماتی و شهرستان آبادان خدماتی - صنعتی می باشد.

• اشتغال و بیکاری

منطقه بانرخ بیکاری (جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر) ۲۸.۲ درصد بین مناطق استان، در رتبه ۳ قرار داشته است. تعداد شاغلان ۱۰ ساله و بیشتر شهرستان آبادان در سال ۹۰، حدود ۵۶.۳ هزار نفر بوده که ۶۴.۴ درصد شاغلین منطقه و ۵.۹ درصد شاغلین استان را تشکیل می دهد شهرستان آبادان با نرخ بیکاری (جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر) ۲۷ درصد بین شهرستانهای استان ، در رتبه دهم قرار داشته است. تعداد شاغلان ۱۰ ساله و بیشتر شهرستان خرمشهر در سال ۹۰، حدود ۳۱ هزار نفر بوده که ۳۵.۶ درصد شاغلین منطقه و ۳.۲ درصد شاغلین استان را تشکیل می دهد شهرستان خرمشهر با نرخ بیکاری (جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر) ۳۰.۲ درصد بین شهرستانهای استان ، در رتبه هشتم قرار داشته است.

جدول شماره ۲: وضعیت اشتغال در منطقه

شرح	جمعیت	سهم از جمعیت	نرخ مشارکت اقتصادی	جمع کل شاغلین	سهم شاغلین بخش صنعت	سهم شاغلین بخش کشاورزی	سهم شاغلین بخش خدمات	نرخ بیکاری
استان	۴۵۳۱۷۲۰	۶۰	۳۴.۶۰	۹۵۴۴۰۸	۱۷.۸	۱۹.۲	۵۲.۸	۲۵.۷
منطقه	۴۳۵۱۸۵	۹.۶	۳۴.۲۰	۸۷۴۹۲	۱۷.۸	۸	۶۳.۱	۲۸.۲
آبادان	۲۷۱۵۱۴	۶۲.۴	۳۴.۳۰	۵۶۳۳۳	۱۹.۴	۹.۷	۶۰.۵	۲۷.۰
خرمشهر	۱۶۳۶۷۱	۳۷.۶	۳۴.۱۰	۳۱۱۵۹	۱۴.۹	۴.۹	۶۷.۷	۳۰.۲

۳- ویژگیهای بارز منطقه

• طبیعی و جغرافیائی

آب و هوای این منطقه به علت نزدیک بودن به عربستان و عراق تحت تاثیر بادهای گرم و خشکی است که از این سو می وزند. رطوبت نسبی موجود در این ناحیه به علت نزدیکی به اروند رود و خلیج فارس در تمام فصل ها بالا است.

پیشروی آب شور: اروند رود به طول ۱۹۰ کیلومتر یکی از رودخانه های پهناور کشور در مرز مشترک با عراق قرار دارد. این رودخانه از هم ریزش رودهای دجله و فرات و سپس کارون پدید آمده است .

منطقه ی دو برنامه ریزی

آبراه اروند شهرهای آبادان، خرمشهر، اروندکنار و برخی از شهرهای عراق را به خلیج فارس و آبهای آزاد متصل می کند.

اروند در سالهای اخیر شور و کم آب شده است. علت این پدیده خشکسالی چند سال اخیر استان خوزستان، کاهش بارندگی در این مدت و توام شدن آن با کاهش خروجی آب پشت سدهای کارون همچنین کاهش آب رودخانه های دجله و فرات در کشور عراق می باشد. این موضوع ضربات جبران ناپذیری بر پیکره کشاورزی و اقتصاد نخلداران منطقه زده است زیرا آنها علاوه بر اینکه با نخل های بی ثمر و کم ثمره مواجه شدند از میان کاری برخی محصولات مثل سبزی، بامیه و گوجه در نخلستان های خود نیز محروم شده اند.

شوری و کم آبی باعث شده پنیر نخل ها که لازمه ادامه حیات یک نخل است خشک شود. تداوم این روند خطر نابودی نخلستان های شهرهای آبادان، خرمشهر، اروندکنار و مینوشهر را در پی دارد.

در عین حال به علت کاهش آب ورودی به رودخانه کارون، در شهرهای آبادان و خرمشهر که مسیر انتهایی این رودخانه به شمار می رود. قدرت غلبه آب شیرین رودخانه کارون نسبت به آب شور دریا به شدت کاهش یافته و این مسئله به مرور زمان باعث پیشروی آب شور دریا به داخل شهرها می شود.

این منطقه دارای مرز آبی و خشکی با کشور عراق بوده و از ۴۲۰ کیلومتر مرز خشکی استان، ۱۴۰ کیلومتر در این منطقه قرار دارد. همچنین شهرستان های آبادان و خرمشهر با دارا بودن ۸۴ کیلومتر مرز آبی، ۵۳ درصد از مرزهای آبی استان را دارا می باشند.

• زیر ساخت ها

✓ حمل و نقل

این منطقه برخوردار از شیوه های حمل نقل جاده ای، زمینی و هوایی بوده و در شیوه حمل و نقل زمینی نیز دارای زیر ساخت ریلی و جاده ای است. علاوه بر این بنادر تجاری و صیادی و پایانه های تجاری و زیارتی در این منطقه استقرار دارند و از ۷ بندر تجاری و دو پایانه استان، ۴ بندر و یک پایانه تجاری در این منطقه استقرار دارد.

-وجود فرودگاه بین المللی آبادان

-وجود ۴ بندر تجاری و صیادی آبادان، خرمشهر، اروندکنار و چوئبده

-وجود منطقه آزاد تجاری صنعتی آبادان- خرمشهر

-دارای جاده های آسفalte مواصلاتی نسبتا مناسب

-وجود ایستگاه راه آهن و خطوط ریلی مرتبط به خطوط ریلی کشور

-مرز و پایانه تجاری، زیارتی شلمچه

✓ مرز و پایانه تجاری، زیارتی شلمچه

پایانه صادراتی در نقطه صفر مرزی (شلمچه) تنها پایانه ای که کمترین فاصله را با عراق دارد و بین خرمشهر و بصره عراق که مرکز اقتصادی عراق میباشد کمتر از ۲۰ کیلومتر فاصله میباشد و سهولت تردد تجار عراقی و اشتراکات دین و مذهب و زبان و داشتن سه مسیر آبی، جاده ای و ریلی از مزایای انکار ناپذیر این منطقه است.

✓ بندر صیادی اروند کنار

اروندکنار در ۵۲ کیلومتری جنوب آبادان و در حدود ۳۰۰ متری خاک کشور عراق قرار دارد. بزرگترین بندر صیادی ایران در اروندکنار قرار دارد که در سال ۱۳۸۷ به بهره برداری رسید. این بندر اسکله پهلوگیری به طول ۱۱۶ متر، اسکله خدماتی به طول ۳۲ متر و بیش از ۶۰ متر اسکله پلکانی پهلوگیری دارد. این بندر قابلیت پهلوگیری بیش از ۱۶۰ فروند موتور لنج و افزون بر ۳۳۰ قایق موتوری صیادی را دارد. مردم این دهستان علاوه بر کشاورزی به کار صیادی نیز مشغولند و از مهم ترین انواع ماهی قابل صید آن می توان به صبور، بیاح، چندان و... اشاره کرد.

موقعیت جغرافیایی چوئبده

بندر چوئبده نزدیکی بیشتری به کشور کویت نسبت به بندر آبادان و خرمشهر دارد. این بندر قابلیت بارگیری همزمان ۶ فروند شناور بطور متوسط دارد و صرفاً در زمینه صادرات فعالیت دارد.

✓ محورهای مواصلاتی

منطقه دارای ۸۲.۶ کیلومتر بزرگراه (سهم از ۸.۷ درصدی از استان)، ۲۷۴.۳ کیلومتر راه اصلی (سهم ۱۰.۵ درصدی از استان) و ۱۱۸ کیلومتر راه فرعی (سهم ۵.۳ درصدی از استان) می باشد.

جدول شماره ۳: وضعیت زیر ساخت های حمل و نقل منطقه

نوع راهها (کیلومتر)	استان	منطقه	آبادان	خرمشهر
طول آزاد راه	۱۳۵	۰	۰	۰
طول بزرگراه	۹۴۷	۸۲.۶	۵۸.۲	۲۴.۴
طول راههای اصلی آسفalte	۱۶۴۷	۲۷۴.۳	۴۸.۶	۱۴۳
طول راههای فرعی	۲۱۹۷	۱۱۸	۹۳	۲۵
طول راههای روستایی	۸۴۶۶.۷۶	۳۱۴.۲	۱۵۵.۸	۱۵۸.۴
تعداد ایستگاه راه آهن	۶	۱	۰	۱
تعداد فرودگاه	۴	۱	۱	۰
تعداد بنادر	۴	۳	۱	۱

علاوه بر بنادر تجاری تعداد اسکله های صیادی در سطح استان ۱۲ مورد است که ۵ مورد آن در این منطقه می باشد، که به ترتیب ۴ مورد در شهرستان آبادان (اسکله ثامن الائمه آبادان، چوئبده و فجر و والفجر ارونه کنار)، ۱ مورد در شهرستان خرمشهر (اسکله خلیج فارس) است.

• بخش های اقتصادی

✓ صنعت

پالایشگاه آبادان

پالایشگاه نفت آبادان یکی از فعالترین پالایشگاه های ایران است که با تمام ظرفیت خود در حال حاضر به فعالیت مشغول است. این پالایشگاه در حال حاضر فراورده های زیر را تولید می کند: گاز مایع، بنزین موتور، نفت سفید، نفت گاز، سوخت جت، نفت کوره، انواع روغن موتور پایه، انواع قیر، انواع حلال های نفتی، گوگرد، نفتای (خوراک آروماتیک پتروشیمی بندرامام)، گاز (خوراک پتروشیمی آبادان) پالایشگاه آبادان در حال حاضر (سال ۱۳۹۲) با تولید روزانه ۱۵ میلیون لیتر بنزین به طور روزانه ۲۳ درصد کل بنزین و ۲۶ درصد بنزین پالایشگاهی ایران را تامین می کند و همچنان بزرگترین پالایشگاه کشور محسوب می شود.

✓ معادن

پتانسیل ها: منظور از پتانسیل مواد معدنی در استان وجود شواهد و آثار معدنی در واحدهای سنگی استان صرف نظر از اقتصادی بودن آن می باشد که برای تبدیل شدن آن به معدن بایستی اطلاعات اکتشافی آن کامل گردد. مهمترین پتانسیلهای معدنی موجود در منطقه عبارت اند از:

صدف آهکی: در سواحل خلیج فارس به ویژه در آبادان و هندیجان انباشته هایی از صدفهای آهکی دیده میشود که هم اکنون از آن ها نیز بهره برداری صورت میگیرد.

✓ انرژی

نیروگاه های سیکل ترکیبی

نیروگاه سیکل ترکیبی آبادان: نیروگاه آبادان واقع در کیلومتر ۹ جاده آبادان ماهشهر یکی از نیروگاه های ایران از نوع سیکل ترکیبی با ظرفیت تولید ۸۱۵ مگاوات است. این نیروگاه شامل ۴ واحد گازی ۴.۱۲۳ مگاواتی مدل ۲-۲۵۱-۹۰۰۰ FREM ساخت توگا و ۲ واحد بخار ۱۶۰ مگاواتی در زمینی به مساحت ۱۰۰ هکتار است. سوخت اصلی نیروگاه آبادان گاز طبیعی و سوخت جایگزین آن نفت گاز (گازوئیل) است. این نیروگاه در ابتدا از نوع گازی بوده و لذا به نیروگاه گازی آبادان نیز شناخته می شود. بخش گاز این نیروگاه در سال ۱۳۸۲ به بهره برداری کامل رسید و عملیات اجرایی تبدیل نیروگاه به سیکل ترکیبی، از سال ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۱ زیر نظر سازمان توسعه برق ایران صورت گرفت و در شهریور ۱۳۹۲ واحد اول بخار نیروگاه به شبکه سراسری وصل شد.

نیروگاه گازی

نیروگاه سوم پالایشگاه آبادان: نیروگاه آبادان واقع در پالایشگاه نفت آبادان، از نیروگاه های ایران متعلق به پالایشگاه نفت آبادان است و در محوطه این مجموعه قرار دارد. این نیروگاه از نوع گازی با ظرفیت تولید ۲۱۰ مگاوات است که شامل ۷ واحد گازی ۳۰ مگاواتی و ۵ دستگاه بویلر بازیاب حرارتی HRSG هر یک با ظرفیت ۵۰ تن بخار در ساعت در زمینی به مساحت ۳ هکتار است. هر یک از ژنراتورهای این نیروگاه ۵۰ تن بخار با فشار ۶۰ پوند و با قابلیت برگشت در مدار، تولید می کند، بخار تولید شده، نیاز فاز ۲، فاز ۳ و بخار آب مدار بسته پالایشگاه را تأمین میکند. نیروگاه سوم پالایشگاه آبادان با هدف تولید برق مطمئن و جایگزین مولدهای قدیمی و فرسوده این پالایشگاه به منظور پایداری تولید فرآورده های نفتی،

منطقه ی دو برنامه ریزی

تأمین ۶ برق مصرفی فاز (۳ واحد بنزین سازی کت کراکر جدید)، تولید بخار فشار بالای مورد نیاز فاز ۳ (واحد بنزین سازی کت کراکر جدید)، پروژه سیستم آب مدار بسته (توربین های بخاری برج خنک کننده) پالایشگاه و تأمین برق پروژه های آتی این شرکت است.

✓ شهرکها و نواحی صنعتی

این منطقه مجموعاً دارای ۵ شهرک صنعتی مصوب می باشد که ۳ شهرک صنعتی آن فعال می باشند. شهرستان های آبادان و خرمشهر به ترتیب دارای ۲ و یک شهرک صنعتی فعال می باشند. پیشرفت فیزیکی (برخورداری از زیر ساخت های آب ، برق ، و...) شهرکهای صنعتی شهرستان های آبادان و خرمشهر ۸۰ و ۸۶ درصد می باشد که به ترتیب ۱۲ و ۱۸ درصد بالاتر از متوسط پیشرفت فیزیکی شهرکهای صنعتی استان می باشد.

جدول ۴: وضعیت شهرکها و نواحی صنعتی منطقه

نواحی		شهرک		شرح
خرمشهر	آبادان	خرمشهر	آبادان	
۱	۱	۲	۳	تعداد شهرک / ناحیه صنعتی مصوب
۱	۱	۱	۲	تعداد شهرک صنعتی فعال
۰	۳۲	۱۲۲۷	۸۱۴	مساحت (هکتار)
۰	۳۰	۸۶	۸۰	متوسط پیشرفت فیزیکی (درصد)
	۰	۵۲	۱۳۹	تعداد واحدهای به بهره برداری رسیده
-	-	۲۷	۵۲	تعداد واحدهای فعال
-	-	۸۴	۵۷	تعداد واحدهای در حال ساخت
-	-	۱۳	۱۸	درصد زمین های واگذار شده

در شهرستان آبادان ۱۸ درصد و در شهرستان خرمشهر ۱۳ درصد از زمین های قابل واگذاری شهرکهای صنعتی این دو شهرستان واگذار شده است که بیانگر ظرفیت قابل بهره برداری برای سرمایه گذاری است.

در شهرستان آبادان از واحدهای به بهره برداری رسیده ۲۹ درصد به فعالیت شیمیائی، ۲۴ درصد به صنایع فلزی و ۲۰ درصد به صنایع غذایی اختصاص دارند. در شهرستان خرمشهر ۴۲ درصد واحدهای به

منطقه ی دو برنامه ریزی

بهره برداری رسیده در صنایع شیمیایی، ۸ درصد در صنایع فلزی و ۲۳ درصد در صنایع غذایی مشغول به فعالیت هستند.

• کشاورزی و شبکه آبرسانی

بخش شمالی شهرستان خرمشهر از اراضی زیر کشت آبی قابل توجهی برخوردار است و طرح موجود و توسعه نیشکر، به بخش قابل توجهی از این اراضی آبرسانی می نماید. شهرستان آبادان به طور عمومی از اراضی قابل کشت آبی برخوردار نیست. اما نخلستان های شهرستان آبادان و خرمشهر در این منطقه قابل توجه می باشند.

به علت بارش کم و گرمای هوا کشت آبی کشت عمده این منطقه است و سهم آن از کل اراضی زیر کشت در حال حاضر حدود ۸۷ درصد است. شهرستان های خرمشهر و آبادان به ترتیب حدود ۵۶ و ۱۸ هزار هکتار از زمین های زیر کشت آبی این منطقه را در اختیار دارند. این اراضی از نظر خاک قابلیت توسعه دارند. حدود ۷۵ هزار هکتار اراضی زیر کشت آبی منطقه در حال حاضر، با انجام اقدامات اصلاحی و تامین آب قابلیت افزایشی به میزان حدود ۱۶ هزار هکتار دارد، به عبارت دیگر تا ۹۱ هزار هکتار قابل توسعه است. در صورت استفاده از کل این قابلیت، سهم اراضی دارای قابلیت کشت آبی نیز از نزدیک ۸۷ درصد در وضعیت فعلی، به ۱۰۰ درصد خواهد رسید.

همچنین در مقابل حدود ۷۵ هزار هکتار اراضی زیر کشت آبی منطقه در حال حاضر، شبکه های آبرسانی در دست بهره برداری تنها نزدیک به ۶ هزار هکتار وسعت دارد و در مقابل ۹۱ هزار هکتار اراضی دارای قابلیت کشت، شبکه های آبرسانی در افق طرح آمایش حدود ۵۸ هزار هکتار از این اراضی را پوشش خواهند داد که توسعه قابل توجهی می باشد و در همین حال با توسعه بیشتر شبکه های آبرسانی، منابع خاک بیشتری را می توان در بخش کشاورزی مورد استفاده قرار داد.

جدول شماره ۵ وضعیت اراضی کشاورزی و شبکه آبرسانی منطقه ۲ هکتار/درصد

شرح	جمع استان	منطقه	آبادان	خرمشهر
-----	-----------	-------	--------	--------

منطقه ی دو برنامه ریزی

بخش کشاورزی	وضعیت فعلی	سطح اراضی کشاورزی زیر کشت	مساحت	۲۲۱۰۰۷۲	۸۶۰۳۰	۱۸۷۴۳	۶۷۲۸۷
			سهم		۴	۲۲	۷۸
		سطح اراضی کشاورزی زیر کشت آبی	مساحت	۱۶۸۱۴۲۶	۷۵۱۰۶	۱۸۷۴۳	۵۶۳۶۳
			سهم		۴	۲۵	۷۵
		سطح اراضی کشاورزی زیر کشت دیم	مساحت	۵۲۸۶۴۶	۱۰۹۲۴	.	۱۰۹۲۴
			سهم		۲	.	۱۰۰
	وضعیت در افق طرح	سطح اراضی کشاورزی زیر کشت	مساحت	۲۴۴۸۱۲۴	۹۱۲۷۱.۴۶	۲۲۵۵۰	۶۸۸۱۷
			سهم		۴	۲۵	۷۵
		سطح اراضی کشاورزی زیر کشت آبی	مساحت	۲۰۴۷۲۸۸	۹۱۲۶۷	۲۲۵۲۵	۶۸۷۴۲
			سهم		۴	۲۵	۷۵
		سطح اراضی کشاورزی زیر کشت دیم	مساحت	۴۰۰۸۳۶	.	.	.
			سهم		.	.	.
شبکه آبرسانی	وضعیت شبکه آبرسانی	وضع فعلی	مساحت	۳۱۵۱۴۰	۶۳۹۲	۶۳۹۲	.
			سهم		۲	۱۰۰	.
	در دست اجرا		مساحت	۲۸۴۳۹۱	۱۶۱۸۹	۸۶۶۱	۷۵۲۸
			سهم		۶	۵۳	۴۷
		مطالعاتی	مساحت	۴۶۳۵۳۲	۹۷۲۱	۹۷۲۱	.
			سهم		۲	۱۰۰	.
		توسعه نیشکر	مساحت	۱۱۶۹۶۵	۲۶۱۹۲	.	۲۶۱۹۲
			سهم		۲۲	.	۱۰۰
	جمع در افق طرح		مساحت	۱۱۸۰۰۲۸	۵۸۴۹۴	۲۴۷۷۴	۳۳۷۲۰
			سهم		۵	۴۲	۵۸

✓ منابع طبیعی و آبخیز داری

حجم عملیات توسعه منابع طبیعی و آبخیزداری در این منطقه نزدیک به ۳۸ هزار هکتار می باشد که این وسعت معادل ۴۴ درصد اراضی زیر کشت (آبی و دیم) این منطقه در حال حاضر می باشد.

حجم عملیات شهرستان آبادان ۷۸ درصد و سهم شهرستان خرمشهر حدود ۲۲ درصد حجم عملیات این منطقه را تشکیل می دهد. عملیات حفاظت و حمایت از جنگل ها و مراتع و جنگل کاری و توسعه فضای سبز مهمترین فعالیت های این منطقه را تشکیل می دهد.

جدول شماره ۶: وضعیت منابع طبیعی منطقه

شرح	جمع استان	منطقه	آبادان	خرمشهر
منابع طبیعی و آبخیزداری	مساحت	۳۷۹۴۷	۲۹۶۳۵	۸۳۱۲
	سهم	۳	۷۸	۲۲

✓ دامداری و شیلات

ظرفیت توسعه دامی شهرستان های آبادان و خرمشهر ضعیف برآورد شده است. در مقابل این منطقه در حال حاضر برخوردار از فعالیت شیلات و آبرزی پروری است و امکان بالقوه توسعه شیلات و صنایع جانبی آن نیز در این منطقه بالا هست، در همین حال مساله آلودگی رود کارون، ضرورت بررسی و اقدامات لازم برای کنترل و کاهش آلودگی محیط زیست در این منطقه به طور کلی و حصول اطمینان از سلامتی فرآورده های شیلات آن را الزام آور می نماید. این مسایل به اختصار شامل اثر منفی توسعه آبرزی پروری بر دبی رودخانه و کاهش حجم آب ورودی به دریا و در نتیجه تسری شوری آب دریا به رودخانه و زمین های مجاور و مساله آلودگی آب از نظر تجمع سموم در بدن آبزیان و سلامت تغذیه ای آن می باشد.

الف - فعالیتهای شیلاتی در شهرستان آبادان

فعالیتهای شیلاتی در شهرستان آبادان از بخشهای ذیل تشکیل می گردد :

✓ استحصال آبزیان دریایی (صید و ماهیگیری) ؛

✓ تکثیر و پرورش میگو ، ماهیان دریایی و سایر آبزیان (آرتمیا) ؛

✓ پرورش ماهیان گرمابی (در مجتمع و مزارع انفرادی) ؛

✓ صنایع تبدیلی و شیلاتی ؛

- استحصال آبزیان دریایی (صید و ماهیگیری)

قرار گرفتن رودخانه بهمنشیر و نیز عبور رودخانه اروند رود از این بندر ، سهولت دسترسی به خلیج فارس را امکان پذیر نموده که از بهترین عوامل اشتغالزایی مردم این منطقه از سالیان دیرین می باشد و در حال حاضر حدود ۴۶ درصد از کل صید استان در این شهرستان استحصال می گردد. با وجود آمار شناورهای صیادی شامل ۳۵۳ فروند لنج و ۴۱۸ فروند قایق و نیز داشتن ۲۴۰۰۰ نفر صید و استحصال

منطقه ی دو برنامه ریزی

بیش از ۱۹۸۵۳ هزار تن انواع آبزیان دریایی در سال ۱۳۹۳ یکی از مراکز مهم صید و صیادی استان محسوب می گردد .

-تکثیر و پرورش میگو ، ماهیان دریایی و سایر آبزیان (آرتمیا)

مجتمع پرورش میگو چوئبدده :این طرح در ۶۰ کیلومتری جنوب شرقی شهرستان آبادان در زمینی به مساحت کل ۵۰۰۰ هکتار واقع شده است که آب مورد نیاز آن از رودخانه بهمنشیر در حالت مد دریا (تلاقی آب شور و شیرین) تأمین می شود.

ب- فعالیتهای شیلاتی در شهرستان خرمشهر

فعالتهای شیلاتی در شهرستان خرمشهر از بخشهای ذیل تشکیل می گردد :

✓ فعالتهای صید و صیادی

✓ مجتمع پرورش ماهی

✓ مزارع انفرادی پرورش ماهی در شهرستان

✓ صنایع شیلاتی مرتبط

فعالتهای صید و صیادی :

عبور رودخانه کارون (اروندرود) از بندر صیادی خرمشهر و سهولت دسترسی به خلیج فارس را امکان پذیر نموده و یکی از عوامل اشتغال زایی در امر صید و صیادی این منطقه می باشد . تعداد ۴۲ فروند لنج و ۱۶ فروند قایق صیادی دائم و فصلی در منطقه فعال و تعداد ۲۳۱۸ نفر صیاد در امر صید و صیادی مشغول می باشد و در سال ۱۳۹۳ میزان ۹۶۹۹ تن آبزیان دریایی توسط شناورهای صیادی استان شهرستان استحصال گردیده است .

✓ ویژگیهای تجاری - بازرگانی

شبکه منظم و گسترده حمل و نقل به عنوان اساس تجارت در استان خوزستان مطرح میباشد . وجود اتوبانهای احداثی، راه آهن و فرودگاهها و بنادر از لازمه های سرمایه گذاری محسوب میشوند که این استان از آن ها برخوردار می باشد.

منطقه ی دو برنامه ریزی

همچنین به گفته کارشناسان، چنانچه طرح اتصال آهن خرمشهر به شهر بصره در کشور عراق به اجرا درآید، باعث خواهد شد تا از این طریق استان به عراق و کشور سوریه و نهایتاً به دریای مدیترانه متصل گردد و امکانات لازم برای صادرات و ارائه خدمات به اروپا از این طریق فراهم آید.

• گمرکات

در حال حاضر استان خوزستان با دارا بودن مراکز متعدد و فعال گمرکی از مهمترین دروازه های بازرگانی و تجارت کشور محسوب میشود و سهم بسیار بالایی از فعالیتهای صادرات و واردات کشور را عهده دار میباشد.

در حال حاضر اداره کل گمرک استان خوزستان شامل ۷ مرکز گمرک میباشد که عبارتند از: گمرک اهواز، گمرک آبادان، گمرک خرمشهر، گمرک بندر امام خمینی و بندر ماهشهر، گمرک چذابه، گمرک شلمچه و گمرک سجافی

گمرک خرمشهر

اقتصاد خرمشهر از دیرباز متکی به فعالیتهای حمل و نقل آبی، خشکی و بازرگانی بوده است. در سالهای پیش از جنگ بندر خرمشهر به دلیل دارا بودن موقعیت خاص طبیعی و استراتژیک یکی از قطبهای پررونق تجارت در ایران محسوب میگردد و متصل بودن بندر به شبکه راه آهن سراسری یکی از مزایای بسیار مهم این بندر محسوب می گشت و لذا کشتی های اقیانوس پیما از اغلب نقاط جهان عازم این بندر میشدند. با وقوع جنگ تحمیلی این فعالیتهای بندر خرمشهر پایان پذیرفت. در سالهای اخیر بندر خرمشهر به سوی رونق گذشته خود گامهای مؤثری برداشته و فعالیتهای تجاری خود را از نو آغاز کرده است و با بهره برداری از تجهیزات مدرن، تخلیه و بارگیری قادر است امکانات مطلوبی را در جهت صادرات و واردات کالا در اختیار بازرگانان قرار دهد. در حال حاضر قسمت عمده فعالیتهای بندر شامل صدور کالا به کشورهای حوزه خلیج فارس و ورود کردن کالا از این کشورها میباشد.

در این گمرک کلیه رویه های گمرکی از قبیل واردات قطعی، صادرات، ملوانی، ورود موقت، تعاونی مرز نشینان، خروج موقت، ترانزیت (داخلی، خارجی)، کارنه دو پاساژ، کاپوتاژ، امور مسافری، مرجوعی و قضایی صورت میگیرد. دفاتر گمرکی که زیر نظر گمرک خرمشهر فعالیت مینمایند عبارت اند از: بازارچه مرزی خرمشهر، منطقه ویژه اقتصادی خرمشهر، منطقه ویژه اقتصادی خوزستان.

گمرک آبادان

منطقه ی دو برنامه ریزی

در گذشته نفت ایران از طریق بندر آبادان به سایر نقاط جهان حمل می شد و به همین منظور نیاز به وجود سازمانی که بتواند بر صادرات و واردات نفت نظارت داشته باشد، به شدت احساس گردید. لذا ضرورت وجود گمرک در بندر آبادان مطرح و از آن پس این گمرک فعالیت خود را به عنوان یک سازمان نظارتی آغاز نمود. در زمان جنگ صدماتی به گمرک آبادان وارد آمد ولی با عنایت به اینکه شهر آبادان از تصرف بعثیان محفوظ ماند، این گمرک نیز نسبت به گمرک خرمشهر صدمات کمتری را متحمل گردید و راه اندازی مجدد آن بعد از پایان جنگ سریعتر از گمرک خرمشهر صورت گرفت. گمرک آبادان با توجه به پرسنل مجرب و ماهر و مدیریت شایسته، محل مناسبی برای انجام فعالیتهای گمرکی به حساب آمده و در نتیجه به افزایش درآمدهای اقتصادی کشور کمک شایانی می نماید. این شهرستان دارای استعداد های فراوان بالقوه ای به منظور کسب درآمد بالا و رونق منطقه میباشد.

• منطقه آزاد تجاری-صنعتی اروند

در شمال غربی خلیج فارس و جنوب غربی استان خوزستان در شهرستان های آبادان و خرمشهر با وسعت بیش از ۳۷۴۰۰ هکتار در محل تلاقی اروندرود و کارون واقع و دارای مرز مشترک با کشورهای عراق و کویت است .

این منطقه بر اساس طرح جامع تهیه شده شامل ۳ بخش اصلی شهرک های صنعتی خرمشهر و آبادان، شلمچه و جزیره مینو است از کل مساحت اراضی این منطقه ۸۶۰۰ هکتار به فعالیتهای صنعتی و ۴۸۰۰ هکتار به سایر بخش ها در زمینه بازرگانی گردشگری و اداری و ۳۸۰۰ هکتار به بخش های بندری، انبارداری و ترانزیت اختصاص یافته است. وجود آب شیرین فراوان و رودهای بهمنشیر، کارون و اروند و امکانات دیگر مانند حمل و نقل جاده ای، ریلی، دریایی و هوایی به داخل و خارج کشور و فرودگاه آبادان و فاصله کم با کشورهای همجوار از مزیت های منطقه آزاد اروند است.

منطقه آزاد اروند در نیمه دوم سال ۱۳۸۲ به تصویب رسیده است و با وسعتی بالغ بر ۱۷۲۰۰ هکتار پس از منطقه آزاد قشم بزرگترین منطقه آزاد تجاری و صنعتی کشور است.

جداول قابلیت‌های

شهرستان‌های منطقه ۲

قابلیتهای بخش کشاورزی شهرستان آبادان

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
افزایش راندمان تولید (عملکرد در هکتار) باغات نخیلات شهرستان	- وجود ۲.۴ میلیون اصله نخل - امکان افزایش راندمان تولید با استفاده از ارقام پر محصول به ۷.۵ تن در هکتار - رتبه دوم در استان با تولید ۹۰ هزار تن	قوت: تنوع ارقام و وجود ارقام پر محصول	فرصت : مجاورت با دو رودخانه اروند و بهمنشیر		
		ضعف: - وجود نخیلات فرسوده - استفاده از روش های سنتی آبیاری - محدودیت در استفاده از مکانیزاسیون کشاورزی در نخلستانها به دلیل عدم رعایت فواصل کشت - گسترده گی زمین های ممنوعه (پر خطر) و رها شده در بخش عمده ای از نخلستان های شهرستان	تهدید: - بالا بودن EC (سطح شوری) آب - بالا بودن سطح زه آب	■ شوری آب رودخانه های اروند و بهمنشیر ■ سهم بالای نخل های فرسوده در باغات شهرستان	➤ انتقال آب از بالا دست رودخانه ها توسط لوله ➤ توسعه آبیاری قطره ای
افزایش سطح زیر کشت تا ۱۸۰۰۰ هکتار	✓ سطح زیر کشت نخیلات شهرستان ۱۲ هزار هکتار ✓ تعداد بهره برداران ۷ هزار نفر	قوت: - وجود اراضی ملی قابل واگذاری به بهره برداران کشاورزی - وجود نیروی کار فراوان مرتبط با نخیلات در روستاها - انجام عملیات شبکه های آبرسانی	فرصت : - صادرات محصولات کشاورزی به کشورهای همسایه از طریق منطقه آزاد اروند - دسترسی به راه آهن		

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
		به ۱۶ هزار هکتار اراضی شهرستان	وبنادر آبادان و خرمشهر • مجاورت با کشور عراق به عنوان بازار مصرفی عمده • امکان توسعه صنایع تبدیلی مرتبط با خرما در منطقه آزاد		
	ضعف: • بالا بودن ضایعات خرما به دلیل استفاده از روش های سنتی کشت و بهره برداری • کمبود سرمایه بهره برداران • عدم استقبال سرمایه گذاران و بانک ها در سرمایه گذاری در توسعه نخیلات	تهدید: • بالا بودن EC (سطح شوری) آب • بالا بودن سطح زه آب • ارزش افزوده پایین خرما در مقایسه با سایر محصولات کشاورزی	▪ شوری آب رودخانه های ارونند و بهمنشیر ▪ خام فروشی (بدون فرآوری) و عدم تشکیل زنجیره ارزش فرآورده های وابسته به خرما	➤ توسعه آبیاری قطره ای ➤ توسعه صنایع تبدیلی (الکل سازی، خوراک دام و...) برای استفاده از ضایعات خرما در منطقه آزاد ارونند	
✓ مهیا بودن زیر ساخت (پیشرفت فیزیکی ۷۵ درصدی) ۵ هزار هکتار پرورش میگو	قوت: • وجود ۱۰ کارگاه تکثیر میگو • وجود تشکل های فعال آبرزی پروری	فرصت: • شرایط مساعد پرورش میگو نظیر آب و دمای مناسب برخورداری از رودخانه های ارونند و بهمنشیر • ظرفیت صادرات در شهرستان بدلیل وجود زیر	▪ ناشناخته بودن میگو ایران در بازارهای هدف	➤ توسعه واحدهای بسته بندی و فرآوری میگو مطابق با استانداردهای روز دنیا (دعوت از برند های شناخته شده جهانی) در منطقه آزاد ارونند	

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
			ساختهای ترانزیتی کالا (از جمله بندر و هوایی) و منطقه آزاد		
	ضعف : • عدم تکاپوی اعتبارات عمرانی • تخصیص یافته برای تکمیل مجتمع • عدم آشنایی بهره برداران با تکنولوژی روز پرورش میگو	تهدید : • استقبال پایین سرمایه گذاران در سرمایه گذاری در فعالیتهای مرتبط با پرورش میگو	▪ چگونگی تنوع بخشی به منابع مالی برای اتمام مجتمع ▪ افزایش قیمت تمام شده و غیر اقتصادی شدن طرح ها	➤ پیگیری تامین منابع مالی از طریق صندوق توسعه ملی ، فاینانس داخلی و...	

قابلیتهای بخش صنعت شهرستان آبادان

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
احداث صنایع جانبی خرما(شیره خرما، عسل خرما)واحدهای صنعتی درجه بندی و بسته بندی خرما	✓ تولید سالانه ۹۰ هزار تن خرما در شهرستان	قوت : • وجود ۲ شهرک صنعتی آبادان وشهدای جهاد با پیشرفت فیزیکی (۸۰ درصد) وظرفیت خالی ۶۰ درصدی زمینها صنعتی • مجاورت با شادگان به عنوان یکی از قطب های اصلی تولید خرما	فرصت : • امکان خرید محصول خرما از عراق (سهم ۱۳.۵ درصدی از تولید خرمای جهان) و صادرات به بازار های عمده مصرف (کشورهای حاشیه خلیج فارس ، چین ، روسیه ، اوکراین)	▪ چگونگی تنوع بخشی به فرآورده های مرتبط با خرما	➤ تشکیل شهرک تخصصی خرما بااستفاده از زیر ساخت های شهرک صنعتی موجود
		ضعف : • عدم تشکیل زنجیره تولید خرما در شهرستان	تهدید :		
احداث واحدهای صنعتی ساخت و تعمیر انواع شناورهای فلزی و کامپوزیتی		قوت : • وجود شهرک صنعتی کشتی سازی چوئبده • وجود نیروی انسانی متخصص با ساخت و تعمیر کشتی	فرصت : • بهره مندی از مزایای منطقه آزاد ارونند برای استقرار واحدهای صنعتی (ورود ماشین آلات و موارد اولیه ، صادرات مجدد، معافیت مالیات بر ارزش افزوده)	▪ چگونگی جذب سرمایه به صنایع دریایی شهرستان	➤ ایجاد شهرک صنعتی تخصصی (صنایع دریایی در منطقه آزاداروند) با مشارکت سرمایه گذارخارجی
		ضعف: • عدم تکمیل زیر ساخت در شهرک صنایع کشتی سازی	تهدید : • احداث واحدهای ساخت وتعمیر در کشور امارات		

قابلیتهای بخش گردشگری شهرستان آبادان

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
برخورداداری از جاذبه های گردشگری آبی، یادمان های دفاع مقدس و سیاحتی		قوت : • دسترسی به آبهای خلیج فارس از طریق رودخانه آب شیرین • امکان کشتیرانی در رودخانه اروند • امکان دسترسی به کشور عراق (گردشگری زیارتی) • وجود یادمان های دفاع مقدس (شهید تند گوین، موزه جنگ آبادان) و بازدید میلیونی از این اماکن در مناسبت های مختلف	فرصت : • امکان دسترسی از طریق خطوط دریایی به کشورهای حاشیه خلیج فارس و دریای عمان • بهره مندی از فرودگاه بین المللی آبادان	■ توسعه گردشگری ترکیبی سیاحتی - تفریحی، زیارتی - تفریحی	➤ استفاده از شیوه های حمل و نقل ترکیبی (هوایی - دریایی) برای اعزام حجاج به کشور عربستان ➤ استفاده از شیوه های حمل و نقل ترکیبی (هوایی - دریایی) برای جابجایی مسافر به کشورهای حاشیه خلیج فارس
		ضعف : • عدم تکمیل لایروبی رودخانه ها • عدم تکمیل ساحل سازی رودخانه ها • نبود اسکله های ثابت و شناور با قابلیت های لازم	تهدید : • مقطعی بودن (ایام نوروز) برنامه بازدید از یادمان دفاع مقدس • محدود بودن بهره برداری از ظرفیت های گردشگری (آبی، دفاع مقدس و...) به تعداد کمی از ماه های سال	■ ناکافی بودن زیر ساخت های گردشگری آبی	➤ تدوین طرح مطالعاتی گردشگری آبی والگوبرداری از تجارب موفق جهانی سازگار با اقتضائات کشور ➤ ارائه مشوق های لازم شامل تسهیلات بانکی، ایجاد کاربریهای چند منظوره (گردشگری - تجاری) در مجاورت رودخانه

قابلیتهای بخش تجارت و بازرگانی خرمشهر

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
ترانزیت کالا به عراق از طریق بندر عباس (یا دبی) به بندر خرمشهر	• امکان حمل نقل ترکیبی (ریلی- دریایی - زمینی)	قوت: • دومین بندر کانتینری ایران (پس از بندرعباس)	فرصت: • اتصال خرمشهر به بصره از طریق خط راه آهن	▪ چگونگی استفاده از حمل و نقل ترکیبی برای ترانزیت کالا به عراق از طریق خرمشهر	• طراحی خطوط کشتیرانی بین بندر عباس، خرمشهر برای انتقال کالا به صورت کانتینری (دکوپاژ)
		ضعف: • نا امن بودن مسیر کانال اروند به بندر خرمشهر	تهدید: • عدم استقبال طرف عراقی در مشارکت در پاکسازی رودخانه اروند	▪ چگونگی خارج ساختن شناورهای مغروقه از رودخانه اروند	• لایروبی رودخانه اروند
ایجاد بندر خشک در مسیر خرمشهر به شلمچه	• جایگاه و بار اندازی برای تخلیه و بارگیری کانتینرها و انتقال به مقصد از طریق شیوه های راه آهن و جاده ای	قوت: • کمترین فاصله شهر خرمشهر با بصره عراق	فرصت: • وجود راه آهن ۲ خطه و اتوبان تا مرز شلمچه		
		ضعف: • ناکافی بودن زیر ساخت ها و تجهیزات بندر خشک	تهدید: • عدم هماهنگی و مدیریت یکپارچه بین مناطق آزاد و پایانه های مرزی شهرستان	▪ چگونگی تجهیز اراضی پشتیبان در شلمچه	• انجام مطالعات توجیهی (اقتصادی) احداث بندر خشک و پیگیری ایجاد بندر خشک از مراجع ملی

قابلیتهای بخش گردشگری خرمشهر

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
امکان جذب توریسم خارجی (به ویژه گردشگران عراقی) از طریق پایانه های مسافری شهرستان	• خرمشهر یکی از مبادی اصلی خروجی زائرین عتبات عالیات کشور بوده و با بهبود مناسبات ایران و عراق می تواند به یکی از مبادی اصلی ورود گردشگران خارجی (به ویژه عراق) مبدل شود	قوت : • سواحل رودخانه ای (کارون- اروند) با قابلیت گردشگری • برخورداری همزمان از جاذبه ی گردشگری آبی ، یادمان های دفاع مقدس و سیاحتی	فرصت : • بزرگترین بندر آزاد ایران (به دلیل استقرار در منطقه آزاد) • همسایگی با شهر آبادان با جاذبه های گردشگری متفاوت • امکان استفاده از حمل و نقل ریلی و دریایی برای سفر به اقصی نقاط کشور	■ بوروکراسی زیاد و بازرسی های مکرر که منجر به کاهش استقبال گردشگران عراقی برای ورود به کشور از مبادی خرمشهر شده است	• استفاده از معافیتها و مقررات منطقه آزاد در ورود و خروج مسافر به کشور
		ضعف: • عدم ساحل سازی مناسب به منظور گردشگری در کارون و اروند	تهدید:		

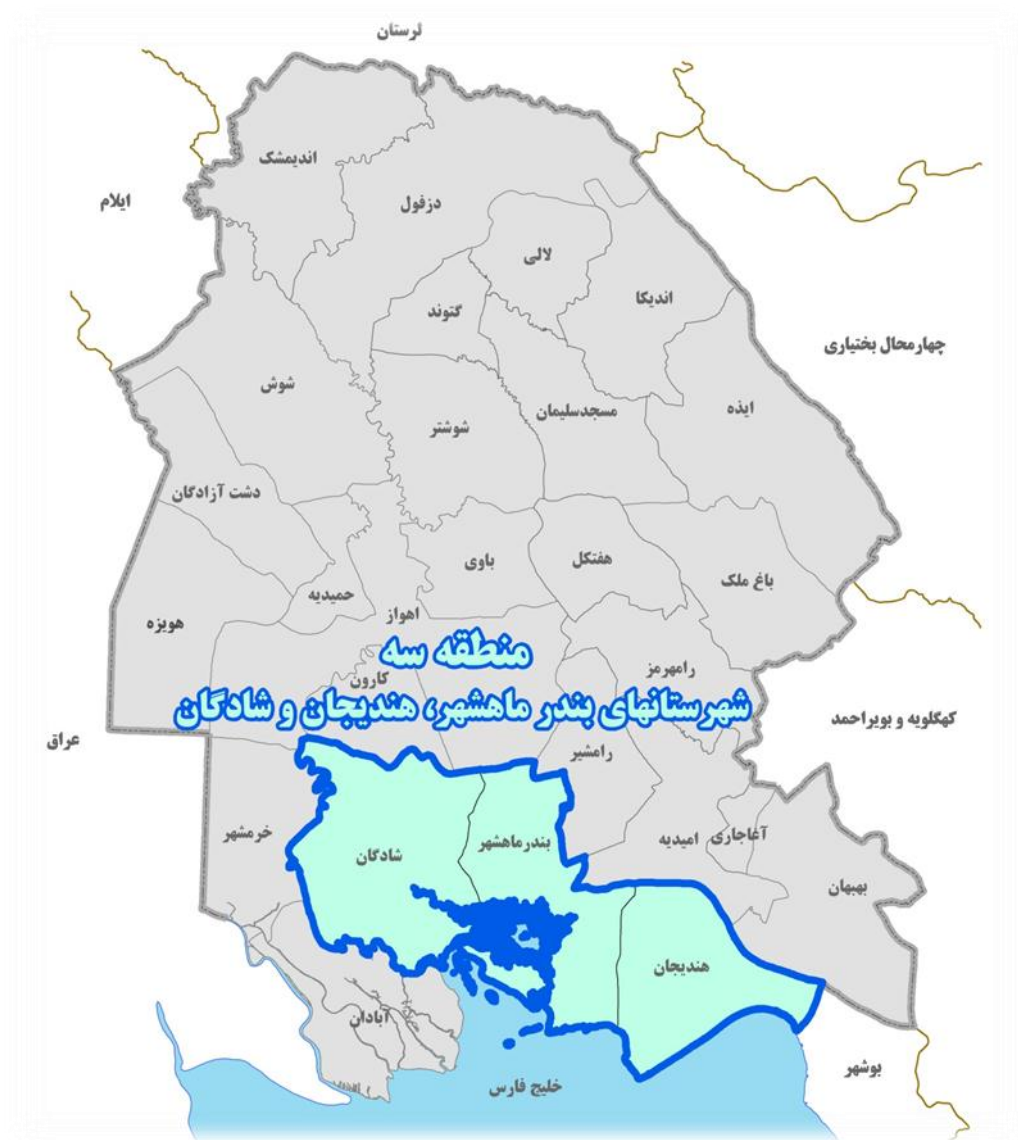
قابلیتهای بخش صنعت خرمشهر

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
بهره برداری از ظرفیت اسمی (سرمایه گذاریهای انجام شده) در کشتی سازی و شناوری سازی های شهرستان	• برخورداری از کشتی سازی و شناور سازیهای اروندان، شهید موسوی، بحرگان و کشتی سازی سکوهاى فرا ساحل تاسیسات دریایی است • ظرفیت تولید لندینگ کرافت با ظرفیت ۱۴ فروند و شناورهای سریع السیر الومینیومی با ظرفیت ۱۳ واحد • امکان تعمیر شناورهای دریایی با ظرفیت ۲هزار تن (در کشتی سازی اروندان)	قوت : • دسترسی به رودخانه کارون و آب های آزاد • سابقه طولانی ساخت شناور در شهرستان (صنایع دریایی شهید موسوی)	فرصت : • استفاده از معافیتها و ظرفیت های منطقه آزاد برای ورود قطعات و مواد اولیه و صادرات • تقاضا برای شناور در کشور عراق	▪ ایجاد شرایط رقابتی برای صنایع دریایی شهرستان به منظور افزایش سهم ازبازار کشورهای خارجی به ویژه کشورهای حوزه خلیج فارس	• خصوصی سازی با استفاده از ظرفیتهای اصل ۴۴ قانون اساسی و ورود به بازار بورس صنایع دریایی شهرستان (اروندان و شهید موسوی)
		ضعف : • دولتی بودن صنایع دریایی شهرستان وزیر ظرفیت کار کردن	تهدید : • عدم پرداخت تسهیلات و طولانی بودن فرآیند دریافت تسهیلات		
توسعه ظرفیت ساخت کشتی و تعمیر شناور در صنایع دریایی	✓ احداث کشتی سازی معراج با فضای ۸۵ هزار متر مربع در حاشیه غربی رودخانه کارون با ظرفیت ساخت ۱۰ فروند کشتی و تعمیر ۶۰ فروند شناور	قوت : • دسترسی به رودخانه کارون و آب های آزاد	فرصت : • فعالیت واحدهای نظامی در مرزآبی استان(نیروی دریایی ، مرزبانی)	▪ اختصاص بخشی از ظرفیت صنایع دریایی به تعمیر و ساخت شناور	• انعقاد قرار داد برای ساخت و تعمیر شناور واحدهای نظامی (نیروی دریایی و مرزبانی)
		ضعف:	تهدید: • احداث سد تنظیمی بر رودخانه کارون که مانع از تردد شناورهای تولیدشده توسط این شرکت میگردد		• اجرائی نمودن توافق انجام شده با سازمان آب و برق خوزستان در خصوص احداث سد در مکانی که خللی در تولید شرکت (در آینده) ایجاد نکند.

منطقه ۳ برنامه ریزی

شهرستان های بندرماهشهر،

هندیجان و شادگان

۱- معرفی منطقه

منطقه ۳ برنامه ریزی، شامل شهرستان های بندرماهشهر، هندیجان و شادگان که این منطقه با وسعت ۹۲۸۶ کیلومتر مربع حدوداً ۱۴.۵ درصد وسعت استان را به خود اختصاص داده است. این منطقه از شمال به شهرستانهای اهواز و کارون و از شرق به شهرستان های بهبهان و استان بوشهر از جنوب به خلیج فارس و از غرب به شهرستانهای آبادان و خرمشهر متصل است رودخانه های موجود در این منطقه عبارتند از رودخانه های جراحی و زهره که در انتها رودخانه جراحی به هورشادگان و نهایتاً به خلیج فارس و رودخانه زهره نیز به خلیج فارس منتهی می شود، این منطقه با مرکزیت شهر بندر ماهشهر در سطح بالایی از توسعه صنعتی برخوردار است.

• موقعیت جغرافیایی و تقسیمات سیاسی

شهرستان بندرماهشهر با وسعت ۱۹۰۸ کیلومتر مربع معادل ۲۰.۵ درصد مساحت منطقه و حدوداً ۳ درصد از مساحت استان را به خود اختصاص داده است. این شهرستان دارای سه مرکز شهری (بندر ماهشهر، بندر امام خمینی و شهید چمران)، دو بخش، دو دهستان و ۸۲ آبادی دارای سکنه است. که ۵۸ درصد آبادیهای آن زیر ۲۰ خانوار هستند شهرستان بندر ماهشهر در دشت واقع شده است و بعلت همجواری با خلیج فارس دارای آب و هوایی گرم و مرطوب می باشد و در بعضی از روزهای فصل تابستان دارای شرجی که از رطوبت بسیار بالایی برخوردار است. میانگین بارش سالانه در این شهرستان ۱۶۱ میلیمتر و متوسط دمای سالانه آن از حداقل ۴ درجه سانتی گراد الی ۵۱ درجه سانتی گراد در تغییر است.

شهرستان هندیجان با وسعت ۳۷۸۰ کیلومتر مربع معادل ۴۰.۷ درصد مساحت منطقه و ۵.۹ درصد مساحت استان را به خود اختصاص داده است، این شهرستان در جنوب شرقی استان قرار گرفته و از شمال به شهرستان امیدیه و از جنوب به خلیج فارس و از غرب به شهرستان بندر ماهشهر و از شرق به شهرستان بهبهان محدود شده است این شهرستان دارای دو مرکز شهری (هندیجان و زهره)، دو بخش، ۴ دهستان، و ۳۹ آبادی دارای سکنه است. این شهرستان یکی از شهرهای تاریخی ایران با قدمتی بیش از ۳۰۰۰ سال در فاصله ۷۰ کیلومتری جنوب شرقی شهرستان بندر ماهشهر قرار دارد و به

منطقه ی سه برنامه ریزی

نامهای هندیون، هندیان، هندیگان و اندیگان گفته می شده است و رودخانه زهره در شهرستان، شهر را به دو نیمه شرقی و غربی تقسیم می کند.

شهرستان شادگان با وسعت ۳۵۹۸ کیلومتر مربع معادل ۳۸.۷ درصد از مساحت منطقه و حدوداً ۵.۶ درصد از مساحت استان را به خود اختصاص داده است، این شهرستان از شمال به شهرستان کارون و از جنوب به خلیج فارس و از شرق به شهرستان بندر ماهشهر و از غرب به شهرستان خرمشهر متصل است، این شهرستان دارای سه مرکز شهری (شادگان، دارخوین و خافره)، سه بخش، ۸ دهستان، و ۱۷۲ آبادی دارای سکنه است. که ۲۸ درصد آبادیهای آن زیر ۲۰ خانوار هستند شادگان نام ناحیه ای است که در روزگار پیشین به فلاحیه معروف بوده و در قدیم شهرستان دورقستان نامیده می شده است. در آن روزگار مرکز این شهرستان رادورق می نامیده اند. در سال ۱۳۲۲ هجری شمسی، هیئت وزیران، براساس تصویب نامه ای نام فلاحیه را از این شهرستان برداشته و آن را شادگان نامید. این منطقه، تا سال ۱۳۵۸ تابع شهرستان خرمشهر بود و از آن پس شهرستان مستقل شناخته شد.

• جمعیت منطقه

بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ جمعیت استان ۴۵۳۲ هزار نفر بوده که این منطقه با جمعیت ۴۶۹ هزار نفری ۱۰.۳ درصد جمعیت استان را در خود جای داده است. که به ترتیب شهرستان بندر ماهشهر با جمعیت ۲۷۸ هزار نفر ۵۹.۳ درصد جمعیت منطقه و ۶.۱ درصد جمعیت استان را شامل می شود، که ۹۲.۵ درصد جمعیت، ساکن نقاط شهری و ۷.۵ درصد نیز ساکن نقاط روستایی هستند.

جمعیت شهرستان هندیجان ۳۷.۴ هزار نفر بوده که ۸ درصد جمعیت منطقه و ۰.۸ درصد جمعیت استان را شامل می شود که از این میزان جمعیت ۷۵.۳ درصد آن ساکن نقاط شهری و ۲۴.۷ درصد نیز ساکن نقاط روستایی هستند.

شهرستان شادگان دارای جمعیت ۱۵۳ هزار نفر بوده که ۳۲.۷ درصد جمعیت منطقه و ۳.۴ درصد جمعیت استان را شامل می شود که از این میزان جمعیت ۴۰.۵ درصد ساکن نقاط شهری و ۵۹.۵ درصد جمعیت ساکن نقاط روستایی هستند.

• کانون های شهری

از نظر سلسله مراتب الگوی سکونت گاهی، شهر بندر ماهشهر بعنوان مرکز منطقه و مرکز ناحیه عمل خواهد کرد و شهرهای شادگان و هندیجان بعنوان مرکز شهرستان و مرکز منظومه به بندر ماهشهر متصل می شود.

جدول شماره ۱: شکل بندی الگوی استقرار و نظام سلسله منطقه ۳

منطقه	نام شهرستان	نام مرکز منظومه (شهر)	نام مرکز مجموعه (دهستان)
منطقه ۳ بندر ماهشهر	بندر ماهشهر	بندر ماهشهر	بندر ماهشهر
			شهرک شهید چمران
	هندیجان	هندیجان	هندیجان
			چم خلف عیسی
	شادگان	شادگان	شادگان
			بوزی(بوزی سیف)
			جفال
			حسینی(غربیه)
			خنافره(خروسی جنوبی)
			دارخوین
		دارخوین	آبشار(نهر جدید)

از نظر مطالعات آمایش، شهر بندرماهشهر در سلسله مراتب خدمات برتر در سطح دوم (پس از اهواز) قرار دارد و از نظر آموزش عالی و خدمات ارجاع به پزشک نیز در سطح دوم جای دارد.

• ملاحظات زیست محیطی منطقه و محدودیتهای استقرار و توسعه فعالیتهای اقتصادی

صنایع شیمیایی و پتروشیمی مهم ترین بخش صنعتی شهرستان بندر ماهشهر را تشکیل می دهد و حمل و نقل کالا از بندر امام خمینی مهم ترین زیربخش خدمات است که به همراه فعالیت صنعتی زمینه رشد خدمات را در این شهرستان فراهم کرده است.

در برنامه آمایش در ارتباط با بخش کشاورزی صنایع غذایی و صنایع شیلات مهم ترین صنایع پیشنهادی برای شهرستان هندیجان است و به همین دلیل ایجاد شهرک صنعتی شیلات در این شهرستان مورد تأیید مطالعات آمایش می باشد. برای شهرستان شادگان نیز صنایع غذایی با توجه به گستره فعالیت کشاورزی در این شهرستان پیشنهاد شده است. به علاوه سایر صنایع نیز برای این منطقه پیشنهاد شده و مورد تأیید مطالعات آمایش می باشد، اما در اینجا، نگرانی از توسعه و ایجاد صنایع جدید آلوده کننده محیط زیست وجود دارد زیرا از یک طرف انواع صنایع آلوده کننده محیط زیست در این منطقه مستقر هستند و از طرف دیگر شهرستان شادگان دارای اراضی قابل کشت آبی قابل توجه و دارای ظرفیت توسعه آبیروزی رودخانه ای می باشد و بر این اساس در این منطقه نیز مطالعات آمایش ایجاد صنایع بالا دستی و پایین دستی نفت و گاز و شیمیایی و پتروشیمی جدید را توصیه نمی نماید.

از سوی دیگر با توجه به آنکه در حال حاضر شهرستان بندر ماهشهر به قطب صنایع شیمیایی و پتروشیمی تبدیل شده است و این شهرستان از نظر محیط زیست در وضعیت دشواری قرار گرفته است مطالعات آمایش پیشنهاد کرده است از احداث واحدهای جدید صنایع شیمیایی و پتروشیمی آلاینده محیط زیست در این شهرستان ممانعت به عمل آید. در مقابل مطالعات آمایش پیشنهاد کرده است با توجه به وجود زمین های فاقد قابلیت اصلاح برای تبدیل به اراضی کشاورزی در شرق و غرب شهر هندیجان، در عمق خشکی و دور از دریا و دور از رودخانه زهره، سایت مناسبی برای احداث صنایع آلاینده در نظر گرفته شود. در این صورت این سایت و صنایع مستقر در آن، با توجه به وضع موجود و برنامه گسترش شبکه های زیربنایی از امکانات آب، برق، گاز و شبکه جاده ای برخوردار خواهند بود، ضمن آنکه با احداث بزرگراه و شبکه ریلی خلیج فارس که از مسیر بندر آبادان و خرمشهر به بندر ماهشهر، هندیجان، به بوشهر متصل می شود و از همین دو مکان تقریبی عبور می نماید، امکانات حمل و نقلی این دو سایت از بهبود قابل توجهی نیز برخوردار خواهد شد. از مزایای دیگر این سایت نزدیک بودن آن به ماهشهر، یعنی قطب صنایع شیمیایی و پتروشیمی منطقه، و استفاده از مزایای همجواری با این صنایع می باشد.

برای این منطقه در بخش صنعت، توسعه انواع صنایع برتر تصانیع عمومی پیش بینی شده و مورد تأیید می باشد، (از جمله صنایع غذایی (شیلات)، صنایع ساختمانی، قطعه سازی برای صنایع نفت و گاز، کشتی سازی و صنایع وابسته، صنایع برق و الکترونیک، صنایع اپتیک، صنایع بازیافت، صنایع عمومی کارگاهی

منطقه ی سه برنامه ریزی

برای همه شهرستانهای منطقه و صنایع پتروشیمی (بالا دستی و پایین دستی) تنها برای شهرستان هندیجان). بر این اساس در این منطقه ایجاد صنایع بالا دستی و پایین دستی نفت و گاز و شیمیایی و پتروشیمی جدید را توصیه نمی نماید.

۲- اقتصاد منطقه

• ساختار اقتصادی منطقه

از نظر ترتیب تخصص، شهرستان بندرماهشهر خدماتی - صنعتی و شهرستانهای هندیجان و شادگان خدماتی-کشاورزی محسوب می شوند. براساس سرشماری ۱۳۹۰ مجموعاً ۹۸ هزار نفر در منطقه ۳ شاغل هستند که ۱۰.۳ درصد از شاغلین استان را به خود اختصاص می دهد. سهم شاغلین بخش صنعت و خدمات در شهرستان بندر ماهشهر به ترتیب ۲۶.۸ و ۶۱.۲ درصد که از متوسط استان بالاتر است و بیانگر تخصصی بودن شهرستان در دو بخش صنعت و خدمات است. سهم بخش کشاورزی ۴.۹ درصد مشخص می گردد که از متوسط منطقه و استان به ترتیب ۱۰.۳ و ۱۴.۳ درصد کمتر است. اما شهرستان های شادگان و هندیجان شهرستانهای خدماتی-کشاورزی هستند که به ترتیب ۳۸.۲ و ۲۷.۱ درصد شاغلین در بخش کشاورزی ۲۰.۱ و ۵۴.۴ درصد شاغلین در بخش خدمات مشغول فعالیت هستند و سهم بخش صنعت در این دو شهرستان به ترتیب ۱۰.۸ و ۷.۷ درصد که از متوسط استان کمتر است.

بنابراین در درون منطقه ، از نظر تخصص شهرستان بندر ماهشهر خدماتی و سپس صنعتی و شهرستانهای شادگان و هندیجان خدماتی و سپس کشاورزی می باشند.

• اشتغال و بیکاری

منطقه با نرخ بیکاری (جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر) ۲۴.۸ بین مناطق استان، در رتبه ۵ قرار داشته است، تعداد شاغلان ۱۰ ساله و بیشتر شهرستان بندر ماهشهر ۶۴.۸ هزار نفر که ۶۵.۹ درصد شاغلین منطقه و ۶.۸ درصد شاغلین استان را تشکیل می دهند، شهرستان بندر ماهشهر با نرخ بیکاری ۲۰.۸ درصد بین شهرستان های استان در رتبه ۱۹ قرار گرفته است.

تعداد شاغلان ۱۰ ساله و بیشتر شهرستان شادگان (در سال ۱۳۹۰) ۲۴.۲ هزار نفر که ۲۴.۶ درصد شاغلین منطقه و ۲.۵ درصد شاغلین استان را تشکیل می دهد. شهرستان شادگان با نرخ بیکاری جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر ۳۵.۹ درصد بین شهرستان های استان در رتبه ۴ قرار گرفته است.

منطقه ی سه برنامه ریزی

تعداد شاغلان ۱۰ ساله و بیشتر شهرستان هندیجان (در سال ۱۳۹۰) ۹.۲ هزار نفر بوده که ۹.۴ درصد شاغلین منطقه و حدوداً یک درصد شاغلین استان را تشکیل می دهد، شهرستان هندیجان با نرخ بیکاری (جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر)، ۱۷ درصد بین شهرستان های استان در رتبه ۲۳ قرار گرفته است.

جدول شماره ۲: وضعیت اشتغال در منطقه ۳

شرح	جمعیت	سهم از جمعیت (درصد)	نرخ مشارکت اقتصادی	جمع کل شاغلین	سهم شاغلین بخش صنعت (درصد)	سهم شاغلین بخش کشاورزی (درصد)	سهم شاغلین بخش خدمات (درصد)	نرخ بیکاری (درصد)
استان	۴۵۳۱۷۲۰	۶	۳۴.۶	۹۵۴۴۰۸	۱۷.۸	۱۹.۲	۵۲.۸	۲۵.۷
منطقه	۴۶۸۸۳۲	۱۰.۳	۳۴.۹	۹۸۲۳۴	۲۱	۱۵.۲	۵۵.۹	۲۵
بندر ماهشهر	۲۷۸۰۳۹	۵۹.۳	۳۶.۵	۶۴۷۷۵	۲۶.۸	۴.۹	۶۱.۲	۲۰.۸
شادگان	۱۵۳۳۵۵	۳۲.۷	۳۱.۵	۲۴۱۸۵	۱۰.۸	۳۸.۲	۴۲.۱	۳۵.۹
هندیجان	۳۷۴۳۸	۸	۳۶.۵	۹۲۷۴	۷.۷	۲۷.۱	۵۴.۴	۱۷

۳-ویژگیهای بارز منطقه

• طبیعی و جغرافیائی

آب و هوای این منطقه به علت نزدیک بودن به خلیج فارس و اقلیم گرم و خشک و وزش بادو بالا بودن رطوبت نسبی و درجه حرارت نسبتاً بالا در فصول گرم سال دارای شرحی می باشد، میانگین بارش سالانه در این منطقه بین ۱۵۰ تا ۱۶۱ میلی متر و متوسط دمای آن از حداقل ۶.۵ الی ۵۲ درجه سانتیگراد در تغییر است. از مشخصات بارز منطقه می توان به موارد زیر اشاره کرد

رودخانه جراحی:

این رود به طول حدود ۴۳۸ کیلومتر از کوههای راه باریک، سفید و گل گیلک در ۵۳ کیلومتری شمال غربی یاسوج سرچشمه میگیرد و پس از عبور از رامشیر، بندر ماهشهر و شادگان به خلیج فارس می ریزد. رود جراحی از تلاقی دو رود اصلی مارون و اعلاء (الله) در مکانی به نام چم هاشم در ۲۰ کیلومتری رامهرمز تشکیل می شود. میانگین آبدهی این رودخانه یک میلیون و ۶۵۰ هزار متر مکعب در ایستگاه مشراکه است.

رودخانه زهره

این رودخانه از کوههای شمال استان فارس و کهگیلویه و بویراحمد سرچشمه میگیرد و پس از طی مسافتی در حدود ۵۲۰ کیلومتر به خلیج فارس می ریزد. شهرهای اردکان فارس، پل دشت نورآباد، دهدشت، دوگنبدان و هندیجان در حوضه آبریز رودخانه زهره قرار دارند این رودخانه از دو شاخه اصلی فهلیان و خیرآباد تشکیل شده است.

پناهگاه حیات وحش شادگان

تالاب بین المللی و پناهگاه حیات وحش شادگان با وسعت ۳۲۸۹۲۶ هکتار در سال ۱۳۵۱ بعنوان پناهگاه حیات وحش اعلام گردیده است و در فهرست تالاب های بین المللی کنوانسیون رامسر ثبت گردیده است این تالاب در جنوب خوزستان قرار داشته است و از شمال به اهواز و از غرب به رودخانه کارون و جاده آبادان- اهواز ، از جنوب به رودخانه بهمنشیر و خلیج فارس و از شرق به خور موسی و خور غزلان در خلیج فارس محدود می شود. تالاب شادگان تالابی دائمی با آب شیرین ، شور و لب شور است. عمده ترین منبع تامین کننده آب تالاب رودخانه جراحی است و علاوه بر آن آب تالاب از طریق رودخانه کارون و جزر و مد دریا از طریق خورهای ساحلی منتهی به تالاب همچون خور دورق، خور فتاقه، خور ملج، خور کویرین و... تامین میشود.

گونه های گیاهی شاخص پناهگاه حیات وحش شادگان چولان(چگن) بردی(لوئی) نی(قصب)، علف شور می باشد، حیات وحش تالاب عمدتاً پرندگان ماهیان و سایر آبزیان را شامل می شود و پستانداران خشک زی تالاب عبارتند از: گرگ، گراز، روباه، انواع موش، شغال، راسو و کفتار

• زیر ساخت ها

✓ حمل و نقل

منطقه دارای ۴۲ کیلومتر آزاد راه که حدود ۳۱ درصد از آزادراههای استان و ۴۱۲ کیلومتر راههای اصلی آسفalte که شامل (راههای عریض و معمولی و بزرگراهها) که حدود ۱۶ درصد راههای اصلی استان را شامل می شود، یکی از ویژگی های این منطقه وجود شبکه های ریلی و بندر امام خمینی است که در منطقه ویژه اقتصادی پتروشیمی از جنوبی ترین نقطه شروع و تا شمالی ترین نقطه ادامه می یابد که می توان بطور مستقیم تعداد زیادی کارخانجات مستقر در منطقه را تحت پوشش قرار می دهد. با توجه به برنامه آمایش استان از نظر شبکه های حمل و نقل هر دو شهرستان بندر ماهشهر و هندیجان از بزرگراه و خط راه آهن خلیج فارس بهره مند خواهند شد. ضمن آنکه بزرگراه جنوب - شمال در شرق استان نیز از بندر ماهشهر به سمت رامشیر و رامهرمز از شهرستان بندر ماهشهر عبور خواهد کرد ولی در شرایط موجود شهرستان بندر ماهشهر خط آهن و فرودگاه بهره مند می باشد و شهرستان هندیجان از طریق جاده اصلی از یک طرف به بندر ماهشهر و از طرف دیگر به دیلم، گناوه، بوشهر ارتباط دارد.

منطقه ی سه برنامه ریزی

بر اساس مطالعات آمایش استان و در چارچوب مسیر های تعیین شده احداث و توسعه قطعات جاده ای و ریلی به شرح زیر می باشد.

- دو خطه و برقی کردن راه آهن بندر ماهشهر به اهواز
- احداث خط آهن بزرگراه خلیج فارس، که بخش وسیعی از هر سه شهرستان این منطقه از آن بهره مند می شوند
- احداث آزاد راه جنوب - شمال در شرق استان از بندر ماهشهر به سمت رامشیر و رامهرمز که بخش کوچکی از آن در شهرستان بندر ماهشهر واقع خواهد شد.
- توسعه شبکه جاده ای و ریلی آبادان - خرمشهر به اهواز که بخش از آن از شهرستان شادگان می گذرد.

جدول شماره ۳: وضعیت زیر ساخت های حمل و نقل منطقه ۳

نوع راهها (کیلومتر)	استان	منطقه	بندر ماهشهر	هندیجان	شادگان
طول آزاد راه ها	۱۳۵	۴۲	۴۲	.	.
طول بزرگراه ها	۹۴۷	۱۷۳.۵	۵۲	۲۲.۳	۹۹.۲
طول راههای اصلی آسفalte	۱۶۴۷	۲۳۹.۳	۶۲.۷	۱۳۶.۶	۴۰
طول راههای فرعی	۲۱۹۷	۱۴۶	۲۱	۶۱	۶۴
طول راههای روستایی	۸۴۶۷	۸۲۸	۱۵۲	۱۹۲	۴۸۴
تعداد ایستگاه راه آهن	۶	۱	۱	.	.
تعداد فرودگاه	۴	۱	۱	.	.
تعداد بنادر	۴	۲	۲	.	.

✓ حمل و نقل هوایی

فرودگاه ماهشهر با امکان توسعه برای پروازهای خارجی در هفت کیلومتری منطقه قرار دارد که از تاسیسات و امکانات مناسب ناوبری و هدایت هواپیما برخوردار می باشد. این فرودگاه از طریق یک جاده چهار بانده به طول ۷ کیلومتر به منطقه متصل می گردد. فرودگاه های بین المللی آبادان و اهواز نیز به ترتیب در ۱۰۰ و ۱۵۰ کیلومتری منطقه ویژه واقع شده اند.

✓ حمل و نقل دریایی

منطقه ویژه اقتصادی پتروشیمی در جوار تأسیسات بندرامام خمینی (ره) قرار دارد و از طریق کانال طبیعی خورموسی (به عنوان یک موج شکن طبیعی) به خلیج فارس مرتبط می گردد. بندر امام خمینی (ره) با ۳۳ پست اسکله و با ظرفیت اسمی سالانه ۳۰ میلیون تن صادرات در جوار منطقه قرار داشته، همچنین با دو پست اسکله اختصاصی به ظرفیت ۵ میلیون تن در سال (برای تخلیه و بارگیری مایعات) می تواند پذیرای کشتی هایی با ظرفیت ۵۰ هزار تن باشد. ضمناً، بهره گیری از تسهیلات اسکله ای دو

منطقه ی سه برنامه ریزی

مجتمع پتروشیمی بندرامام و رازی با ظرفیت های ۳/۵ و ۲/۵ میلیون تن در سال امکان پذیر می باشد.

علاوه بر بنادر تجاری می توان گفت تعداد اسکله های صیادی در سطح استان ۱۲ مورد که از این میزان ۷ مورد در این منطقه می باشد، که به ترتیب دو مورد در شهرستان بندر ماهشهر (بندر امام خمینی، خور اسماعیلی)، ۳ مورد در شهرستان هندیجان (بحرکان، سجاقی، امام زاده عبدالله) و ۲ مورد در شهرستان شادگان (خودورق و ابوخصیر) که ابوخصیر تازه عملیات اجرایی آن آغاز شده است.

• بخش های اقتصادی

✓ صنعت

منطقه ویژه اقتصادی پتروشیمی

منطقه ویژه اقتصادی پتروشیمی در محدوده ای به وسعت حدود ۲۶۰۰ هکتار در جنوب غربی ایران و در ساحل خلیج فارس، واقع در شهرستان ماهشهر، بخش بندرامام خمینی (ره) واقع شده است. این منطقه با توجه به موقعیت طبیعی و جغرافیایی و همچنین برخورداری از تسهیلات قانونی مناطق ویژه، به منظور توسعه صنعت و تأمین منافع اقتصادی، اجتماعی و ملی، جذب تکنولوژی-تجارت به ویژه صنایع پایین دستی های جدید و افزایش اشتغال ایجاد گردیده است. از نظر موقعیت جغرافیایی، منطقه از طریق بندر امام به آبهای آزاد بین المللی و از طریق راه آهن سراسری به ترکیه، اروپا و آسیای مرکزی دسترسی دارد. این منطقه به عنوان بخشی از استان خوزستان، همانند یک گلوگاه استراتژیک در مناطق نفت و گاز ایران عمل کرده است. دستیابی به منابع نفت و گاز مواد اولیه و خوراک واحدهای صنعتی را بیش از پیش تسهیل می نماید.

✓ معادن

صدف آهکی: در سواحل خلیج فارس به ویژه در هندیجان انباشته هایی از صدف های آهکی دیده میشود که هم اکنون از آن ها نیز بهره برداری صورت میگیرد.

نمک دریایی: استحصال نمک از آب دریا یکی از راههای تولید نمک است که استان خوزستان به دلیل هم جوار بودن با آبهای گرم خلیج فارس و شرایط اقلیمی مناسب دارای پتانسیل خوبی در این زمینه میباشد. استان خوزستان با تولید حدود یک میلیون تن، رتبه نخست تولید نمک دریایی را در کشور دارد.

✓ مجتمع های فرآوری نمک دریایی

استان خوزستان به دلیل شرایط اقلیمی مناسب و سواحل هموار از پتانسیل بالایی در زمینه استحصال املاح تبخیری از شورابه های ساحلی و آب دریا میباشد. در حال حاضر دو مجتمع فرآوری نمک دریایی در استان وجود دارد که یکی متعلق به پتروشیمی بندر امام بوده و دیگری متعلق به شرکت خاک آب سازه است. این دو مجتمع در سال بیش از یک میلیون تن نمک تولید میکنند که جهت مصرف در پتروشیمی استفاده میشود.

املاح منیزیم، پتاسیم و لیتیم: استان خوزستان با توجه به شرایط اقلیمی و سواحل هموار خلیج فارس از پتانسیل بالایی در زمینه استحصال املاح تبخیری برخوردار است. استحصال املاح منیزیم، پتاسیم و لیتیم در ادامه فرایند استحصال نمک از آب دریا می باشد و با توجه به اهمیت راهبردی عناصر یاد شده، از ارزش بسیار بالایی برخوردار است.

✓ نیروگاهها

نیروگاه سیکل ترکیبی ماهشهر: نیروگاه ماهشهر واقع در کیلومتر ۹ جاده پتروشیمی بهشهر چمران یکی از نیروگاه های ایران از نوع سیکل ترکیبی با ظرفیت تولید ۹۶۸ مگاوات است. این نیروگاه شامل ۴ واحد گازی ۱۶۲ مگاواتی و ۲ واحد بخار ۱۶۰ مگاواتی در زمینی به مساحت ۱۰۰ هکتار است. عملیات اجرایی ساخت این نیروگاه از سال ۱۳۸۸ شروع شده و اکنون در حال احداث می باشد. سوخت این نیروگاه گاز طبیعی و سوخت پشتیبان نفت گاز (گازوئیل) است. هزینه احداث فاز اول این نیروگاه شامل چهار واحد گازی بیش از ۴۰۰ میلیارد تومان برآورد شده است.

نیروگاه هسته ای دارخوین: نیروگاه دارخوین دومین نیروگاه هسته ای ایران بوده و ظرفیت تولید برق آن ۳۶۰ مگاوات است. این نیروگاه، از نوع رآکتور آب سنگین می باشد. نیروگاه دارخوین در شهرستان شادگان در شهر دارخوین ساخته خواهد شد. این نیروگاه قرار است در سال ۱۳۹۵ با سوخت تولید شده در داخل ایران با غنای ۳.۵ تا ۲.۵ درصد اقدام به فعالیت نماید.

✓ شهرکها و نواحی صنعتی

این منطقه مجموعاً دارای ۴ شهرک صنعتی به مساحت ۱۱۶۶ هکتار که به ترتیب دو شهرک صنعتی در بندر ماهشهر و شهرستانهای هندیجان و شادگان هر کدام یک شهرک صنعتی دارند. علاوه بر شهرک های صنعتی ۳ ناحیه صنعتی، مجموعاً به مساحت ۱۲۵ هکتار می باشد که متوسط پیشرفت فیزیکی در شهرک های صنعتی به ترتیب در شهرستان بندر ماهشهر، هندیجان و شادگان، ۶۵، ۳۷ و ۷۵ درصد می باشد و نواحی صنعتی فقط در شهرستان شادگان دارای پیشرفت فیزیکی ۲۹ درصدی از نظر برخورداری زیر ساخت (آب، برق، راه، مخابرات، گاز و...) می باشند. در شهرستان بندر ماهشهر ۸ درصد از زمین های شهرک های صنعتی واگذار شده که بیانگر ظرفیت قابل بهره برداری برای سرمایه گذاری است. از ۴۲ واحد به بهره برداری رسیده ۲۱ درصد به فعالیت غذایی، ۴.۸ درصد به فعالیت سلولزی، ۳۵.۷ درصد به فعالیت شیمیایی، ۳۵.۷ درصد به فعالیت کانیهای غیر فلزی و ۲.۴ درصد به فعالیت برق و الکترونیک اختصاص دارند.

ولی در شهرک صنعتی شادگان ۷۶ درصد زمین های شهرک واگذار شده که ۱۱ واحد آن به بهره برداری رسیده ۶۴ درصد در فعالیت غذایی، ۹ درصد در فعالیت شیمیایی ۹ درصد در فعالیت فلزی، ۱۸ درصد در فعالیت کانی غیر فلزی اختصاص دارند که از ۱۱ واحد به بهره برداری رسیده تنها دو

منطقه ی سه برنامه ریزی

مورد فعال هستند که یک مورد در فعالیت غذایی و یک مورد در فعالیت فلزی می باشند و حدوداً ۸۲ درصد واحدها غیرفعال می باشند

و امادر شهرک صنعتی هندیجان یک درصد زمین های شهرک واگذار شده و یک واحد در این شهرستان به بهره برداری رسیده که این مورد در فعالیت شیمیایی می باشد و در حال حاضر مشغول به فعالیت می باشند.

جدول ۴: وضعیت شهرکها و نواحی صنعتی منطقه ۳

نواحی			شهرک			شرح
شادگان	هندیجان	بندر ماهشهر	شادگان	هندیجان	بندر ماهشهر	
۱	۱	۱	۱	۱	۲	تعداد شهرک / ناحیه صنعتی مصوب
۰	۰	۰	۱	۱	۲	تعداد شهرک صنعتی فعال
۵۰	۰	۴۸	۵۰	۱۰۱	۱۰۱۵	مساحت (هکتار)
۲۹	۰	۰	۷۵	۳۷	۶۵	متوسط پیشرفت فیزیکی (درصد)
۰	۰	۰	۱۱	۱	۴۲	تعداد واحدهای به بهره برداری رسیده
۰	۰	۰	۲	۱	۳۷	تعداد واحدهای فعال
۲	۰	۰	۲۲	۰	۱۲۸	تعداد واحدهای در حال ساخت
۱	۰	۰	۷۶	۱	۸	درصد زمین های واگذار شده (درصد)

در نواحی صنعتی بندر ماهشهر و هندیجان پیشرفت فیزیکی در خصوص انجام زیرساخت عملیاتی صورت نگرفته و تنها ناحیه صنعتی شادگان که یک درصد از زمین های آن واگذار شده که دو مورد از واحد ها در حال ساخت و ساز می باشند.

• کشاورزی و شبکه آبرسانی

در این منطقه ۴۹ درصد از زمین های زیر کشت آبی در شهرستان شادگان قرار دارد و شهرستان های بندر ماهشهر و هندیجان هر یک به ترتیب حدود ۲۳ و ۲۷ درصد زمین های زیر کشت آبی این منطقه را در اختیار دارند. به علت بارش کم و گرمای محیط، کشت آبی کشت عمده این منطقه است و سهم آن از کل اراضی زیر کشت در حال حاضر حدود ۹۰ درصد است. اراضی زیر کشت این منطقه از نظر خاک قابلیت توسعه دارد. حدود ۲۷۵ هزار هکتار اراضی زیر کشت آبی منطقه در حال حاضر، با انجام اقدامات اصلاحی و تامین آب قابلیت افزایشی به میزان حدود ۴۰ هزار هکتار دارد، به عبارت دیگر تا ۳۱۵ هزار هکتار قابل توسعه است. این مقدار قابلیت توسعه اراضی (۴۰ هزار هکتار در این منطقه)، حدود ۱۱ درصد کل قابلیت توسعه اراضی زیر کشت آبی در استان می باشد. در صورت استفاده از کل

منطقه ی سه برنامه ریزی

این قابلیت سهم اراضی دارای قابلیت کشت آبی نیز از حدود ۹۰ درصد در وضعیت فعلی، به حدود ۹۷ درصد خواهد رسید.

در مقابل حدود ۲۷۴ هزار هکتار اراضی زیر کشت آبی منطقه در حال حاضر، شبکه های آبرسانی در دست بهره برداری نزدیک به ۱۹ هزار هکتار وسعت دارد و در مقابل ۳۱۵ هزار هکتار قابل کشت در صورت توسعه اراضی شبکه های آبرسانی در افق طرح آمایش حدود ۷۰ هزار هکتار از این اراضی را پوشش خواهند داد. (جدول شماره ۵)

جدول شماره ۵ وضعیت اراضی کشاورزی و شبکه آبرسانی منطقه ۳ هکتار/درصد

شرح		جمع استان	منطقه	ماهشهر	هندیجان	شادگان
بخش کشاورزی	وضعیت فعلی	مساحت	۲۲۱۰۰۷۲	۳۰۸۳۵۳	۸۴۲۰۹	۱۴۲۲۰۲
		سهم		۱۳۰۹۵	۲۷۰۳	۴۶۰۲
		مساحت	۱۶۸۱۴۲۶	۲۷۴۴۳۹	۶۳۵۶۵	۱۳۴۵۰۹
	وضعیت در افق طرح	سهم		۱۶۰۳	۲۳۰۱	۴۹۰۱
		مساحت	۵۲۸۶۴۶	۳۳۹۱۴	۲۰۶۴۴	۷۶۹۳
		سهم		۶۰۴	۶۰۰۹	۲۲۰۷
شبکه آبرسانی	وضعیت شبکه آبرسانی	مساحت	۲۴۴۸۱۲۴	۳۲۴۴۹۷	۸۴۲۳۹	۱۴۲۲۷۴
		سهم		۱۳۰۲	۲۶	۴۳۰۸
		مساحت	۲۰۴۷۲۸۸	۳۱۴۸۰۱	۷۷۷۱۰	۱۴۰۴۸۲
		سهم		۱۵۰۴	۲۴۰۷	۴۴۰۶
		مساحت	۴۰۰۸۳۶	۹۶۹۶	۶۵۳۰	۱۷۹۲
		سهم		۲۰۴	۶۷۰۳	۱۸۰۶
	وضعیت توسعه نیشکر	مساحت	۳۱۵۱۴۰	۱۸۷۸۳	۱۴۱۹۷	۶۷۷
		سهم		۶	۷۵۰۶	۳۰۶
		مساحت	۲۸۴۳۹۱	۴۲۲۲۱	۰	۰
		سهم		۱۴۰۸	۰	۱۰۰
		مساحت	۴۶۳۵۳۲	۹۰۸۶	۹۰۴۶	۴۰
		سهم		۲	۹۹۰۶	۰۰۴
		مساحت	۱۱۶۹۶۵	۰	۰	۰
		سهم		۰	۰	۰
		مساحت	۱۱۸۰۰۲۸	۷۰۰۹۰	۹۷۲۳	۱۴۱۹۷
		سهم		۵۰۹	۱۳۰۸	۲۰۰۳

✓ منابع طبیعی و آبخیز داری

حجم عملیات توسعه منابع طبیعی و آبخیز داری در این منطقه حدوداً ۱۰۶ هزار هکتار می باشد که این وسعت معادل ۳۴.۳ درصد اراضی زیر کشت (آبی و دیم) این منطقه در حال حاضر می باشد.

حجم عملیات شهرستان بندر ماهشهر ۵۷ درصد و سهم شهرستان هندیجان و شادگان به ترتیب ۲۳ و ۲۰ درصد حجم عملیات این منطقه را تشکیل می دهد. عملیات حفاظت و حمایت از جنگل ها و مراتع و پس از آن بیابان زدایی و تثبیت شن های روان مهمترین فعالیت های این منطقه را تشکیل می دهد.

جدول شماره ۶: وضعیت منابع طبیعی منطقه ۳

شرح		جمع استان	منطقه	ماهشهر	هندیجان	شادگان
منابع طبیعی و آبخیزداری	مساحت	۱۴۸۶۶۹۲	۱۰۵۹۰۵	۶۰۸۶۰	۲۳۹۶۰	۲۱۰۸۵
	سهم		۷.۱	۵۷.۵	۲۲.۶	۱۹.۹

✓ دامداری و شیلات

۱- شیلات و آبرزی پروری

شهرستان هندیجان در این منطقه بزرگترین مرکز صیادی را تشکیل می دهد و شیلات مهم ترین پایه اقتصادی این شهرستان است و علاوه بر شهرستان هندیجان، شهرستان بندر ماهشهر هم دارای پتانسیل بالای آبرزی پروری در کنار رودخانه و صید دریایی می باشند و شهرستان شادگان نیز دارای پتانسیل توسعه آبرزی پروری رودخانه ای می باشد، با این وجود آبرزی پروری در هر دو شهرستان بندر ماهشهر و شادگان با اثرات منفی توسعه آبرزی پروری بر روی رودخانه و کاهش حجم آب ورودی به دریا و در نتیجه شوری آب دریا به رودخانه و زمین های مجاور و مساله آلودگی آب از تجمع سموم در بدن آبزیان و سلامت تغذیه آن می باشد، لذا توسعه آبرزی پروری در شهرستان بندر ماهشهر و شادگان منوط به اقدامات لازم برای کنترل و کاهش آلودگی محیط زیست و حصول اطمینان از سلامتی فرآورده های شیلات در این منطقه می باشد.

الف) فعالیت های شیلاتی در بندر ماهشهر – بندر امام

مرکز تکثیر ماهیان دریایی: این مرکز در بندر صیادی امام (ره) واقع شده است، این مرکز به منظور تکثیر ماهیان دریایی در سال های اخیر مد نظر قرار گرفته است و در سالهای اخیر سالانه حدود ۵۰۰ هزار قطعه بچه ماهی دریایی (هامور) در این مرکز تولید و در صیدگاههای استان رها سازی گردیده است.

فعالیت های صید و صیادی: وجود شناور صیادی شامل ۱۸۰ فروند قایق، ۳۶ فروند لنج و نیز ۴۰۰۰ نفر صیاد، این شهرستان را یکی از مناطق مهم صید و صیادی استان تبدیل کرده است، اسکله صیادی بندر امام خمینی (ره) به مساحت کل ۸۲۲۵۰ متر مربع و طول پهلوگیری ۸۰ متر و اسکله خورسمایی با مساحت ۵۰۰۰ متر مربع و طول پهلو گیری ۱۵۰ متر که از زیر ساخت های این شهرستان می باشند و همچنین صنایع شیلاتی شهرستان شامل ۲ واحد پودر ماهی که در حال حاضر فقط یک واحد آن فعال می باشد که این واحد با ظرفیت ۴۰۰ تن و ۱۲ نفر مشغول به فعالیت می باشند و یک واحد عمل آوری که در حال حاضر غیر فعال می باشد.

ب) شهرستان شادگان

فعالیت های صید و صیادی: شهرستان شادگان دارای دو بندر صیادی که از سمت جنوب غربی به خلیج فارس منتهی شده و رودخانه جراحی پس از گذشتن از بندر صیادی ماهشهر به این شهرستان وارد شده و پس از ورود به هور شادگان به خلیج فارس میریزد، اسکله صیادی خودرود با مساحت ۱۱۴۵۰ متر مربع و طول پهلوگیری ۱۲ متر دارای ۱۰۴ قایق صیادی و ۹۸۸ نفر صیاد در این شهرستان مشغول فعالیت صید و صیادی می باشند و بندر ابوخیصر که با مساحت ۱۰۰۰۰ متر مربع که از سال ۱۳۹۳ اجرای زیر ساخت های آغاز شده است.

مزارع پرورش ماهی: در حال حاضر این شهرستان دارای ۲۷ مزرعه پرورش ماهی در سطح ۹۴۹ هکتار مفید در شهرستان شادگان فعال بوده که ۲۵۲ هکتار آن مجاز و ۶۴۹ هکتار آن غیر مجاز می باشد، در سال ۱۳۹۳ میزان تولید آن ۴۶۳۰ تن و ۶۲۶ نفر مشغول بکار بوده است.

آبهای داخلی: تالاب شادگان در فاصله ۸۰ کیلومتری جنوب شرقی اهواز و از جنوب تا خور موسی امتداد دارد و از شرق به جاده ماهشهر به رامشیر و از غرب به رودخانه کارون محدود می گردد و وسعت آن در بخشهای آب شیرین تا لب شور قریب ۴۰۰ هزار هکتار می باشد و بر اساس مطالعات اداره کل شیلات

منطقه ی سه برنامه ریزی

خوزستان می توان تولید ۱۵ هزار تن ماهی در سال را دارا می باشد که در سال ۱۳۹۳ میزان ۳۴۰۰ تن ماهی از آن برداشت شده و ۴۵۰ نفر به صورت مستقیم و غیرمستقیم اشتغال ایجاد شده است.

ج) فعالیت های شیلاتی در شهرستان هندیجان

فعالیت های صید و صیادی: شهرستان هندیجان با سابقه کهن در امر صیادی در حال حاضر ۳۴ درصد از کل استان را بخود اختصاص داده است و دارای بندر صیادی که به ترتیب بندر صیادی سجافی با مساحت ۴۲۰۰۰ متر مربع و ۴۸ متر طول پهلوگیری و تعداد ۱۰۰ لنج و ۱۸۳ قایق صیادی، اسکله، صیادی امام زاده عبدالله با مساحت ۲۰۰۰۰ متر مربع و ۳۰ قایق صیادی که اسکله آن در دست اقدام قرار دارد. اسکله صیادی بحرکان، این اسکله با مساحت ۱۰۵۰۰ مترمربع و ۲۷۴ متر طول پهلوگیری که دارای ۳۵ لنج و ۲۸۷ قایق می باشد، این شهرستان با ۵۷۱۹ نفر صیاد و ۲۸۲۱ تن آبزیان دریایی یکی از مناطق مهم صید و صیادی در استان می باشد.

۲- گاوداری شیری

دامداری در این منطقه همانند سایر مناطق استان به دو شیوه صنعتی و سنتی مرسوم می باشد. در این منطقه هیچ گاوداری شیری صنعتی وجود ندارد و این فعالیت فقط بصورت سنتی رایج است که بیشترین سهم حدود ۸۰.۲ درصد مربوط به شهرستان شادگان و کمترین سهم مربوط به شهرستان هندیجان حدوداً ۸.۶ درصد و شهرستان بندر ماهشهر حدود ۱۱.۲ درصد تعلق دارد و از نظر ظرفیت ۱۲.۳ درصد سهم منطقه از استان می باشد که همانند تعداد بیشترین سهم مربوط به شهرستان شادگان حدوداً ۸۴.۸ درصد و بعد از آن شهرستان بندر ماهشهر حدود ۱۱.۸ درصد و در آخر شهرستان هندیجان حدود ۳.۴ درصد در رتبه سوم منطقه قرار دارد.

۳- گوساله پروری

پرور بندگی گوساله همانند سایر مناطق استان به دو شیوه صنعتی و سنتی رایج است که در روش صنعتی سهم منطقه از کل استان حدوداً ۱۲.۶ درصد که شهرستان بندر ماهشهر به سهم حدوداً ۹۵.۸ درصد در رتبه اول منطقه و شهرستان هندیجان و شادگان هر کدام حدوداً با سهم ۲.۱ درصد در رتبه بعدی می باشند و از نظر ظرفیت سهم این منطقه از کل استان حدوداً ۱۱.۲ درصد که شهرستان بندر ماهشهر با سهم حدود ۹۴.۸ درصد رتبه اول منطقه و بعد از آن شهرستان شادگان با سهم حدود ۳.۵ درصد رتبه دوم و شهرستان هندیجان با سهم حدود ۱.۷ درصد رتبه سوم منطقه را دارا می باشد و در نهایت ۲۵ درصد از واحد های صنعتی منطقه غیر فعال هستند اما در پرور بندگی گوساله به روش سنتی از نظر

منطقه ی سه برنامه ریزی

تعداد سهم این منطقه از کل استان حدود ۱۸.۲ درصد می باشد که در شهرستان ماهشهر با سهم ۴۱.۸ درصد در رتبه اول و شهرستان هندیجان با سهم ۳۶.۵ درصد رتبه دوم و شهرستان شادگان با سهم ۲۱.۷ درصد در رتبه سوم منطقه قرار دارد و از نظر ظرفیت سهم منطقه از کل استان حدوداً ۱۳.۷ درصد که بترتیب شهرستان بندر ماهشهر سهم ۵۶.۵ درصد رتبه اول در منطقه و پس از آن شهرستان شادگان با سهم ۲۴.۳ درصد و شهرستان هندیجان با سهم ۱۹.۲ درصد در رتبه سوم قرار دارد و در این منطقه ۲.۱ درصد از واحد های پرواربندی گوساله غیر فعال که مربوط به شهرستان های هندیجان و شادگان میباشند.

۴- پرواربندی بره

در رابطه با پرواربندی بره به روش صنعتی سهم منطقه از کل استان حدوداً ۴.۶ درصد می باشد که بیشترین تعداد مربوط به شهرستان هندیجان و پس از آن شهرستان بندر ماهشهر، و در رتبه سوم شهرستان شادگان قرار دارد و از نظر ظرفیت سهم این منطقه از کل استان ۶.۳ درصد بوده که همانند تعداد شهرستان هندیجان در رتبه اول و پس از آن شهرستان بندر ماهشهر، و در رتبه سوم شهرستان شادگان قرار دارد که ۴۰ درصد واحدها غیر فعال بوده که مربوط به شهرستان های ماهشهر و هندیجان میباشد.

۵- مرغداری

در رابطه با مرغداری ها می توان گفت که مرغداری تخمگذار در هیچکدام از شهرستان های این منطقه وجود ندارد ولی مرغداری گوشتی از نظر تعداد سهم منطقه از کل استان ۱۰.۶ درصد که به ترتیب شهرستان شادگان با سهم ۶۱ درصد و سپس شهرستان بندر ماهشهر با سهم ۳۵.۶ درصد و شهرستان هندیجان با سهم ۳.۴ درصد در رتبه سوم منطقه قرار دارد. از نظر ظرفیت سهم این منطقه از کل استان ۸.۷ درصد که به ترتیب شهرستان شادگان حدوداً ۶۷ درصد و سپس شهرستان بندر ماهشهر با سهم ۲۷.۶ درصد و شهرستان هندیجان به سهم ۵.۴ درصد در رتبه سوم قرار دارد و تنها یک واحد از مرغداری های گوشتی در این منطقه فعال می باشد که مربوط به شهرستان شادگان می باشد. لذا با توجه به آمار و اطلاعات در زمینه دامداری و مرغداری می توان بیان نمود که شهرستان هندیجان آمادگی بیشتری با توجه به شرایط منطقه و استقبال مردم در زمینه صید و صیادی و پرورش آبزیان دارد.

جدول شماره ۷ : وضعیت دام داری منطقه ۳

شرح		جمع استان	جمع منطقه	ماهشهر	هندیجان	شادگان
گاو شیری	تعداد	۸۳	۰	۰	۰	۰
	ظرفیت	۸۲۹۰	۰	۰	۰	۰
	غیرفعال	۱۵	۰	۰	۰	۰
واحد سنتی گاو شیری	تعداد	۴۰۶۵۳	۳۲۶۹	۳۶۷	۲۸۰	۲۶۲۲
	ظرفیت	۳۷۳۵۶۸	۴۶۱۵۲	۵۴۴۵	۱۵۷۶	۳۹۱۳۱
	غیرفعال	-				
پرورابندی گوساله	تعداد	۷۶۴	۹۶	۹۲	۲	۲
	ظرفیت	۱۰۲۶۹۵	۱۱۵۰۰	۱۰۹۰۰	۲۰۰	۴۰۰
	غیرفعال	۲۰۴	۲۴	۲۲	۱	۱
	تعداد	۳۰۸۳	۵۶۲	۲۳۵	۲۰۵	۱۲۲
	ظرفیت	۹۹۳۳۴	۱۳۵۹۶	۷۶۸۰	۲۶۰۶	۳۳۱۰
	غیرفعال	۶۰۴	۱۲	۰	۵	۷
پرورابندی بره	تعداد	۲۱۹	۱۰	۳	۵	۲
	ظرفیت	۱۰۳۱۰۶	۶۵۰۰	۲۵۰۰	۳۰۰۰	۱۰۰۰
	غیرفعال	۹۳	۴	۱	۳	۰
	تعداد	۲۰۵۲	۹۲	۲۵	۴	۶۳
	ظرفیت	۲۰۵۰۶۴	۷۵۳۵	۲۸۲۵	۴۵۰	۴۲۶۰
	غیرفعال	۳۳۹	۴	۰	۰	۴
مرغداری	تعداد	۸۱۸	۸۷	۳۱	۳	۵۳
	ظرفیت	۱۴۴۸۱	۱۲۵۷	۳۴۷	۶۸	۸۴۱۰۹
	غیرفعال	۱۰۴	۱	۰	۰	۱
	تعداد	۱۰	۰	۰	۰	۰
	ظرفیت	۴۲۵	۰	۰	۰	۰
	تعداد	۰	۰	۰	۰	۰

✓ ویژگی های تجاری بازرگانی منطقه

گمرک بندر امام خمینی

اداره کل گمرک استان خوزستان دارای ۷ مرکز گمرک در استان می باشد که گمرک بندر امام خمینی یکی از بنادر و گمرکات مهم استان می باشد که این بندر از سال ۱۳۱۰ ساخته شده است و به نام (بندر شاپور) نام گذاری گردید و عملیات خاکریزی و ساختمان اسکله ها تا سال ۱۳۲۴ ادامه داشته است این بندر در انتهای شمال غربی خلیج فارس در فاصله ۷۷ کیلومتری شرق آبادان و خرمشهر و ۱۶۰ کیلومتری جنوب شرقی اهواز واقع شده است. این بندر به واسطه موقعیت خاص و دارا بودن کانال طبیعی به نام خور موسی به طول ۴۰ مایل دریایی یکی از بنادر مهم اقتصادی جنوب کشور می باشد، خور موسی یک زبانه دریایی است که تا بندر ماهشهر به داخل خشکی کشیده شده است، این بندر دارای زیر ساختهای دریایی، ریلی و جاده ای می باشد که در زمینه صادرات و واردات در این منطقه و کشور جایگاه ویژه ای دارد، از جمله گمرکات زیر مجموعه بندر امام (ره)، گمرک منطقه ویژه پتروشیمی و گمرک ماهشهر می باشد.

با شروع جنگ تحمیلی و تعطیلی بنادر خرمشهر و آبادان، بندر امام رونق خاصی یافت و در حال حاضر نیز حجم وسیعی از واردات کشور از طریق منطقه مزبور انجام میگیرد. وجود راههای دریایی، ریلی، جاده ای در این بندر دستیابی این منطقه به سایر مناطق داخلی و خارجی را تسهیل نموده است. همچنین احداث مهم ترین پالایشگاه و مجتمع پتروشیمی کشور و توسعه فعالیتهای پتروشیمی، بندر امام خمینی را به یک منطقه صنعتی مهم کشور تبدیل نموده است. گمرک مزبور در امر صادرات فراورده ها از محل اسکله، مایعات منطقه ویژه و اسکله دوم بندر امام فعالیت می نماید و بر واردات کلیه لوازم و تجهیزات مورد نیاز واحدهای صنعتی نظارت دارد.

گمرک بندر ماهشهر

ساختار تشکیلاتی گمرک ماهشهر با تعداد ۱۵ پست سازمانی به منظور انجام امور قضایی و ارزیابی در منطقه سازمان دهی گردیده است. به علت کم بودن فاصله گمرکات بندر امام خمینی (ره) و ماهشهر کلیه امور گمرکی در گمرک بندر امام خمینی (ره) انجام میشود و امر نظارت بر تخلیه و بارگیری کالاهای در منطقه ماهشهر توسط پرسنل گمرک مزبور انجام می گردد. در حال حاضر بیشترین فعالیت این گمرک معطوف به امور قضایی و مبارزه با قاچاق است.

گمرک سجافی

این گمرک در شهرستان هندیجان و در ابتدای دهانه ورودی رودخانه زهره واقع شده است. گمرک سجافی امکانات بهتری نسبت به دیگر دفاتر گمرکی دارد. اداره بندر و کشتیرانی در آنجا مستقر است و محوطه سازی صورت گرفته است همچنین چندین شناور (بارج) نیز در رودخانه به منظور پهلو دهی لنج های باری مستقر گردیده و عملیات گمرکی در آنجا صورت میپذیرد.

✓ گردشگری

تالاب شادگان

تالاب بین المللی شادگان در حدفاصل شهرستان های شادگان و آبادان می باشد و ۲۹۶ هزار هکتار مساحت دارد این تالاب از شمال به شادگان و هورالدورق و از جنوب به رودخانه بهمنشیر، از غرب به جاده دارخوین و آبادان و از شرق به آب های خورموسی محدود می شود. سطح تالاب با گیاهان آب دوست چون لویی، چولان و گیاهان غوطه ور پوشیده شده و محل بسیار مناسبی برای پرندگان آبیزی مهاجر است که در پاییز از شمال اروپا، کانادا و سیبری به این منطقه روی می آورند. در این تالاب انواع ماهیان آب شیرین و شور مانند بنی، شیربت، حمری، شانک، ماهی های پرورشی و پرندگانی چون فلامینگو، حواصیل، لک لک، غاز وحشی، اردک و ... زیست می کنند. تنها زیستگاه و محل زاد و ولد اردک کرکری در جهان، این تالاب است و پرندگانی چون گیلانشاه خالدار و اکراس آفریقایی نیز از نمونه های بسیار کمیابی هستند که در این منطقه یافت می شوند. مهم ترین پستانداران تالاب بین المللی شادگان عبارت اند از گراز با نام محلی خنزیر، گربه جنگلی با نام محلی بزون، شنگ با نام محلی چلیب المای، گرگ با نام محلی ذئب و دلفین. تالاب شادگان زیستگاه یک سوم از گونه های جانوری و گیاهی در معرض خطر نابودی است.

جداول قابلیت‌های شهرستانهای

منطقه سه

قابلیتهای بخش کشاورزی شهرستان ماهشهر

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
افزایش سطح زیر کشت اراضی زراعی (گندم و جو) و نخیلات	*وجود اراضی مستعد ، وجود رودخانه جراحی *شهرستان ماهشهر پنجمین تولید کننده خرما در استان است.	قوت: - وجود نیروهای انسانی فعال و علاقه مند در روستاها - وجود هور جهت تخلیه زه آب - وجود ۱۸۰۰ هکتار نخیلات در سطح شهرستان	فرصت: امکانات حمل و نقل شهرستان.	- عدم وجود زهکشی و وجود زمینهای شور و نامناسب بودن آنها جهت کشت محصولات کشاورزی - کمبود آب در رودخانه جراحی و بالا بودن EC آب	- ایجاد زهکشی در زمینهای کشاورزی و ارائه شیوهای مناسب به منظور بهره برداری بیشتر و بهتر از منابع آبی موجود در سطح شهرستان - ارائه تسهیلات کافی و ارزان قیمت جهت فعالیتهای کشاورزی - مدیریت منابع آب در بالا دست و تعیین سهم حق آب شهرستان
		ضعف: - عدم زهکشی و شوری زمین در اراضی کشاورزی موجود - عدم تفکیک زمین های مشاع بین اداره اوقاف و منابع طبیعی و ممانعت از کشاورزی در صورت عدم تفکیک اراضی - بالا بودن EC آب رودخانه جراحی - کمبود دبی آب در محدوده ی شهرستان	تهدید: - عدم تمایل روستائیان به فعالیتهای کشاورزی با توجه به صنایع پتروشیمی - اثرات آلودگیهای صنعتی بر آب و زمینهای کشاورزی		

قابلیتهای بخش صنعت شهرستان ماهشهر

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
احداث صنایع پایین دستی شیمیایی و پتروشیمی	*وجود شهرکهای صنعتی *وجود مناطق ویژه اقتصادی پتروشیمی و بندر امام	قوت : • وجود منطقه ویژه اقتصادی پتروشیمی و بندر امام • وجود آزادراه ، شبکه ریلی، فرودگاه و انتقال هر چه سریعتر محصولات به بازارهای مصرف داخلی	فرصت : • وجود بنادر بزرگ در انتقال محصولات به خارج از کشور	• چگونگی جذب سرمایه گذار و احداث صنایع پایین دستی	• توسعه و تکمیل شهرکهای صنعتی موجود • جذب سرمایه گذار • فراهم کردن تسهیلات بانکی و معافیت های مالیاتی
		ضعف : • استفاده از نیروی های غیربومی • در صورت عدم رعایت ضوابط زیست محیطی اثرات مخربی بر محیط زیست وارد خواهدآمد.	تهدید : • عدم سهولت ارائه تسهیلات بانکی و شرایط تضمینی • عدم دسترسی آسان به بازارهای مصرف ، وجود قوانین بازدارنده (مالیاتی و بانکی و ...)		

قابلیتهای بخش بازرگانی شهرستان ماهشهر

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
توسعه ظرفیتهای تجاری	*وجود بنادر در هر دو شهر ماهشهر و بندرامام خمینی (ره) *آماده سازی زمینهای مورد نیاز جهت احداث بازارچه در شهرستان	قوت : • فراهم آوردن شرایط جهت رسیدن کالای مورد نیاز مردم با قیمت ارزان تر	فرصت : • وجود آزادراه / راه آهن / مراکز خرید جدید / وجود بنادر / حجم بالای تردد های دریایی / مجوز واردات ته لنجی توسط ملوانها • هم مرزی با مرکز استان / هم مرزی با شهرها و استانهای که بازارچه های ته لنجی در آنها راه اندازی شده است.	▪ احداث بازارچه های ته لنجی	➤ اخذ مجوز بندر تجاری ➤ احداث اسکله های مورد نیاز جهت پهلو گیری لنجها و کشتی های تجاری
		ضعف : • عدم وجود زیرساختها از قبیل آب ، برق، گاز ، مخابرات و برقراری امنیت که باید فراهم شود . • عدم وجود زیر ساخت های لازم در اسکله و بنادر موجود	تهدید : • وجود بازارچه های مشابه در شهرها و استانهای مجاور		

قابلیتهای بخش حمل و نقل شهرستان ماهشهر

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
راه اندازی پایانه های مسافربری آبی	*بندرامام خمینی یکی از بزرگترین بنادر و مبادی ورودی و خروجی کالا است که دسترسی به آبهای آزاد و کشورهای حاشیه خلیج فارس و اسکله های بزرگ را دارا است.	قوت : • حجم بالای تردد مردم شهرستان و استان به کشورهای حوزه خلیج فارس	فرصت : • وجود آزادراه و راههای مواصلاتی و راه آهن که سهل الوصول بودن بندر به شهرها و استانهای مجاور را فراهم میکند / اسکله ها و بنادر عظیم • هم مرزی با کشورهای حوزه خلیج فارس	•عدم وجود فضای مستقلی در بندر برای جابجایی مسافر	• اخذ مجوز احداث پایانه های مسافربری • ایجاد اسکله ها و راههای مواصلاتی جهت تسریع در جابه جایی مسافران
		ضعف : •	تهدید : ▪ وجود پایانه مسافربری دریایی در بندر خرمشهر		
افزایش ظرفیت صادرات و واردات از طریق بندرامام خمینی(ره)	بندرامام خمینی یکی از بزرگترین بنادر و مبادی ورودی و خروج کالا است که دسترسی به آبهای آزاد و کشورهای حاشیه خلیج فارس و اسکله های بزرگ دارد.	قوت : • وجود آزادراه خلیج فارس / راه آهن / فرودگاه / اداره کل بندر و کشتیرانی / پایانه های حمل بار • وجود نیروی انسانی آشنا به کار در منطقه	فرصت : • ارتباط سریعتر و ایمن تر از طریق آزادراه و اتوبانهای موجود در سطح استان	• چگونگی افزایش امکانات و میزان صادرات از طریق بندرامام خمینی(ره)	• افزایش تعداد اسکله ها • توسعه و ارتقاء فرودگاه موجود به فرودگاه بین المللی • لایروبی خورهای موجود • توسعه خط ریلی به مرکز کشور
		ضعف :	تهدید : • بنادر موجود در استانهای همجوار		

قابلیت‌های بخش کشاورزی شهرستان هندیجان

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
افزایش راندمان تولید آبزیان و صید و صیادی	*وجود اسکله بحرکان - بزرگترین اسکله صیادی کشور *تحت پوشش داشتن ۳ بندر - سجافی، بحرکان و مرکز تخلیه - صید امامزاده عبدالله *سهم شهرستان از مجموع - صید استان حدود ۳۰ درصد *راه اندازی طرح‌های - تکثیر و پرورش آبزیان - شامل: *طرح ۴۵۰ هکتاری - پرورش ماهی شرکت نصر - میثاق- طرح ۳۹۵ هکتاری - میگو غرب رودخانه زهره * دو طرح ۱۰۰۰ هکتاری - میگو سجافی	قوت: • وجود صیدگاههای متمایز • همجواری با رودخانه و دریا • علاقه و پیشینه شغلی مردم • تنوع گونه های آبرزی • شرایط مستعد جهت پرورش - آبریان بدلیل دارا بودن - عوامل محیطی مناسب	فرصت: • بالا بودن نرخ تقاضا از - استانهای همجوار و - کشورهای همسایه • داشتن مرز آبی و صادرات - این محصولات به کشورهای - مجاور • تامین ماهی و میگو استان و - صادرات به سایر نقاط کشور	• صنعتی سازی صید	• ایجاد بستر مناسب جهت - تکثیر و پرورش آبزیان • ترغیب صیادان منطقه به - امر تکثیر و پرورش آبزیان • پرداخت تسهیلات جهت - نوسازی و خرید ادوات با - بهره و زمان پرداخت - مناسب • رها سازی بچه ماهی و - لارو میگو جهت تقویت منابع - آبرزی در صیدگاهها • نظارت بر صید و صیادی - به صورت مستمر و - قانونمند
		ضعف: • استفاده از روشهای سنتی - جهت صید و فرسودگی ناوگان - صید و صیادی • عدم وجود زیرساختها در این - بخش	تهدید: • عدم برنامه ریزی در صنعت - شیلات • کاهش منابع صید • عدم وجود تسهیلات با بهره - مناسب		
افزایش راندمان تولیدات زراعی و نخیلات شهرستان	* دارا بودن ۲۱۵۰۰ هکتار - اراضی آبی کشاورزی * وجود ۳۵۰ هکتار نخلستان - در سطح شهرستان و امکان - توسعه تا سطح ۳۰۰۰ هکتار	قوت: • مجاورت با رودخانه زهره • تسطیح قریب به اکثریت - اراضی زیر کشت • وجود کانالهای آبیاری و	فرصت: • همجواری با استان بوشهر - و همچنین از راه دریا - همجواری با کشور عراق	▪ بالا بودن هزینه های - آبیاری نوین جهت - باغات خرما ▪ کمبود آب و شوری - رودخانه زهره در	▪ ترغیب بیشتر کشاورزان - به کشت های باغبانی با - میانہ کاری زراعت ▪ استفاده از روشهای - مکانیزه در کشت

منطقه ی سه برنامه ریزی

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
	* تولید گندم ۳۶ هزار تن در سال - گوجه فرنگی ۱۱ هزار تن در سال - سبزی و صیفی ۱۱۶۵۰ تن در سال - جو ۵۰۰۰ تن در سال	زهکشی در قسمتی از اراضی • وجود سد انحرافی آسک بر روی رودخانه زهره		محدوده شهرستان	پرداخت تسهیلات جهت نوسازی و تهیه ادوات جدید به منظور افزایش ضریب مکانیزاسیون
		ضعف: - عدم خرید تضمینی بعضی از محصولات کشاورزی - استفاده از روشهای سنتی آبیاری در کشاورزی - فرسودگی ماشین آلات و ادوات کشاورزی	تهدید: - عدم مدیریت صحیح منابع آب در بالا دست - عدم ارائه تسهیلات مناسب و ارزاقیمت به کشاورزان و دامداران		
افزایش راندمان تولیدات دامی	* راه اندازی مجتمع پرواربندی ۴۰۰۰ راس گوساله * وجود ۴ واحد فعال پرورش طیور گوشتی صنعتی * وجود بیش از ۸۰۰ واحد پرورش مرغ بومی کوچک و سنتی	قوت : وجود زیرساخت های مجتمع دامپروری با تعداد ۴۰ واحد و پرواربندی ۴۰۰۰ راس گوساله	فرصت :	چگونگی افزایش راندمان تولید محصولات دامی	- مساعدت در خصوص اعطای تسهیلات به متقاضیان مجتمع ۴ هزار رأسی شهرستان - مساعدت در خصوص اعطای تسهیلات کافی به مرغداری های نیمه تمام - ارائه تسهیلات سرمایه در گردش به مرغداریها و متقاضیان پرورش دام
		ضعف : کمبود سرمایه در گردش مجتمع های پرواربندی و طیور گوشتی	تهدید		

قابلیت‌های بخش صنعت شهرستان هندیجان

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
احداث صنایع مرتبط با نفت و گاز (پتروشیمی، طرح تولید گاز مایع، پالایشگاه)	* وجود ۷ میدان نفتی بزرگ و بالغ بر ۱۵۰ حلقه چاه نفت در شهرستان * این شهرستان مکان مناسبی جهت ایجاد پالایشگاه فرآورده های نفتی می باشد که این امر باعث افزایش میزان بهره برداری از میادین مشترک خواهد شد. * وجود میدان نفتی گازی رگ سفید دومین میدان بزرگ کشور از لحاظ کلاhek گازی * به دلیل آلودگی بالای صنایع شیمیایی احداث صنایع پتروشیمی و شیمیایی (بالا دستی و پایین دستی) در اراضی شرق و غرب هندیجان که قابلیت کشاورزی ندارند در عمق خشکی و دور از دریا و رودخانه توصیه میشود	قوت : • وجود خط انتقال گاز تا ۱۵ کیلومتری شهرستان • همجواری با دریا و استفاده از نمک مورد نیاز که یکی از خوراک های اصلی پتروشیمی می باشد • وجود اسکله تجاری جهت صادرات • وجود نیروهای تحصیل کرده در شهرستان • تولید بیش از ۲۰۰ هزار بشکه نفت در روز	فرصت : • محصولات در حال فرآورش نفت بعنوان خوراک به پتروشیمی های ماهشهر و بوشهر ارسال گردد. • نزدیکی به جزیره خارک جهت صادرات نفت • باعث توسعه میادین مشترک در مناطق می گردد. • وجود پتروشیمی های بزرگ در شهرستان ماهشهر و استان بوشهر که امکان توسعه صنعت پتروشیمی را تسهیل می نماید.	• چگونگی جذب سرمایه گذار واحداث صنایع مرتبط با پتروشیمی و نفت	➤ فراهم سازی شرایط مناسب جذب سرمایه گذار در احداث صنایع جانبی پتروشیمی در شهرک صنعتی ➤ ترغیب و تشویق سرمایه گذاران ➤ ایجاد طرح تولید گاز مایع
		ضعف : • عدم وجود خط انتقال گاز با فشار ۱۰۰۰ پوند در مکان مورد نظر • ایجاد آلودگی زیست محیطی	تهدید :		

منطقه ی سه برنامه ریزی

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
احداث صنایع جانبی بسته بندی و فرآوری محصولات شیلاتی و صنایع تبدیلی خرما	* تولید خرما در حدود ۱۵۰۰ تن در سال و ۳۵۰ هکتار نخیلات در شهرستان * بالا بودن میزان صید * وجود شرکت بسته بندی ماهی و میگو در شهر هندیجان	قوت : • احداث طرح های پرورش ماهی و میگو و افزایش تولید و نیاز به بسته بندی و فرآوری • وجود نخیلات و تولید خرما در شهرستان های همجوار • همجواری با کشورهای خلیج فارس جهت صادرات • پذیرش فعالیت مرتبط با توسعه باغات و نخیلات و کشاورزی بین مردم شهرستان و به ویژه روستاییان	فرصت : • ظرفیت شهرستان جهت صادرات محصولات بسته بندی شده و فرآوری شده شیلاتی و کشاورزی به کشورهای خلیج فارس • صادرات محصولات دریایی عمل آوری شده و ارز آوری بالا • مجاورت با کشور عراق به عنوان یک مصرف کننده و تولید کننده عمده خرما	• افزایش صنایع جانبی بسته بندی و فرآوری محصولات شیلاتی و ایجاد صنایع تبدیلی خرما	➤ ایجاد زمینه همکاری مشترک با شرکت های دارای برند(داخلی و خارجی) صنایع تبدیلی مربوط به خرما و ماهی و میگو ➤ حمایت از تشکیل شرکتهای بسته بندی و درجه بندی خرما و ماهی و میگو ➤ تنوع بخشی به فرآورده های مرتبط با خرما(وارداتی از عراق) و صادرات آن به کشورهای هدف ➤ صادرات محصولات ماهی و میگو به کشورهای هدف
		ضعف: •	تهدید : • همجواری با استان بوشهر		

قابلیتهای بخش گردشگری شهرستان هندیجان

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
برخورداری همزمان شهرستان از سواحل رودخانه و دریا	*عبور رودخانه از مرکز شهر و وجود منظره بی نظیر لنجها در رودخانه * دارا بودن ۹۵ کیلومتر مرز آبی و اسکله در ساحل هندیجان (بحرکان)	قوت : • وجود باغات در اطراف رودخانه • وجود دیوار ساحلی در بیشتر طول عبوری رودخانه از شهر • وجود جاده ساحلی • وجود جاده دسترسی و شبکه برق • وجود پاسگاه مرزی جهت ایجاد امنیت • وجود اسکله بحرکان بزرگترین اسکله صیادی کشور	فرصت : • وجود رودخانه دائمی در تمام فصول سال • همجواری با استانهای کهگلویه و بویراحمد و فارس و افزایش سرانه گردشگری استان • هم مرز بودن با کشورهای حاشیه خلیج فارس و قابلیت جذب گردشگر	• چگونگی ساماندهی از سواحل شهرستان	• ساحل سازی و جذب سرمایه گذار بخش خصوصی و توسعه امکانات گردشگری ، اقامتی ، رفاهی ، تفریحی و ورزشی و... جهت جذب گردشگر با توجه به شرایط آب و هوایی در بعضی از ماههای سال نسبت به سایر نقاط کشور • تسریع در صدور مجوز جهت استقرار اداره میراث فرهنگی و گردشگری در شهرستان
		ضعف : • عدم استقرار اداره میراث فرهنگی در شهرستان	تهدید :		

قابلیتهای بخش کشاورزی شهرستان شادگان

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
افزایش عملکرد در هکتار محصولات زراعی و تولید خرما	وجود نخلستان های وسیع باتولید ۶۰ هزار تن (بیش از ۴۳ درصد تولید خرما استان) و ۶۱۴۵ بهره بردار (رتبه دوم در استان) نشان دهنده موقعیت متمایز شهرستان شادگان در استان و موقعیت منحصر به فرد نخلداری در اقتصاد شادگان است . افزایش سطح زیر کشت از ۲۸ هزار هکتار به ۴۰ هزار هکتار	قوت: • برخورداری ۹ هزار هکتار از اراضی شهرستان از طرح ۵۵۰ هزار هکتاری کشاورزی • بیش از ۶ هزار بهره بردار • دسترسی آسان به شبکه راه های اصلی • وجود اقتصاد متکی بر کشاورزی • علاقه مردم شهرستان به کشاورزی و دامداری	فرصت: • امکان تغییر واریته های موجود به واریته های پر بازده و تغییر شیوه های آبیاری • دسترسی آسان به پایانه های صادراتی • توسعه سهم استان در بازار کشورهای همسایه	• توسعه مکانیزاسیون • جایگزینی واریته های موجود با واریته های پر بازده	• تامین آب مورد نیاز اراضی و نخیلات شادگان • استفاده از شیوه های نوین آبیاری • ترویج شیوه های مدرن کاشت، داشت و برداشت همراه با توسعه گونه های مرغوب و پر بازده • الحاق مابقی اراضی قابل توسعه شادگان در طرح توسعه کشاورزی خوزستان (طرح ۵۵۰ هزار هکتاری) • احداث زهکش های لازم در سطح مناطق کشاورزی شهرستان و دفع زه آب های اراضی کشاورزی
		ضعف: • ضعف مکانیزاسیون به ویژه در بین نخلداران • بهره برداران سنتی • اراضی تسطیح نشده و فاقد شبکه آبیاری و زهکشی • محدودیت در دفع پساب زهکش ها و احتمال تعارض باتالاب بین المللی شادگان	تهدید: • کاهش کیفیت اراضی به دلیل کاهش کمی و کیفی آب و عدم احداث زهکش • کمبود آب در حوزه آبریز رودخانه جراحی • استانهای رقیب در صادرات خرما		

قابلیتهای بخش صنعت و تجارت شهرستان شادگان

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
افزایش صادرات و ایجاد صنایع جانبی خرما	وجود ۲۶ کارگاه سنتی و صنعتی بسته بندی خرما و صادرات ۳۰ هزار تن خرمای خام و فراوری نشده (قابلیت بالفعل متمایز کننده شادگان است). توسعه صنایع جانبی وابسته به خرما و به دنبال آن توسعه صادرات	قوت : • شکل گیری صنایع بسته بندی و فراوری و وجود بندر صادراتی • پذیرش تولید و صادرات خرما • وجود نیروی انسانی باتجربه	فرصت : • دسترسی آسان به بنادر صادراتی و راه های هوایی، دریایی، ریلی و جاده ای و همجواری با بنادر مهم استان • سهم ۵۰ درصدی از صادرات استان و ۲۵ درصدی کشور • واردات خرمای خام و فله از عراق و ایجاد ارزش افزوده در کشور	▪ کمبود درآمد و ارزش افزوده پایین صادرات خرما	➤ توسعه صنایع فراوری و تبدیلی و صادرات غیر فله ای ➤ توسعه تکنولوژی های مدرن در زمینه صنایع تبدیلی و صادرات خرما ➤ ایجاد انگیزه برای سرمایه گذاری افراد با استفاده از تسهیلات و بهره مناسب و زمان بازپرداخت مناسب آن ➤ تضمین سرمایه گذاری های انجام شده در صنایع جانبی خرما با استفاده از کمک های فنی و اعتباری
		ضعف : • جمع آوری و بسته بندی خرما به روش سنتی یا تکنولوژی قدیمی • تولید سنتی خرما • کمبود نیروی انسانی ماهر • ریسک پذیری پایین • در استفاده از روش های نو به دلیل بنیه ضعیف مالی.	تهدید : • کاهش سهم استان در تجارت به سبب محدودیت توسعه و اریته های اقتصادی • وجود صنایع رقیب در مناطق دیگر		

قابلیتهای بخش حمل و نقل شهرستان شادگان

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
توسعه حمل و نقل ریلی	فعالیت بندر شادگان و طرح فولادشادگان بدون اتصال ریلی به شبکه خطوط راه آهن سراسری کشور فاقد توجیه است. اتصال بندر شادگان و فولاد شادگان به شبکه سراسری راه آهن گام مهمی در توسعه اقتصاد شادگان است.	قوت : وجود بندر شادگان ، فولاد شادگان، تولید خرما و صنایع جانبی صادراتی وابسته به خرما	فرصت : - امکان اتصال به خط آهن خرمشهر - بصره - افزایش سهم استان در مبادله کالا در کشور	عدم توسعه حمل و نقل ریلی	اتصال خط آهن شهرستان به خرمشهر و بندر امام
		ضعف : - واقع شدن در خارج از مسیر خط آهن تهران - خرمشهر (سراسری) - احتمال تعارض با تالاب بین المللی شادگان	تهدید : - وجود زیرساخت های توسعه یافته در مناطق رقیب (خرمشهر، ماهشهر، اهواز) - رکود در احداث طرح فولاد و توقف توسعه بندر شادگان		

قابلیتهای بخش گردشگری شهرستان شادگان

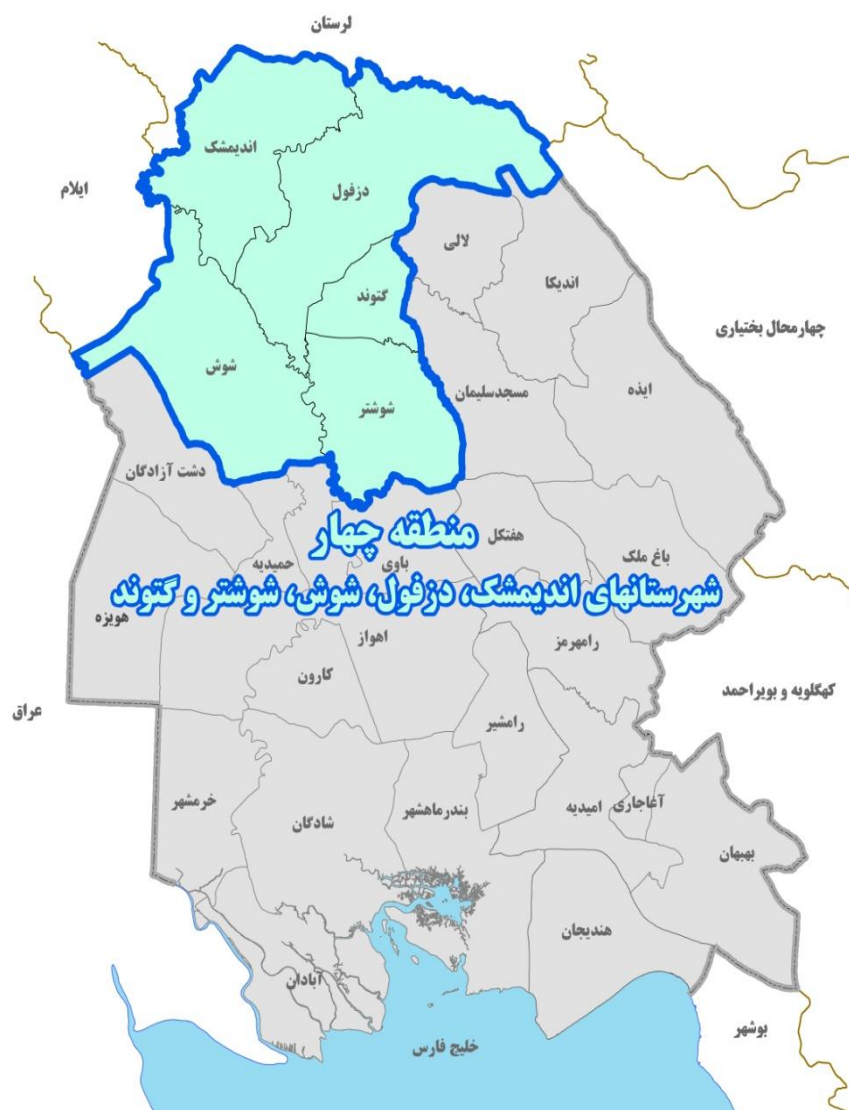
شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
توسعه طبیعت گردی وتالاب گردی	تالاب بین المللی شادگان بزرگترین تالاب بین المللی در کشور و هجدهمین تالاب بین المللی دنیا با تنوع گیاهی و جانوری منحصر به فرد قابلیت متمایز کننده ای است ، که در صورت ایجاد زیرساخت های لازم برای تالاب گردی و ظرفیت سازی گردشگری می تواند موتور محرک توسعه اقتصادی در شهرستان باشد.	قوت : - وجود راه آسفالته - وجود نیروی انسانی آشنا به وضعیت تالاب - پذیرش توسعه زیرساخت های گردشگری از سوی جوامع محلی و مسئولین - عدم وجود محدودیت های زیست محیطی - برخورداری از حداقل سطح آب در تمام طول سال	فرصت : - وجود بزرگراه های آبادان - اهواز و آبادان - ماهشهر - نزدیکی به مرزهای آبی و خشکی - افزایش جاذبه های طبیعی در نزدیکی منطقه آزاد اروند	- ناکافی بودن حق آبه تالاب - ایجاد زیرساخت های لازم توسط بخش دولتی و خصوصی در زمینه گردشگری تالاب	- ایجاد زیر ساخت ها و تاسیسات تفرجی و تالاب گردی بر اساس برنامه ای کارآمد و مدون - برگزاری تورهای تالاب گردی و تشویق تورگردانان - توجه ویژه مسئولین استان و کشور نسبت به سهم حق آب تالاب و تامین آن و مسائل زیست محیطی آن
		ضعف : - عدم وجود زیرساخت های تالاب گردی مانند اسکله - عدم آشنایی گردشگران با چگونگی تعامل با محیط - اسکان جوامع محلی در محدوده تالاب - کاهش تنوع گیاهی و جانوری	تهدید : - کاهش حق آبه تالاب و کاهش مساحت تالاب بر اثر کاهش آب ورودی - کاهش اعتبار جهانی و کاهش قابلیت های زیست محیطی - بی توجهی در کشور به نجات تالاب ها		

منطقه ٤ برنامه ریزی

شهرستان های

دزفول ، اندیمشک ، شوش ،

شوشتر و گتوند

۱- معرفی منطقه

منطقه ۴ برنامه ریزی، شهرستان های دزفول، اندیمشک، شوش، شوشتر و گتوند را در بر گرفته است. مساحت این منطقه ۱۴۷۹۸ کیلومتر مربع معادل ۲۳ درصد مساحت استان میباشد که از سمت شمال با استان لرستان و از سمت شرق با شهرستان های مسجد سلیمان، لالی و اندیکا و از سمت جنوب با شهرستان های اهواز و دشت آزادگان و از سمت غرب به استان ایلام و کشور عراق دارای مرز میباشد. رودخانه های دائمی استان از جمله کارون، کرخه، دز و شاوور از میان این منطقه عبور می نمایند که نقش مهمی در توسعه اقتصادی و اجتماعی منطقه ایفا نموده اند.

• موقعیت جغرافیایی و تقسیمات سیاسی

شهرستان دزفول به عنوان مرکز منطقه ۴ با مساحتی بالغ بر ۴۶۴۶ کیلومتر مربع حدود ۷/۲۵ درصد از کل مساحت استان و حدود ۳۱ درصد از مساحت منطقه را به خود اختصاص داده است. این شهرستان دارای ۹ مرکز شهری (دزفول، صفی آباد، دزآب، میانرود، سالند، حمزه، چغامیش، شمس آباد و سیاه منصور)، ۴ بخش، ۱۱ دهستان و ۳۶۲ آبادی دارای سکنه است. که ۷۰ درصد آبادیهای آن زیر ۲۰ خانوار هستند. شهرستان دزفول دارای اقلیم نیمه خشک می باشد. میانگین بارش سالانه در این شهرستان ۳۷۹/۶ میلی متر و دمای آن از ۹- درجه سانتیگراد الی ۵۳ درجه سانتی گراد در تغییر است.

قدمت شهر دزفول به زمان اردشیر بابکان باز می گردد. اردشیر بابکان در محل فعلی شهر دزفول دستور ساختن دژی در کنار رودخانه دز را داد. سپس در زمان شاپور اول یک پل آجری و طولانی با ۴۲ دهانه در کنار دژ بر روی رودخانه دز احداث شد و از دژ برای محافظت پل استفاده گردید. از آن زمان این منطقه به نام دژپل شناخته شد. با از رونق افتادن تدریجی شهر شوش و مهاجرت ساکنین آن به کنار پل شهر دزفول شکل گرفت.

شهرستان اندیمشک با وسعت ۳۱۱۶ کیلومتر مربع حدود ۴/۸۶ درصد از کل مساحت استان و حدود ۲۱ درصد از مساحت منطقه را به خود اختصاص داده است. این شهرستان در شمال غربی استان قرار گرفته و از سمت شمال به شهرستان خرم آباد، از سمت جنوب و جنوب غرب به شهرستان شوش، از سمت شرق به شهرستان دزفول و از سمت غرب به شهرستان دهلران در استان ایلام محدود شده است. این شهرستان دارای ۵ مرکز شهری (اندیمشک، حسینی، آزادی، چم گلک و بیدروبه)، ۲ بخش، ۴ دهستان و ۲۱۰ آبادی دارای سکنه است. که ۷۶ درصد آبادیهای آن زیر ۲۰ خانوار هستند. شهرستان اندیمشک

منطقه ی چهار برنامه ریزی

دارای اقلیم خشک می باشد. میانگین بارش سالانه در این شهرستان معادل $284/1$ میلی متر و متوسط دمای آن معادل $24/3$ درجه سانتی گراد است و میزان حداکثر و حداقل مطلق به ترتیب 52 و $6/5$ - درجه سانتی گراد در تغییر است. بنای اولیه شهر نوپای اندیمشک حدود 180 سال پیش ده کوچکی بنام صالح آباد بوده، دهکده صالح آباد در سالهای بعد به خاطر موقعیت خاص جغرافیایی از جمله واقع شدن در مدخل جلگه خوزستان، در زمان ایجاد راه آهن تهران به اهواز در سالهای اولیه قرن حاضر مورد توجه قرار گرفته ، رو به توسعه نهاد و همزمان با آن به اندیمشک تغییر نام داد.

شهرستان شوش با وسعت 3630 کیلومتر مربع معادل $5/67$ درصد از مساحت استان و حدود 24 درصد از مساحت منطقه را به خود اختصاص داده است. این شهرستان در غرب استان قرار گرفته و از سمت شمال به شهرستان اندیمشک، از سمت جنوب به شهرستان اهواز، از سمت شرق به شهرستان شوشتر و از سمت غرب به استان ایلام محدود شده است. شهرستان شوش دارای 5 مرکز شهری (شوش، الوان، حر، شاور و فتح المبین)، 3 بخش، 7 دهستان و 198 آبادی دارای سکنه است. که 58 درصد آبادیهای آن بالای 50 خانوار هستند شهرستان شوش دارای اقلیم خشک می باشد. میانگین بارش سالانه در این شهرستان بین 200 تا 300 میلی متر و دمای آن از $1+$ الی $48+$ درجه سانتی گراد در تغییر است. شوش یکی از کهن ترین مراکز تمدن در جهان است، در نتیجه ی کاوشهای باستان شناسی، آثار و بقایایی در این منطقه یافت شده اند که قدمت آنها به دوران ما قبل تاریخ باز می گردد. اولین اقوامی که شوش را رونق و اعتبار بخشیدند، عیلامیان بوده اند. شوش دارای آثار و بناهای تاریخی مهم و متعددی است که از آن جمله میتوان موزه شوش، مجموعه تپه های باستانی شوش (آکروپل، شهرشاهی، کاخ آپادانا)، بقعه دانیال نبی(ع) و معبد یا زیگورات چغازنبیل را نام برد .

شهرستان شوشتر با وسعت 2433 کیلومتر مربع معادل $3/8$ درصد مساحت استان و حدود 16 درصد از مساحت منطقه را به خود اختصاص داده است. این شهرستان در شمال استان قرار گرفته و از سمت شمال به شهرستانهای دزفول و مسجدسلیمان، از سمت جنوب به شهرستان اهواز، از سمت شرق به شهرستان مسجدسلیمان و از سمت غرب به شهرستان شوش محدود شده است. شهرستان شوشتر دارای 4 مرکز شهری (شوشتر، شرافت، گوریه و سرداران)، 3 بخش، 6 دهستان و 185 آبادی دارای سکنه است. این شهرستان دارای اقلیم نیمه خشک می باشد. میانگین بارش سالانه در این شهرستان $223/6$ میلی متر و متوسط دمای آن از 4 الی 52 درجه سانتی گراد در تغییر است. از نظر پیشینه تاریخی، این بطوطه می نویسد ستر (مغرب شوشتر) شهری بزرگ، زیبا، خرم و دارای پالیزهای نیکو و باغهای عالی است . در

منطقه ی چهار برنامه ریزی

زمان یزدگرد سوم ابوموسی اشعری آنجا را فتح کرد و در زمان خلافت بنی امیه، شیبب خارجی شوشتر را مرکز خویش قرار داده و به نبرد با حجاج حاکم کوفه و ایران پرداخت. مهمترین آثار تاریخی و مذهبی شهرستان شوشتر میتوان قلعه سلاسل، بندمیزان، پل شادروان، آسیابهای قدیمی و آبشارهای شوشتر، مسجدجامع، بقعه امامزاده عبدا... و بقعه امامزاده سید محمد گلایی را نام برد .

شهرستان گتوند با وسعت ۹۷۳ کیلومتر مربع معادل ۱/۵ درصد مساحت استان و حدود ۶/۵۷ درصد از مساحت منطقه را به خود اختصاص داده است. این شهرستان از سمت شمال به شهرستان های لالی و دزفول، از سمت جنوب به شهرستان شوشتر، از سمت شرق به شهرستان مسجدسلیمان و از سمت غرب به شهرستان دزفول محدود شده است. شهرستان گتوند دارای ۵ مرکز شهری (گتوند، صالح شهر، ترکالکی، جنت مکان و سماله)، ۲ بخش، ۴ دهستان و ۶۴ آبادی دارای سکنه است.

• جمعیت منطقه

بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ جمعیت استان ۴۵۲۳ هزار نفر بوده که منطقه ۴ با جمعیت ۱۰۵۰ هزار نفر در حدود ۲۳ درصد از جمعیت استان را در خود جای داده است . شهرستان دزفول با جمعیت ۴۲۳ هزار نفر در حدود ۴۰.۳ درصد از جمعیت منطقه و ۹/۳ درصد جمعیت استان را شامل شده که از این تعداد حدود ۷۱.۴ درصد ساکن نقاط شهری و ۲۸.۶ درصد ساکن نقاط روستایی هستند. جمعیت شهرستان اندیمشک ۱۶۷ هزار نفر میباشد که ۱۶ درصد از جمعیت منطقه و ۳.۷ درصد از جمعیت استان را شامل میشود. از این جمعیت ۸۴ درصد ساکن نقاط شهری و ۱۶ درصد نیز ساکن نقاط روستایی بوده اند. شهرستان شوش با سهم ۴/۵ درصدی از جمعیت استان تعداد ۲۰۳ هزار نفر جمعیت را در خود جای داده که حدود ۱۹/۳ درصد از جمعیت منطقه میباشد. ۵۰/۵ درصد از جمعیت شهرستان در نقاط شهری ساکن اند و ۴۹/۵ درصد نیز ساکن نقاط روستایی هستند. شهرستان شوشتر با جمعیت ۱۹۱ هزار نفر در حدود ۱۸.۲ درصد از جمعیت منطقه و ۴/۲ درصد جمعیت استان را شامل شده که از این تعداد حدود ۶۵.۷ درصد ساکن نقاط شهری و ۳۴.۳ درصد ساکن نقاط روستایی هستند. جمعیت شهرستان گتوند ۶۵ هزار نفر میباشد که ۶.۲ درصد از جمعیت منطقه و ۱.۴ درصد از جمعیت استان را شامل میشود. از این جمعیت ۶۷.۶ درصد ساکن نقاط شهری و ۳۲.۴ درصد نیز ساکن نقاط روستایی بوده اند.

• **کانون های شهری**

شهر دزفول از نظر آموزش عالی و خدمات ارجاع به پزشک در سطح دوم پس از اهواز قرار دارد. دزفول بزرگترین شهر این منطقه را تشکیل می دهد و به صورت تاریخی نیز همراه با اندیمشک مرکز اصلی مبادلات آن بوده است. طبق مطالعات آمایش در الگوی سلسله مراتبی سکونت گاهی شهر دزفول به عنوان مرکز ناحیه به مرکز استان متصل می شود و داخل این منطقه شهرهای دزفول- اندیمشک - شوش- شوشتر- گتوند به عنوان مرکز منظومه به آن متصل هستند.

در روند عدم تمرکز در درون استان شهرستان دزفول اهمیت بیشتری یافته است، به عنوان مثال در شبکه بهداشتی- درمانی شهر دزفول به عنوان یک مرکز در ردهای همسان با شهر اهواز عمل می نماید و شهرستان های همین منطقه به شهر دزفول متصل می شوند.

این همسانی در تعیین رئیس دانشگاه علوم پزشکی دزفول و قائم مقام وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در دزفول (همسان رئیس دانشگاه علوم پزشکی اهواز) قابل مشاهده است. این روند عدم تمرکز با پیشنهادهای حاصل از مطالعات آمایش استان بسیار همسو می باشد و این گونه روندهای عدم تمرکز برای افزایش کار آیی و کاهش هزینه ها قبلاً توصیه شده است.

جدول شماره ۱: شکل بندی الگوی استقرار و نظام سلسله منطقه ۴

منطقه	نام شهرستان	نام مرکز منظومه (شهر)	نام مرکز مجموعه (دهستان)
دزفول	دزفول	دزفول	دزفول
			دز آب
			قبله ای (شهرک محمد بن جعفر)
		چغامیش	چغامیش
		سردشت (سالند)	ماهور برنجی
			سردشت (سالند)
			دله چنار
			سید ولی الدین (گوشه)
	اندیمشک	اندیمشک	اندیمشک
			شهر بابک
		الوار گرمسیری (حسینیه)	حسینیه
			قیلاب (سرخکان)
			مازو
دزفول	شوش	شوش	شوش
			بن معلی (شهرک بهرام)
			سرخه (صالح دشت)
		شاوور (رشک شاوور)	رشک شاوور
			شیخ علی اصغر
			سید عباس (عبدالخان)
		الوان	آهودشت (مزرعه یک)
			شوشتر
	شوشتر	شوشتر	شهید مدرس (درخزینه)
			میان آب شمالی (مهدی آباد)
			میان آب (عرب حسن)
		میان آب (عرب حسن)	شعیبیه (گوریه)
			گتوند
	گتوند	گتوند	عقیلی (سماله)
			جنت مکان

• **ملاحظات زیست محیطی منطقه و محدودیتهای استقرار و توسعه فعالیتهای اقتصادی**

این منطقه قطب تولیدات کشاورزی استان است و مهم ترین رودخانه های استان از آن می گذرند. بنابراین صیانت این منطقه از آلودگی های محیط زیست نه تنها در خدمت این منطقه بلکه در خدمت مناطق پایین دست خواهد بود. با تاسف رودخانه کارون از همین سرمنشا توسط زهکش کشت و صنعت ها و در پایین دست تر با فاضلاب واحدهای صنعتی اهواز بسیار آلوده شده است به طوری که با ادامه این روند ارزش حیاتی آب رود کارون از دست خواهد رفت و ضرر و زیان ناشی از آن جبران پذیر نخواهد بود. لذا برای جلوگیری از وخامت بیشتر این شرایط، در مطالعات آمایش پیشنهاد شده است از ایجاد هرگونه صنایع پتروشیمی و پتروشیمی، پتروشیمی و نفت و گاز جدید در این منطقه ممانعت به عمل آید.

صنایع زیر به طور مشخص برای منطقه ۴ برنامه ریزی پیشنهاد شده است:

صنایع جانبی نیشکر، انواع صنایع تبدیلی کشاورزی، صنایع معدنی و ساختمانی، صنایع فلزی، صنایع نوین با فناوری برتر، برق و الکترونیک، تولید قطعات کارخانه ای و نیروگاهی، تولید قطعات خودرو، ماشین آلات کشاورزی، صنایع عمومی و بازیافت.

بر اساس ساختار فعالیت ها مشاهده شد بخش صنعت در این منطقه رونق چندانی نیافته است و از بین سه بخش برگزیده اشتغال (کشاورزی، صنعت و خدمات اقتصادی)، سهم اشتغال بخش صنعت در این منطقه (با احتساب شاغلین بخش ساختمان) در مجموع برابر با ۲۱ درصد است، در حالی که سهم اشتغال بخش کشاورزی و خدمات اقتصادی به ترتیب حدود ۲۹ و ۵۰ درصد می باشد. به این دلیل، استقرار انواع صنایع و به خصوص صنایع فرآوری محصولات کشاورزی و دامی برای این منطقه تاکید می شود. به علاوه انواع دیگر صنایع برای تکمیل توسعه صنعتی این منطقه پیشنهاد شده است.

۲- اقتصاد منطقه

• **ساختار اقتصادی منطقه**

بر اساس سرشماری ۹۰ مجموعاً تعداد ۲۳۳۳۲۹ نفر در منطقه ۴ شاغل بوده اند که سهم ۲۴/۴ درصدی از شاغلین استان را به خود اختصاص داده است. سهم شاغلین بخش صنعت منطقه ۱۰ درصد است که ۷/۸ درصد از متوسط استانی کمتر بوده همچنین شاغلین بخش خدمات منطقه ۵۰/۲ درصد بوده که ۲/۶ درصد از متوسط استان کمتر است در نهایت شاغلین بخش کشاورزی منطقه با سهم ۲۹ درصدی ۹/۸

منطقه ی چهار برنامه ریزی

درصد از متوسط استانی بیشتر است . بر اساس تعداد شاغلین و سهم هریک از بخشها، نقش کلی این منطقه در استان خدماتی - کشاورزی تعیین میگردد.

سهم شاغلین بخش خدمات در شهرستان دزفول ۵۲.۵ درصد بوده که ۲/۳ درصد از متوسط منطقه بالاتر و ۰/۳ درصد از متوسط استان پایین تر است. در بخش کشاورزی نیز سهم شهرستان دزفول ۲۴/۹ درصد بوده که ۴/۱ درصد از متوسط منطقه کمتر و ۵/۷ درصد از متوسط استان بیشتر میباشد. سهم شاغلین بخش صنعت شهرستان ۱۰.۱ درصد بوده که ۷.۷ درصد از متوسط استان کمتر است.

سهم شاغلین بخش صنعت شهرستان اندیمشک ۹.۹ درصد بوده که در مقایسه با متوسط استان ۸ درصد کمتر است. سهم بخش خدمات از شاغلین شهرستان اندیمشک ۶۰.۲ درصد بوده که به ترتیب ۱۰ و ۷.۴ درصد از متوسط منطقه و استان بالاتر است. سهم شاغلین بخش کشاورزی در این شهرستان نیز ۱۹/۹ درصد بوده که ۹/۱ درصد از متوسط منطقه کمتر و ۰/۷ درصد از متوسط استان بیشتر است.

در شهرستان شوش سهم شاغلین بخش خدمات ۳۷.۷ درصد بوده که به ترتیب ۱۲/۵ و ۱۵/۷ درصد از متوسط منطقه و استان کمتر است. در بخش کشاورزی نیز سهم شهرستان شوش ۴۶/۴ درصد بوده که به ترتیب ۱۷/۴ و ۲۷/۲ درصد از متوسط منطقه و استان بیشتر میباشد لذا شهرستان شوش تنها شهرستان منطقه ۴ است که سهم شاغلین بخش کشاورزی در آن از سهم شاغلان بخش خدمات بیشتر است. سهم شاغلین بخش صنعت شوش ۸.۴ درصد بوده که در مقایسه با متوسط استان و منطقه به ترتیب ۹.۴ درصد و ۱.۶ درصد کمتر است.

سهم شاغلین بخش خدمات در شهرستان شوشتر ۵۱.۸ درصد بوده که ۱/۶ درصد از متوسط منطقه بالاتر و یک درصد نیز از متوسط استان پایین تر است. در بخش کشاورزی نیز سهم شهرستان شوشتر ۲۷/۵ درصد بوده که ۱/۵ درصد از متوسط منطقه کمتر و ۸/۳ درصد از متوسط استان بیشتر می باشد. سهم شاغلین بخش صنعت شهرستان ۱۱.۵ درصد بوده که در مقایسه با متوسط منطقه ۱.۵ درصد بیشتر و ۶.۳ درصد از متوسط استان کمتر است.

سهم بخش خدمات از شاغلین شهرستان گتوند ۴۱.۲ درصد بوده که به ترتیب ۹ و ۱۱.۶ درصد از متوسط منطقه و استان کمتر است. در بخش کشاورزی نیز سهم شهرستان گتوند ۳۲/۷ درصد بوده که به ترتیب ۳/۷ و ۱۳/۵ درصد از متوسط منطقه و استان بیشتر میباشد. سهم شاغلین بخش صنعت ۱۰.۲ درصد بوده که در مقایسه با متوسط استان ۷.۶ درصد کمتر است.

• اشتغال و بیکاری

بر اساس نتایج سرشماری سال ۱۳۹۰، منطقه ۴ با نرخ بیکاری ۲۴/۴۸ درصد (جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر) بین مناطق نه گانه استان در رتبه ۶ قرار گرفته است. لازم به ذکر است شاغلین منطقه ۲۴.۴ درصد شاغلین استان هستند. تعداد شاغلان ۱۰ ساله و بیشتر شهرستان دزفول در سال ۹۰، حدود ۱۰۳.۵ هزار نفر بوده که حدود ۴۴.۴ درصد شاغلین منطقه و ۱۰/۹ درصد شاغلین استان را تشکیل می دهد. شهرستان دزفول با نرخ بیکاری (جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر) ۲۰/۳۹ درصد در بین شهرستانهای استان، در رتبه ۲۰ قرار داشته است.

تعداد شاغلان ۱۰ ساله و بیشتر شهرستان اندیمشک در سال ۹۰، حدود ۳۴.۷ هزار نفر بوده که حدود ۱۴.۹ درصد شاغلین منطقه و ۳.۶ درصد شاغلین استان را تشکیل می دهد. شهرستان اندیمشک با نرخ بیکاری (جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر) ۳۴/۲۱ درصد در بین شهرستانهای استان، در رتبه ۶ قرار دارد. تعداد شاغلان ۱۰ ساله و بیشتر شهرستان شوش در سال ۹۰، حدود ۴۲ هزار نفر بوده که حدود ۱۸ درصد شاغلین منطقه و ۴/۴ درصد شاغلین استان را تشکیل می دهد. شهرستان شوش با نرخ بیکاری (جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر) ۲۲/۷۶ درصد در بین شهرستانهای استان، در رتبه ۱۷ قرار دارد. تعداد شاغلان ۱۰ ساله و بیشتر شهرستان شوشتر در سال ۹۰، حدود ۳۹ هزار نفر بوده که حدود ۱۶.۷ درصد شاغلین منطقه و ۴ درصد شاغلین استان را تشکیل می دهد. شهرستان شوشتر با نرخ بیکاری (جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر) ۲۷/۰۸ درصد در بین شهرستانهای استان، در رتبه ۹ قرار داشته است. تعداد شاغلان ۱۰ ساله و بیشتر شهرستان گتوند در سال ۹۰، حدود ۱۳.۹ هزار نفر بوده که حدود ۶ درصد شاغلین منطقه و ۱.۵ درصد شاغلین استان را تشکیل می دهد. شهرستان گتوند با نرخ بیکاری (جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر) ۲۲/۹۵ درصد در بین شهرستانهای استان، در رتبه ۱۶ قرار داشته است.

جدول شماره ۲: وضعیت اشتغال در منطقه

شرح	جمعیت	سهم از جمعیت	نرخ مشارکت اقتصادی	جمع کل شاغلین	سهم شاغلین بخش صنعت	سهم شاغلین بخش کشاورزی	سهم شاغلین بخش خدمات	نرخ بیکاری
استان	۴۵۳۱۷۲۰	۶۰	۳۴.۶۰	۹۵۴۴۰۸	۱۷.۸	۱۹.۲	۵۲.۸	۲۵.۷
منطقه	۱۰۴۹۷۴۴	۲۳.۱	۳۵.۳	۲۳۳۳۲۹	۱۰۰	۲۹.۰	۵۰.۲	۲۴.۴۸
دزفول	۴۲۳۵۵۲	۴۰.۳	۳۶.۴	۱۰۳۵۸۳	۱۰.۱	۲۴.۹	۵۲.۵	۲۰.۳۹
اندیمشک	۱۶۷۰۳۵	۱۵.۹	۳۷.۲	۳۴۷۴۲	۹.۹	۱۹.۹	۶۰.۲	۳۴.۲۱
شوش	۲۰۲۷۶۲	۱۹.۳	۳۳.۰	۴۲۰۱۳	۸.۴	۴۶.۴	۳۷.۷	۲۲.۷۶
شوشتر	۱۹۱۴۴۴	۱۸.۲	۳۴.۱	۳۹۰۷۸	۱۱.۵	۲۷.۵	۵۱.۸	۲۷.۰۸
گتوند	۶۴۹۵۱	۶.۱	۳۴.۱	۱۳۹۱۳	۱۰.۲	۳۲.۷	۴۱.۲	۲۲.۹۵

۳- ویژگیهای بارز منطقه

• طبیعی و جغرافیائی

شمال منطقه ۴ را سلسله جبال زاگرس فرا گرفته است که هر چه به سمت جنوب این منطقه پیش برویم از ارتفاع آن کاسته شده تا نواحی جنوبی تر که بصورت تپه ماهورهای نمایان می گردد. لذا از نظر پستی و بلندی، منطقه مذکور را می توان به دو منطقه کوهستانی و جلگه ای تقسیم نمود. از رودخانه های مهم استان سه رودخانه از این منطقه عبور مینمایند:

الف- رودخانه کرخه: این رودخانه از دامنه های جنوبی الوند سرچشمه گرفته، از دشت اسد آباد و نهاوند گذشته، بعد از پیوستن قره سو از شرق استان کرمانشاه به آن، وارد استان لرستان می گردد. رود مذکور در لرستان به سیمره معروف است. این رود پس از ورود به خوزستان به کرخه مشهور می گردد و پس از گذشتن از شهرستانهای شوش و دشت آزادگان به هورالعظیم می پیوندد.

ب- رودخانه کارون: این رودخانه از کوههای بختیاری سرچشمه می گیرد و پس از ورود به خوزستان (شهرستانهای ایذه و مسجدسلیمان) در شمال شهر شوشتر به دو شعبه منقسم شده (گرگر و شطیط)، سپس در جنوب آن در محلی موسوم به بند قیر هر دو شعبه مجدداً به هم پیوسته و به راه خود ادامه می دهند.

منطقه ی چهار برنامه ریزی

کارون پس از ورود به اهواز از این شهر گذشته و به سمت جنوب پیش می رود . در خرمشهر به دو قسمت تقسیم می شود که شاخه ای از آن به نام بهمنشیر از آبادان گذشته و در شرق آن شهر، وارد خلیج فارس می گردد. شاخه دوم کارون به اروند رود می پیوندد. جزیره آبادان بین این دو شاخه و خلیج فارس قرار دارد.

ج) رودخانه دز: سر شاخه اصلی رودخانه دز را رودخانه بختیاری که از دامنه های جنوب شرقی اشترانکوه و رودخانه سزار که از جنوب شرقی شهرستان بروجرد سرچشمه می گیرد تشکیل می دهد. از الحاق دو رودخانه بختیاری و سزار، رودخانه دز تشکیل می گردد که پس از پیوستن چند شاخه کوچک رودخانه وارد سد دز می شود.

رودخانه دز پس از دریافت حوزه های میانی و رودخانه شاوور سرانجام در ۴۵ کیلومتری شمال اهواز در محلی بنام بند قیر به رودخانه کارون می پیوندد. این رودخانه بطول تقریبی ۵۱۵ کیلومتر در مسیر خود از شهرستانهای اندیمشک، دزفول و شوشتر عبور می کند.

به منظور مدیریت آبهای سطحی و بهره برداری حداکثری از قابلیت های محیطی و جغرافیائی تعداد شش سد بر روی رودخانه های جاری در این منطقه ایجاد شده است:

سد دز و سد تنظیمی دز بر روی رودخانه دز ، سد گتوند علیا و سد تنظیمی گتوند بر روی رودخانه کارون و سد کرخه و سد تنظیمی کرخه (پای پل) بر روی رودخانه کرخه از آن جمله اند.

سد گتوند علیا: این سد در ۲۵ کیلومتری شمال شوشتر و ۵ کیلومتری گتوند بر روی رودخانه کارون احداث شده است. هدف نهایی از این سد انحراف آب و تأمین نیازهای آب کشاورزی دشت عقیلی و گتوند بوده است .سد گتونداز نوع سنگریزه ای با هسته رسی است .طول تاج سد ۷۶۰ متر، ارتفاع آن از پی ۱۸۲ متر و حجم مفید مخزن آن ۳۴۷۰ میلیون مترمکعب میباشد. ظرفیت اسمی نیروگاه برق – آبی آن ۱۰۰۰ مگاوات است.

سد کرخه: این سد در ۲۲ کیلومتری شمال غرب اندیمشک بر روی رودخانه کرخه احداث شده است . هدف از احداث این سد تأمین آب کشاورزی، تولید برق و کنترل سیلاب بوده است .آب قابل تنظیم سالانه آن ۴۲۰۰ میلیون مترمکعب و ظرفیت اسمی نیروگاه آن ۴۰۰ مگاوات است .این سد از نوع خاکی با هسته رسی است .طول تاج آن ۳۳۰۰ متر، ارتفاع آن از پی ۱۳۷ متر و ارتفاع آن از بستر ۱۰۷ متر است .حجم بدنه سد ۳۲.۱ میلیون مترمکعب، حجم مخزن در نرمال ۵۶۰۰ میلیون مترمکعب و حجم مفید مخزن سد ۴۰۰۲ میلیون مترمکعب میباشد.

منطقه ی چهار برنامه ریزی

سد تنظیمی کرخه (پای پل): این سد ۲۵ کیلومتری غرب اندیمشک و ۱۰ کیلومتری سد مخزنی کرخه بر روی رودخانه کرخه احداث شده است. ظرفیت اسمی نیروگاه آن ۸ مگاوات است. این سد (RCC) بتن غلتکی است. طول تاج آن ۳۵۰ متر، ارتفاع آن از پی ۳۴ متر و ارتفاع آن از بستر ۲۱ متر است. حجم مخزن در نرمال ۴۰ میلیون مترمکعب و حجم مفید سد ۱۰۲ میلیون مترمکعب میباشد.

پارک ملی دز

پارک ملی دز در ۲۰ کیلومتری شرق جاده ترانزیتی اهواز شوش قرار گرفته است. این منطقه توسط منطقه حفاظت شده دز از شمال و جنوب احاطه گردیده است. وسعت منطقه حفاظت شده دز ۱۷۸۹۵ هکتار می باشد. قسمتی از این منطقه طی مصوبه شماره ۳۲۹ شورای عالی محیط زیست با وسعت ۵۳۰۱ هکتار در سال ۸۹ به عنوان پارک ملی دز اعلام گردید. شاخصترین گونه جانوری این منطقه گوزن زرد میباشد. گونه های شاخص گیاهی در این پارک شامل درختان ودرختچه و گونه های بوته ای نظیر جاز، لگجی، تمشک، استبرق و بیشتر از همه پده است.

-پارک ملی کرخه

پارک ملی کرخه در ۵ کیلومتری غرب جاده ترانزیتی اهواز شوش قرار گرفته است. این منطقه شامل پارک ملی کرخه جنوبی و پارک ملی کرخه شمالی (جمعاً به وسعت ۷۴۷۶ هکتار) و منطقه حفاظت شده کرخه (با وسعت ۸۳۵۲ هکتار) میباشد. این محدوده در سال ۱۳۸۹ به عنوان پارک ملی کرخه تصویب شده است. منطقه حفاظت شده کرخه با طول ۱۸۰ کیلومتر از سرخه شیخ عزیز در شمال غربی شوش شروع و در امتداد رودخانه کرخه بطرف جنوب امتداد دارد و سپس با عبور از غرب شهر شوش تا روستای الهائی پیش رفته و به سمت غرب تغییر مسیر داده و تا روستای حلاف دو کشیده میشود. جنگلهای کرخه بیشتر از درخت گز تشکیل شده اند. از انواع گونه های گیاهی دیگر می توان به سریم، جاز (بنگله)، بید، لگجی، استبرق، مرغ، شبدر و ... اشاره نمود. جنگلهای انبوه و متراکم پارک ملی و منطقه حفاظت شده کرخه در گذشته مأمنی برای گوزن زرد ایرانی بوده است.

منطقه حفاظت شده چهل پا

این منطقه با وسعت ۱۷۰۴۵ هکتار واقع در شمال و شمال شرق شهرستان اندیمشک و به فاصله ۱۵ کیلومتر از شهر اندیمشک قرار گرفته که به کوه تنگوان معروف است. این منطقه در حدود ۵۰ کیلومتری شمال منطقه حفاظت شده و پناهگاه حیات وحش دز قرار دارد. منطقه حفاظت شده چهل پا یکی از زیستگاه های مهم بز کوهی در استان خوزستان به شمار می آید. به دلیل صعب العبور بودن و عدم

منطقه ی چهار برنامه ریزی

دسترسی شکارچیان، این گونه توانسته نسل خود را در این منطقه حفظ کند و با جمعیت مناسب به راحتی در منطقه مشاهده می شود.

عمده پوشش گیاهی منطقه حفاظت شده چهل پا به صورت مرتعی است ولی تک درختان و درختچه ها به صورت پراکنده در منطقه دیده می شود که از جمله آن ها بادام کوهی، کنار، رملیک، جاز (بنگله)، انجیر، گز و پده می باشد. گونه شاخص منطقه حفاظت شده چهل پا بز کوهی (کل و بز) و پلنگ است که از جمعیت بسیار خوبی برخوردار است. سایر گونه هایی که در منطقه زیست می کنند شامل گراز، کفتار، روباه، شغال، گر به وحشی، خرگوش، تشی، خدنگ، سنگ (سگ آبی)، خارپشت و انواع خفاش می باشند.

منطقه شکار ممنوع قلعه شاداب

این منطقه با مساحت حدود ۵۰۰۰ هکتار در ۴۰ کیلومتری شمال شهرستان دزفول، در بخش شهبون واقع است و از ضلع غربی مشرف به دریاچه سد دز و از شمال به روستاهای اسلام آباد، پامنار و از جنوب به رودخانه دز و از شرق به روستاهای بیشه بزان و بازار گه منتهی میگردد. کوه قلعه شاداب با ارتفاع ۷۰۰ الی ۸۰۰ متر از سطح دریا، سیمای صخره ای و صعب العبور دارد.

پوشش گیاهی منطقه به صورت مرتعی است ولی تک درختان و درختچه های بادام کوهی، کنار، رملیک، جاز (بنگله)، انجیر، گز و پده به صورت پراکنده دیده می شود. گونه شاخص منطقه بز کوهی (کل و بز) است که از جمعیت بسیار خوبی برخوردار است. شاخص پرندگان منطقه که بیشترین جمعیت در منطقه را دارد کبک و تیپو است پس از آن می توان به کبوتر چاهی، کمرکولی، بلدرچین، سهره طلایی اشاره کرد.

تالاب بام دژ

این تالاب در ۴۰ کیلومتری شمال غرب اهواز قرار دارد. این زیستگاه آب شیرین ۴۰۰۰ هکتار وسعت دارد و در کنار روستاهای مزرعه، بامدژ، سادات طواهر، سید جاسم و همچنین سد شاوور، کانال توانا و خط آهن اهواز اندیمشک قرار گرفته است. علاوه بر این که عمده آب این تالاب از رودخانه شاوور تأمین می شود، بالا بودن سطح آب های زیرزمینی، سنگینی بافت خاک، فرو افتادگی منطقه، بارندگی و جریان های سیلابی زمستانه و آب های برگشتی از زمین های کشاورزی از عوامل مهم پایداری این تالاب محسوب می شوند که در نهایت آب خروجی تالاب از شاخه ای به نام خارور عبور کرده و پس از گذر از کانال توانا به رودخانه دز می ریزد. این تالاب از اوایل فروردین تا نیمه آبان ماه کم آب می شود. زیرا به دلیل بستن دریچه ها و آبگیری سد شاوور، آب ورودی تالاب کاهش پیدا کرده و پساب های کشاورزی ورودی به تالاب نیز توسط زهکش خارور از آن خارج شده و بخش های حاشیه آن خشک می گردد.

• زیر ساخت ها

✓ حمل و نقل و محورهای مواصلاتی

شبکه های حمل و نقل زمینی مشتمل بر انواع جاده ای و ریلی و همچنین شبکه حمل و نقل هوایی در منطقه وجود داشته و این منطقه با برخورداری از فرودگاه داخلی و قرارگیری بر مسیر شبکه جاده ای جنوب - شمال و بهره مندی از خط آهن جنوب - شمال از وضعیت نسبتاً مناسبی در مقایسه با متوسط استان و مناطق شرقی استان برخوردار است. چنانکه فرودگاه دزفول در حال ارائه خدمات به شهرستانهای منطقه میباشد ، شهرهای اندیمشک ، شوش و شوشتر در مسیر آزادراه جنوب - شمال قرار دارند و تنها شهر گتوند است که توسط جاده اصلی به این شبکه متصل گردیده است. همچنین شهرهای شوش و اندیمشک در مسیر راه آهن اصلی جنوب - شمال واقع هستند و شهر شوشتر نیز با خط آهن فرعی به این شبکه پیوسته است.

منطقه از ۴۵ کیلومتر آزادراه (معادل ۳۳ درصد آزادراههای استان)، ۲۵۲/۵۳ کیلومتر بزرگراه (سهم ۲۷ درصدی از استان) ، ۲۷۱/۵۵ کیلومتر راه اصلی (حدود ۱۶ درصد از راههای اصلی استان) و ۴۴۸ کیلومتر راه فرعی (سهم ۲۰ درصدی از استان) برخوردار می باشد.

جدول شماره ۳ : وضعیت زیر ساخت های حمل و نقل منطقه ۴

شرح	استان	منطقه	دزفول	اندیمشک	شوش	شوشتر	گتوند
آزادراه (کیلومتر)	۱۳۵	۴۵	۰	۴۵	۰	۰	۰
بزرگراه (کیلومتر)	۹۴۷/۰۶	۲۵۲/۵۳	۵۲/۸۱	۴۵/۵	۸۴/۸۸	۵۹	۱۰/۳۴
راههای اصلی آسفalte	۱۶۴۷/۰۷	۲۷۱/۵۵	۴۰/۳۳	۳۶/۴۱	۲۸	۱۱۲/۲	۵۴/۶۱
راههای فرعی (کیلومتر)	۲۱۹۶/۹	۴۴۸	۹۹/۴۲	۲۸/۸۶	۲۰۵/۹۵	۸۲/۴۴	۳۱/۳۳
راههای روستایی (کیلومتر)	۸۴۶۶/۷۶	۲۲۲۹/۳	۵۰۲/۲۰	۳۴۵/۶۰	۶۹۴/۱۰	۴۵۳/۰	۲۳۴/۴۰
ایستگاه راه آهن	۶	۳	۰	۱	۱	۱	۰
فرودگاه	۴	۱	۱	۰	۰	۰	۰
بندر	۴	۰	۰	۰	۰	۰	۰

• بخش های اقتصادی

✓ صنعت

شرکت های کشت و صنعت عمده ترین صنایع موجود در این منطقه میباشند که با شرکتهای زیرمجموعه خود محصولات متنوعی را از نیشکر و چغندر قند تولید مینمایند.

✓ ذخایر معدنی

دولومیت: دولومیت و سنگ آهک دولومیتی به صورت میان لایه هایی همراه با سنگ آهکها دیده میشود و در نقاطی که دارای ترکیب مناسب است، قابلیت استفاده جهت مصارف صنعتی و استحصال منیزیم را دارد. هم اکنون معدن دولومیت چناره در شهرستان اندیمشک، دولومیت مورد نیاز صنایع فولاد استان را تأمین میکند.

ماسه سیلیسی: ماسه های سیلیسی در استان در دو گروه از نهشته های جوان کواترنری دیده میشوند. بخشی از این ماسه ها در نهشته های ماسه بادی در نواحی غربی استان وجود دارند و بخش دیگر در نهشته های آبرفتی حاشیه رودخانه کرخه مشاهده میشوند. ماسه های سیلیسی با خلوص بیش از ۷۰ درصد سیلیس در منطقه شوش وجود دارد که دارای مصارف صنعتی است.

معدن سنگ آهک چناره اندیمشک: این معدن در ۱۹۳ کیلومتری شمال اهواز و در بخش الوار گرمسیری اندیمشک واقع شده است. فاصله معدن تا اندیمشک ۴۳ کیلومتر است. مجتمع معدنی چناره توس شرکت ملی فولاد ایران درحالت تجهیز و آماده سازی است. سنگ آهک در یال جنوبی آنتی کلینال چناره واقع شده است. از نظر سنگ شناسی تشکیلات آسماری در این ناحیه به سه بخش تقسیم شده است. بخش میانی تشکیلات آسماری شامل آهک موردبهره برداری است. در کل منطقه ۸۴.۶۶ میلیون تن ذخیره توسط سازمان زمین شناسی کشور برآورد شده است.

بهره برداری از این معدن به صورت روباز و به روش پلکانی از طریق حفر چاله توسط هوای فشرده و انفجار مواد ناریه میسر است. میزان استخراج سالیانه معدن حدود یک میلیون تن در نظر گرفته شده است. سنگ آهک با درجه خلوص بسیار زیاد (کربنات کلسیم ۹۸ الی ۹۹ درصد) به عنوان کمک ذوب در صنایع فولاد بکار میرود و همچنین میتوان از این ماده معدنی سنگ آهک مورد نیاز کارخانه های قند موجود استان را که در حال حاضر ازخارج استان تأمین میشود، تهیه نمود.

✓ شهرکها و نواحی صنعتی

این منطقه مجموعاً دارای ۱۰ شهرک و ۸ ناحیه صنعتی مصوب می باشد که در مجموع ۷ شهرک صنعتی و ۲ ناحیه صنعتی آن فعال میباشد. شهرستان دزفول با ۴ شهرک و ۲ ناحیه صنعتی مصوب دارای بیشترین تعداد و شهرستانهای اندیمشک ، شوشتر ، شوش و گتوند بترتیب در رتبه های بعدی قرار دارند. اما از لحاظ مساحت شهرکها و نواحی صنعتی شهرستان اندیمشک با ۶۶۲.۷۵ هکتار در رتبه اول و شهرستانهای شوشتر، دزفول، شوش و گتوند در رتبه های دوم الی پنجم قرار دارند. از لحاظ تعداد واحدهای فعال شهرستان دزفول ۴۷ واحد در رتبه اول منطقه و شهرستانهای شوشتر، شوش، و اندیمشک و گتوند هرکدام به ترتیب با ۲۸،۱۶،۱۴ و ۵ واحد فعال صنعتی در رتبه های دوم الی پنجم در منطقه ۴ قرار دارند. پیشرفت فیزیکی (برخورداری از زیر ساخت های آب ، برق ، و...) شهرکهای صنعتی شهرستان های منطقه با میانگین ۷۲.۷ درصد و نواحی صنعتی با ۲۲.۶ درصد می باشد که به ترتیب ۴.۷۵ و ۵.۱ درصد بالاتر از متوسط پیشرفت فیزیکی شهرکها و نواحی صنعتی استان می باشد.

از جدول شماره ۴ همچنین مشاهده میشود از لحاظ درصد زمین های واگذار شده در شهرکهای صنعتی شهرستان شوش با ۵۶ درصد در رتبه اول منطقه و شهرستانهای اندیمشک دزفول و شوشتر در رتبه های دوم الی چهارم قرار میگیرند (شهرک صنعتی گتوند فاقد زمین مصوب میباشد) که بیانگر ظرفیت قابل بهره برداری برای سرمایه گذاری است.

در شهرستان دزفول از واحدهای به بهره برداری رسیده ۲۶ درصد به فعالیت شیمیائی، ۲۷ درصد به صنایع فلزی و ۱۷ درصد به صنایع غذائی اختصاص دارند. در شهرستان اندیمشک ۲۸ درصد واحدهای به بهره برداری رسیده در صنایع شیمیایی، ۲۱ درصد در صنایع فلزی و ۲۱ درصد در صنایع غذائی مشغول به فعالیت هستند. در شهرستان شوش نیز ۲۷ درصد واحدهای به بهره برداری رسیده به صنایع شیمیایی ، ۲۳ درصد به صنایع غذائی و ۲۷ درصد به واحدهای سلولزی اختصاص دارند و در شهرستان شوشتر از کل واحدهای به بهره برداری رسیده ۱۸ درصد واحدها به صنایع شیمیایی ، ۲۰ درصد به صنایع غذائی و ۳۲ درصد به واحدهای کانی غیر فلزی اختصاص دارند .

جدول ۴: وضعیت شهرکها و نواحی صنعتی منطقه ۴

شهرک					نواحی					شرح
دزفول	شوشتر	شوش	اندیمشک	گتوند	دزفول	شوشتر	شوش	اندیمشک	گتوند	
۴	۲	۱	۲	۱	۲	۱	۱	۲	۲	تعداد شهرک / ناحیه صنعتی مصوب
۳	۱	۱	۲	۰	۱	۰	۰	۰	۱	تعداد شهرک صنعتی فعال
۲۷۲	۳۹۸	۵۰	۶۶۰	۰	۲۰	۵۰	۳۶	۲۰۷۵	۲۳۰۸۵	مساحت (هکتار)
۶۶	۶۴	۹۳	۶۸	۰	۳۴	۲۵	۰	۲۸	۲۶	متوسط پیشرفت فیزیکی (درصد)
۷۸	۵۰	۲۲	۲۹	۰	۱	۰	۰	۰	۷	تعداد واحدهای به بهره برداری رسیده
۴۶	۲۸	۱۶	۱۴	۰	۱	۰	۰	۰	۵	تعداد واحدهای فعال
۹۰	۶۴	۳۰	۸۲	۰	۳	۰	۰	۰	۸	تعداد واحدهای در حال ساخت
۲۵	۸	۵۶	۴۳	۰	۴	۰	۰	۰	۵۱	درصد زمین های واگذار شده (درصد)

✓ جاذبه های گردشگری

دره رود دز، کارون: دره رود دز و آبراهه های فرعی آن در پائین دست سد دز با دیوارهای بلند و قائم از جمله پدیده های طبیعی زمین شناسی است که در صورت شناسایی مکان های مناسب و قابل دسترس میتواند پذیرای خیل علاقه مندان باشد. دره رود کارون، دره پل پرزین، دره رود شور از دیگر پدیده های طبیعی این گروه هستند.

دریاچه تمی: دریاچه تمی یکی از زیباترین و ناشناخته ترین دریاچه های کوهستانی ایران است که در شمالی ترین نقطه استان خوزستان و در شمال شهرستان دزفول و در منطقه کوهستانی دره کاید و در دامنه کوه کینو واقع شده است. آب این دریاچه از ذوب برف های دائمی این کوه تأمین می شود. این

منطقه ی چهار برنامه ریزی

دریاچه ۱۵۰۰ متر طول و ۷۰۰ متر عرض دارد و در کنار آن دریاچه کوچک دیگری قرار دارد که در زمان پربابی به هم پیوسته و دریاچه بزرگتری را تشکیل می دهند. چمنزارهای اطراف این دریاچه به نام دشت مووز منطقه بسیار وسیعی را دربر می گیرد و زیبایی دریاچه را دوچندان می نماید. زمستان های این منطقه بسیار سرد و خالی از سکنه است و آب دریاچه کاملاً یخ می بندد. منطقه تمی از مناطق ییلاقی عشایر کوچ رو شمال دزفول می باشد. برای رسیدن به این دریاچه باید از طریق دزفول تا دامنه های کوه سالن و از دامنه این کوه تا روستای چشمون (مرکز دهستان احمد فداله) را با ماشین پیمود و بقیه راه را که حدود ۱۰ روز کوهنوردی است را پیاده پیمود.

دریاچه شهبون: این دریاچه یکی از زیباترین دریاچه های ایران است که در شمال غربی دزفول و پشت دو کوه شاداب و تنگوان شکل گرفته و چهره زیبایی به منطقه شهبون بخشیده است. این دریاچه زمینه مساعدی جهت انجام ورزش های آبی از جمله قایقرانی، اسکی و شنا و ... به وجود آورده است. وجود چند جزیره کوچک و بزرگ که روی آن ها انبوهی از درختان گنار و بادام کوهی به چشم می خورد، جلوه خاصی به دریاچه داده است به گونه ای که جزیره بزرگ وسط دریاچه با مساحتی بالغ بر ۶۰ هزار مترمربع، چشم انداز زیبایی را به وجود آورده است. بر روی این جزیره درختان کنار، بادام کوهی، کلنگ و بید و همچنین جانوران کوچکی همچون روباه و خرگوش در کنار پرندگان زیبایی مانند تیهو و کبک و پرندگان دریایی، حیات وحش بی نظیری را به وجود آورده است. این جزیره به دلیل موقعیت جغرافیایی خوب و مسطح بودن زمین آن، شرایط مناسبی را جهت احداث مراکز تفریحی و اقامتی و جذب گردشگران به منطقه فراهم آورده است. در این دریاچه انواع آبزیان پرورش داده می شوند به همین دلیل در فصولی از سال محل مناسبی برای صید ماهی می باشد.

آبشار شوی

آبشار شوی یکی از زیباترین و بلندترین آبشارهای ایران در رشته کوه های زاگرس است که در شمالی ترین نقطه دهستان شهبون در شهرستان دزفول واقع است. این آبشار در نزدیکی مرز استان خوزستان و استان لرستان قرار دارد و به همین دلیل مردم شهرستان دورود در استان لرستان نیز این آبشار را از جاذبه های گردشگری شهر خود می دانند. این آبشار ارتفاعی حدود ۸۵ متر و عرضی برابر با ۷۰ متر دارد و بزرگترین آبشار خاورمیانه به حساب می آید. این آبشار در دره ای بین کوه چهل و یک و سالن کوه قرار دارد. همچنین منطقه بسیار زیبای گرپه، در نزدیکی آن است. بکر بودن منطقه شوی به لحاظ

منطقه ی چهار برنامه ریزی

طبیعی، هوای پاک کوهستانی، چشم انداز زیبا، آب های روان و ... و وجود عشایر و آداب و رسوم زیبای آن ها از دیگر جاذبه های منطقه است.

سازه های آبی شوشتر

مجموعه آسیاب ها و آبشارهای شوشتر در مسیر رودخانه گرگر که خود از شاهکارهای فنی و مهندسی اعصار کهن است، بنا شده است. رود گرگر کاملاً به صورت دستکند می باشد و احداث آن را به اردشیر بابکان، شاهنشاه ساسانی نسبت داده اند. سازه های آبی شوشتر، جهت بهره گیری از نیروی آب به عنوان محرک آسیاب های صنعتی ساخته شده است. اساس کار مجموعه به این صورت است که سد گرگر مسیر رودخانه را مسدود کرده و سطح آب را برای آگیری ۳ تونل حفر شده در تخته سنگ بالا می آورد. تونل های سه گانه، آب را به مجموعه هدایت می کنند و به کانال های متعددی تقسیم می شوند که پس از گرداندن چرخ آسیاب ها، آب به صورت آبشارهایی به محوطه ای حوضچه مانند سرازیر می شود. در این مجموعه بزرگ، ساختمان آسیاب ها، آبشارها، کانال ها و تونل های عظیم هدایت آب و سیکا که محلی جهت استراحت و تفریح است قابل توجه و جالب هستند. یکی از ویژگی های بسیار بارز مجموعه آسیاب ها و آبشارها مجاورت آن با بافت تاریخی شهر شوشتر است.

• کشاورزی و شبکه آبرسانی

در حال حاضر این منطقه در مجموع حدود ۵۱۳ هزار هکتار، یا معادل ۳۰/۵ درصد از زمین های زیر کشت آبی استان را در اختیار دارد که از نظر وسعت، یکپارچگی و کیفیت در سطح استان و حتی در سطح کشور بی نظیر است. به علت برخورداری از این منابع در مجموع یکی از مناطق با ثبات از نظر توان نگهداری جمعیت می باشد. در گزارش فصل سوم مشاهده شد شهرستان دزفول از نظر شاخص توانمندی در پهنه بسیار قوی، شهرستان اندیمشک در پهنه قوی و شهرستان های شوش و شوشتر در پهنه متوسط و شهرستان گتوند در پهنه ضعیف قرار گرفته اند. بخش عمده زمین های زیر کشت آبی این منطقه در شهرستان شوش و پس از آن در شهرستان شوشتر قرار دارد و شهرستان های دزفول، اندیمشک و گتوند در مجموع نزدیک به یک سوم اراضی زیر کشت آبی این منطقه را در اختیار دارند.

منطقه ی چهار برنامه ریزی

جدول شماره ۵ وضعیت اراضی کشاورزی و شبکه آبرسانی منطقه ۴ هکتار/درصد

شرح		استان	منطقه	دزفول	اندیمشک	شوش	شوشتر	گتوند	بخش کشاورزی	وضعیت فعلی
مساحت	سطح اراضی	۲۲۱۰۰۷۲	۶۳۹۰۶۵	۱۱۱۱۲۰	۶۴۶۱۰	۲۳۳۸۶۷	۱۶۹۲۳۸	۶۰۲۳۰		
	کشاورزی زیر کشت		۲۸.۹	۱۷.۴	۱۰.۱	۳۶.۶	۲۶.۵	۹.۴		
مساحت	سطح اراضی	۱۶۸۱۴۲۶	۵۱۲۷۴۷	۸۲۹۴۹	۳۴۴۷۷	۲۱۹۸۷۰	۱۳۴۸۰۶	۴۰۶۴۵		
	کشاورزی زیر کشت آبی		۳۰.۵	۱۶.۲	۶.۷	۴۲.۹	۲۶.۳	۷.۹		
مساحت	سطح اراضی	۵۲۸۶۴۶	۱۲۶۳۱۸	۲۸۱۷۱	۳۰۱۳۳	۱۳۹۹۶	۳۴۴۳۲	۱۹۵۸۵		
	کشاورزی زیر کشت دیم		۲۳.۹	۲۲.۳	۲۳.۹	۱۱	۲۷.۳	۱۵.۵		
مساحت	سطح اراضی	۲۴۴۸۱۲۴	۶۹۰۰۱۹	۱۱۲۱۷۲	۷۱۴۳۷	۲۶۵۱۶۶	۱۷۹۹۴۴	۶۲۳۰۰		وضعیت در افق طرح
	کشاورزی زیر کشت		۲۸.۱۸	۱۶.۳	۱۰.۳	۳۸.۴	۲۶	۹		
مساحت	سطح اراضی	۲۰۴۷۲۸۸	۵۶۹۰۰۸	۸۵۴۰۴	۳۴۷۸۸	۲۴۹۹۳۵	۱۵۲۱۱۸	۴۶۷۶۴		
	کشاورزی زیر کشت آبی		۲۷.۸	۱۵	۶.۱	۴۳.۹	۲۶.۸	۸.۲		
مساحت	سطح اراضی	۴۰۰۸۳۶	۱۲۲۰۱۱	۲۶۷۶۸	۳۶۶۴۹	۱۵۲۳۱	۲۷۸۲۷	۱۵۵۳۶		
	کشاورزی زیر کشت دیم		۳۰.۴۳	۲۲	۳۰	۱۲.۵	۲۲.۸	۱۲.۷		
مساحت	وضع فعلی	۳۱۵۱۴۰	۱۵۲۷۳۲	۵۵۱۳۲	۱۶۴۴۳	۵۷۹۱۰	۴۶۴	۲۲۷۸۳	وضعیت شبکه آبرسانی	شبکه آبرسانی
	سهم		۴۸.۴۶	۳۶	۱۰.۸	۳۷.۹	۰.۳	۱۵		
مساحت	در دست اجرا	۲۸۴۳۹۱	۱۱۲۱۲۸	۰	۰	۰	۶۷۵۰۷	۰		
		سهم	۳۹.۴	۰	۰	۰	۶۰.۲	۰		
مساحت	مطالعاتی	۴۶۳۵۳۲	۱۱۳۶۲۷	۱۶۹۶۲	۱۲۶۳۵	۷۰۳۶۱	۱۳۳۲۳	۳۴۶		
		سهم	۲۴.۵	۱۴.۹	۱۱.۱	۶۱.۹	۱۱.۸	۰.۳		
مساحت	توسعه نیشکر	۱۱۶۹۶۵	۴۹۷۲۶	۴۵۰	۰	۰	۲۰۲۷۷	۱۸۲۷۹		
		سهم	۴۲.۵	۰.۹	۰	۰	۴۰.۸	۳۶.۷		
مساحت	جمع در افق طرح	۱۱۸۰۰۲۸	۴۲۸۲۱۳	۷۲۵۴۴	۲۹۰۷۷	۱۸۳۶۱۲	۱۰۱۵۷۲	۴۱۴۰۸		
		سهم	۳۶.۳	۱۶.۹	۶.۸	۴۲.۹	۲۳.۷	۹.۷		

منطقه ی چهار برنامه ریزی

کشت آبی، کشت عمده این منطقه است و سهم آن از کل اراضی زیر کشت در حال حاضر حدود ۸۰ درصد است. این نسبت برای شهرستان شوش در سطح حداکثر و معادل ۹۴ درصد و برای شهرستان اندیمشک در سطح حداقل و حدود ۵۳ درصد است. این منطقه به علت شرایط مناسب بر خورداری از آب تقریباً از حداکثر اراضی قابل کشت استفاده کرده است و مجموع پتانسیل افزایش اراضی زیر کشت آن نزدیک به ۵۲ هزار هکتار برآورد شده است که حدود ۸ درصد اراضی زیر کشت فعلی این منطقه می-باشد. بنابراین با انجام عملیات اصلاحی و انتقال آب، کل اراضی قابل کشت این منطقه (اعم از آبی و دیم) از مقدار ۶۳۹ هزار هکتار در وضعیت فعلی تا ۶۹۱ هزار هکتار قابل افزایش است.

در این منطقه وسعت و نسبت اراضی زیر شبکه آبیاری در مقایسه با منابع خاک مناسبتر از مناطق دیگر استان است. در مقابل حدود ۶۳۹ هزار هکتار اراضی زیر کشت منطقه در حال حاضر، شبکه های آبرسانی در دست بهره برداری نزدیک به ۱۵۲ هزار هکتار و اراضی طرح موجود و توسعه نیشکر نزدیک به ۵۰ هزار هکتار وسعت دارد و در مقابل ۶۹۱ هزار هکتار قابل کشت در صورت توسعه اراضی، شبکه های آبرسانی در افق طرح آمایش حدود ۴۲۸ هزار هکتار از این اراضی را پوشش خواهند داد که از بالاترین نسبت ها در سطح استان می باشد. در همین حال با توجه به این که این منطقه قطب کشاورزی استان می-باشد در صورت توسعه شبکه های آبرسانی، راندمان مصرف آب و راندمان تولید کشاورزی افزایش خواهد یافت.

✓ منابع طبیعی و آبخیز داری

در برنامه آمایش ، برنامه توسعه منابع طبیعی و آبخیز داری استان ۴۰۳۷۸۵ هکتار از اراضی این منطقه را پوشش میدهد که این عملیات حدود ۲۷ درصد از کل عملیات استان میباشد و ۲۹ درصد از سرمایه گذاری پیش بینی شده این برنامه را جذب خواهد نمود. از نظر مقایسه حجم این عملیات معادل ۶۳.۲ کل مساحت اراضی زیر کشت این منطقه است. بیش از ۲۷ درصد از حجم این عملیات در شهرستان دزفول انجام میشود و سهم شهرستانهای شوش ، گتوند ، شوشتر و اندیمشک به ترتیب ۲۱.۵، ۱۸.۲، ۱۲.۷ درصد از حجم عملیات این منطقه را تشکیل میدهد.

جدول شماره ۶: وضعیت منابع طبیعی منطقه ۴

شرح		جمع استان	منطقه	دزفول	اندیمشک	شوش	شوشتر	گتوند
منابع طبیعی و آبخیز داری (هکتار)	مساحت	۱۴۸۶۶۹۲	۴۰۳۷۸۵	۱۱۱۴۷۰	۵۱۱۵۰	۸۶۷۳۰	۷۳۰۵۰	۸۱۳۸۵
	سهم		۲۷.۱۵	۲۷.۶	۱۲.۷	۲۱.۵	۱۸.۱	۲۰.۱

✓ دامداری و شیلات

طبق مطالعات آمایش این منطقه یکی از قطبهای دامپروری استان را تشکیل میدهد. ظرفیت تولیدات دامی شهرستان دزفول بسیار زیاد، برای شهرستانهای شوش و شوشتر زیاد، و شهرستان گتوند کم برآورد شده است. این منطقه حدود ۳۰ درصد ظرفیت تولید مرغ گوشتی، ۲۳ درصد ظرفیت پروار بندی بره، ۸.۲ درصد ظرفیت پروار بندی گوساله سنتی و حدود ۲۷ درصد ظرفیت واحدهای گاو داری شیری استان و حدود ۵۲ درصد تعداد گاو میش و بچه گاومیش استان را دارا میباشد.

همانطور که از **جدول شماره ۷** مشاهده میشود در بین شهرستانهای منطقه شهرستان دزفول بیشترین ظرفیت واحدهای مرغ گوشتی، شهرستان شوشتر بیشترین ظرفیت صنعتی واحد پروار بندی بره و گوساله و شهرستان اندیمشک بیشترین ظرفیت سنتی واحد پروار بندی بره و شهرستان شوش بیشترین ظرفیت سنتی واحد پروار بندی گوساله را در منطقه ۴ دارا می باشد.

• شیلات

فعالیتهای شیلاتی در منطقه از بخشهای ذیل تشکیل می گردد :

الف) پرورش ماهیان سردابی و گرم آبی

ب) تولید در منابع آبهای داخلی

مجتمع پرورش ماهیان سردابی شهدای اندیمشک: این مجتمع با مساحت ۳۱ هکتار در ۱۵ کیلومتری اندیمشک در حاشیه کانال W۱ واقع شده است. ظرفیت تولید این مجتمع ۲۵۰۰ تن با اشتغال مستقیم ۱۵۰ نفر و غیرمستقیم ۱۷۵ نفر و پیشرفت فیزیکی ۹۵ درصد است.

پرورش ماهیان گرمابی در مزارع انفرادی شوش: در این شهرستان تعداد ۱۴۵ مزرعه پرورش ماهی گرمابی با مساحت ۱۱۵۲ هکتار فعال می باشد و در سال ۱۳۹۳ میزان تولید آن ۵۰۰۰ تن می باشد و اشتغال متأثر از آن ۱۸۰ نفر و غیر مستقیم ۳۵۰ نفر می باشد که ۹۰.۸ هکتار از این مزارع فاقد مجوز میباشد. منبع تأمین آب مزارع شامل شبکه های آبیاری رودخانه دز، رودخانه کرخه و شاوور است.

پرورش ماهیان خاویاری شوش: یکی از مراکز تکثیر بچه ماهی در این شهرستان طی چند سال اخیر اقدام به پرورش ماهیان خاویاری نموده است و گونه فیل ماهی که یکی از مرغوبترین گونه های خاویاری است پرورش داده و تاکنون بیش از ۱۰۰ تن گوشت خاویار برداشت نموده است و در برنامه آینده خود

منطقه ی چهار برنامه ریزی

تولید خاویار را مورد نظر قرار داده است. رشد ماهیان مذکور نیز عملکرد و راندمان مطلوبی داشته بطوریکه رشد آن قریب به دو برابر سایر مناطق کشور می باشد. و پیش بینی میشود در سالهای آینده ۱۳۰ کیلو خاویار تولید و صادر نماید.

مرکز تکثیر و تولید بچه ماهیان گرمابی شوش: در این شهرستان بزرگترین مرکز تکثیر و تولید بچه ماهی گرمابی استان و کشور فعال می باشد بطوریکه سالانه بیش از ۳۰ میلیون قطعه بچه ماهی از انواع کپور ماهیان تولید نموده و تقریباً تمام نیاز بچه ماهی مزارع پرورش ماهی استان را تأمین می نماید.

مرکز تکثیر و تولید بچه ماهیان گرمابی شوشتر: با عنایت وجود اراضی مستعد پرورش ماهی و وجود رودخانه های گرگر، شطیط و دز در شهرستان شوشتر تعداد ۱۵۳ مزرعه پرورش ماهی با مساحت ۲۸۶۴ هکتار فعال می باشد در سال ۱۳۹۳ قریب به ۹۳۵۶ تن ماهیان گرمابی تولید شده و اشتغال متأثر از آن ۷۰۰ نفر مستقیم و ۱۴۰۰ نفر به صورت غیر مستقیم می باشد و از این تعداد مزرع ۷۰ مزرعه دارای پروانه و ۸۳ مزرعه فاقد پروانه میباشد که در مجموع ۵۵/۳ درصد سطح زیر کشت ماهی در این شهرستان مجاز و ۴۴/۷ درصد غیر مجاز می باشد و این رویه (توسعه غیر مجاز) در سطح استان به شدت در حال توسعه می باشد. ضمناً این شهرستان حدود ۳۰ درصد تولید ماهیان گرمابی استان را به خود اختصاص داده که بعد از شهرستان اهواز و کارون دومین رتبه در سطح استان را دارا می باشد.

مراکز تکثیر و تولید بچه ماهی شوشتر: در این شهرستان ۲ مرکز تکثیر و تولید بچه ماهی فعال می باشد که علاوه بر تولید و پرورش ماهیان نیاز بخشی از مزارع پرورش ماهی را با تولید سالانه ۲۰ میلیون قطعه تأمین می نمایند.

تولید در آبهای پشت سد کرخه اندیمشک: این سد که در سال ۱۳۸۱ آگیری و به بهره برداری رسید با وسعت ۱۶ هزار هکتار بزرگترین دریاچه مصنوعی استان و کشور می باشد که بخشهایی از آن در استان ایلام قرار دارد. تعداد صیاد فصلی و فعال آن ۲۰۰ نفر می باشد در سالهای اخیر سالانه ۵۰۰ هزار قطعه بچه در آن رهاسازی شده و در سال ۱۳۹۳، ۱۱۵۰ تن ماهی از آن استحصال گردیده است.

جدول شماره ۷: وضعیت دامپروری و طیور منطقه

شرح		استان	منطقه	دزفول	اندیمشک	شوش	شوشتر	گتوند
گاوشیری	واحد صنعتی گاو شیری	تعداد	۸۳	۲۲	۷	۱۱	۰	۲
		ظرفیت	۸۲۹۰	۲۲۱۰	۱۳۵۰	۴۳۰	۰	۲۰۰
		غیرفعال	۱۵	۲	۰	۰	۰	۲
	واحد سنتی گاو شیری	تعداد	۴۰۶۵۳	۱۰۴۰۹	۱۲۹۷	۱۸۴۷	۳۴۲۰	۲۳۷
		ظرفیت	۳۷۳۵۶۸	۱۰۷۹۸۱	۲۷۷۰۸	۱۳۸۳۴	۲۵۵۰۰	۷۷۰۰
		غیرفعال	-					
پرورابندی گوساله	واحد صنعتی پرورابندی گوساله	تعداد	۷۶۴	۴۸	۱۹	۸	۱	۳
		ظرفیت	۱۰۲۶۹۵	۸۴۳۰	۲۹۰۰	۱۲۰۰	۲۰۰	۶۰۰
		غیرفعال		۱۸	۷	۲	۰	۲
	واحد سنتی پرورابندی گوساله	تعداد	۳۰۸۳	۵۸۲	۱۷۶	۱۱۰	۸۵	۲۱
		ظرفیت	۹۹۳۳۴	۲۴۹۵۰	۵۶۷۰	۲۸۲۵	۸۱۰۰	۸۰۵
		غیرفعال	۶۰۴	۱۱۷	۲۶	۳۵	۲۰	۱
پرورابندی بره	واحد صنعتی پرورابندی بره	تعداد	۲۱۹	۴۲	۶	۱۱	۶	۸
		ظرفیت	۱۰۳۱۰۶	۲۳۵۰۰	۳۰۰۰	۵۸۰۰	۳۵۰۰	۲۹۰۰
		غیرفعال	۹۳	۲۳	۳	۵	۴	۳
	واحد سنتی پرورابندی بره	تعداد	۲۰۵۲	۴۱۲	۵۵	۱۰۵	۱۴۷	۵۰
		ظرفیت	۲۰۵۰۶۴	۴۶۶۳۰	۹۱۵۰	۱۲۶۳۰	۱۲۶۰۰	۵۰۰۰
		غیرفعال	۳۳۹	۵۰	۰	۳۰	۰	۰
مرغداری	واحد مرغداری گوشتی صنعتی (هزار قطعه)	تعداد	۸۱۸	۲۱۲	۱۱۵	۲۶	۱۴	۱۶
		ظرفیت	۱۴۴۸۱	۴۵۴۴۰	۲۵۸۳۰۵	۵۶۳	۴۰۸۰۶	۳۷۰
		غیرفعال	۱۰۴	۱۲	۲	۲	۰	۱
	واحد مرغداری تخمگذار (هزار قطعه)	تعداد	۱۰	۲	۱	۱	۰	۰
		ظرفیت	۴۲۵	۷۰	۴۰	۳۰	۰	۰
		غیرفعال						

جداول قابلیت‌های شهرستانهای

منطقه ۴

قابلیتهای بخش کشاورزی شهرستان اندیمشک

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
افزایش سطح زیر کشت و توسعه صادرات سبزی و صیفی ارگانیک	✓ افزایش سطح زیر کشت محصولات سبزی و صیفی از ۵۵۰۰ هکتار به ۶۵۰۰ هکتار ✓ افزایش میزان صادرات سبزی و صیفی از متوسط ۱۰۰۰۰ تن در سال به ۲۰ هزار تن در سال.	قوت: - وجود اراضی کشاورزی مستعد (حدود ۳۲۵۰۰ هکتار اراضی دیم مستعد برای کشاورزی) - قرار گرفتن در مسیر ترانزیت حمل و نقل. - دسترسی آسان به راه آهن سراسری	فرصت: - مجاورت با رودخانه دز - دسترسی آسان به بنادر آبادان و خرمشهر و منطقه آزاد اروند و نزدیکی به مرز عراق از طریق گذرگاه چزابه و مهران در استان ایلام. - استفاده از فرودگاه دزفول	عدم صدور مجوز حفر چاه بدلیل بهره برداری غیر اصولی و با راندمان پایین از آبهای زیر زمینی	توسعه آبیاری تحت فشار.
		ضعف: - استفاده از روشهای سنتی آبیاری و بهره برداری غیر اصولی از منابع آب. - عدم وجود پایانه صادرات محصولات کشاورزی در منطقه. - عدم وجود سردخانه و انبارهای نگه داری محصولات کشاورزی.	تهدید: - مناسب نبودن راههای مواصلاتی با کشور عراق - فاصله دور کشورهای آسیای میانه، روسیه و قفقاز از استان. - مشکل فنی سد دز و احداث سد بختیاری در بالا دست حوزه آبریز. - گسترش جنگ داخلی در عراق و ناامنی در مرزها.	- عدم سرمایه گذاری لازم بخش دولتی و خصوصی در ایجاد زیر ساختها از قبیل سردخانه، انبارهای نگه داری محصولات کشاورزی، پایانه صادراتی و راههای مواصلاتی (به عراق) - عدم سرمایه گذاری لازم در خصوص عملیات آبخیزداری، بوته کاری و درخت کاری در شیبهای مستعد فرسایش حوزه آبریز و در نتیجه رسوب گذاری	* تسریع در انجام پروژه علاج بخشی سد دز توسط وزارت نیرو. * مشارکت دولت در تامین هزینه های زیر ساخت پایانه صادرات محصولات کشاورزی. * برقراری تسهیلات ویژه برای بخش خصوصی در جهت سرمایه گذاری انبارها و سردخانه های نگه داری

منطقه ی چهار برنامه ریزی

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
				و ممانعت از باز شدن دریاچه های خروجی آب.	محصولات کشاورزی.
افزایش سطح زیر کشت باغات در مناطق مستعد و شیبدار	✓ وجود بیش از ۶۳۰ هکتار باغ در شهرستان. ✓ وجود چشمه های متعدد در (بخش الوار گرمسیری).	قوت: • وجود اراضی شیبدار مستعد برای توسعه باغات • وجود نیروی کار مرتبط و بیکار در روستاها مخصوصا بخش الوار گرمسیری . • وجود سد (در حال احداث) بالارود .	فرصت: • صادرات محصولات کشاورزی به سایر استانها و کشورهای همسایه . • دسترسی به راه آهن و بنادر آبادان و خرمشهر • مجاورت با کشور عراق به عنوان بازار مصرفی عمده	• عدم برنامه ریزی و مطالعات در خصوص تامین آب مورد نیاز اراضی قابل توسعه. • عدم استفاده صحیح از منابع آب طبیعی (چشمه ها و چاه ها). • تمایل کشاورزان به کشت و کار محصولات زود بازده (زراعی) • عدم وجود برنامه ریزی جامع در زمینه توسعه باغات و صنایع تبدیلی محصولات باغی.	بهبودی چشمه سارها، انتقال آب توسط لوله و احداث استخر های ذخیره آب جهت توسعه باغات در مناطق شیبدار.
		ضعف: • کمبود آب و استفاده از روشهای سنتی آبیاری. • کمبود سرمایه بهره برداران . • عدم استقبال سرمایه گذاران و بانک ها در سرمایه گذاری توسعه	تهدید: • هم مرزی و همسایگی با استان ایلام و لرستان در زمینه تولید محصولات باغی مشابه و توسعه باغات. •	■ مشکل فنی سد دز و احداث سد بختیاری در حوزه بالادست استان خوزستان.	➤ استفاده از روش های آبیاری قطره ای توسعه باغات

منطقه ی چهار برنامه ریزی

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
		باغات.			
بهره برداری از مجتمع پرورش ماهیان سرد آبی	✓ بزرگترین مجتمع پرورش ماهی سرد آبی استان با ۳۱ هکتار مساحت. ✓ مهیا بودن زیر ساخت	قوت : • تولید حدود ۲۰۰۰ تن ماهیان سرد آبی. • اشتغال بکار حدود ۲۰۰ نفر بصورت مسقیم و غیر مسقیم.	فرصت : • شرایط مساعد پرورش ماهیان سرد آبی . • برخورداری از رودخانه های دز و کرخه.		
		ضعف : • ضعف مدیریت، عدم برنامه ریزی و دخالت های سیاسی و...	تهدید : • سهم بیشتر استانهای مجاور از ظرفیت و تقاضای بازار (مخصوصا لرستان، کهگلویه و بویر احمد و چهارمحال و بختیاری)	▪ عدم بهره برداری از مجتمع و در نتیجه مستهلک شدن سریع زیر ساخت های احداث شده و همچنین تخریب و سرقت برخی اقلام به کار رفته در زیر ساختها	➤ تشکیل کمیته ویژه جهت تعیین تکلیف سریع برای واگذاری مجتمع به بخش خصوصی

قابلیتهای بخش صنعت شهرستان اندیمشک

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
تسریع در تکمیل واحدهای صنعتی در حال احداث مستقر در شهرکهای صنعتی و راه اندازی مجدد واحدهای (کارگاههای) غیر فعال شهرک صنعتی.	✓ بیشترین مساحت شهرک صنعتی با ۶۶۰ هکتار در میان شهرستان های منطقه چهار .	قوت : - وجود دو شهرک صنعتی با پیشرفت فیزیکی (۶۸ درصد) و ظرفیت خالی ۵۷ درصدی زمینهای صنعتی - افزایش میزان اشتغال از ۱۹۰ نفر فعلی به حدود ۴۵۷۰ نفر.	فرصت : مجاورت با خط راه آهن سراسری و جاده ترانزیت جهت جابجایی و صدور کالا و خدمات.		
		ضعف : تعطیلی بیش از ۵۰ درصد واحدهای به بهره برداری رسیده.	تهدید : طولانی شدن زمان بهره برداری و زایل شدن توجیه اقتصادی طرحها.	- تورم و افزایش چند برابری مواد اولیه در دو سه سال گذشته. - بروز بعضی تحریم های اقتصادی در خصوص واردات خطوط تولید و..	برقراری خط تسهیلاتی ویژه به منظور تکمیل طرح های صنعتی و سرمایه در گردش .(خرید مواد اولیه).

قابلیتهای بخش گردشگری شهرستان اندیمشک

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
برخوردادی از جاذبه های گردشگری طبیعی و آبی ، یادمان های دفاع مقدس		قوت : - وجود دو سد کرخه و دز با دریاچه های وسیع و زیبا . - گذر سه رودخانه دائمی از محدوده شهرستان با سواحل و بیشه زارهای زیبا. - وجود منطقه حفاظت شده حیات وحش کرخه. - وجود یادمان های دفاع مقدس (پادگان دوکوهه ، منطقه عملیاتی فتح المبین) و بازدید ده ها هزار نفر از این اماکن	فرصت : - امکان دسترسی به فرودگاه دزفول. - وجود اماکن اقامتی نسبتا مناسب در شهرستان دزفول.	توسعه گردشگری ترکیبی سیاحتی، زیارتی، تفریحی	واگذاری زمین در حاشیه امن رودخانه ها و دریاچه ها جهت احداث امکانات رفاهی و خدماتی با رعایت اصول و حفظ ضوابط زیست محیطی.
		ضعف : - عدم تبلیغات مناسب در زمینه شناخت جاذبه های گردشگری - عدم سرمایه گذاری لازم در زمینه اماکن اقامتی و خدماتی - عدم سرمایه گذاری لازم در زمینه ساحل سازی رودخانه ها - آسیب پذیری مناطق گردشگری طبیعی توسط گردشگران.	تهدید : مقطعی بودن (ایام نوروز) برنامه های بازدید از یادمان دفاع مقدس و سایر جاذبه های گردشگری.	ناکافی بودن زیر ساخت های گردشگری آبی و طبیعی در شهرستان. عدم وجود تشکلهای گردشگری و توریستی در شهرستان .	تدوین طرح مطالعاتی گردشگری آبی، طبیعی و الگو برداری از تجارب موفق جهانی سازگار با اقتضائات کشور ارائه مشوق های لازم شامل تسهیلات بانکی ، ایجاد کاربریهای چند منظوره (گردشگری - تجاری) در مجاورت رودخانه ها

قابلیتهای بخش کشاورزی شهرستان دزفول

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
افزایش کمی و کیفی باغات (مرکبات) و گل و گیاه در شهرستان	✓ رتبه اول سطح زیر کشت و تولید مرکبات در استان ۵۰ هزار تن (از ۵ هزار هکتار) ✓ رتبه اول تولید گل در استان (بیش از ۱۰۹ میلیون شاخه گل از ۵۰۰ هکتار سطح زیر کشت در سال).	قوت: • وجود اراضی مرغوب با شبکه آبیاری گسترده. • وجود نیروی انسانی با تجربه. • دسترسی آسان به شبکه راههای اصلی و فرودگاه برای فروش و عرضه محصولات تولیدی. • وجود مراکز آموزشی و تحقیقات کشاورزی	فرصت: • مجاورت با رودخانه دز • احداث سدهای در حال ساخت شیرین آب و سردشت در شهرستان.	پیشرفت بسیار کند پروژه های احداث سد شیرین آب و سردشت به دلیل کمبود اعتبار.	▪ مشارکت بخش دولتی و خصوصی برای سرمایه گذاری لازم احداث سردخانه، انبارهای نگه داری محصولات کشاورزی.
		ضعف: • وجود باغات قدیمی. • استفاده از ارقام محلی مرکبات و گل و گیاه که بازار پسندی کمتری دارند. • محدودیت در استفاده از مکانیزاسیون کشاورزی در باغات به دلیل عدم رعایت فواصل کشت.	تهدید: • کاهش آب رودخانه دز • بدلیل خشکسالی و انتقال آب از بالا دست رودخانه. • مشکلات فنی بوجود آمده در سد دز • تغییر کاربری اراضی کشاورزی و تبدیل آنها به عرصه های تفریحی شخصی • هجوم ریزگردها و گردو خاک به شهرستان.	▪ عدم سرمایه گذاری در عملیات آبخیزداری، بوته کاری و درخت کاری در شیبهای مستعد فرسایش و در نتیجه رسوبگذاری بیش از حد پشت سد و ممانعت از باز شدن دریاچه خروجی آب. ▪ احداث سد بختیاری و انتقال آب از بالا دست حوضه.	* توسعه باغات با استفاده از سیستم های آبیاری قطره ای (صرفه جویی در مصرف آب). * تکمیل و راه اندازی مجتمع گلخانه ای شهرستان. * مشارکت بخش دولتی و خصوصی برای سرمایه گذاری جهت احداث پایانه تخصصی صادراتی گل و گیاه.

قابلیتهای بخش صنعت شهرستان دزفول

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
صنایع تبدیلی و بسته بندی محصولات کشاورزی	✓ بیشترین تولید محصولات باغی و سبزی و صیفی در استان ✓ وجود کارگاه های متعدد (۱۵ کارگاه) نیمه صنعتی و صنعتی بسته بندی و صنایع تبدیلی محصولات کشاورزی.	قوت : ✓ وجود ۳ شهرک صنعتی فعال در شهرستان. ✓ حدود ۷۸ واحد صنعتی فعال در سه شهرک فوق. • وجود نیروی انسانی با تجربه. • نزدیک بودن به مرزهای آبی و خاکی	فرصت : • امکان صادرات محصولات تولیدی به کشورهای عراق و سایر کشورهای منطقه خلیج فارس. • دسترسی آسان به راه های دریایی، هوایی و زمینی	▪	• برگزاری کلاسهای بهبود مدیریت و روش های جدید بازاریابی. • آموزش کشاورزان در خصوص مقدار مصرف مجاز سموم و کودهای شیمیایی. • الزامی نمودن استانداردهای ناظر بر صادرات محصولات کشاورزی. • برقراری تسهیلات بانکی مناسب برای صنایع تبدیلی کشاورزی.
		ضعف : عدم مدیریت در زمینه بازاریابی و نگه داشت مشتری.	تهدید : تبعیت تولیدات فعلی از تقاضای بازار داخلی و نادیده گرفتن نیازهای بازار خارجی.		• عدم رعایت استانداردهای کیفی محصولات تولیدی. • عدم ثبات نرخ ارز. • عدم وجود تسهیلات بانکی مناسب و روند طولانی بررسی امور در بانکها.

قابلیتهای بخش گردشگری دزفول

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
برخورداری از جاذبه های گردشگری طبیعی	✓ وجود بزرگترین آبشار خاورمیانه ✓ وجود رودخانه دز و دریاچه سد دز. ✓ وجود قلعه شاداب به عنوان بزرگترین قلعه طبیعی ایران	قوت: • وجود راه آسفalte جهت دسترسی به کانون های مهم گردشگری	فرصت : • نزدیکی به کلان شهر اهواز • قرار گرفتن در مجاورت جاده ترانزیتی و ارتباط با سایر استانها.	*نا شناخته ماندن ظرفیتهای گردشگری شهرستان. *فقدان طرح جامع و تفصیلی گردشگری و ساماندهی اماکن تفریحی	*انجام مطالعات جامع و پایدار طرح گردشگری شهرستان. *ساماندهی حاشیه رودخانه دز شامل پلاژهای سنتی (کت ها) و احداث تاسیسات و مجتمع های مطالعه شده و جذاب. *اجتناب از سرمایه گذاریهای پراکنده و سنتی درزمینه گردشگری.
		ضعف: • عدم ساماندهی و مدیریت گردشگران و احتمال صدمه به محیط زیست . • عدم ساماندهی و فقدان اقامتگاه های مناسب ازقبیل هتل و مهمان پذیر.	تهدید کاهش آب رودخانه دز بعنوان مهمترین جاذبه طبیعی استان.		

قابلیتهای بخش کشاورزی شهرستان شوش

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
توسعه سطح زیر کشت محصولات زراعی موجود و احیای کشت چغندر قند	✓ وجود اراضی مستعد و قابل توسعه کشاورزی (وجود ۷۰ هزار هکتار اراضی دیم که در طرح ۵۵۰ هزار هکتاری مقام معظم رهبری در حال احیاء میباشند). ✓ مقام اول تولید گندم و ذرت دانه ای در سطح استان خوزستان با تولید بیش از ۳۲۰۰۰۰ تن گندم و ۲۹۵ هزار تن ذرت دانه ای ✓ سابقه کشت طولانی چغندر قند در سالهای گذشته	قوت: • اراضی مستعد و وجود شبکه های آبیاری مدرن و جاری بودن ۳ رودخانه دائمی دز، کرخه و شاوور در این شهرستان . توجیه اقتصادی بیشتر چغندر قند نسبت به محصولات مشابه. • وجود کشاورزان ماهر چغندر کار در شهرستان • سازگاری محیط زیست بدلیل تناوب زراعی مناسب و کاهش مصرف سموم و کودشیمیایی	فرصت : * دارا بودن مرز مشترک با عراق جهت صدور محصولات کشاورزی. * وجود متقاضی خرید چغندر قند در استانهای مجاور اصفهان و کهگلویه و بویر احمد.	■ خشکسالی پی در پی سالهای اخیر ■ انتقال آب و احداث سد در حوزه بالا دست ■ عدم توسعه روشهای نوین آبیاری (تحت فشار).	* اعطای تسهیلات سهل الوصول و کم بهره برای روشهای نوین آبیاری تحت فشار * تعیین الگوی کاشت مناسب و حذف محصولات پر مصرف آب، در جهت نیل به اهداف کشاورزی پایدار. * احیا و راه اندازی مجدد کارخانه قند شوش و یا کارخانه جدید دیگری در منطقه.
		ضعف: • توپوگرافی نامنظم اراضی • استفاده از روشهای سنتی • عدم تکمیل شبکه های آبیاری • تعطیل بودن تنها کارخانه استحصال قند از چغندر قند در این شهرستان.	تهدید: • کاهش آورد رودخانه های جاری بخصوص رود خانه کرخه • بروز تنش های امنیتی در اراضی کشاورزی مجاور با کشور عراق		

منطقه ی چهار برنامه ریزی

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
توسعه دامداری (گاو میش داری)	✓ وجود ۱۶۰۰۰ راس گاو میش و رتبه دوم پرورش گاو میش در استان خوزستان.	قوت: • وجود دو کارخانه فراوری محصولات لبنی شیرپگاه و کارخانه شیر و لبنیات در شهرک صنعتی شوش. • وجود بهره برداران علاقه مند و مرتبط با فعالیت در روستاها.	فرصت: • وجود متقاضیان خرید شیر و محصولات لبنی گاو میش در شهرستان های مجاور. • امکان صادرات شیر و محصولات لبنی گاو میش به عراق	▪ بالا بودن قیمت نهادهای موثر در تولید نظیر قیمت علوفه و خدمات دامپزشکی. ▪ پایین بودن قیمت شیر تولیدی	*برگزاری کلاس و کارگاه های آموزشی برای دامداران. *اختصاص تسهیلات ارزان قیمت برای بهداشتی نمودن جایگاه های دام
		ضعف: *کمبود نقدینگی. *قیمت بالای علوفه و قیمت پایین شیر تولیدی. *عدم وجود جایگاه های مدرن و مناسب جهت نگه داری دامها (دامداری سنتی) *عدم خدمات دامپزشکی مناسب.	تهدید: • رقابت شدید آذربایجان غربی با خوزستان در توسعه گاو میش داری.	▪ سنتی بودن دامداریهای موجود و عدم حمایت و نداشتن برنامه در جهت توسعه گاو میش داری صنعتی و نیمه صنعتی .	*ایجاد مجتمع های گاو میش داری صنعتی و نیمه صنعتی پس از انجام مطالعات فنی و اجتماعی. *ارزشگذاری عادلانه شیر تولیدی.

قابلیتهای بخش گردشگری شهرستان شوش

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
توسعه گردشگری	✓ جزء سه شهرستان برتر ورود گردشگر در استان خوزستان (بیش از یک میلیون نفر گردشگر در سال ۱۳۹۲). ✓ وجود پیشینه تاریخی ۷۰۰۰ ساله. ✓ دارا بودن آثار تاریخی ثبت جهانی شده ✓ جاری بودن ۳ رودخانه دائمی در شهرستان.	قوت : • وجود آثار باستانی و تاریخی مثل معبد چغازنبیل، قلعه شوش، آرامگاه دانیال نبی. • امکان قایقرانی و تفریحات آبی در رودخانه های شهرستان. • وجود جاذبه های طبیعی اطراف رودخانه ها و بیشه زارها و مناطق حفاظت شده طبیعی	فرصت : • وجود جاده های ارتباطی با سایر شهرستانهای استان • وجود ایستگاه راه آهن سراسری تهران- خرمشهر در حومه شهر • نزدیکی و امکان استفاده از فرودگاه دزفول. • داشتن مرز مشترک با عراق.	▪ محدودیت اعتبار و کمبود منابع مالی دولتی. ▪ پایین بودن مشارکت شهرداری با بخش خصوصی. ▪ عدم سرمایه گذاری شرکت راه آهن در ارتقای ایستگاه راه آهن شوش . ▪ پراکندگی آثار باستانی در سطح شهرستان و عدم تامین منابع مالی جهت ساماندهی آثار باستانی.	➤ تنوع بخشیدن به منابع مالی و جلب نظر سرمایه گذاران بخش خصوصی با استفاده از معافیت های مالیاتی ➤ تهیه برنامه جامع توسط اداره کل میراث فرهنگی در خصوص برنامه های اکتشاف ، مرمت ، معرفی آثار و جاذبه ها و ارتقای سطح آثار باستانی ➤ ارتقای سطح جاده های ارتباطی با سایر شهرستان های استان.
		ضعف : • ضعف مدیریت و کمبود اعتبار در حفاظت اصولی از آثار باستانی و تاریخی.	تهدید : • کیفیت پایین جاده های ارتباطی موجود. • عدم وجود ایستگاه درجه یک راه آهن. • نبود برنامه های تبلیغاتی و شناخت ظرفیتهای گردشگری شهرستان در سطح ملی و بین المللی.		

قابلیتهای بخش صنعت شهرستان شوش

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
تکمیل و راه اندازی ۳۶ واحد تولیدی در شهرک صنعتی شوش	✓ وجود شهرک صنعتی به وسعت ۵۰ هکتار با کلیه زیر ساختها ✓ افزایش اشتغال تا ۲ برابر ظرفیت فعلی.	قوت • عدم محدودیت زیست محیطی • تکمیل زیر ساختهای شهرک صنعتی	فرصت : • امکان صدور بخشی از محصولات تولیدی به عراق. • امکان استفاده از نیروی فنی و متخصص از شهرستان های مجاور: دزفول و اهواز. • امکان استفاده از راه آهن سراسری و جاده ترانزیت برای جابجایی محصولات.		
		ضعف : • وسعت کم شهرک و عدم امکان توسعه در محل فعلی. • نبود نیروی کار آموزش دیده (کارگر فنی و ماهر) در شهرستان.	تهدید • مشکل نقدینگی واحدهای در حال ساخت و ساز و مشکل سرمایه در گردش واحدهای به بهره برداری رسیده.	تورمهای ناشی از بحرانهای اقتصادی و سیاسی و عدم برنامه ریزی کارفرمایان و صاحبان مشاغل.	*تامین نقدینگی و سرمایه در گردش واحدهای در حال تولید و یا در حال ساخت با پیشرفت فیزیکی بالا.
ایجاد منطقه ویژه اقتصادی شوش	امکان استقرار انواع صنایع خصوصا صنایع وابسته به کشاورزی و صنایع جانبی کشاورزی	قوت : • امکان صادرات از طریق جاده و راه آهن به سایر نقاط کشور. • دسترسی آسانتر به وجود مواد اولیه از قبیل سوخت و انرژی.	فرصت : • امکان دسترسی آسان به بنادر • تامین بخشی از نیازهای کشور عراق		

منطقه ی چهار برنامه ریزی

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
		ضعف: • طولانی شدن روند اخذ مجوزهای زیست محیطی. • عدم شروع عملیات اجرایی.	تهدید: • عدم جاده دسترسی مناسب با کشور عراق. • عدم تامین اعتبار لازم جهت اجرای زیر ساختها.	*عدم تثبیت بازار مناسب در عراق *کمبود اعتبارات و تاخیر در احداث زیر ساختها - منجر به کاهش انگیزه بخش خصوصی میشود.	

قابلیتهای بخش کشاورزی شهرستان شوشتر

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
افزایش راندمان تولید (عملکرد در هکتار)		قوت: • وجود رودخانه دائم و منابع آب زیر زمینی و سطحی • وجود شبکه آبیاری و زهکشی • وجود شبکه آبیاری تحت فشار • آب و هوای مساعد • وجود خاک مناسب و مرغوب بدون محدودیت کشت • وجود نیروی انسانی سنتی با تجربه و ماهر در بخش کشاورزی	فرصت: • وجود میدان های تره بار دزفول و اهواز و نزدیکی به این مراکز • امکان حمل و نقل جاده ای و ریلی مناسب • نزدیکی به عراق و بازارچه های مرزی شلمچه • صنایع تبدیلی در شهرهای مجاور • امکان تعامل با استانهای همجوار چهارمحال ، لرستان و اصفهان در جهت رونق معاملات محصولات کشاورزی و دامی و صنایع دستی	• کاهش سرمایه گذاری در بخش کشاورزی بدلیل کاهش سودآوری و ریسک بالا در این بخش • ضعف بنیه اقتصادی کشاورزان خرده پا برای اجرای طرحها	✓ ایجاد الگوی کشت مناسب و ضمانت اجرایی برای انجام آن تا از هدر رفت محصولات کشاورزی جلوگیری کند ✓ مکلف نمودن بانکها در تامین سرمایه و تسهیل در تامین وثائق مورد نیاز ✓ اعطای تسهیلات کم بهره جهت ترغیب کشاورزان به استفاده از سیستم های نوین آبیاری و مکانیزاسیون کشاورزی ✓ بررسی کارشناسی و واقعی طرحها توسط کمیته فنی زیر مجموعه شورای کشاورزی توسط کارشناسان مجرب و به دور از ملاحظات غیر اقتصادی

منطقه ی چهار برنامه ریزی

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
		ضعف: • پائین بودن ضریب مکانیزاسیون • کاهش شدید منابع آبی و برداشت بی رویه از آبهای زیرزمینی • ضعف بنیه مالی اکثریت شاغلین بخش کشاورزی • بالابودن سن بهره برداران و پائین بودن سطح سواد آنها	تهدید: • خشکسالی های متوالی در سالهای اخیر • نوسانات بازار خرید و فروش محصولات • بلایای طبیعی مثل ریزگردها • عدم وجود قرنطینه مناسب محصولات کشاورزی و شیوع بیماریهای کشاورزی		
پرورش گیاهان داروئی	قوت: • وجود زمینهای کشاورزی مستعد تحت پوشش شبکه های آبیاری و زهکشی • آشنائی اهالی با گیاهان داروئی و مقبولیت فعالیتهای مرتبط با آن • وجود گیاهان داروئی به صورت خود رو در منطقه	فرصت: • امکان تهیه بذور و سایر مواد و ملزومات مورد نیاز از سایر نقاط کشور • امکان تعامل با سایر استانها و استفاده از تجربیات آنها در زمینه پرورش گیاهان داروئی	تهدید: • نگرانی مردم از پرداختن به فعالیتهای جدید	▪ ضعف بنیه اقتصادی کشاورزان خرده پا ▪ عدم همکاری بانکها برای سرمایه گذاری در بخش و تأمین نقدینگی لازم برای کشاورزان خصوصاً نپذیرفتن وثیقه های روستایی	✓ تشویق کشاورزان به روی آوردن به فعالیتهای جدید نظیر کاشت گیاهان داروئی و اعطای تسهیلات مناسب و انجام هماهنگی جهت تضمین خرید محصولات
	ضعف: • عدم آگاهی مردم از میزان سودآوری در پرورش گیاهان داروئی				

قابلیتهای بخش گردشگری شهرستان شوشتر

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
افزایش تعداد گردشگران تاریخی در منطقه		قوت : ✓ وجود مجموعه ای غنی از آثار تاریخی مشتمل بر آسیاب ، پل ، راه ، نیایشگاه ، بازار ، بقاع ، مسجد ، و ... بصورت متمرکز در قلب شهر ✓ وجود مجموعه ی بی نظیر بناهای آبی تاریخی که در سال ۱۳۸۸ ثبت جهانی شده است.	فرصت : • نزدیکی به دو آثار ثبت جهانی شده در چغازنبیل و شوش دانیال • وجود راه آهن • امکان گسترش تولیدات صنایع دستی		
		ضعف : • کمبود هتل و رستوران مناسب • ساخت و سازهای ناهمگون در اطراف آثار • گرمای شدید هوا	تهدید : • عبور خطوط گسل و زلزله خیز بودن محل آثار تاریخی • عدم استقبال و حمایت مسئولین در زمینه صنعت گردشگری و خریدتولیدات صنایع دستی	■ ساخت و سازهای غیر مجاز در اطراف آثار ■ تخلیه فاضلاب در مجاورت برخی آثار	✓ ایجاد معبر جایگزین ✓ ابلاغ ضوابط جامع حفاظت و صیانت از آثار به کلیه ادارات ذیربط و پیگیری اجرای آنها ✓ تکمیل طرح شبکه فاضلاب شهری با تخصیص اعتبارات مورد نیاز و متناسب با حجم عملیات

منطقه ی چهار برنامه ریزی

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
رواج گردشگری طبیعت در منطقه		قوت : ✓ ترکیب دو ویژگی کوهستان و دشت و عبور رودخانه کارون از میان شهر ✓ وجود باغات دارای پتانسیل بالا برای گردشگری ✓ وجود منطقه مهم تنگ عقیلی مشتمل بر کوه و دره و رودخانه و آثار تاریخی	فرصت : • نزدیکی به دو آثار ثبت جهانی شده در چغازنبیل و شوش دانیال • وجود راه آهن • امکان گسترش تولیدات صنایع دستی		
		ضعف : • کمبود هتل و رستوران مناسب • گرمای شدید هوا	تهدید : • عدم استقبال و حمایت مسئولین در زمینه صنعت گردشگری	■ عدم اطلاع مردم از نحوه جذب گردشگران طبیعت ■ عدم وجود زیرساختهای لازم	➤ آموزش و ترویج فرهنگ گردشگری طبیعت و برنامه ریزی از سوی مسئولین این بخش

قابلیتهای بخش صنعت شهرستان شوشتر

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
ایجاد صنایع تبدیلی و بسته بندی		قوت : • امکان اجرای زیرساختهای مورد نیاز با سرمایه گذاری محدود • وجود انواع محصولات کشاورزی در منطقه و قیمت ارزان آنها در فصل برداشت محصول • سابقه طولانی آشنائی مردم با فرآورده های حاصل از فرآوری محصولات	فرصت : • وجود محصولات مختلف کشاورزی در شهرهای مجاور • نزدیکی به عراق و بازارچه های مرزی شلمچه • نزدیکی به مرزهای زمینی و مناطق آزاد استان • نزدیکی به مرکز استان	▪ ضعف بنیه اقتصادی کشاورزان و دامداران خرده پا برای اجرای طرحها ▪ عدم همکاری بانکها برای سرمایه گذاری در بخش و تأمین نقدینگی لازم برای تولیدکنندگان خصوصاً پذیرفتن وثیقه های روستایی	✓ ایجاد صنایع تبدیلی و بسته بندی از طریق اعطای تسهیلات کم بهره و مکلف نمودن بانکها به تسهیل در تأمین وثائق مورد نیاز
		ضعف :	تهدید : • نبود زیرساختهای لازم صادرات در پایانه های مرزی • واردات بی رویه		

قابلیتهای بخش فرهنگ و هنر شهرستان شوشتر

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
ایجاد شهرک سینمایی		قوت : - وجود کوهستان ، دشت ، رودخانه ، آبشارها و آثار تاریخی بستر مناسبی را برای تهیه انواع فیلمها فراهم نموده است - وجود نیروهای علاقمند و مستعد و انجام فعالیتهای محدود نمایشی در شهرستان - آمادگی مردم برای حضور بازیگران و کارگردانان مطرح کشور در منطقه با توجه به تهیه ۲۶ فیلم و سریال در شهرستان از قبل از انقلاب تا کنون	فرصت : - تعداد اندک شهرکهای سینمایی در کشور خصوصا در موضوع دفاع مقدس - امکان استفاده از شهرک مذکور توسط فیلمسازان شهرستانهای استان و سایر استانهای کشور	ایجاد شهرک سینمایی در شهرستان جذب عوامل تولید فیلم و سریال	➤ اخذ مجوزات و پیگیری تامین و تخصیص اعتبار مورد نیاز جهت اجرای شهرک در مدت زمان منطقی
		ضعف : - عدم وجود موسسات و آموزشگاههای مرتبط با رشته های نمایشی و تصویری - عدم وجود نیروی متخصص در بخش فیلم و نمایش در شهرستان بصورت ثابت	تهدید :		

قابلیتهای بخش کشاورزی شهرستان گتوند

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
افزایش راندمان تولید (عملکرد در هکتار)		قوت: - وجود رودخانه دائم و منابع آب زیر زمینی - وجود شبکه آبیاری و زهکشی - وجود سد انحرافی گتوند - وجود سد آبخیزداری هروک - وجود نیروی انسانی سنتی با تجربه و ماهر بخش کشاورزی	فرصت: - وجود میدان های تره بار دزفول و اهواز و نزدیکی به این مراکز - نزدیکی به عراق و بازارچه های مرزی شلمچه	شور شدن آب مورد استفاده کشاورزان	لزوم پیگیری جدی مدیران ارشد استان از مدیریت کشور جهت رفع معضل شور شدن آب کارون به سبب عوارض منفی گسترده و جبران ناپذیر بر بخش کشاورزی گتوند و شهرستانهای پائین دست
		ضعف: - پائین بودن ضریب مکانیزاسیون - خرد بودن اراضی کشاورزی - فرسودگی شبکه آبیاری و زهکشی - ضعف بنیه مالی اکثریت شاغلین بخش کشاورزی - شور شدن خاک و فرسایش اراضی - بدلیل آبیاری بی رویه اراضی کشاورزی	تهدید: - شور شدن آب بدلیل مشکلات پیش آمده در سد گتوند علیا - نوسانات بازار خرید و فروش محصولات		
توسعه باغات انار،		قوت: وجود رودخانه دائم و منابع آب	فرصت: صنایع تبدیلی در شهرهای مجاور		✓ بهینه سازی عملکرد باغات از طریق افزایش سطح زیر کشت

منطقه ی چهار برنامه ریزی

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
انجیر ، انگور و مرکبات		- زیر زمینی - وجود شبکه آبیاری و زهکشی - وجود خاک مناسب و مرغوب - توپو گرافی مناسب اراضی منطقه	- نزدیکی به عراق و بازارچه های مرزی - جاذبه و شلمچه - امکان تعامل با استانهای همجوار چهارمحال ، - لرستان و اصفهان در جهت رونق معاملات - محصولات کشاورزی		مفید و اتخاذ تدابیر حفاظتی مانند دیوار و ارزش دار نمودن واحدهای باغی از طریق تفکیک سند باغات
		ضعف: - پائین بودن ضریب مکانیزاسیون - خرد بودن اراضی کشاورزی - ضعف بنیه مالی اکثریت شاغلین - بخش کشاورزی	تهدید: - شور شدن آب بدلیل مشکلات پیش آمده - در سد گتوند علیا - عدم وجود قرنطینه مناسب محصولات - کشاورزی شیوع بیماریهای کشاورزی - نوسانات بازار خرید و فروش محصولات	■ شور شدن ■ آب مورد استفاده ■ کشاورزان ■ عدم توسعه ■ باغات	➤ لزوم پیگیری جدی مدیران ارشد استان از مدیریت کشور جهت رفع معضل شور شدن آب کارون به سبب عوارض منفی گسترده و جبران ناپذیر بر بخش کشاورزی گتوند و شهرستانهای پائین دست ➤ آموزش بهره برداران در راستای توسعه محصولات باغی مانند توتستان.

قابلیتهای بخش گردشگری شهرستان گتوند

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
رواج گردشگری طبیعی در منطقه		قوت : • ترکیب دو ویژگی کوهستان و دشت و عبور رودخانه کارون از کنار شهر • وجود دو منطقه کوهستانی و سرسبز پل برزین و کیارس دارای پتانسیل بسیار بالا برای گردشگری • وجود کوه ، دشت و باغات و چشم اندازهای غنی در منطقه تنگ عقیلی و پوشش گیاهی متنوع و حیوانات و پرندگان خاص در این منطقه	فرصت : • نزدیکی به آثار ثبت جهانی شده در شوشتر ، چغازنبیل و شوش • امکان گسترش تولیدات صنایع دستی شرایط مناسب جهت جذب گردشگر خارجی و داخلی		
		ضعف : • نبود تاسیسات شهری مناسب جهت اسکان و رفاه گردشگر • گرمای شدید هوا	تهدید : *عدم استقبال و حمایت مسئولین در زمینه صنعت گردشگری	▪ عدم اطلاع مردم از نحوه جذب گردشگران طبیعت ▪ نبود زیرساختهای لازم	آموزش و ترویج فرهنگ گردشگری طبیعت و برنامه ریزی از سوی مسئولین این بخش

قابلیتهای بخش صنعت شهرستان گتوند

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
ایجاد صنایع تبدیلی و بسته بندی		قوت : • امکان اجرای زیرساختهای مورد نیاز با سرمایه گذاری محدود • وجود انواع محصولات کشاورزی در منطقه و قیمت ارزان آنها در فصل برداشت محصول • کاهش هدر رفت محصولات کشاورزی و عدم آلودگی محیط زیست	فرصت : • وجود محصولات مختلف کشاورزی در شهرهای مجاور • نزدیکی به عراق و بازارچه های مرزی شلمچه و چذابه • نزدیکی به مرکز استان	▪ ضعف بنیه اقتصادی کشاورزان و دامداران خرده پا برای اجرای طرحها ▪ عدم همکاری بانکها برای سرمایه گذاری در بخش و تأمین نقدینگی لازم برای تولیدکنندگان خصوصاً نپذیرفتن وثیقه های روستایی	✓ ایجاد صنایع تبدیلی و بسته بندی از طریق اعطای تسهیلات کم بهره و مکلف نمودن بانکها به تسهیل در تامین وثائق مورد نیاز
		ضعف :	تهدید : • نبود زیرساختهای لازم صادرات در پایانه های مرزی • واردات بی رویه از کشورهای مجاور		

منطقه ۵ برنامه ریزی

شهرستان های بهبهان، آغاجاری و

امیدیه

۱- معرفی منطقه

منطقه ۵ برنامه‌ریزی، شامل شهرستان‌های آغاچاری، امیدیه و بهبهان می باشد. این منطقه با وسعت ۵۳۲۹ کیلومتر مربع معادل ۸.۳ درصد وسعت استان را در برمی‌گیرد که از شمال به شهرستان رامهرمز، از غرب به شهرستان‌های رامشیر و ماهشهر، از جنوب به شهرستان‌های اندیجان و استان بوشهر و از شرق به استان کهگیلویه و بویراحمد متصل است. از نظر منابع آب سطحی، سه رودخانه مارون، خیرآباد و زهره در این منطقه جریان دارند.

• موقعیت جغرافیایی و تقسیمات سیاسی

شهرستان آغاچاری با وسعت حدود ۲۹۷ کیلومتر مربع معادل نیم (۵/۰) درصد مساحت استان ۵/۶ درصد مساحت منطقه را به خود اختصاص داده است. این شهرستان دارای یک مرکز شهری، ۲ بخش، ۳ دهستان و ۹ آبادی دارای سکنه است که ۴۴ درصد آنها (۴ آبادی) زیر ۲۰ خانوار هستند. شهرستان آغاچاری در مناطق ناهموار و در بین شهرستان‌های امیدیه و بهبهان واقع شده است و به علت دمای بالا و بارش کم، در مجموع هوای گرم و بیابانی و دارای اقلیم خشک و یکی از گرمترین مناطق کشور می باشد. رودخانه مارون از وسط شهرستان در امتداد جنوب شرقی-شمال غربی وارد شهرستان امیدیه می گردد.

شهرستان امیدیه با وسعت حدود ۲۱۴۸ کیلومتر مربع معادل ۳/۳۵ درصد مساحت استان ۴۰/۳ درصد مساحت منطقه را به خود اختصاص داده است. این شهرستان از شمال به شهرستان رامهرمز، از غرب به شهرستان‌های رامشیر و ماهشهر، از جنوب به شهرستان‌های اندیجان، از جنوب شرق به شهرستان بهبهان و از شرق به شهرستان آغاچاری محدود شده است. این شهرستان دارای ۲ مرکز شهری (امیدیه و جایزان)، ۲ بخش، ۳ دهستان و ۶۲ آبادی دارای سکنه است که ۳۲ درصد آنها (۲۰ آبادی) زیر ۲۰ خانوار هستند. رودخانه مارون از سمت شمال شرق وارد شهرستان امیدیه و از آنجا وارد شهرستان رامهرمز می گردد و در مقابل رودخانه زهره از جنوب شهرستان امیدیه گذر کرده و به شمال شهرستان اندیجان وارد می گردد. شهرستان امیدیه دارای اقلیم خشک و گرم بیابانی می باشد. میانگین بارش سالانه در این شهرستان ۲۶۶ میلی‌متر و متوسط دمای آن از ۴ الی ۵۲ درجه سانتی گراد در تغییر است.

شهرستان بهبهان با وسعت حدود ۲۸۸۴ کیلومتر مربع معادل ۴/۵ درصد مساحت استان ۵۴/۱ درصد مساحت منطقه را به خود اختصاص داده است. این شهرستان از شمال و شرق به استان کهگیلویه و بویراحمد، از غرب به شهرستان‌های آغاچاری و امیدیه، از جنوب غرب به شهرستان اندیجان و از

منطقه پنج برنامه ریزی

جنوب به استان بوشهر محدود شده است. این شهرستان دارای ۴ مرکز شهری (بهبهان، سردشت، منصوریه و تشان)، ۳ بخش، ۶ دهستان و ۲۱۰ آبادی دارای سکنه است که ۴۹ درصد آنها (۱۰۲ آبادی) زیر ۲۰ خانوار هستند. هر سه رودخانه منطقه در شهرستان بهبهان جریان دارند. رودخانه خیرآباد در شرق بهبهان به رودخانه زهره در جنوب آن می ریزد و رودخانه مارون از شمال گذر کرده و به شهرستان آغاجاری وارد می گردد. شهرستان بهبهان دارای اقلیم گرم و خشک می باشد. میانگین بارش سالانه در این شهرستان ۳۴۱ میلی متر و متوسط دمای آن از ۳ درجه سانتیگراد الی ۵۰ درجه سانتی گراد در تغییر است. از نظر تاریخی پیشینه شهرستان اعتقاد بر این است که در روزگار ساسانیان شهری بنام ارجان در نزدیکی بهبهان فعلی بنا گردید و پس از ویرانی، ساکنان آن به بهبهان نقل مکان کردند.

• جمعیت منطقه

بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ جمعیت استان ۴,۵۳۱,۷۲۰ نفر بوده که این منطقه با جمعیت ۲۷۰ هزار نفری ۶ درصد جمعیت استان را به خود اختصاص داده است. در همین ارتباط جمعیت شهرستان آغاجاری ۱۸۰۶۹ نفر بوده که ۶/۷ درصد جمعیت منطقه و ۰/۴ درصد جمعیت استان را شامل شده که ۷۰ درصد آن ساکن نقاط شهری و ۳۰ درصد نیز ساکن نقاط روستایی هستند.

جمعیت شهرستان امیدیه ۸۵ هزار نفر می باشد که ۳۱/۵ درصد جمعیت منطقه و ۱/۹ درصد جمعیت استان را شامل می شود. از این جمعیت ۷۴ درصد ساکن نقاط شهری و ۲۶ درصد نیز ساکن نقاط روستایی بوده اند.

جمعیت شهرستان بهبهان نیز ۱۶۷ هزار نفر می باشد که ۶۱/۸ درصد جمعیت منطقه و ۳/۷ درصد جمعیت استان را شامل می شود. از این جمعیت ۷۴ درصد ساکن نقاط شهری و ۲۶ درصد نیز ساکن نقاط روستایی بوده اند.

• کانون های شهری

این منطقه از نظر شاخص کلی توانمندی، طبق مطالعات آمایش استان، قوی تشخیص داده شده است. توانمندی شهرستان بهبهان ناشی از گذر رودخانه مارون، اراضی زیر کشت آبی، و برخورداری از ظرفیت بسیار بالای دامپروری می باشد. شهرستان بهبهان از نظر تخصص خدماتی - کشاورزی محسوب می شود و نقش خدماتی آن مرتبط با عملکرد این شهرستان به عنوان مهمترین بازار محصولات کشاورزی و تجارت آن با استان های بوشهر و فارس و از سوی دیگر با مناطق درونی استان و به خصوص شهرستان اهواز می باشد. توانمندی شهرستان های امیدیه و آغاجاری در مقابل، از

منطقه پنج برنامه ریزی

تخصص صنعتی - خدماتی حاصل می شود. در برنامه آمایش، شهر بهبهان از نظر آموزش عالی از سطح ۴ به سطح ۳، ارتقا می یابد. از نظر خدمات ارجاع به پزشک در سطح دوم پس از اهواز قرار دارد.

جدول شماره ۵: شکل بندی الگوی استقرار و نظام سلسله مراتبی مراکز سکونت گاهی منطقه ۵

منطقه	نام شهرستان	نام مرکز منظومه (شهر)	نام مرکز مجموعه (دهستان)
منطقه ۵ بهبهان	بهبهان	بهبهان	بهبهان
			تشان (مشهد)
			دودانگه بزرگ
		زیدون (سردشت)	سردشت
			درونک
	امیدیه	امیدیه	امیدیه
			حبابه علیا
			جایزان
	آغاجاری	آغاجاری	آغاجاری

بهبهان بزرگترین شهر این منطقه است و ارتباط زیادی با مرکز استان و استان های فارس و بوشهر دارد و به عنوان بازار مرکزی در این منطقه عمل می نماید. طبق مطالعات آمایش در الگوی سلسله مراتبی سکونت گاهی شهر بهبهان به عنوان مرکز ناحیه به مرکز استان متصل می شود و داخل این منطقه شهرهای امیدیه و آغاجاری به عنوان مرکز شهرستان و مرکز منظومه به آن متصل هستند.

• ملاحظات زیست محیطی منطقه و محدودیتهای استقرار و توسعه فعالیت های اقتصادی

از دیدگاه مطالعات آمایش به طور مشخص برای شهرستان بهبهان، صنایع زیر پیشنهاد می شود:

صنایع تبدیلی کشاورزی و غذایی، لبنیات، صنایع معدنی و ساختمانی، قطعات کارخانه ای و نیروگاهی، ماشین آلات کشاورزی، صنایع برق، ساخت وسایل برقی منزل، صنایع بازیافت و صنایع عمومی کارگاهی.

همچنین از دیدگاه مطالعات آمایش به طور مشخص برای شهرستان های امیدیه و آغاجاری به علت نفت خیز بودن این دو شهرستان و اجبار در تولید، علاوه بر صنایع ذکر شده در فوق، صنایع بالادستی و

منطقه پنج برنامه‌ریزی

پائین دستی نفت و گاز پیشنهاد می‌شود. این پیشنهاد به صورت طبیعی تنها با رعایت مسائل محیط زیست برای پیشگیری از آلودگی رود مارون همراه خواهد بود. اما به خصوص برای شهرستان بهبهان با توجه به منابع حیاتی کشاورزی آن برای این شهرستان، ایجاد هرگونه صنایع آلاینده بالا دستی و پایین دستی شیمیایی و پتروشیمی و صنایع پایین دستی نفت و گاز در این منطقه مورد تأیید این مطالعات نمی باشد.

۲- اقتصاد منطقه

• ساختار اقتصادی منطقه

همانطور که در سرفصل کانون های شهری اشاره شد، شهرستان بهبهان از نظر تخصص خدماتی - کشاورزی محسوب می‌شود و در مقابل شهرستان های امیدیه و آغا جاری ، از نظر ساختار اقتصادی دارای تخصص صنعتی - خدماتی هستند. بر اساس سرشماری ۹۰ جمعا ۶۵ هزار نفر در این منطقه شاغل هستند که ۶/۸ درصد از شاغلین استان را به خود اختصاص می دهد. سهم شاغلین بخش صنعت منطقه ۲۲ درصد است که ۴/۸ درصد از متوسط استان بالاتر است اما بخش خدمات با اینکه ۱۱/۲ درصد از متوسط استان کمتر بوده ولی بیش از نصف جمعیت شاغل منطقه (۵۱.۶ درصد) را به خود اختصاص داده که مویده تخصصی بودن منطقه در دو بخش خدمات و صنعت می باشد. همچنین سهم بخش کشاورزی از شاغلین منطقه ۱۴/۵ درصد که ۴/۷ درصد پایین تر از سهم شاغلین بخش کشاورزی استان است.

اطلاعات اقتصادی مربوط به شهرستان آغا جاری با توجه به اینکه در سال ۱۳۹۰ هنوز شهرستان نشده بود در سرجمع اطلاعات دو شهرستان امیدیه و بهبهان دیده شده است. سهم بخش صنعت از شاغلین شهرستان امیدیه ۳۵.۸ درصد می باشد که ۱۸ درصد از متوسط استان بالاتر است. سهم بخش خدمات از شاغلین شهرستان یاد شده ۴۷/۴ درصد بوده که ۵.۴ درصد از مقدار این شاخص در استان (۵۲.۸ درصد) و ۴/۲ درصد از مقدار آن در منطقه (۵۱/۶ درصد) پایین تر است.

همچنین سهم بخش صنعت از شاغلین شهرستان بهبهان ۱۵/۹ درصد بوده است که به ترتیب ۱/۹ و ۶/۱ درصد از سهم بخش صنعت در شاغلین استان و منطقه کمتر می باشد. سهم بخش خدمات از شاغلین شهرستان مذکور ۵۳/۴ درصد است که این مقدار ۰.۶ درصد از متوسط استان و ۱/۸ درصد از سهم شاغلین بخش خدمات منطقه بالاتر است.

• اشتغال و بیکاری

منطقه با نرخ بیکاری (جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر) ۱۹/۷ درصد بین مناطق استان، در رتبه ۹ قرار داشته است. تعداد شاغلان ۱۰ ساله و بیشتر شهرستان امیدیه در سال ۹۰، حدود ۱۹۸۸۹ نفر بوده که ۳۰/۵ درصد شاغلین منطقه و ۲/۱ درصد شاغلین استان را تشکیل می دهد. شهرستان یاد شده با نرخ بیکاری (جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر) ۲۴.۱۳ درصد بین شهرستانهای استان، در رتبه ۱۵ قرار داشته است. تعداد شاغلان ۱۰ ساله و بیشتر شهرستان بهبهان در سال ۹۰، حدود ۴۵۲۹۰ نفر بوده که ۶۹/۵ درصد شاغلین منطقه و ۴/۷ درصد شاغلین استان را تشکیل می دهد. شهرستان مذکور با نرخ بیکاری (جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر) ۱۷.۶۴ درصد بین شهرستانهای استان، در رتبه ۲۲ قرار داشته است.

جدول شماره ۲: وضعیت اشتغال در منطقه

شرح	جمعیت	سهم از جمعیت	نرخ مشارکت اقتصادی	جمع کل شاغلین	سهم شاغلین بخش صنعت	سهم شاغلین بخش کشاورزی	سهم شاغلین بخش خدمات	نرخ بیکاری
استان	۴۵۳۱۷۲۰	۶۰	۳۴.۶۰	۹۵۴۴۰۸	۱۷.۲	۱۹.۲	۵۳.۴	۲۵.۷
منطقه	۲۷۰۱۲۳	۵.۹۶	۳۵.۸	۶۵۱۷۹	۲۲	۱۴.۵	۵۱.۶	۱۹.۷
آغاجاری	۱۸۰۶۹	۶.۷	در سرجمع اطلاعات دو شهرستان امیدیه و بهبهان دیده شده است.					
امیدیه	۸۵۰۰۷	۳۱.۵	۳۵.۲	۱۹۸۸۹	۳۵.۸	۷.۷	۴۷.۴	۲۴.۱۳
بهبهان	۱۶۷۰۴۷	۶۱.۸	۳۶.۱	۴۵۲۹۰	۱۵.۹	۱۷.۴	۵۳.۴	۱۷.۶۴

۳- ویژگیهای بارز منطقه

• طبیعی و جغرافیائی

استان خوزستان از نظر دمایی دارای اقلیمی بیابانی و گرم با دامنه حرارتی نسبتاً زیاد و زمستان ملایم و نامعتدل است و از نظر بارندگی بطور کلی خشک تا نیمه خشک می باشد. که این خشکی به طرف

منطقه پنج برنامه ریزی

جنوب غرب استان افزایش می یابد. ولی در ارتفاعات شمال و شرق استان متوسط بارندگی سالانه افزایش می یابد و به همین دلیل اقلیم مرطوب می شود. مهمترین ارتفاعات این منطقه در بهبهان کوه های بند گلال ۲۸۰۰ متر، اشکفت دراز ۲۳۳۱ متر، خاییز ۱۶۳۷ متر، جولکی ۱۲۳۲ متر، پشکر ۱۱۱۳ متر، پرباویز ۱۰۵۰ متر است.

منطقه شکار ممنوع بدیل

منطقه شکار ممنوع کوه بدیل در موقعیت جغرافیایی $30^{\circ}45'N$ $50^{\circ}17'E$ در استان کهگیلویه و بویراحمد و خوزستان واقع است. رشته کوه بدیل که از ارتفاعات مشرف به سد مارون و روستای پشگر شروع و تا ارتفاعات پیرآباد تشان و در نهایت به حیات آباد خلیفه و مجیدی ختم می شود به عنوان منطقه شکار ممنوع بدیل شناخته می شود. منطقه مذکور از نظر پوشش گیاهی و جانوری متنوع و با اهمیت بوده و دارای گونه های جانوری همچون کل، بز، کفتار، انواع گربه ها، تشی، روباه، خفاش، خرگوش و پلنگ بوده که هر کدام به سهم خود در زنجیره غذایی طبیعت بسیار مؤثر هستند و نقش کنترل کننده بیولوژیک دارند. منطقه مذکور همچنین از نظر پوشش گیاهی دارای درخت یا درختچه های خنجوک، بادام، انجیر کوهی، بنه، رملیک، کنار و گیاهان بوته و علفی است که در موسم فصل بهار طراوت و زیبایی خاصی را به لحاظ ایجاد مناظر زیبا به این منطقه می بخشد.

سد خیرآباد بهبهان: این سد در ۳۲ کیلومتری جنوب بهبهان بر روی رودخانه خیرآباد احداث شده است. هدف از احداث این سد تأمین آب کشاورزی، شرب و تولید برق بوده است. آب قابل تنظیم سالانه آن ۲۸۹.۵ میلیون مترمکعب و ظرفیت اسمی نیروگاه آن ۲.۵ مگاوات است. حوضه اصلی آن دریای عمان و خلیج فارس و حوضه فرعی آن جراحی زهره میباشد. این سد از نوع خاکی با هسته رسی است. طول تاج آن ۷۲۰ متر، ارتفاع آن از پی ۲۵.۶ متر ارتفاع آن از بستر ۵۸ متر است. حجم بدنه سد ۵۰.۴ مترمکعب، حجم مخزن در نرمال ۷۶.۱۷۷ و حجم مفید سد ۷۰.۱۰۴ میلیون مترمکعب میباشد.

• زیر ساخت ها

✓ حمل و نقل و محورهای مواصلاتی

از نظر شبکه های حمل و نقل، شهر امیدیه در این منطقه از فرودگاه داخلی بهره مند است و احداث فرودگاه بهبهان نیز در برنامه توسعه فرودگاه های کشور قرار دارد. منطقه دارای ۲۹/۱۳ کیلومتر بزرگراه (سهم ۳ درصدی از استان)، ۲۶۹ کیلومتر راه اصلی (سهم ۱۶ درصدی از استان) و ۱۷۶ کیلومتر راه فرعی (سهم ۸ درصدی از استان) می باشد.

جدول شماره ۳: وضعیت زیر ساخت های حمل و نقل منطقه

نوع راهپا (کیلومتر)	استان	منطقه	آغاز جاری	امیدیه	بهیمن
طول آزاد راهپا	۱۳۵	۰	آمار این	۰	۰
طول بزرگراه ها	۹۴۷/۰۶	۲۹/۱۳	شهرستان در	۰	۲۹/۱۳
طول راهپای اصلی اسفالتی	۱۶۴۷/۰۷	۲۶۹/۱۵	شهرستانهای	۱۴۲۰/۰۷	۱۲۷/۰۸
طول راهپای فرعی	۲۱۹۶/۹	۱۷۵/۷۱	امیدیه و بهیمن	۷۰/۵۶	۱۰۵/۱۵
طول راهپای روستایی	۸۴۶۶/۷۶	۶۴۴/۸	آمده است	۱۱۰/۹۰	۵۳۳/۹۰
تعداد ایستگاه راه آهن	۶	۰	۰	۰	۰
تعداد فرودگاه	۴	*	۰	*	۰
تعداد بندر	۴	۰	۰	۰	۰

*امیدیه دارای یک فرودگاه داخلی که هفته ای یک پرواز شرکت نفت به تهران می باشد.

• بخش های اقتصادی

✓ صنعت

شرکت بهره برداری نفت و گاز آغاجاری

این شرکت یکی از پنج شرکت تولید کننده نفت خام و گاز طبیعی، تابع شرکت ملی مناطق نفتخیز جنوب است که در زمینه استخراج، فرآوری و انتقال نفت و گاز فعالیت می کند. این شرکت در مجموع در مجموع دارای ۴۵ واحد عملیاتی شامل ۱۲ واحد بهره برداری، ۸ کارخانه گاز و گاز مایع، ۱۸ ایستگاه تقویت فشار و تزریق گاز، ۴ واحد نمک زدایی و ... می باشد.

شرکت یاد شده از ۸ میدان نفتی جهت تأمین خوراک پالایشگاه های داخلی و صادرات، با تولید میانگین ۷۸۳ هزار بشکه در روز نفت سبک و سنگین، بیش از ۳۰ هزار بشکه مایعات گازی در روز، در اختیار داشتن ۷۰۰۰ کیلومتر خطوط لوله، بزرگترین ایستگاه تزریق گاز خاورمیانه و ۲ پالایشگاه گاز از شرکت های مطرح در این زمینه می باشد.

کارخانه سیمان بهیمن

شرکت سیمان بهیمن یکی از شرکت های تابعه شرکت سهامی عام سیمان فارس و خوزستان می باشد. این شرکت در استان خوزستان و در ۸ کیلومتری شمال شرق شهرستان بهیمن واقع شده است. عملیات ساختمانی آن در سال ۱۳۵۱ شروع و در سال ۱۳۵۷ به بهره برداری رسیده است. بازار

منطقه پنج برنامه‌ریزی

مصرف سیمان بهبهان در استان های کهگیلویه و بویراحمد، بوشهر، فارس و خوزستان است و بازار صادرات آن کشور عراق میباشد .

این شرکت ظرفیت تولید ۲۳۰۰ تن در روز را دارد و محصول آن سیمان تیپ ۲ و ۵ است . اشتغال مستقیم این کارخانه ۳۰۱ نفر نیروی کارشناس، تکنسین و کارگر ماهر است.

مواد اولیه مورد استفاده در این کارخانه شامل آلومینوم های آهکی و نهشته های دانه ریز رسی است که در نزدیکی کارخانه وجود دارد . این نهشته ها در واقع نهشته های آبرفتی جوان هستند که توسط رودخانه مارون نهشته شده اند.

✓ معادن

پتانسیل ها: منظور از پتانسیل مواد معدنی در استان وجود شواهد و آثار معدنی در واحدهای سنگی استان صرف نظر از اقتصادی بودن آن می باشد که برای تبدیل شدن آن به معدن بایستی اطلاعات اکتشافی آن کامل گردد . مهمترین پتانسیلهای معدنی موجود در منطقه عبارت اند از:

بیتومین: بیتومین و قیر طبیعی در نقاطی از استان از جمله بهبهان، رامهرمز و مسجدسلیمان در سازند گچساران دیده میشود . معادن فعال این ماده معدنی در منطقه تشان در شهرستان بهبهان جای دارد بیتومین به شکل جامد و رگهای در درون لایه های سنگی قرار دارد، اما قیر طبیعی اغلب به شکل چشمه هایی دیده میشود که در آن ها مواد نفتی به آرامی به سطح زمین میرسند .

مواد اولیه سیمان: استان خوزستان دارای ذخایر قابل ملاحظه ای از ذخایر مواد اولیه سیمان از جمله آلومینوم های آهکی، مارن و سنگ آهک با ترکیب مناسب است و هم اکنون کارخانه های سیمان بهبهان، خوزستان و کارون به ترتیب در شهرستانهای بهبهان، هفتکل و مسجدسلیمان فعال هستند و استان یکی از تولید کنندگان بزرگ سیمان در کشور میباشد

معدن سنگ آهک منصوریه بهبهان: این معدن در حدود ۸ کیلومتری شمال خاور شهرستان بهبهان و در مجاورت کارخانه سیمان بهبهان واقع شده است . رود مارون از کنار ضلع شمالی معدن عبور می نماید . رسوبات آهکی معدن به صورت یک مخروط افکنه وسیع است که رأس آن در محل کارخانه قرار دارد و قاعده آن در مسیر رودخانه مارون کشیده شده است . ارتفاعات مجاور معدن که از آهکهای آسماری هستند، دارای سیستم آنتی کلیناریوم بوده و امتداد عمومی آن ها شمال باختر جنوب خاور است . سنگ آهکهای یاد شده الیگومیوسن عنوان شده و مخلوط سنگ آهک را می توان جزء آبرفت های عهد حاضر به حساب آورد . به دلیل فقدان سیمان کافی در این سنگها، استخراج در این معدن احتیاج به مصرف مواد ناریه ندارد . ماده معدنی ابتدا در کارگاه های مختلف توسط بلدوزر جمع آوری و دپو میشود و سپس به وسیله لودر در کامیونهای سنگین (دامپ تراک) بارگیری و در

منطقه پنج برنامه ریزی

محل سیلوی کارخانه تخلیه میشود. میزان استخراج سالیانه این معدن بین ۵۰۰ الی ۶۰۰ هزار تن است.

این معدن از بدو فعالیت کارخانه سیمان بهبهان (سال ۱۳۵۷) مورد استفاده و بهره برداری کارخانه قرار گرفته و شصت درصد از ترکیب سیمان کارخانه را ماده معدنی فوق الذکر شامل میگردد. ظرفیت اسمی کارخانه یاد شده روزانه تولید ۲۷۰۰ تن کلینگر میباشد.

✓ شهرکها و نواحی صنعتی

این منطقه مجموعاً دارای ۳ شهرک و ۲ ناحیه صنعتی مصوب می باشد که ۲ شهرک صنعتی آن فعال می باشند. شهرستان های امیدیه و بهبهان هر کدام دارای یک شهرک صنعتی فعال می باشند ولی شهرستان آغاجاری فاقد شهرک صنعتی فعال است. پیشرفت فیزیکی (برخوررداری از زیر ساخت های آب ، برق ، ...) شهرکهای صنعتی شهرستان های امیدیه و بهبهان به ترتیب ۸۴ و ۷۱ درصد می باشد که به ترتیب ۱۶ و ۳ درصد بالاتر از متوسط پیشرفت فیزیکی شهرکهای صنعتی استان قرار دارد ولی شهرستان آغاجاری با ۲۹ درصد پیشرفت، ۳۹ درصد از متوسط پیشرفت فیزیکی شهرکهای صنعتی استان پایین تر می باشد.

جدول شماره ۴: وضعیت شهرکها و نواحی صنعتی منطقه ۵

نواحی			شهرک			شرح
بهبهان	امیدیه	آغاجاری	بهبهان	امیدیه	آغاجاری	
۱	۱	۰	۱	۱	۱	تعداد شهرک / ناحیه صنعتی مصوب
۱	۱	-	۱	۱	۰	تعداد شهرک صنعتی فعال
۳۵/۱۸	۶	-	۱۲۵	۵۰	۴۰	مساحت (هکتار)
۲۴	۰	-	۷۱	۸۴	۲۹	متوسط پیشرفت فیزیکی (درصد)
۱	۰	-	۴۳	۱۱	۰	تعداد واحدهای به بهره برداری رسیده
۰	۰	-	۲۴	۷	۰	تعداد واحدهای فعال
۰	۱۳	-	۳۸	۶۸	۳	تعداد واحدهای در حال ساخت
۰/۲۳	۲۰	-	۳۴	۴۷	۲	درصد زمین های واگذار شده به درصد

منطقه پنج برنامه‌ریزی

در شهرستان آغاچاری ۲ درصد، شهرستان امیدیه ۴۷ درصد و در شهرستان بهبهان ۳۴ درصد از زمین های قابل واگذاری شهرکهای صنعتی این سه شهرستان واگذار شده است که بیانگر ظرفیت قابل بهره برداری برای سرمایه گذاری است.

در شهرستان امیدیه از واحدهای به بهره برداری رسیده ۴۵ درصد به فعالیت شیمیائی، ۹ درصد به صنایع فلزی و ۴۵ درصد به صنایع کانی غیر فلزی اختصاص دارند. در شهرستان بهبهان، ۵۸ درصد واحدهای به بهره برداری رسیده در صنایع غذایی، ۱۶ درصد در صنایع شیمیائی، ۱۲ درصد در صنایع کانی غیر فلزی، ۷ درصد در صنایع فلزی، ۲ درصد در صنایع نساجی، ۲ درصد در صنایع سلولزی و ۲ درصد در صنایع برق و الکترونیک مشغول به فعالیت هستند.

• کشاورزی و شبکه آبرسانی

کل اراضی زیر کشت این منطقه نزدیک به ۱۲۹ هزار هکتار است که حدود ۵/۸ درصد از مساحت اراضی زیر کشت آبی و دیم فعلی استان را تشکیل می‌دهد. از این مقدار حدود ۶۲ درصد در شهرستان بهبهان و ۳۸ درصد در شهرستان امیدیه (شامل آغاچاری) قرار دارد. در شهرستان بهبهان ۶۶ درصد و در شهرستان امیدیه (شامل آغاچاری) حدود ۵۷ درصد از اراضی کشاورزی، زیر کشت آبی هستند و این نسبت برای کل منطقه نزدیک به ۶۳ درصد است.

حدود ۴۹ هزار هکتار از اراضی این منطقه از نظر خاک قابلیت توسعه به کشت آبی دارد که حدود ۱۰ هزار هکتار از آن از طریق تبدیل اراضی دیم به اراضی آبی میسر می‌شود. در این صورت سطح زیر کشت دیم استان حدود ۱۰ هزار هکتار کاهش می‌یابد و در مجموع وسعت زمین‌های قابل کشاورزی منطقه از نزدیک به ۱۲۹ هزار هکتار به ۱۶۷ هزار هکتار می‌رسد. در صورت استفاده از کل این قابلیت، سهم اراضی دارای قابلیت کشت آبی از نزدیک ۶۳ درصد به حدود ۷۷ درصد افزایش می‌یابد. کل قابلیت توسعه اراضی معادل ۱۶/۵ درصد کل قابلیت توسعه اراضی کشاورزی در سطح استان می‌باشد.

هکتار/درصد

جدول شماره ۵- وضعیت اراضی کشاورزی و شبکه آبرسانی منطقه ۵

منطقه پنج برنامه ریزی

شرح		جمع استان	منطقه	آمیدیه- آغاجاری	بهیہان	بخش کشاورزی	
وضعیت فعلی	سطح اراضی کشاورزی زیر کشت	مساحت	۲۲۱۰۰۷۲	۱۲۸۵۸۹	۴۸۲۳۱	۸۰۳۵۸	
		سہم		۶	۳۸	۶۲	
	سطح اراضی کشاورزی زیر کشت آبی	مساحت	۱۶۸۱۴۲۶	۸۰۷۲۲	۲۷۵۹۳	۵۳۱۲۹	
		سہم		۵	۳۴	۶۶	
	سطح اراضی کشاورزی زیر کشت دیم	مساحت	۵۲۸۶۴۶	۴۷۸۶۷	۲۰۶۳۸	۲۷۲۲۹	
		سہم		۹	۴۳	۵۷	
وضعیت در افق طرح	سطح اراضی کشاورزی زیر کشت	مساحت	۲۴۴۸۱۲۴	۱۶۷۹۳۰	۶۲۷۱۵	۱۰۵۲۱۵	
		سہم		۷	۳۷	۶۳	
	سطح اراضی کشاورزی زیر کشت آبی	مساحت	۲۰۴۷۲۸۸	۱۲۹۶۴۵	۶۲۷۱۵	۶۶۹۳۰	
		سہم		۶	۴۸	۵۲	
	سطح اراضی کشاورزی زیر کشت دیم	مساحت	۴۰۰۸۳۶	۳۸۲۸۵	۰	۳۸۲۸۵	
		سہم		۱۰	۰	۱۰۰	
شبکہ آبرسانی	وضع فعلی	مساحت	۳۱۵۱۴۰	۲۴۰۳۸	۲۱۵۲۲	۲۵۱۶	
		سہم		۸	۹۰	۱۰	
	در دست اجرا	مساحت	۲۸۴۳۹۱	۱۴۷۸۵	۷۰۵۵	۷۷۳۰	
		سہم		۵	۴۸	۵۲	
	مطالعاتی	مساحت	۴۶۳۵۳۲	۸۶۴۱۲	۲۳۷۴۷	۶۲۶۶۵	
		سہم		۱۹	۲۷	۷۳	
	توسعه نیشکر	مساحت	۱۱۶۹۶۵	۰	۰	۰	
		سہم		۰	۰	۰	
	جمع در افق طرح	مساحت	۱۱۸۰۰۲۸	۱۲۵۲۳۵	۵۲۳۲۵	۷۲۹۱۰	
		سہم		۱۱	۴۲	۵۸	

در این منطقه نیز در مقایسه با منابع خاک شبکه آبیاری جای توسعه بسیار زیادی دارد. در حالی که اراضی زیر کشت این منطقه در حال حاضر حدود ۱۲۹ هزار هکتار است و سعت شبکه آبرسانی موجود و دست اجرا نزدیک به ۳۹ هزار هکتار می باشد. برنامه مطالعاتی برای گسترش شبکه آبرسانی بسیار وسیع تر است و حدود ۸۶ هزار هکتار را تا افق طرح آمایش زیر پوشش قرار خواهد داد و در این صورت مجموع اراضی زیر پوشش شبکه های آبرسانی تا افق یاد شده به حدود ۱۲۵ هزار هکتار افزایش خواهد یافت. در این صورت کل شبکه آبرسانی در افق طرح نزدیک به ۷۵ درصد از اراضی دارای قابلیت کشاورزی را پوشش خواهد داد که پیشرفت بسیار قابل توجهی خواهد بود.

✓ منابع طبیعی و آبخیز داری

برنامه توسعه منابع طبیعی و آبخیزداری استان، حدود ۱۳۷ هزار هکتار از اراضی این منطقه را پوشش می‌دهد که این عملیات حدود ۹/۲ درصد از کل عملیات استان می‌باشد و ۱۲/۸ درصد از سرمایه گذاری پیش‌بینی شده این برنامه را جذب خواهد نمود. از نظر مقایسه، حجم این عملیات معادل ۷ درصد بیش از کل مساحت اراضی زیر کشت این منطقه است. ۵۳ درصد از حجم این عملیات در شهرستان بهبهان انجام می‌شود و سهم شهرستان‌های امیدیه و آغاجاری بر روی هم حدود ۴۷ درصد خواهد بود.

جدول شماره ۶- وضعیت منابع طبیعی منطقه ۵

شرح	جمع استان	منطقه	آغاجاری-امیدیه	بهبهان
مساحت	۱۴۸۶۶۹۲	۱۳۷۴۵۵	۶۴۲۱۰	۷۳۲۴۵
سهم		۹	۴۷	۵۳

✓ دامداری و شیلات

همانطور که از جدول شماره ۷ برداشت می‌شود منطقه ۵ برخوردار از ظرفیت بسیار بالای دامپروری می‌باشد. از نظر تعداد و ظرفیت واحدهای صنعتی گاو شیری و همچنین واحدهای صنعتی پرواربندی گوساله در جایگاه خوبی در استان قرار دارد بطوری که ۴۳ درصد تعداد و ۱۹ درصد ظرفیت واحدهای صنعتی گاو شیری استان و از طرفی دیگر ۲۸ درصد تعداد و ۳۲ درصد ظرفیت واحدهای صنعتی پرواربندی گوساله را به خود اختصاص داده است. در این میان شهرستان بهبهان در جایگاه ویژه ای قرار گرفته است.

❖ شیلات

در زمینه شیلات، دو شهرستان آغاجاری و امیدیه فعالیت آبریان قابل توجهی ندارند. شهرستان بهبهان دارای یک مزرعه پرورش ماهی گرمابی با وسعت ۲۲ هکتار و با تولید سالانه ۷۴ تن می‌باشد. همچنین در این شهرستان مقدار ۴۴۰ تن آبریان از ۲۵۰۰ هکتار از آبهای دریاچه پشت سد مارون استحصال می‌گردد. این سد در ۵ کیلومتری شمال غرب شهرستان بهبهان واقع شده است وسعت آب دریاچه آن حدود ۲۵۰۰ هکتار می‌باشد که بیش از دو سوم دریاچه آن در استان کهگیلویه و بویراحمد است.

جدول شماره ۷- وضعیت دامپروری و طیور منطقه

منطقه پنج برنامه ریزی

شرح						جمع استان	منطقه	آغا جاری	امیدیه	بهیمن
گاو شیری	واحد صنعتی گاو شیری	تعداد	۸۳	۳۶	۵	۰	۳۱			
		ظرفیت	۸۲۹۰	۱۵۸۰	۲۵۰	۰	۱۳۳۰			
		غیر فعال	۱۵	۳	-	-	۳			
	واحد سنتی گاو شیری	تعداد	۴۰۶۵۳	۳۷۲۳	۱۰۱۰	۰	۲۷۱۳			
		ظرفیت	۳۷۳۵۶۸	۲۷۱۰۵	۳۲۵۵	۰	۲۳۸۵۰			
		غیر فعال	-	-	-	-	-			
پروراندی گوساله	واحد صنعتی پروراندی گوساله	تعداد	۷۶۴	۲۱۷	۰	۱۷	۲۰۰			
		ظرفیت	۱۰۲۶۹۵	۳۲۷۵۰	۰	۳۷۵۰	۲۹۰۰۰			
		غیر فعال	۲۰۲	۲۲	-	۲	۲۰			
	واحد سنتی پروراندی گوساله	تعداد	۳۰۸۳	۲۶۸	۲۳	۴۵	۲۰۰			
		ظرفیت	۹۹۳۳۴	۱۲۷۴۰	۵۲۰	۳۳۰۰	۸۹۲۰			
		غیر فعال	۶۰۴	۴۵	۵	۲۰	۲۰			
پروراندی بره	واحد صنعتی پروراندی بره	تعداد	۲۱۹	۲	۰	۰	۲			
		ظرفیت	۱۰۳۱۰۶	۱۰۰۰	۰	۰	۱۰۰۰			
		غیر فعال	۹۳	-	-	-	۰			
	واحد سنتی پروراندی بره	تعداد	۲۰۵۲	۱۴۲	۱۷	۷۵	۵۰			
		ظرفیت	۲۰۵۰۶۴	۱۴۸۷۰	۱۵۰۰	۴۱۳۰	۹۲۴۰			
		غیر فعال	۳۳۹	۳۲	۰	۳۰	۲			
مرغداری	واحد مرغداری گوشتی صنعتی (هزار قطعه)	تعداد	۸۱۸	۵۸	۰	۷	۵۱			
		ظرفیت	۱۴۴۸۱	۱۰۴۵۶	۰	۱۴۹	۸۹۶۶			
		غیر فعال	۱۰۴	-	-	-	-			

✓ جاذبه های گردشگری

کوه سوخته امیدیه

کوه سوخته امیدیه در فاصله ۱۲۰ کیلومتری شهر اهواز و ۱۲ کیلومتری شمال شرق امیدیه در کنار جاده این شهر به بندر دیلم به مختصات جغرافیایی ۴۹°، ۴۶'، ۴۹ طول شرقی و ۰۹°، ۴۲'، ۳۰ عرض شمالی واقع شده است و ارتفاع آن از سطح دریا بر ۱۱۰ متر می باشد.

خروج گاز و اشتعال آن در یال جنوبی تاقدیس کوه آغا جاری در نزدیکی شهر صنعتی امیدیه، رنگ و روی سیاه به قیافه این کوه بخشیده است به گونه ای که در میان چشم اندازهای اطراف خود از دور کاملاً نمایان می باشد و در بین مردم از قدیم الایام به کوه سوخته معروف شده است کوه سوخته به

منطقه پنج برنامه‌ریزی

دلیل آنکه دارای آثار ثانویه حاصل از خروج گازمانند: آتش‌های جاودان، گچ‌ترش فعال، گچ‌ترش غیرفعال و گوگردزایی می‌باشد، یکی از جاذبه‌های گردشگری زمین-شناسی کم‌نظیر در منطقه به حساب می‌آید.

چشمه گراب بهبهان

آب معدنی گراب در روستای گراب در ۲۰۰ کیلومتری شهرستان اهواز و ۱۶ کیلومتری شهرستان بهبهان واقع گردیده است. این چشمه بنا به آزمایشات صورت گرفته، جزو چشمه‌های ممتاز آب درمانی می‌باشد. وجود دو آسیاب قدیمی در پایین دست چشمه، نخلستان‌ها، کوه، مزارع کشاورزی، آداب و رسوم مردم منطقه و . . . از جاذبه‌های گردشگری منطقه محسوب می‌شود.

جداول قابلیتهای شهرستان های

منطقه ۵

قابلیت های بخش کشاورزی شهرستان بیهان

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
امکان افزایش تولید محصولات زراعی، باغی و گیاهان زینتی و دارویی	✓ عبور دو رودخانه: خیرآباد و مارون از شهرستان ✓ بارش باران سالانه ۳۴۰ میلیمتر ✓ دارای ۳۰۸۶۱ هکتار اراضی دیم ✓ دارای ۲۵۰۱۵ هکتار اراضی آبی ✓ تولید ۸۷۰۴۰ تن گندم در سال ✓ تولید ۵۴۳۴۴ تن ذرت دانه ای در سال ✓ تولید ۷۸۸۸ تن خرما در سال ✓ دارای ۲۸۸۶ کندوی زنبور عسل ✓ وجود بیش از ۵۰۰۰ هکتار اراضی زیر کشت کنجد ✓ رتبه اول در تولید گیاهان دارویی با عملکرد بیش از ۸۴ تن در سال ✓ رتبه دوم در سطح زیر کشت گلها و گیاهان زینتی با بیش از ۱۱۴ هکتار	قوت: - وجود زیر ساختهای مناسب مانند شبکه های آبیاری و منابع آب کافی وجود کارخانه ی روغن کشی در زیدون - حضور نیروی انسانی مرتبط - ایجاد اشتغال، پذیرش فعالیتهای مرتبط باکشت و فراوری کنجد در بخش زیدون، اقبال عمومی مردم به مصرف کنجد و فراورده های آن - میزان بارش باران مناسب در طول سال - استعداد اکولوژیکی کشت کنجد	فرصت: - وجود شبکه های ارتباطی مناسب - بازار مصرف مناسب در کشورهای حاشیه خلیج فارس	- آبیاری بخش گسترده ای از اراضی به روش های سنتی - چگونگی توسعه صنایع جانبی کشاورزی	- توسعه و احداث کارخانجات مرتبط با روغن کشی (کنجد و ...) - توسعه و احداث کارخانجات صنایع بسته بندی و سورتینگ
		ضعف: - هدر رفتن آب در شبکه های سنتی، استفاده بی رویه از سموم و روشهای سنتی داشت و برداشت، کمبود کارخانجات بسته بندی محصولات کشاورزی، مکانیزه نبودن برداشت - سطح پایین آشنایی کشاورزان و باغداران با روشهای نوین داشت و برداشت مکانیزه،	تهدید: - عدم تامین اعتبار برای تامین زیرساختها - عدم وجود صنایع جانبی مناسب		

منطقه پنج برنامه ریزی

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
		کهولت سن باغداران - عدم بهره وری در بخش کشاورزی			
امکان افزایش تولید فراورده های دامی و لبنی	✓ وجود بیش از ۲۱۲ هزار هکتار مرتع در شهرستان ✓ وجود حدود ۲۱۹ هزار رأس دام سبک ✓ وجود بیش از ۳۹ هزار (و ظرفیت ۶۳ هزار) رأس دام سنگین ✓ وجود سه (۳) مجتمع دامپروری ✓ وجود ظرفیت نزدیک به یک میلیون قطعه مرغ در شهرستان	قوت: - وجود زیرساختهای مناسب شبکه های ارتباطی - وجود کشتارگاه صنعتی نیمه تمام بهبهان با ۷۰٪ پیشرفت فیزیکی - وجود اراضی مستعد جهت احداث مجتمع دامپروری - وجود نیروی انسانی ماهر - ایجاد اشتغال بالا	فرصت: - وجود شبکه های مناسب ارتباطی - بازار مناسب مجتمع های پتروشیمی بندر امام و عسلویه - متمرکز کردن کشتارگاههای سنتی شهرستانهای استانهای کهگیلویه و بویر احمد و بوشهر در بهبهان بصورت صنعتی	- کمبود مجتمع های دامپروری و کشتارگاه های صنعتی - عدم وجود کشتارگاه صنعتی - عدم وجود صنایع بسته بندی مناسب جهت محصولات لبنی و فرآورده های گوشتی	- توسعه و احداث کشتارگاه های صنعتی به منظور کشتار دام استان و استان های مجاور
		ضعف: - گرمای هوا و عدم امکان تولید گوشت سفید در تمام فصول - کمبود مرتع - عدم توسعه و احداث مجتمع های دامداری - عدم استقبال مردم از گوشت بسته بندی - عدم وجود بسته بندی مناسب محصولات جهت صادرات - گرمای هوا و عدم امکان تولید گوشت سفید در تمام فصول - کمبود مرتع - عدم توسعه و احداث مجتمع های دامداری - عدم استقبال مردم از گوشت بسته بندی - عدم وجود بسته بندی مناسب محصولات جهت صادرات	تهدید: - قاچاق دام زنده از سایر استانها و عدم وجود قرنطینه که موجب بروز بیماریهای دامی میشود. - واردات گوشت از خارج - عدم حمایت صندوق بیمه از دامداران - جهت جبران خسارات وارده به دامها - بالا بودن هزینه های تولید، مانند برق		

قابلیت های بخش سلامت شهرستان بهبهان

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
ارائه خدمات پزشکی برتر به شهرستان ها و استان های مجاور (بوشهر و کهگیلویه و بویراحمد)	✓ وجود دانشگاه علوم پزشکی ✓ وجود مراکز تشخیصی و پاراکلینیکی مانند MRI-CT اسکن- سنگ شکن و... ✓ راه اندازی سایت شیمی درمانی در بیمارستان دکتر شهیدزاده با دارا بودن زیرساختهای مناسب ✓ احداث مرکز غربالگری جنین و آمینوستنز با وجود آزمایشگاههای مجهز و پاتولوژیست ✓ احداث مراکز IVF در بیمارستان تک تخصصی زنان با داشتن نیروهای فوق تخصص بومی ✓ وجود NICU در شهرستان و پوشش شهرستانهای مجاور ✓ تعداد ۲۰/۲ تخت بیمارستان به ازای هر ۱۰ هزار نفر جمعیت ✓ تعداد ۱/۴ داروخانه به ازای هر ۱۰ هزار نفر جمعیت ✓ تعداد ۲۰/۹ آزمایشگاه به ازای هر	قوت: - همکاری خوب بین بخشی در حوزه سلامت در سطح شهرستان - حساسیت مدیران ارشد در ارائه خدمات با کیفیت به بیماران - دارا بودن پرسنل متعهد با وجدان کاری مناسب - همکاری و تعامل مناسب با سایر سازمانها - راه اندازی و استقرار سیستم HIS در بیمارستانهای منطقه - شاخص های مطلوب در زمینه سلامت مادران و کودکان - وجود خیرین در شهرستان	فرصت: - هم مرز بودن با دو استان کهگیلویه بویر احمد، بوشهر جهت ارائه خدمات درمانی به آنها - اجرای طرح تحول نظام سلامت - ابلاغ ارزش گزاری نسبی خدمات درمانی از سوی وزارت بهداشت	۱- امکان بهره برداری مناسب تر از خدمات پزشکی شهرستان با توجه به وجود برخی مراکز درمانی در جهت تقویت بنیه اقتصادی مردم و تلاش برای تکمیل مابقی مراکز درمانی جهت کامل شدن خدمات پزشکی در شهرستان	۱- راه اندازی مراکز تخصصی و فوق تخصصی درمانی با مشارکت خیرین ۲- تکمیل و راه اندازی پروژه های نیمه تمام پزشکی ۳- جلب مشارکت پزشکان متخصص شهرستان شاغل در سایر شهرستان های استان و کشور برای احداث مجتمع های پزشکی و فعالیت در آنها
		ضعف: - عدم ثبات مدیران بیمارستان - تأخیر در بهره بردای بیمارستان ولی عصر - جدید التأسيس بودن دانشکده علوم پزشکی بهبهان	تهدید: - نبودن برخی از امکانات فوق تخصصی در شهرستان - نداشتن مراکز تحقیقاتی سلامت در سطح شهرستان		

منطقه پنج برنامه ریزی

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
	۱۰ هزار نفر جمعیت ✓ تعداد ۹/۱ خانه بهداشت به ازای هر ۱۰ هزار نفر جمعیت ✓ احداث بیمارستان ولی عصر (نیمه تمام)	- داشتن مراکز با ضریب پایین اشغال تخت - عدم تعهد و همکاری شایسته سازمانهای بیمه گر	- نبودن مرکز ژنتیک جهت غربالگری بیماری ها و ناهنجاری های جنینی - عدم وجود سایت پزشکی هسته ای - هزینه بر بودن نگهداری تجهیزات پزشکی - کاهش اعتبارات در طول اجرای برنامه ها		
وجود پزشکان متخصص فعال و آماده به کار در همه رشته ها	✓ بهره مندی از افراد بومی توانمند و متخصص در رشته های مرتبط با سلامت ✓ تعداد ۳/۶ پزشک متخصص به ازای هر ۱۰ هزار نفر جمعیت	قوت: -افزایش فارغ التحصیلان رشته های پزشکی	فرصت: ۲-وجود تعداد زیاد پزشک عمومی و متخصص بیکار	۲-وجود تعداد زیاد پزشک عمومی و متخصص بیکار	بکارگیری پزشکان بیکار بومی با توسعه مراکز بهداشتی درمانی شهرستان
	✓ تعداد ۲/۸ پزشک عمومی به ازای هر ۱۰ هزار نفر جمعیت ✓ تعداد ۰/۲ دندان پزشک به ازای هر ۱۰ هزار نفر جمعیت	ضعف: -عدم وجود امنیت اجتماعی ناشی از محرومیت -عدم وجود امکانات رفاهی شهری و در نتیجه عدم ماندگاری پزشکان متخصص در شهرستان	تهدید: - اشغال نیروهای تخصصی غیر بومی با وجود فارغ التحصیلان متعدد بومی	۱-شرایط بد اجتماعی و امنیتی و همچنین امکانات ناکافی تفریحی موجود در شهرستان و وجود نگرانی در رابطه با مهاجرت پزشکان	ایجاد فضاهای تفریحی مدرن شهری نظیر سینما، شهر بازی، مراکز خرید و توسعه اماکن ورزشی

قابلیت های بخش حمل و نقل -بازرگانی با اولویت حمل و نقل شهرستان بهبهان

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
موقعیت استراتژیک و بازرگانی شهرستان با توجه به قرار گرفتن در مسیر مواصلاتی چند استان با خوزستان و کشور عراق و برعکس	✓ قرار داشتن در یکی از شاخه های کریدور جنوب-شمال کشور و هم چنین راه حمل و نقل جاده ای جنوب شرق استان ✓ هم مرز بودن با دو استان کهگیلویه و بویر احمد و بوشهر و واقع شدن در محور ترانزیتی فارس به خوزستان که درگاه حمل و نقل کالا و مسافر از برخی استان ها به نقاط مختلف خوزستان و عراق می باشد.	قوت: - وجود شبکه راههای آسفالت موجود بطول ۲۵۱ کیلومتر - آمادگی اجتماعی مردم شهرستان با توجه به قدمت راه موسوم به راه شاهی که بهبهان را به اصفهان و شیراز متصل می کرده است - عدم تمایل بازاریان به گسترش	فرصت: - هم مرز بودن با استانهای کهگیلویه و بویراحمد و بوشهر و نزدیکی با استان فارس - احداث راه آهن فارس- کهگیلویه و بویراحمد- خوزستان (در دست احداث) - همجواری با سه استان	ایفای نقش به عنوان دروازه بازرگانی استان برای استان های جنوبی و جنوب شرقی کشور از یک طرف و دیگر نقاط استان و کشور عراق در طرف دیگر	احداث مرکز تجاری بازرگانی با عملکرد فرا استانی
	✓ وضعیت تجاری و بازار بهبهان بعنوان مرکزیت بازار خرید شهرهای اطراف با توجه به قرار داشتن در مسیرهای مواصلاتی استان خوزستان با استان های فارس و کهگیلویه و بویراحمد و همچنین همسایگی با استان بوشهر و کهگیلویه و بویر احمد	ضعف: - عدم وجود راههای ایمن نظیر آزدراه و بزرگراه سراسری - وجود نقاط حادثه خیز - ایجاد ترافیک در شهر - ضعف شبکه های حمل و نقل محصولات - عدم وجود مراکز خرید به صورت مجتمع تخصصی - عدم آموزش و وجود مراکزی جهت ارایه اطلاعات در زمینه کسب و کار	تهدید: - عدم اختصاص مناسب اعتبارات مرتبط با این بخش - عدم تکمیل جاده دو بانده مسیر رامهرمز- بهبهان - عدم تکمیل جاده دو بانده مسیر بهبهان-گچساران	عدم وجود راههای دسترسی ایمن و بزرگراهی در شهرستان	تکمیل جاده های منتهی به این شهرستان و بهسازی راههای مواصلاتی به استانهای بوشهر و فارس

قابلیت های بخش صنعت (صنعت و معدن و انرژی) شهرستان امیدیه

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
وجود مواد اولیه کافی جهت توسعه بخش انرژی شهرستان	استخراج حجم قابل توجه نفت و گاز توسط شرکت بهره برداری نفت و گاز آغاچاری	قوت: -استقرار شرکت تولیدی نفت و گاز آغاچاری در شهرستان -وجود کارخانه های گاز مایع NGL -برخوردار از زمین مناسب از لحاظ موقعیت ما بین واحدهای بالادست و پایین دست جهت احداث پالایشگاه -وجود نیروی انسانی متخصص	فرصت: - نزدیکی به دریا و بنادر استان و قرار گرفتن در مسیر مواصلاتی به استان کهگیلویه ، بوشهر و فارس - وجود خطوط لوله انتقال نفت و فرآورده های نفتی و قرار گرفتن در مسیر خطوط لوله انتقال نفت صادراتی شرکت بهره برداری نفت و گاز کارون و مارون و در آینده نزدیک شرکت اروندان - تامین بخشی از خوراک ورودی پالایشگاه از خطوط لوله انتقال نفت صادراتی در مسیر شرکت بهره برداری نفت و گاز کارون ، مارون و در آینده اروندان	با توجه به وجود منابع عظیم نفت و گاز در منطقه امیدیه و کسب ارزش افزوده بالاتر در فروش فرآورده های نفت و همچنین جهت کاستن از نرخ بیکاری شهرستان، احداث یک واحد پتروشیمی و همچنین پالایشگاه می تواند کمک بزرگی در جهت تقویت اقتصاد شهرستان و منطقه باشد	۱-احداث صنایع پایین دستی مرتبط با پتروشیمی ۲-احداث پتروشیمی و تأسیسات مرتبط با جمع آوری گاز تولید شده در هنگام استخراج نفت ۳-پیگیری احداث پالایشگاه توسط بخش خصوصی
		ضعف: - ایجاد آلودگی های نفتی - هدر رفت مقداری از نفت تولید شده در گودال های سوخت - هدر رفت مقداری از گاز و	تهدید: -عدم سرمایه گذاری شرکت نفت و گاز تامین، با وجود صدور مجوز احداث پالایشگاه توسط وزارت نفت		

منطقه پنج برنامه ریزی

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
		مایعات گازی تولید شده			
تولید قابل توجه گندم و لزوم احداث سیلو	✓ بر خور داری از ۷۵۰۰ هکتار مزارع گندم آبی ✓ وجود ۳۰۰۰ هکتار مزارع گندم دیم ✓ تولید سالانه ۳۰ هزار تن گندم	قوت: - امکان افزایش ۱۵ هزار تنی تولید گندم با توجه طرح ۵۵۰ هزار هکتاری مقام معظم رهبری - دسترسی آسان به آب از طریق رودخانه مارون - وجود نیروی انسانی کافی آماده به کار	فرصت: - نزدیکی به دریا و بنادر مهم استان و همچنین مرزهای زمینی شلمچه و چزابه و قرار گرفتن در مسیر مواصلاتی به استان کهگیلویه و بویر احمد ، بوشهر و فارس - تولید قابل توجه گندم در شهرستان های ماهشهر، هندیجان، رامشیر و شادگان و عدم وجود سیلو در آنها	کمبود سیلوی ذخیره گندم در سطح استان بخصوص در شهرستان های جنوبی استان و عدم وجود سرمایه گذار جهت احداث آن در شهرستان	احداث سیلو
		ضعف:	تهدید:		
بر خور داری از معدن ویژه صنعت سیمان جهت توسعه بخش صنعت و معدن شهرستان	✓ وجود معدن قلوه سنگ آهکی با ظرفیت بسیار بالا	قوت: - واگذاری زمین جهت احداث کارخانه سیمان - نزدیکی به مرکز استان و بر خور داری از راه نسبتا مناسب - وجود نیروی انسانی کافی آماده به کار	فرصت: - نزدیکی به دریا و بنادر مهم و مرزهای زمینی و قرار گرفتن در مسیر مواصلاتی مهم - انجام تحقیقات اولیه و تصویب احداث کارخانه سیمان توسط سازمان صنعت ، معدن و تجارت استان	علیرغم وجود معدن ویژه صنعت سیمان با ظرفیت بسیار بالا و تعداد پروژه های فراوان در منطقه و به دلیل پیشگیری از خام فروشی مواد اولیه، احداث کارخانه سیمان ضروری به نظر می رسد	احداث کارخانه سیمان
		ضعف:	تهدید:		

قابلیت های بخش کشاورزی شهرستان امیدیه

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
بلا رفتن تولید گندم و صیفی جات و امکان افزایش تولید محصولات زراعی	✓ بر خور داری از ۷۵۰۰ هکتار مزارع گندم آبی ✓ وجود ۳۰۰۰ هکتار مزارع گندم دیم (که مطالعه احداث ایستگاه پمپاژ به منظور آبیاری این اراضی انجام گرفته است) ✓ اختصاص ۸۰۰۰ هکتار از طرح ۵۵۰ هزار هکتاری مقام معظم رهبری جهت تجهیز و نوسازی اراضی زراعی شهرستان تولید سالانه ۳۰ هزار تن گندم ✓ تولید ۴۵۰۰۰ تن صیفی جات (هندوانه ، خربزه ، خیار ، گوجه) از سطح ۱۵۰۰ هکتار اراضی ✓ دارا بودن رتبه سوم استان در عملکرد در واحد سطح، رتبه پنجم استان از لحاظ میزان تولید و رتبه ششم استان از لحاظ میزان سطح کشت صیفی جات	قوت: - وجود دو شبکه آبیاری و زهکشی (مارون در جایزان و زهره در بخش مرکزی) - ۴۲۰۰ هکتار در حال تجهیز و نوسازی اراضی (در سال ۹۴) - انجام مطالعات احداث ایستگاه پمپاژ بر روی رودخانه مارون با هدف تامین آب ۳۰۰۰ هکتار اراضی دیم و کم آب واقع در روستاهای غرب مارون بصورت آبیاری تحت فشار - دارا بودن ۴۰۰۰ بهره بردار کشاورزی و ۲۰۰ فارغ التحصیل رشته های کشاورزی	فرصت: - جریان داشتن رودخانه های دائمی زهره و مارون در مجاورت شهرستان امیدیه - نزدیکی به دریا و بنادر مهم استان و همچنین مرزهای زمینی شلمچه و چزابه - قرار گرفتن در مسیر مواصلاتی به استان کهگیلویه و بویر احمد ، بوشهر و فارس	۱- کم بودن سهمیه آب کشاورزی در تابستان ۲- شور و قلیایی شدن اراضی ۳- عدم حمایت مناسب صندوق بیمه از محصولات	۱- احداث سدهای زهره یک و زهره ۲ در بالادست ۲- اصلاح اراضی کشاورزی ۳- برنامه ریزی و حمایت مناسب تر دولت از بخش کشاورزی (بالا بردن تعهدات صندوق های بیمه، تأمین بذر و کود شیمیایی یارانه دار و تسهیل صدور صیفی جات در مرزها ۴- اختصاص سهمیه مناسب آب در تابستان (برای حوزه شبکه شهید رجایی و افزایش آن در حوزه شبکه مارون) و همچنین آب مازاد جهت آبخشوی اراضی

قابلیت های بخش حمل و نقل شهرستان امیدیه

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
توسعه حمل و نقل هوایی در شهرستان و امکان افزایش رشد اقتصادی منطقه با تقویت و فعالیت بیشتر آن	✓ وجود فرودگاه (وابسته به وزارت نفت) از سال ۱۳۵۵ ✓ بازسازی اساسی فرودگاه در بهمن ۱۳۸۹ ✓ دو پرواز مسافری به تهران در هفته ✓ امکان پوشش خدمات فرودگاه به ۶ شهرستان (امیدیه + رامهرمز، بهبهان، آغاچاری، هندیجان و رامشیر) ✓ دارای تجهیزات کمک ناوبری به روز در هوانوردی ✓ وجود شرکت های اقماری نفتی و گازی ✓ پیشنهاد توسعه صنعت توریسم درمانی در منطقه ۵ آمایش استان	قوت: - مجاورت با پایگاه هوایی شهید اردستانی در ۲۰ کیلومتری فرودگاه امیدیه و هموار سازی و تسهیل عملیات هوانوردی فرودگاه امیدیه - وجود پرسنل شرکت های اقماری نفتی و گازی - وجود نیروی انسانی بومی و آشنا با فعالیت های این صنعت - وجود تقاضای مسافرت هوایی در بین شهروندان - افزایش ایمنی و کاهش زمان سفر	فرصت: - امکان انجام خدمات بار فرآورده های باغی و کشاورزی تولید شده از جمله گل نرگس بهبهان و صیفی جات بهبهان، رامشیر و امیدیه به سایر نقاط کشور - پیشنهاد توسعه صنعت توریسم درمانی در منطقه ۵ آمایش استان - کاهش تردد از و به مرکز استان - همجواری با شهرستانهای استان های بوشهر، کهگیلویه بویر احمد با فاصله ۱۰۰ کیلومتری تا امیدیه	چگونگی استفاده از سرمایه گذاریهای انجام شده در زیرساختهای فرودگاه موجود	۱- صادرات گل شهرستان های استان به ویژه بهبهان از این فرودگاه ۲- توسعه حمل و نقل هوایی بار و مسافر (از طریق افزایش پروازهای فرودگاه امیدیه با استفاده از خدمات دیگر شرکت های هواپیمایی کشور)
		ضعف:	تهدید: - فرودگاه امیدیه در سازمان جهانی ایکائو تحت نام فرودگاه آغاچاری ثبت شده است و این مسئله (با توجه به وجود شهرستان همنام این فرودگاه) سبب ایجاد تناقض و ابهام در برنامه ریزیهای فراشهرستانی مرتبط می گردد.		

قابلیت های بخش انرژی شهرستان آغا جاری

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
امکان استقرار ۲ واحد واحدهای شرکت نفت (مانند تعمیرات خطوط لوله و چاهها)	✓ وجود بیش از ۱۶۴ حلقه چاه نفت در حوزه شهرستان	قوت: - وجود شهرک صنعتی با زمینهای بلااستفاده و امکان اختصاص بخشی از این زمینها جهت توسعه صنایع وابسته به نفت - وجود تعدادی از تاسیسات گردآوری در نزدیکی شهر - وجود نیروی انسانی جویای کار	فرصت: - فاصله بسیار نزدیک به تشکیلات شرکت نفت در امیدیه - وجود خطوط لوله انتقال نفت و فرآورده های نفتی و قرار گرفتن در مسیر خطوط لوله انتقال نفت صادراتی - وجود خطوط لوله انتقال گاز و قرار گرفتن در مسیر خطوط لوله انتقال گاز و میعانات گازی شرکت ها	چگونگی جمع آوری گاز و مایعات گازی تولید شده در چاه های نفت شهرستان و احداث صنایع فرآوری مربوطه	پیگیری جلب مشارکت صندوق های سرمایه گذاری و ... در جهت سرمایه گذاری در تأسیسات مرتبط با فرآوری گاز و مایعات گازی
		ضعف: - درصد بالای آلایندگی	تهدید: - با وجود زیرساختهای نفتی و آلایندگی های ناشی از آن که می تواند باعث ایجاد خطرات زیادی در این شهرستان شود بدلیل مستقر بودن واحدهای اداری نفت در شهرستان امیدیه اشتغال نیز بیشتر متوجه شهرستان امیدیه می باشد		

قابلیت های بخش حمل و نقل شهرستان آغاچاری

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
افزایش تردد در مسیر ترانزیتی شهرستان به استان های کهگیلویه و فارس	✓ قرار گرفتن در مسیر مواصلاتی استان خوزستان با استانهای کهگیلویه و بویر احمد و فارس	قوت: - کوتاه ترین و هموارترین مسیر مواصلاتی از شهرهای آبادان، خرمشهر، شادگان، سربندر، ماهشهر و امیدیه به سمت استانهای فارس و کهگیلویه	فرصت: - دسترسی سریعتر به استانهای استانهای کهگیلویه و بویر احمد و فارس - امکان عبور و مرور ایمن برای مسافران (در صورت بهبود جاده مواصلاتی)	چگونگی افزایش ضریب ایمنی و سرعت سیر در جاده های شهرستان	برطرف کردن نقاط حادثه خیز، اصلاح هندسی و احداث تونل از طریق مشارکت بخش خصوصی
		ضعف: - وجود نقاط حادثه خیز و گردنه ها (و نیاز به اصلاح هندسی نقاط حادثه خیز گردنه های موجود)	تهدید: - احداث تونل شرکت نفت از امیدیه به جازان و اتصال به مسیر رامهرمز به بهبهان در سالهای آتی (که این ممکن است سبب بی توجهی به کیفیت بد جاده مواصلاتی آغاچاری گردد)		

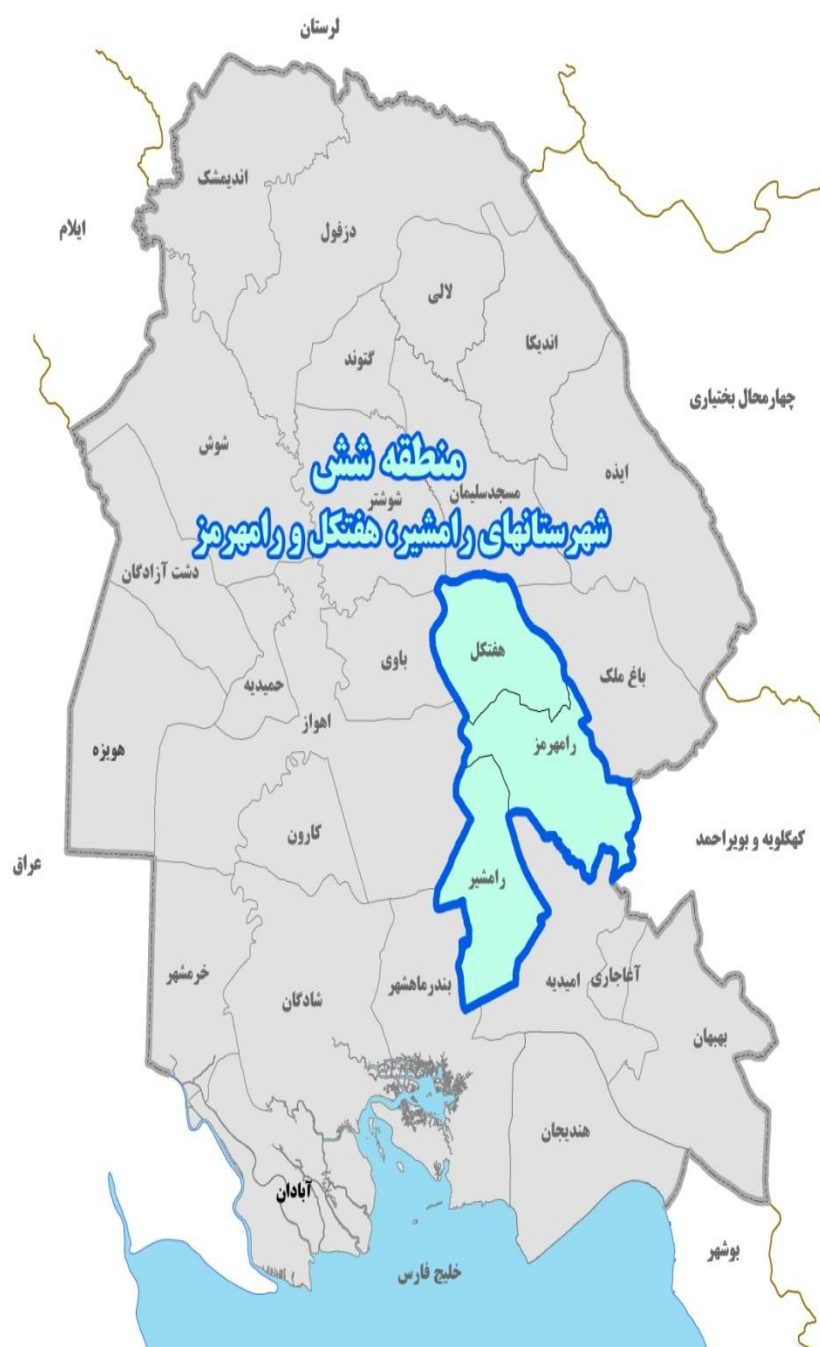
قابلیت های بخش کشاورزی شهرستان آغا جاری

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
-امکان توسعه سطح زیر کشت محصولات زراعی	✓ در حال حاضر دارای ۴۰۰ هکتار زمین زیر کشت آبی غرقابی می باشد و در صورت اجرای طرح ۵۵۰ هزار هکتاری مقام معظم رهبری می توان آن را تا ۱۰۰۰ هکتار افزایش داد.	قوت: - جریان داشتن رودخانه های دائمی مارون - وجود نیروی کار کافی مرتبط با فعالیتهای متنوع کشاورزی	فرصت:	- نا آشنایی کشاورزان با روش های نوین آبیاری (علیرغم سرمایه گذاری های انجام شده) و استفاده از روش های سنتی - عدم تناسب تخصیص آب و کشاورزی شهرستان علیرغم ظرفیتهای موجود	- پیگیری اجرای برنامه های مرتبط با نظام های بهره برداری در شهرستان
		ضعف: - عدم آشنایی کافی با روش های نوین آبیاری و استفاده از روشهای سنتی	تهدید: - بالا بودن دمای هوا و کاهش نزولات آسمانی - تخصیص کم آب از طرف سازمان آب و برق استان		
امکان توسعه بخش دامپروری	✓ داشتن شرایط مساعد جهت احداث مجتمع دامپروری با توجه به نزدیکی به شهرستانهای بهبهان و رامهرمز بعنوان دو قطب تولید علوفه و برخورداری از مراتع در بخش جولکی ✓ دارا بودن ۲۵ هزاررأس دام سبک و ۵ هزاررأس دام سنگین	قوت: - شرایط مساعد جهت احداث مجتمع دامپروری - دارا بودن مراتع نسبتا خوب - دسترسی آسان به علوفه - وجود نیروی کار کافی	فرصت: - نزدیکی به شهرهای همجوار (که در رشد و توسعه مجتمع های دامپروری موفق بوده اند) و امکان دسترسی به علوفه های دام با هزینه کم	داشتن شرایط مساعد با توجه به نزدیکی آغا جاری به شهرستانهای بهبهان و رامهرمز بعنوان دو قطب تولید علوفه و برخورداری از مراتع در بخش جولکی، استفاده بهینه تر از این قابلیت ها را می طلبد.	احداث مجتمع دامپروری
		ضعف: - نگهداری و پرورش دام به طور سنتی و نیمه صنعتی	تهدید: - بالا بودن دمای هوا در فصول گرم و کاهش نزولات آسمانی		

برنامه ریزی منطقه ۶

شهرستان های رامهرمز، رامشیر و

هفتگل

۱- معرفی منطقه

منطقه ۶ برنامه‌ریزی شامل شهرستانهای رامهرمز، رامشیر و هفتکل می‌باشد. این منطقه با وسعت ۴۸۷۴ کیلومتر مربع ۷/۶ درصد وسعت استان را دربرمیگیرد که از شمال به شهرستانهای مسجد سلیمان و شوشتر، از غرب به شهرستانهای باوی، اهواز و بندرماهشهر و از شرق به شهرستان باغملک و استان کهگیلویه و بویر احمد و از جنوب به شهرستان، امیدیه متصل است ضمناً مرکز منطقه شهر رامهرمز می‌باشد.

• موقعیت جغرافیایی و تقسیمات سیاسی

شهرستان رامهرمز با وسعت ۱۸۱۸ کیلومتر مربع معادل ۲/۸۳ درصد مساحت استان و ۳۷/۳ درصد مساحت منطقه را بخود اختصاص داده است. این شهرستان دارای ۱ مرکز شهری (رامهرمز)، ۴ بخش، ۸ دهستان و ۱۸۵ آبادی دارای سکنه میباشد که ۳۶ درصد آن (۶۷ آبادی) زیر ۲۰ خانوار هستند. شهرستان رامهرمز دارای اقلیم بسیار گرم در تابستان و معتدل در زمستان می‌باشد. میانگین بارش سالانه در این شهرستان ۲۸۴/۷ میلی‌متر و دمای آن از ۱- الی ۵۰/۵ درجه سانتی گراد در تغییر است. رامهرمز نام شهری است از بناهای هرمز پادشاه ساسانی و آنرا مخفف کرده رامز می‌گویند و در قدیم آن را سمنگان می‌گفته‌اند.

شهرستان رامشیر با وسعت ۱۶۲۰ کیلومتر مربع معادل ۲/۵ درصد مساحت استان و ۳۳ درصد مساحت منطقه را به خود اختصاص داده است. این شهرستان دارای ۲ مرکز شهری (رامشیر و مشراکه)، ۲ بخش، ۴ دهستان و ۱۲۸ آبادی دارای سکنه میباشد. که ۴۸ درصد آن (۶۱ آبادی) زیر ۲۰ خانوار هستند. شهرستان هفتکل با وسعت ۱۴۳۶ کیلومتر مربع معادل ۲/۲۴ درصد مساحت استان و ۲۹ درصد مساحت منطقه را به خود اختصاص داده است. این شهرستان دارای ۱ مرکز شهری (هفتکل)، ۲ بخش، ۳ دهستان و ۴۸ آبادی دارای سکنه میباشد. که ۵۴ درصد آن (۲۶ آبادی) زیر ۲۰ خانوار هستند.

• جمعیت منطقه

بر اساس سرشماری سال ۹۰ جمعیت استان ۴۵۳۱۷۲۰ نفر بوده که این منطقه با جمعیت ۱۷۶۷۵۲ نفر ۳/۹ درصد جمعیت استان را به خود اختصاص داده است. همچنین جمعیت شهرستان رامهرمز ۱۰۶ هزار نفر بوده که ۶۰ درصد جمعیت منطقه و ۲/۳ درصد جمعیت استان را شامل شده است که ۶۶ درصد آن ساکن نقاط شهری، ۴۴ درصد ساکن نقاط روستایی بوده‌اند.

جمعیت شهرستان رامشیر ۴۸۹۴۳ نفر میباشد که ۲۷/۷ درصد جمعیت منطقه و ۱۰۱ درصد جمعیت استان را شامل میشود. از این جمعیت ۵۰/۷ درصد ساکن نقاط شهری و ۴۹/۳ درصد ساکن نقاط روستایی بوده‌اند.

منطقه شش برنامه‌ریزی

جمعیت شهرستان هفتگل ۲۱۹۵۳ نفر بوده که ۱۲/۴ درصد جمعیت منطقه و ۰/۵ درصد جمعیت استان را شامل شده است که ۶۷.۸ درصد آن ساکن نقاط شهری و ۳۲.۲ درصد ساکن نقاط روستایی بوده اند.

• کانونهای شهری

در برنامه آمایش، شهر رامهرمز از نظر آموزش عالی از سطح ۵ به سطح ۳، ارتقا می‌یابد. از نظر خدمات ارجاع به پزشک در سطح دوم پس از اهواز قرار دارد. رامهرمز بزرگترین شهر این منطقه است و ارتباط زیادی با مرکز استان دارد و به عنوان بازار مرکزی در این منطقه عمل می‌نماید، ضمن آنکه تقویت این نقش در برنامه آمایش مورد توجه قرار گرفته است. طبق مطالعات آمایش در الگوی سلسله مراتبی سکونت‌گاهی شهر رامهرمز به عنوان مرکز ناحیه به مرکز استان متصل می‌شود و داخل این منطقه شهرهای رامشیر و هفتگل به عنوان مرکز منظومه به آن متصل هستند.

جدول شماره ۱: شکل بندی الگوی استقرار و نظام سلسله منطقه ۶

منطقه	نام شهرستان	نام مرکز منظومه	نام مرکز مجموعه
منطقه ۶ رامهرمز	رامهرمز	رامهرمز	رامهرمز
			حومه غربی (مربچه)
			حومه شرقی (رستم آباد)
			سلطان آباد
			ابوالفارس (باوج)
	رامشیر	رامشیر	رامشیر
			آزاده (مشراکه)
			عبدلیه
	هفتگل	هفتگل	هفتگل
			رغیوه

• ملاحظات زیست محیطی منطقه و محدودیتهای استقرار و توسعه فعالیتهای اقتصادی

رویکرد کارآیی اقتصادی و کاهش عدم تعادل‌های بین منطقه‌ای ایجاب می‌نماید سرمایه‌گذاری در بخش صنعت در این منطقه توسعه یابد. صنایع پیشنهادی در درجه نخست بر مبنای تولید کشاورزی از صنایع کشاورزی، غذایی و لبنیات تشکیل می‌شود و سپس صنایع عمومی و پس از آن طیف وسیعی از صنایع برتر. به طور مشخص برای منطقه ۶ برنامه‌ریزی (رامهرمز، رامشیر و هفتگل) از دیدگاه مطالعات آمایش، صنایع زیر پیشنهاد شده است:

صنایع تبدیلی کشاورزی و غذایی، لبنیات، صنایع معدنی و ساختمانی، قطعات کارخانه‌ای و نیروگاهی، ماشین‌آلات کشاورزی، صنایع برق، ساخت وسایل برقی منزل، صنایع بازیافت و صنایع عمومی کارگاهی.

منطقه شش برنامه‌ریزی

اما برای کل این منطقه به دلیل واقع بودن بر سرشاخه‌های رود کارون و جراحی و بهره‌مندی از اراضی کشاورزی آبی و در برنامه قراردادداشتن پروژه‌های اجرایی و در دست مطالعه توسعه شبکه آبرسانی، ایجاد هرگونه صنایع آلاینده بالا دستی و پایین دستی شیمیایی و پتروشیمی و صنایع پایین دستی نفت و گاز مورد تأیید این مطالعات نمی‌باشد. اما به طور مشخص تنها برای شهرستان هفتگل ایجاد صنایع بالادستی (در مرحله تولید) و پایین دستی نفت و گاز مجاز و پیشنهاد می‌شود.

۱- اقتصاد منطقه

• ساختار اقتصادی منطقه

از نظر ترتیب تخصیص هر سه شهرستان رامشیر، رامهرمز و هفتگل خدماتی - کشاورزی محسوب میشوند. براساس سرشماری سال ۹۰ مجموعاً ۳۹۸۰۹ نفر در این منطقه شاغل بوده اند که ۴/۲ درصد از شاغلین استان را به خود اختصاص داده اند. سهم شاغلین بخش خدمات و کشاورزی منطقه به ترتیب ۴۷/۴ و ۲۸/۳ درصد می باشد، سهم شاغلین بخش کشاورزی منطقه ۹.۱ درصد از سهم شاغلین بخش کشاورزی استان بالاتر است که موید کشاورزی بودن منطقه است.

سهم بخش خدمات از شاغلین شهرستان رامشیر ۴۸/۲ درصد بوده که ۰/۸ درصد از سهم بخش خدمات منطقه (۴۷/۴) بیشتر و ۴.۶ درصد از سهم بخش خدمات استان (۵۲.۸) کمتر می باشد. سهم بخش کشاورزی از شاغلین شهرستان رامشیر ۳۳/۴ درصد است که از سهم بخش کشاورزی منطقه ۵/۱ درصد و از سهم بخش کشاورزی استان ۱۴/۲ درصد بیشتر است. سهم شاغلین بخش صنعت رامشیر ۱۲ درصد است که به ترتیب ۳.۳ و ۵.۸ درصد از متوسط منطقه و استان کمتر است.

سهم بخش خدمات از شاغلین شهرستان رامهرمز ۴۸ درصد میباشد که ۰/۶ درصد از مقدار این شاخص در منطقه بیشتر و ۴.۸ درصد از مقدار این شاخص در استان کمتر است. سهم بخش کشاورزی از شاغلین شهرستان رامهرمز ۲۶/۴ درصد میباشد که ۱/۹ درصد از مقدار این شاخص در منطقه کمتر و ۷/۲ درصد از مقدار این شاخص در استان بیشتر است. سهم شاغلین بخش صنعت رامهرمز ۱۵.۱ درصد است که به ترتیب ۰.۲ و ۲.۷ درصد از متوسط منطقه و استان کمتر است.

سهم بخش خدمات از شاغلین شهرستان هفتگل ۴۲/۹ درصد میباشد که از میانگین شاخص منطقه ۴/۵ درصد کمتر و از میانگین شاخص استان نیز ۹.۹ درصد کمتر است. سهم شاغلین بخش صنعت هفتگل ۲۳ درصد است که به ترتیب ۷.۸ و ۵.۳ درصد از متوسط منطقه و استان بیشتر است. سهم بخش کشاورزی از شاغلین شهرستان هفتگل ۲۶/۹ درصد است که از میانگین شاخص در منطقه ۱/۴۳ درصد کمتر و از میانگین شاخص استان ۷/۷ درصد بیشتر است.

• اشتغال و بیکاری

منطقه با نرخ بیکاری (جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر) ۲۱/۳۵ درصد بین مناطق استان در رتبه ۷ قرار دارد تعداد شاغلان (۱۰ ساله و بیشتر) در سال ۹۰، شهرستان رامشیر ۱۰۵۳۲ نفر بوده که ۲۶/۵ درصد شاغلین منطقه و ۱/۱ درصد شاغلین استان را تشکیل می‌دهد. شهرستان رامشیر با نرخ بیکاری (جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر) ۲۴/۳۸ درصد در بین شهرستانهای استان در رتبه ۱۴ قرار دارد. تعداد شاغلان (۱۰ ساله و بیشتر) شهرستان رامهرمز در سال ۹۰، ۲۴ هزار نفر بوده که ۶۰/۴ درصد شاغلین منطقه و ۲/۵ درصد شاغلین استان را تشکیل می‌دهد. شهرستان رامهرمز با نرخ بیکاری (جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر) ۲۰/۰۴ درصد در بین شهرستانهای استان در رتبه ۲۱ قرار دارد. در سال ۹۰ تعداد شاغلان (۱۰ ساله و بیشتر) شهرستان هفتکل، ۵۲۴۱ نفر بوده که ۱۳/۲ درصد شاغلین منطقه و ۰/۵ درصد شاغلین استان را تشکیل می‌دهد. شهرستان هفتکل با نرخ بیکاری (جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر) ۲۰/۹۳ درصد در بین شهرستانهای استان در رتبه ۱۸ قرار دارد.

جدول شماره ۲. وضعیت اشتغال در منطقه

شرح	جمعیت	سهم از جمعیت	نرخ مشارکت اقتصادی	جمع کل شاغلین	سهم شاغلین بخش صنعت	سهم شاغلین بخش کشاورزی	سهم شاغلین بخش خدمات	نرخ بیکاری
استان	۴۵۳۱۷۲۰	۶	۳۴/۶	۹۵۴۴۰۸	۱۷/۸	۱۹/۲	۵۲/۸	۲۵/۷
منطقه	۱۷۶۷۵۲	۳/۹	۳۵/۱۹	۳۹۸۰۹	۱۵/۳	۲۸/۳	۴۷/۴	۲۱/۳۵
رامشیر	۴۸۹۴۳	۲۷/۸	۳۵/۶	۱۰۵۳۲	۱۲	۳۳/۴	۴۸/۲	۲۴/۳۸
رامهرمز	۱۰۵۸۵۷	۵۹/۸	۳۴/۸	۲۴۰۳۶	۱۵/۱	۲۶/۴	۴۸	۲۰/۰۴
هفتکل	۲۱۹۵۲	۱۲/۴	۳۶	۵۲۴۱	۲۳/۱	۲۶/۹	۴۲/۹	۲۰/۹۳

۳- ویژگیهای بارز منطقه

• طبیعی و جغرافیایی

از لحاظ اقلیمی، منطقه دارای اقلیم خشک و نیمه خشک با ویژگی های بالابودن درجه حرارت، بالابودن میزان تبخیر سطحی، پایین بودن میزان نزولات جوی و رگباری بودن بارش هاست که به دلیل کمی بارندگی پوشش گیاهی این مناطق فقیر و پراکنده است و منطقه در معرض خطر سیل قرار دارد. از رودخانه های مهم منطقه میتوان به رودخانه های اعلا، مارون و جراحی اشاره کرد که رودخانه جراحی به طول حدود ۴۳۸ کیلومتر از کوه های راه باریک، سفید و گل گیلک در ۵۳ کیلومتری شمال غربی یاسوج سرچشمه میگیرد و پس از عبور از رامشیر، بندرماهشهر و شادگان به خلیج فارس میریزد. رود جراحی از تلاقی دو رود اصلی مارون و اعلا (الله) در مکانی به نام چم هاشم در ۲۰ کیلومتری جنوب

منطقه شش برنامه‌ریزی

رامهرمز تشکیل میشود. میانگین آبدهی (دبی) سالانه این رودخانه ۱ میلیون و ۶۵۰ هزار متر مکعب در ایستگاه مشترک است.

سد رامهرمز (جره)

این سد در ۳۵ کیلومتری شمال شرق رامهرمز بر روی رودخانه زرد، سرشاخه فرعی زهره احداث شده است. هدف از احداث این سد تأمین آب کشاورزی، شرب و تولید برق بوده است. آب قابل تنظیم سالانه آن ۱۰۰.۸ میلیون مترمکعب و ظرفیت اسمی نیروگاه آن ۹ مگاوات است. این سد از نوع خاکی با هسته رسی است. طول تاج آن ۷۴۰ متر ارتفاع آن از پی ۱۱۴ متر و ارتفاع آن از بستر ۱۰۸.۵ متر است. حجم بدنه سد ۶.۲۰ مترمکعب، حجم مخزن در نرمال ۲۶۰ میلیون مترمکعب و حجم مفید مخزن سد ۲۲۲ میلیون مترمکعب میباشد.

منطقه حفاظت شده دیمه

منطقه حفاظت شده دیمه با وسعت ۹۸۱۲ هکتار در ۱۵ کیلومتری جنوب شهرستان رامهرمز در مسیر جاده رامهرمز-رامشیر قرار دارد. سیمای طبیعی منطقه حفاظت شده دیمه از سه بخش کاملاً متمایز دشتی در شمال، تپه ماهوری در میانه و کوهستانی در جنوب تشکیل شده که زیستگاه مناسبی جهت ادامه حیات پستاندارانی نظیر آهو، قو و میش، کل و بز و انواع پرندگان نظیر دراج، هوبره، کبک، تیهو و انواع پرندگان شکاری است. رودخانه جراحی که تقریباً از بخش منطقه حفاظت شده دیمه منطقه عبور می نماید پوشیده از بیشه زارهای گز و پده است که اکوسیستم جنگلی را پدید آورده و زیستگاه مناسبی جهت پذیرش وحوش مختلف فراهم آورده است.

در منطقه در ۲۰ کیلومتری هفتگل در حاشیه جاده ایذه-هفتگل تالاب هفتگل وجود دارد که طول و عرض تقریبی آن ۱۵۰ تا ۴۰۰ متر و دارای آب شیرین است که در فصول گرم فاقد آب بوده و خشک میشود و محل مناسبی جهت پرندگان مهاجر است و در این منطقه خشک دارای ارزش زیستگاهی برای وحوش منطقه و تفرجگاه مناسبی جهت استراحت اهالی و مسافران است.

آتشکوه ماماتین

در منطقه کوهستانی ابوالفارس در ۳۵ کیلومتری روستای ماماتین قرار دارد که کوهی همیشه روشن از آتش است که به دلیل وجود گاز متان و گوگرد حتی سرما و بارندگی هم از شعله های آن نمیکاهد و هزاران سال از عمر آن میگذرد.

چشمه های قیر ماماتین نیز در شمال شرقی رامهرمز وجود دارند که از آنها بطور طبیعی قیر بیرون می آید. این چشمه ها به شکل تنورهای نانوائی بوده که با مصالحی مانند قلوه سنگ، ملات ساروج در دو طرف یک مسیل کم آب قرار دارند، این طلای سیاه با نفت ترکیب شده و از چشمه ها میجوشد و با آب

منطقه شش برنامه‌ریزی

رودخانه زرد رامهرمز ترکیب شده و از غلظت آن کاسته میشود که در نهایت به زمین های کشاورزی میرسد. از نکات جالب اینکه با وجود نفت آلود و قیرگون بودن آب، ماهی های کوچکی در این آبها زندگی میکند.

آبشار سرگچ

این آبشار به ارتفاع ۸ متر در شمال غربی رامهرمز و فاصله ۶ کیلومتری از این شهر واقع است. وجود این آبشار محیطی سرسبز در کوه های گچی اطراف آن به وجود آورده است. این آبشار در مسیر خود نیزارهای زیادی را تا منطقه سورخانی به وجود آورده است که متأسفانه برداشت آب توسط عشایر در بالادست این آبشار، موجب تضعیف آن شده است.

آبشارهای آب مَهک، آب ریزک و توف انجیر: این سه آبشار به فاصله حدود ۵۰۰ متری از هم در منطقه کمپ جوبجی و در فاصله ۵ کیلومتری شهر رامهرمز واقع شده اند و در تپه های اطراف محی سرسبز با درختان انبوه گُناَر، سدر، نخل و انجیر را به وجود آورده اند. محیط این دو آبشار پوشیده از خزه و جلبک می باشد.

توف نمکی (آبشار نمکی): در فاصله تقریباً ۱۵ کیلومتری رامهرمز به سمت کوه های ابوالفارس، آبشار زیبای توف نمکی وجود دارد که در بالادست آن درختان انجیر و پیچک روئیده اند. در پای آبشار دریاچه بزرگی به طول ۶۰ متر و عرض ۲۰ متر وجود دارد که آب بسیار شوری دارد و ماهی های آب شور در آن به وفور یافت می شوند. در کنار این آبشار یک چشمه کوچک گوگردی نیز وجود دارد.

آبشار گذار پهن (توف نوران): این آبشار در ۶۰ کیلومتری خاور رامهرمز در منطقه زیبا و کوهستانی ابوالفارس در روستای گذار پهن (نوران) واقع است. ارتفاع آبشار تقریباً ۱۲ متر و پهنای حجم ریزش آب آن حدود ۲ متر است و در قسمت پایین آبشار و محل ریزش آب به سطح زمین یک حوضچه سنگی بسیار جالبی پدید آمده است که محل زندگی آبزیان می باشد. با توجه به خشکی کوه های زاگرس در منطقه خوزستان، وجود چنین آبشاری توجه هر بیننده ای را به خود جلب می کند.

• زیرساخت ها

✓ حمل و نقل و محورهای مواصلاتی

در این منطقه شهرهای رامشیر، رامهرمز از طریق بزرگراه و هفتکل از طریق راه اصلی به مرکز استان مرتبط هستند اما ارتباط بین رامشیر و مشراکه با رامهرمز و همچنین ارتباط هفتکل با رامهرمز ضعیف و از نوع جاده فرعی و بخشی از طریق راه اصلی معمولی می باشد. منطقه دارای ۷۱/۹ کیلومتر بزرگراه

منطقه شش برنامه‌ریزی

(سهم ۷/۸ درصدی از استان) ، ۲۰۵/۰۳ کیلومتر راه اصلی (سهم ۱۲/۲۵ درصدی از استان) و ۳۱۱/۳۶ کیلومتر راه فرعی آسفالت‌ه (سهم ۱۴/۲ درصدی از استان) میباشد.

جدول شماره ۳ - وضعیت زیرساخت های حمل و نقل منطقه

نوع راه (کیلومتر)	استان	منطقه	رامهرمز	رامشیر	هفتگل
طول آزاد راه	۱۳۵	.	.	.	.
طول بزرگراه (۴خطه)	۹۴۷	۷۱/۹	۴۰/۲	۲۶/۷	۵
طول راه اصلی	۱۶۴۷	۲۰۵/۰۳	۶۲/۸۵	۹۱/۷	۵۰/۴۸
طول راه فرعی آسفالت‌ه	۲۱۹۷	۳۱۱/۳۶	۱۰۱/۴۴	۷۰/۵	۱۳۹/۴۲
طول راه روستایی	۸۴۶۶	۸۸۶	۴۴۳.۴	۳۴۴.۲	۹۸.۴
تعداد ایستگاه راه آهن	۶	-	-	-	-
تعداد فرودگاه	۴	-	-	-	-
تعداد بنادر	۴	-	-	-	-

این منطقه فاقد فرودگاه و ایستگاه راه آهن است . در برنامه آمایش مسیر بندرماهشهر-رامشیر-مشراکه-رامهرمز-هفتگل-مسجدسلیمان-اندیمشک مسیر جنوب - شمال در شرق استان را تشکیل می‌دهد که محوری‌ترین و مهمترین مسیر جاده‌ای برای تسهیل توسعه مناطق حاشیه‌ای شرق و شمال شرق استان می‌باشد. بنابراین این محور به طوری که گفته شد شهرهای این منطقه را پوشش میدهد. به طور مشخص در برنامه آمایش در چارچوب مسیرهای تعیین شده و اولویت‌بندی پروژه‌ها در برنامه بخشی، احداث و توسعه قطعات جاده‌ای و ریلی زیر برای این منطقه پیش‌بینی شده است:

- احداث و توسعه مسیر جنوب - شمال در شرق استان که بخشی از آن از این منطقه عبور می‌نماید،
- احداث و توسعه مسیر امیدیه - مشراکه - اهواز که بخشی از آن از این منطقه می‌گذرد،
- احداث و توسعه مسیر اهواز-هفتگل-باغملک که از شهرستان و شهر هفتگل عبور می‌نماید،
- احداث راه آهن اهواز به طرف استان فارس که بخشی از آن از شمال شهرستان رامشیر و از جنوب شهرستان رامهرمز و از بین دو شهر رامهرمز و مشراکه در این منطقه می‌گذرد،
- احداث راه آهن اهواز به طرف چهارمحال و بختیاری و اصفهان که آن هم در این منطقه از شهرستان رامهرمز عبور می‌نماید.

• بخش های اقتصادی

✓ صنعت

✓ صنعت نفت :

وجود میادین نفت و گاز در منطقه از جمله تاسیسات شرکت های مارون و آغاچاری (ایستگاه تزریق گاز و ان جی ال و واحد نمک زدایی)

کارخانه سیمان خوزستان :

کارخانه سیمان خوزستان در شرق استان در ۲۲ کیلومتر جاده رامهرمز به هفتگل در منطقه دشت دنا و در زمینی به مساحت یکصد هکتار احداث شده است. فاصله کارخانه تا مرکز استان ۱۱۲ کیلومتر است. بازار مصرف داخلی این کارخانه شامل استان خوزستان و استانهای همجوار و بازار صادرات آن کشور عراق و کشورهای حاشیه خلیج فارس است. ظرفیت اسمی کارخانه ۳۰۰۰ تن در روز و تولید آن انواع سیمان پرتلند با کیفیت بسیار خوب میباشد. هم اکنون سیمان خوزستان با تولید ۲۵۰۰ هزار تن سیمان در سال از بزرگترین کارخانجات سیمان کشور محسوب میشود که محصول تولیدی آن سیمانهای تیپ ۲ و ۵ و سیمان حفاری است.

✓ معادن

منظور از پتانسیل مواد معدنی در استان وجود شواهد و آثار معدنی در واحدهای سنگی استان است مهمترین پتانسیل های مواد معدنی موجود در استان عبارتند از :

شن و ماسه : که از دومنبع رودخانه ای و کوهی استخراج میشود. استان خوزستان با تولید ۸ میلیون تن شن و ماسه بزرگترین تولید کننده شن و ماسه در کشور است که در این میان شهرستان رامهرمز از فراوانی شن و ماسه زیادی برخوردار بوده و براساس مجوز صادره ازسوی سازمان آب و برق شهرستان رامشیر نیز پتانسیل برداشت مخلوط رودخانه ای ۳۰۰ هزار متر مکعب را داراست.

مواد اولیه سیمان :خوزستان دارای ذخایر قابل ملاحظه ای از مواد اولیه سیمان از جمله آلوویم های آهکی ، مارن و سنگ آهک با ترکیب مناسب است که وجود کارخانه سیمان در ۲۲ کیلومتر جاده رامهرمز به هفتگل در منطقه دشت دنا و ۲ کارخانه دیگر سیمان در استان نمادی از قابلیت منطقه و استان در این زمینه میباشد.

منطقه شش برنامه‌ریزی

نام معدن و ماده معدنی	تعداد معدن	موقعیت جغرافیایی
سنگ لاشه شکریات	۱	۵ کیلومتری ۳ راهی سرانجام
سنگ لاشه رامشیر	۱	۹۰ کیلومتری شرق اهواز
سنگ لاشه - چم مرداس	۱	۲۶ کیلومتری شمال شرقی اهواز
سنگ لاشه - گنبد میران	۱	۳ کیلومتری شمال رامهرمز
سنگ لاشه - ماماتین	۱	۲۸ کیلومتری شمال شرقی اهواز
سنگ لاشه - خدیجه ماماتین	۱	۲۸ کیلومتری شمال رامهرمز
سنگ لاشه - ماماتین	۱	۲۲ کیلومتری شمال رامهرمز
سنگ لاشه - رود زرد	۱	۱۶ کیلومتری شمال شرقی رامهرمز
سنگ لاشه در گلان	۱	۲۰ کیلومتری شمال رامهرمز
سنگ لاشه - برجنگی	۱	۱۵ کیلومتری شمال شرقی رامهرمز
سنگ لاشه - درو محک	۱	۹۰ کیلومتری شمال شرقی اهواز
سنگ لاشه - طوف کبوتری	۱	۵ کیلومتری شمال شرقی هفتگل
سنگ لاشه - تنبالو کار	۱	۷ کیلومتری جنوب شرقی هفتگل
سنگ لاشه - سريتوک پابين	۱	۸ کیلومتری شمال شرقی هفتگل
سنگ لاشه - نمره ۲	۱	۷ کیلومتری شمال شرقی هفتگل
سنگ لاشه - گزین	۱	۱۷ کیلومتری شمال هفتگل
سنگ لاشه - سرگچ	۱	۱۵ کیلومتری شمال شرقی اهواز
سنگ لاشه - دره مختاک	۱	۱۴ کیلومتری شمال شرقی رامهرمز
سنگ گچ - نمره یک	۱	۹ کیلومتری شرق اهواز
سنگ گچ - شیغه	۱	۱۲ کیلومتری شمال غربی رامهرمز
سنگ گچ - پاگچی	۱	۲ کیلومتری شمال شرقی رامهرمز
سنگ گچ - برم	۱	۱۸ کیلومتری شمال رامهرمز
سنگ گچ - دشت دنا	۱	۱۵ کیلومتری شمال رامهرمز
سنگ گچ - دنا	۱	۲۵ کیلومتری شمال رامهرمز
سنگ آهک - اعلا	۱	۲۵ کیلومتری شمال رامهرمز
سیلیستن - ترتاب ابوالفارس	۱	۵۶۷ کیلومتری جنوب رامهرمز
نمک آبی - جارور	۱	۱۲ کیلومتری شمال غربی رامهرمز
نمک آبی - رامشیر	۱	۹۰ کیلومتری اهواز
مارن - دنا	۱	۲۳ کیلومتری شمال رامهرمز
مخلوط کوهی - چای عونى	۱	۵۸ کیلومتری شرق اهواز

نام معدن و ماده معدنی	تعداد معدن	موقعیت جغرافیایی
مخلوط کوهی - رمیض	۱	۸۰ کیلومتری شرق اهواز
مخلوط کوهی - چارات	۱	۲۵ کیلومتری جنوب شرقی رامهرمز
مخلوط کوهی - شاهه ۱	۱	۱۸ کیلومتری غرب رامهرمز
شن ماسه کوهی زیر زرد	۱	۸ کیلومتری شمال شرقی رامهرمز
مخلوط کوهی رویشان	۱	۵ کیلومتری شمال شرقی رامهرمز
جمع	۳۵	

سنگ آهک: در ناحیه شمال و خاور استان در کمربند ساده چین خورده زاگرس رخنمون های وسیعی از سنگ آهک وجود دارد و منطقه با دارا بودن ۶۰۰ هزار تن ذخیره سنگ آهک از توانمندی خوبی در این زمینه برخوردار است.

بیتومین و قیر طبیعی: در نقاطی از استان از جمله رامهرمز دیده میشود. بیتومین به شکل جامد و رگه ای در درون لایه های سنگی قرار دارد اما قیر اغلب به شکل چشمه هایی دیده میشود که در آنها مواد نفتی به آرامی به سطح زمین میرسند.

سنگ لاشه: معادن سنگ لاشه در حال حاضر بعد از معادن شن و ماسه بیشترین فراوانی را در استان دارند که تعداد زیادی از آنها در شهرستان رامهرمز و هفتکل قرار دارند. بطور خلاصه منطقه ۶ قابلیت معدنی اول استان را به لحاظ ویژگی های ذیل داراست:

- سنگ گچ با ذخیره ۷۳ میلیون تن
- سنگ آهک با ذخیره ۶۰۰ هزار تن
- سنگ لاشه با ذخیره ۳۴ میلیون تن
- معدن نمک با ذخیره سالانه ۹۰ تن
- فراوانی شن و ماسه
- فراوانی قیر طبیعی در منطقه

✓ شهرکها و نواحی صنعتی

در این منطقه فقط یک شهرک صنعتی وجود دارد که در شهرستان رامهرمز قرار دارد و فعال میباشد، شهرستانهای هفتکل و رامشیر فاقد شهرک صنعتی میباشد. پیشرفت فیزیکی تنها شهرک صنعتی منطقه (برخورداری از زیرساخت های آب، برق، گاز، فاضلاب و...) ۹۵ درصد است که از میانگین پیشرفت فیزیکی شهرکهای صنعتی استان (۶۸) ۲۷ درصد بیشتر است.

منطقه شش برنامه‌ریزی

در شهرستان رامهرمز ۲۹ درصد از زمین های قابل واگذاری شهرک های صنعتی واگذار گردیده است. در شهرک صنعتی رامهرمز تعداد ۱۴ واحد صنعتی به بهره برداری رسیده که از این میان ۵۰ درصد به فعالیت های شیمیایی ، ۲۱ درصد به کانی های غیر فلزی ، ۷ درصد به صنایع فلزی و ۲۱ درصد نیز به صنایع غذایی اختصاص دارند.

با هدف کاهش عدم تعادل های منطقه ای و حمایت از توسعه این منطقه که از مناطق حاشیه ای استان و نیازمند حمایت از توسعه در ابعاد مختلف کشاورزی، صنعتی، شبکه های حمل و نقل و ... می باشد تکمیل شهرک ها نواحی صنعتی این منطقه و توسعه واحدها و توسعه اشتغال اهمیت زیادی دارد. جذب سرمایه گذاران برای احداث واحدهای تولیدی مناسب در این شهرک ها و نواحی صنعتی به ویژه برای مناطق حاشیه ای استان از دیگر وظایف مدیریتی اداره کل صنعت، معدن و تجارت و شرکت شهرک های صنعتی استان می باشد.

جدول ۵: وضعیت شهرکها ونواحی صنعتی منطقه

شهرک			نواحی			شرح
رامهرمز	رامشیر	هفتگل	رامهرمز	رامشیر	هفتگل	
۱	-	-	۲	۱	۱	تعداد شهرک/ ناحیه صنعتی مصوب
۱	-	-	۲	۱	۱	تعداد شهرک صنعتی فعال و نیمه تمام
۵۰	-	-	۵۲/۶۴	۵۰	۶	مساحت کل (هکتار)
۹۵	-	-	۲۵	۵۰	۴۸	متوسط پیشرفت فیزیکی (درصد)
۱۴	-	-	۰	۰	۱	تعداد واحدهای به بهره برداری رسیده
۴	-	-	۰	۰	۰	تعداد واحدهای فعال
۲۱	-	-	۳	۱	۰	تعداد واحدهای در حال ساخت
۲۹	-	-	۱	۱	۴	درصد زمین های واگذار شده

• کشاورزی و شبکه آبرسانی

این منطقه در مقایسه با مناطق شمالی تر و کوهستانی و کوهپایه ای ، مانند ایذه و مسجد سلیمان، دارای اراضی مسطح تری است که با گذر رودهای جراحی و مارون از آن ها اراضی زیر کشت آبی این منطقه نسبت به مناطق شمالی بیشتر است. یکی از دلایل توانمندی بالاتر این منطقه از نظر شاخص های توانمندی همین برخورداری از زمین های زیر کشت آبی است که توان اقتصادی این منطقه را نسبتاً افزایش داده است. از نظر فعالیت وجه غالب منطقه کشاورزی است، هرچند در شهرستان رامهرمز بخش خدمات

منطقه شش برنامه‌ریزی

دارای اشتغال بیشتری نسبت به بخش کشاورزی است. اما شهرستان هفتگل با فعالیت بخش نفت چهره صنعتی بیشتری دارد.

در این منطقه علاوه بر برخورداری از کشاورزی آبی و دیم بخشی از کارکردهای اقتصادی از بخش نفت رونق می‌گیرد.

جدول شماره ۶- وضعیت اراضی کشاورزی و شبکه آبرسانی منطقه ۶ (هکتار/درصد)

شرح		استان	منطقه	رامهرمز	رامشیر	هفتگل
بخش کشاورزی	وضعیت فعلی	سطح اراضی کشاورزی زیر کشت	مساحت	۲۲۱۰۰۷۲	۱۸۸۶۷۱	۷۲۰۷۱
		سهم			۸/۵	۳۸
		سطح اراضی کشاورزی زیر کشت آبی	مساحت	۱۶۸۱۴۲۶	۱۰۲۷۱۵	۵۰۴۱۶
		سهم			۶	۴۹
		سطح اراضی کشاورزی زیر کشت دیم	مساحت	۵۲۸۶۴۶	۸۵۹۵۶	۲۱۶۵۵
		سهم			۱۶	۲۵
	وضعیت در افق طرح	سطح اراضی کشاورزی زیر کشت	مساحت	۲۴۴۸۱۲۴	۲۲۴۱۸۱	۸۳۸۴۳
		سهم			۹	۳۷
		سطح اراضی کشاورزی زیر کشت آبی	مساحت	۲۰۴۷۲۸۸	۱۷۸۷۷۰	۶۷۹۹۸
		سهم			۸/۷	۳۸
		سطح اراضی کشاورزی زیر کشت دیم	مساحت	۴۰۰۸۳۶	۴۵۴۱۱	۱۵۸۴۵
		سهم			۱۱/۳	۳۵
شبکه آبرسانی	وضعیت فعلی	وضع فعلی	مساحت	۳۱۵۱۴۰	۳۴۶۴۱	۲۷۶۴
		سهم			۱۱	۸
	در دست اجرا	در دست اجرا	مساحت	۲۸۴۳۹۱	۳۷۰۰۳	۳۶۷۷۸
		سهم			۱۳	۹۹
	مطالعاتی	مطالعاتی	مساحت	۴۶۳۵۳۲	۲۱۹۲۳	۵۲۷۵
		سهم			۴۷	۲۴
	توسعه نیشکر	توسعه نیشکر	مساحت	۱۱۶۹۶۵	۰	۰
		سهم			-	-
	جمع در افق طرح	جمع در افق طرح	مساحت	۱۱۸۰۰۲۸	۹۳۵۶۷	۴۴۸۱۷
		سهم			۷/۹	۴۸

منطقه شش برنامه‌ریزی

در وضعیت فعلی بخشی از اراضی زیر کشت آبی از شبکه‌های آبیاری برخوردار هستند، اما در برنامه آمایش استان تا افق طرح بخش وسیع‌تری که در محدوده اجرایی و مطالعاتی برای گسترش این شبکه‌ها قرار دارند به بهره‌برداری خواهند رسید که در افزایش کارآیی مصرف آب و بازدهی کشاورزی این منطقه موثر خواهد بود.

اراضی زیر کشت این منطقه در حال حاضر نزدیک به ۱۸۹ هزار هکتار است که ۸/۵ درصد اراضی زیر کشت استان را تشکیل می‌دهد. از این اراضی ۳۸ درصد در شهرستان رامهرمز، ۴۵ درصد در شهرستان رامشیر و ۱۶ درصد در شهرستان هفتگل قرار دارد. حدود ۵۴ درصد کشت این منطقه آبی است که این نسبت برای رامهرمز و رامشیر به ترتیب ۷۰ و نزدیک به ۵۹ درصد است اما در شهرستان هفتگل این نسبت تنها ۶/۶ درصد می‌باشد.

در درون این منطقه حدود ۳۵ هزار هکتار قابلیت توسعه اراضی زیر کشت وجود دارد که معادل ۱۸ درصد اراضی زیر کشت فعلی این منطقه است و در صورت انجام اصلاحات و تأمین آب با زیر کشت بردن این اراضی کمک موثری به توسعه بخش کشاورزی در این منطقه خواهد شد.

این منطقه در حال حاضر از ۳۴ هزار هکتار سطح اراضی زیر شبکه آبرسانی کشاورزی برخوردار است و ۳۷ هزار هکتار دیگر نیز در دست اجرا می‌باشد که بر روی هم حدود ۳۸ درصد از اراضی زیر کشت این منطقه را پوشش می‌دهد و در صورت اجرای طرح‌های برنامه مطالعاتی برای توسعه شبکه‌های آبرسانی این وسعت به ۹۳ هزار هکتار خواهد رسید که ۵۲ درصد کل اراضی قابل کشت آبی منطقه در افق طرح آمایش خواهد بود. در همین حال که توسعه شبکه آبیاری یاد شده بسیار مهم و قابل توجه است ارقام ذیل نشان می‌دهد که این منطقه هنوز از جای توسعه بیشتری در زمینه کشاورزی، در صورت تأمین آب، بهره‌مند است.

✓ منابع طبیعی و آبخیزداری

حجم عملیات توسعه منابع طبیعی و آبخیزداری در این منطقه حدود ۱۶۶ هزار هکتار است که این وسعت معادل ۸۸ درصد اراضی زیر کشت (آبی و دیم) این منطقه در حال حاضر می‌باشد. بیشترین حجم این عملیات، نزدیک به ۴۹ درصد در شهرستان هفتگل و به ترتیب نزدیک به ۳۶ و ۱۶ درصد از این عملیات در شهرستان‌های رامهرمز و رامشیر انجام خواهد شد.

عملیات حفاظت و حمایت از جنگل‌ها و مراتع و همچنین عملیات سازه‌ای آبخیزداری مهمترین فعالیت‌های این منطقه را تشکیل می‌دهد.

جدول شماره ۷- وضعیت منابع طبیعی منطقه

هفتگل	رامشیر	رامهرمز	منطقه	استان	شرح	
۸۰۷۲۰	۲۵۹۸۵	۵۹۴۷۰	۱۶۶۱۷۵	۱۴۸۶۶۹۲	مساحت	وضعیت منابع طبیعی و
۴۸/۵۷	۱۵/۶۳	۳۵/۷۸	۱۱		سهم	آبخیزداری

✓ دامداری

این منطقه در حال حاضر برخوردار از فعالیت دامپروری و پرورش طیور در دو قالب سنتی و صنعتی است. بطوریکه در زمینه پرورش صنعتی مرغ گوشتی سهم منطقه از تعداد واحدهای استان ۱۴/۷ درصد میباشد که از این واحدها ۵۳/۳ درصد در شهرستان رامهرمز، ۸/۳ درصد در شهرستان رامشیر و ۳۸/۳ درصد در شهرستان هفتگل قرار دارند همچنین این منطقه ۱۲/۶ درصد ظرفیت مرغداریهای صنعتی گوشتی استان را داراست.

در زمینه پروار بندی گوساله سهم منطقه از تعداد واحدهای استان در شیوه سنتی ۹/۲ درصد و در شیوه صنعتی ۹/۶۸ درصد و در مورد پرواربندی بره سهم منطقه از تعداد واحدهای استان در شیوه صنعتی ۱۰/۰۴ درصد و در شیوه سنتی ۱۷ درصد است.

در بین انواع دام سهم منطقه در زمینه پرورش گاو شیری کمتر از دیگر موارد است بطوریکه فقط ۴/۸ درصد از واحدهای صنعتی گاوشیری استان در این منطقه موجودند و شهرستان رامشیر کلاً فاقد واحد پرورش صنعتی گاو شیری است و به همین جهت احداث شهرک دامپروری از نوع فعالیت گاوشیری برای شهرستانهای رامشیر و رامهرمز پیشنهاد شده است.

جدول شماره ۸- وضعیت دامپروری و طیور منطقه ۶

منطقه شش برنامه ریزی

شرح	جمع استان	جمع منطقه	رامهرمز	رامشیر	هفتگل
واحد صنعتی گاو شیری	تعداد	۸۳	۴	۲	۰
	ظرفیت	۸۲۹۰	۲۰۰	۱۰۰	۱۰۰
	غیرفعال	۱۵	۲	۱	۱
واحد سنتی گاوشیری	تعداد	۴۰۶۵۳	۳۵۶۷	۷۹۲	۱۸۰۶
	ظرفیت	۳۷۳۵۶۸	۲۶۷۵۰	۱۲۴۰۰	۷۴۰۰
	غیرفعال	-	-	-	-
واحد سنتی پرواربندی گوساله	تعداد	۳۰۸۳	۲۸۴	۸۰	۵۴
	ظرفیت	۹۹۳۳۴	۶۶۵۰	۲۹۵۰	۱۲۰۰
	غیرفعال	۶۰۴	۳۴	۱۰	۲۴
واحد صنعتی پرواربندی گوساله	تعداد	۷۶۴	۷۴	۶۵	۷
	ظرفیت	۱۰۲۶۹۵	۷۶۵۰	۶۶۰۰	۸۰۰
	غیرفعال	۲۰۲	۲۸	۲۳	۵
واحد صنعتی پرواربندی بره	تعداد	۲۱۹	۲۲	۱۰	۱
	ظرفیت	۱۰۳۱۰۶	۹۵۰۰	۵۵۰۰	۵۰۰
	غیرفعال	۹۳	۶	۴	۱
واحد سنتی پرواربندی بره	تعداد	۲۰۵۲	۳۴۹	۸۰	۱۹
	ظرفیت	۲۰۵۰۶۴	۱۲۶۵۰	۷۲۵۰	۱۹۰۰
	غیرفعال	۳۳۹	۵	۰	۵
واحد صنعتی مرغداری گوشتی(هزارقطعه)	تعداد	۸۱۸	۱۲۰	۶۴	۱۰
	ظرفیت	۱۴۴۸۱	۱۸۳۰	۱۱۳۰	۱۵۷
	غیرفعال	۱۰۴	۳۴	۲۹	۰

جداول قابلیت‌های شهرستانهای

منطقه ۶

قابلیت‌های بخش کشاورزی شهرستان رامهرمز

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
افزایش راندمان تولید محصولات کشاورزی (عملکرد در هکتار)	• کشت برنج و پیاز در ۳۰۰۰ هکتار از اراضی (به تفکیک) • تولید سالانه ۱۰۵۰۰ تن برنج با راندمان ۳/۵ تن در هکتار. • تولید سالانه ۱۳۵۰۰ تن پیاز با راندمان ۴/۵ تن در هکتار • بر خور داری از زمینهای حاصلخیز (تولید سبزی و سیر در ۱۵۰ هکتار از اراضی) • رتبه اول استان در تولید سبزی و سیر • تولید سالانه ۶۰۰۰ تن سبزی و سیر با راندمان ۴۰ تن در هکتار	قوت: • بر خور داری از زمینهای حاصلخیز ۷۲ هزار هکتار اراضی زیر کشت (۵۰/۴ هزار هکتار آبی و ۲۱/۶ هزار هکتار دیم) • مجاورت با رودخانه دائمی و احداث سد مخزنی و تنظیمی و کانالهای آبرسانی	فرصت: • امکان تکمیل زنجیره کشت محصولات کشاورزی با شهرستانهای رامشیر و هفتکل • هم مرز بودن با شهرستان رامشیر و اهواز و میابودن زنجیره تولید و استفاده از قابلیت مرزی استان برای صدور محصولات کشاورزی به عراق و کشورهای همسایه	• پایین بودن راندمان آبیاری (محصول به ازای واحد آب) • پایین بودن سطح سواد بهره برداران کشاورزی	• استفاده از روشهای نوین کشاورزی و آبیاری (قطره ای و ..) • استفاده از ارقام پر محصول • افزایش آموزشهای کاربردی • استفاده از سیاستهای تشویقی و جایزه • توسعه شبکه آبیاری و زهکشی
		ضعف: • استفاده از روشهای سنتی آبیاری • عدم تکمیل شبکه های آبیاری و زهکشی • پایین بودن میزان آشنایی کشاورزان با روشهای نوین کشاورزی	تهدید:		

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
		- پایین بودن میزان بارندگی و بالا بودن درجه حرارت و تبخیر شدید - از بین رفتن اراضی کشاورزی (تغییر کاربری اراضی کشاورزی بدلیل ارزش بالای سایر کاربریها)			
افزایش سطح زیر کشت تا ۸۴ هزار هکتار	✓ سطح زیر کشت فعلی شهرستان ۷۲ هزار هکتار که در صورت انجام اصلاحات و تأمین آب قابلیت افزایش دارد	قوت: - وجود اراضی ملی قابل واگذاری به بهره برداران کشاورزی - وجود نیروی کار فراوان مرتبط با کشاورزی در روستاهای شهرستان - امکان توسعه شبکه های آبرسانی تا ۴۴.۸ هزار هکتار از اراضی	فرصت: صادرات محصولات کشاورزی به کشورهای همسایه	- عدم تأمین و تثبیت آب زارعی مورد نیاز شهرستان و پایین بودن راندمان کشت و آبیاری - نبود صنایع جانبی و تبدیلی بخشی کشاورزی جهت جلوگیری از خام فروشی	- توسعه آبیاری قطره ای - تسریع در تکمیل شبکه های آبرسانی و طرح های تامین آب - استفاده از ظرفیتهای بندهای خاکی و آبخیزداری در تامین آب کشاورزی
		ضعف: - کمبود سرمایه بهره برداران - بالا بودن سطح زه آب - ارزش افزوده پایین محصولات کشاورزی در مقایسه با سایر محصولات	تهدید:		

منطقه شش برنامه‌ریزی

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
افزایش تولید محصولات و فرآورده های دامی	- وجود بیش از ۱۴۰ هزار دام سبک و ۱۵ هزار دام سنگین - وجود ۶۵ واحد پروار بندی گوساله با ظرفیت ۶۶۰۰ راس و ۱۰ واحد پروار بندی گوسفند با ظرفیت ۵۵۰۰ راس (صنعتی) - وجود بیش از ۶۰ واحد مرغداری گوشتی (صنعتی)	قوت: وجود ظرفیتهای مناسب و قابل توسعه در بخش دام [از طریق استفاده از ظرفیتهای بلااستفاده واحدهای فعال و راه اندازی واحدهای غیر فعال]	فرصت: صادرات دام زنده و فرآورده های دامی به کشورهای همسایه	- نبود صنایع جانبی و تبدیلی بخشی دام - تعطیلی اکثر واحدهای دامداری و مرغداری	- ایجاد صنایع جانبی و واحدهای بسته بندی و فرآوری محصولات دامی و لبنی مطابق با استانداردهای روز و برند سازی - پیگیری تامین منابع مالی کارخانه های فرآوری محصولات دامی از طریق صندوق توسعه ملی ، فاینانس داخلی - حمایت و هدایت استقرار صنایع جانبی ، سردخانه ها و انبارها در شهرک ها و نواحی صنعتی - مدیریت بهینه واحدهای دامی و آشنایی کارکنان با شیوه صحیح مدیریت
		ضعف: - نبود سردخانه و انبار مناسب جهت نگهداری محصولات دامی - ضعف مدیریت واحدهای دامی (تعطیلی عمده واحدها بدلیل شیوع بیماریها و استفاده از سوله های دامداری برای سایر فعالیت های سودآور غیر تولیدی)	تهدید:		

قابلیت‌های بخش صنعت و معدن شهرستان رامهرمز

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
افزایش راندمان تولید و تنوع بخشی به محصولات جانبی معدنی	✓ وجود ذخائر معدنی غنی با ظرفیت بالا ✓ برخورداری از معادن غنی سنگ گچ با ذخیره ۷۳ میلیون تن و سنگ آهک با ذخیره ۶۰۰ هزار تن و سنگ لاشه با ذخیره ۳۴ میلیون تن و معدن نمک با ذخیره ۶۹۰ میلیون تن و منابع شن و ماسه در سطح شهرستان	قوت : • وجود ۱ شهرک صنعتی با مساحت ۵۰ هکتار (پیشرفت فیزیکی ۹۵٪) و ظرفیت خالی ۷۰٪ زمینها صنعتی و ۲ ناحیه صنعتی با مساحت ۵۳ هکتار) • وجود بیش از ۳۰۰۰ نفر شاغلین بخش صنعت و معدن	فرصت : • بالا بودن مصرف این نوع محصولات معدن در صنعت ساختمان و صادرات به بازارهای عمده مصرف (کشورهای حاشیه خلیج فارس، چین، روسیه، اوکراین)	▪ خام فروشی محصولات معدنی ▪ استفاده از شیوه های سنتی و تکنولوژی پایین در معادن	➤ استفاده از تکنولوژی‌ها و روشهای کارآمد در استخراج معادن ➤ ایجاد شهرک صنعتی معدنی برای تکمیل زنجیره تولید محصولات معدنی ➤ تنوع بخشی در محصولات گچی و سنگهای مصنوعی و صادرات آن به کشورهای هدف (کشورهای همسایه بعنوان مصرف کننده محصولات معدنی که فاقد چنین معادنی هستند) از طریق بنادر و مرزهای زمینی
		ضعف : • عدم تشکیل زنجیره تولید صنایع معدنی در شهرستان • استفاده از روشهای سنتی در تولیدات معدنی و فرسوده بودن تجهیزات استخراج	تهدید : • آلودگی و عوارض زیست محیطی فعالیت های معدنی		

قابلیت‌های بخش گردشگری شهرستان رامهرمز

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
استفاده از ظرفیت‌های گردشگری	برخوردار از جاذبه های متعدد گردشگری و تاریخی و کشف گنجینه های ارزشمند در شهرستان	قوت : • وجود شبکه دسترسی مناسب • امکان انجام تورهای کوتاه مدت ۱ و ۲ روزه	فرصت : • قرارگیری در مسیر سه استان و فاصله نزدیک شهرستان با اکثر شهرهای بزرگ استان	■ ناکافی بودن زیر ساخت های گردشگری ■ نبود برنامه در بخش گردشگری نظیر تورهای کوتاه مدت یک روزه در استان جهت معرفی جاذبه های گردشگری شهرستان	➤ ارائه مشوق های لازم شامل تسهیلات بانکی و ایجاد کاربریهای چند منظوره (گردشگری-تجاری) ➤ ایجاد زیرساخت های لازم در بخش گردشگری و ساماندهی مناطق گردشگری ➤ ایجاد انگیزه در بخش خصوصی در زمینه تورگردانی و واگذاری برخی از جاذبه ها با نظارت میراث فرهنگی به بخش خصوصی جهت ساخت موزه یا رستوران سنتی و...
	جاذبه هایی نظیر: تل برمی، خانه صمیمی، تل گسر، قلعه دا و دختر، آبشار دشت دنا، آبشار روستای نوران دوگچه ابوالفارس، سازه های آبی سد تاریخی جره، تفرجگاه تشکوه	ضعف : • نبود موزه مناسب در شهرستان • باتوجه به کشیفات قابل توجه نبود امکانات، تسهیلات و تجهیزات رفاهی در شهرستان • جهت گردشگران نبود زیرساخت وعدم ساماندهی مناطق گردشگری • ناشناخته بودن مناطق گردشگری و تاریخی شهرستان	تهدید :		

قابلیتهای بخش انرژی شهرستان رامهرمز

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
احداث نیروگاه گازی (افزایش تولید انرژی)	بالا بودن استخراج نفت و گاز از ۱۱۲ چاه موجود	قوت : - وجود ذخائر چاه های گاز (احداث نیروگاه های حرارتی) و نزدیکی به خط لوله اصلی گاز کشور که در حدود ۱۵ کیلومتری شهرستان میباشد - رتبه دوم شهرستان در تولید نفت و گاز (روزانه ۶۰۰ هزار بشکه نفت و گاز در منطقه نفتی مارون). - وجود ۱۱۲ چاه نفت و گاز در شهرستان	فرصت : وجود ذخائر غنی چاه های نفت و گاز در منطقه	چگونگی تولید برق با استفاده از گاز همراه نفت	➤ تشویق سرمایه گذاری در این بخش با ارائه مشوق های لازم شامل تسهیلات بانکی ، صندوق توسعه ملی ، فاینانس داخلی
		ضعف : - تولید آلاینده های زیست محیطی - نبود سرمایه گذار بخش خصوصی	تهدید :		

قابلیت‌های بخش کشاورزی شهرستان رامشیر

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
افزایش راندمان تولید (عملکرد در هکتار) محصولات زراعی شهرستان	✓ تولید سالانه ۵۷ هزار تن گندم ✓ تولید سالانه ۵ هزار تن جو ✓ تولید سالانه ۱۰۸ هزار تن صیفی جات	قوت: • وجود تعداد زیاد کشاورزان (سهم شاغلین بخش کشاورزی ۳۳/۴ درصد کل شاغلان شهرستان است) • تمایل مردم به فعالیت در این بخش • حاصلخیز بودن اراضی	فرصت	■ عدم امکان صدور اسناد مالکیت اراضی و عدم افراز زمین فی مابین مالکان مشاعی به دلیل اوقافی بودن و به دنبال آن عدم امکان استفاده از تسهیلات بانکی به دلیل نبودن وثایق ملکی نزد مردم ■ عدم رغبت مردم به سرمایه گذاری ■ تشدید بیکاری	➤ اجرای دستور مقام رهبری از طریق تبدیل به احسن نمودن اراضی پلاک ۴۹ رامشیر ➤ اجرای همین دستور برای سایر پلاک‌های شهرستان • معاوضه اراضی متعلق به منابع طبیعی با قدرالسهم اوقاف
		ضعف: • عدم وجود سند شش دانگ مالکیت اراضی به دلیل اوقافی بودن • عدم استفاده از تکنولوژی های نوین			
			تهدید: • از بین رفتن مزارع ناشی از طوفان‌های روان شکل گرفته دردشت‌های شرقی شهرستان • کاهش حق آب به شهرستان به دلیل استفاده شهرستان‌های رامهرمز، بهبهان، ماهشهر و شادگان از حق		

منطقه شش برنامه‌ریزی

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
			آبه کشاورزی حوزه مارون		
افزایش سطح زیر کشت تا ۹۵ هزار هکتار	✓ دارا بودن بیش از ۸۵ هزار هکتار اراضی زیر کشت که نزدیک به ۵۹ درصد آن کشت آبی است.	قوت: • احداث شبکه آبیاری و زهکشی در بیش از ۳۱ هزار هکتار از اراضی (۳۱۸۷۷ هکتار)	فرصت: • وجود سدهای ذخیره آب در بالا دست رودخانه جراحی	▪ عدم استفاده بهینه از منابع آب به دلیل سنتی بودن کشاورزی و شوره زار شدن اراضی	➤ ارائه تسهیلات به کشاورزان جهت مکانیزه نمودن کشاورزی ➤ تغییر الگوی کشت به سمت کشت هایی با نیاز آبی کمتر ➤ رفع مشکل اوقافی بودن اراضی ➤ تامین اعتبار لازم جهت تسريع در اجرای زهکش های فرعی
		ضعف: • عدم احداث شبکه های آبیاری و زهکشی بطور کامل (پیشرفت کند اجرای زهکش های فرعی) • عدم استفاده از تکنولوژیهای نوین • اوقافی بودن اراضی			

قابلیت‌های بخش صنعت و معدن شهرستان رامشیر

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
توسعه صنایع وابسته به نفت	✓ قرار گرفتن شهرستان بر روی میادین نفت و گاز ✓ وجود تاسیسات نفتی شرکت های مارون و آغاجری نظیر ایستگاه تزریق و فشار گازمایع مارون، مجتمع ان جی ال ، واحد نمک زدایی	قوت : • وجود ناحیه صنعتی در شهرستان • وجود نیروهای تحصیل کرده جویای کار • عبور رودخانه جراحی و امکان تامین آب مورد نیاز صنایع • وجود جاده دسترسی به مناطق نفتی	فرصت :	■ عدم تاثیر تاسیسات و میادین نفتی شهرستان در اقتصاد منطقه ورشد بیکاری	➤ ملزم نمودن مسئولان شرکت نفت به استخدام افراد با اولویت بومی ➤ راه اندازی صنایع پشتیبان صنعت نفت نظیر صنایع قطعه سازی، تراشکاری و... ➤ رفع مشکل اوقافی بودن اراضی
		ضعف : • عدم بکارگیری نیروهای بومی • عدم سرمایه گذاری در بخش صنعت به دلیل اوقافی بودن اراضی	تهدید : • رشد منفی جمعیت و مهاجرت از شهر • وجود شهرک صنعتی در شهرستانهای مجاور		

منطقه شش برنامه‌ریزی

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
افزایش استخراج مواد معدنی (استفاده از ظرفیت معادن واقع در منطقه حفاظت شده)	✓ دارابودن معادن مخلوط کوهی و رودخانه ای، ماسه بادی و خاک رس با ارزش تولیدات ۶۱۴۰ میلیون ریال در سال ۹۰	قوت : - وجود ۲۲ سنگ شکن در شهرستان - وجود نیروی فنی آشنا در زمینه برداشت از معادن (۵۳۴ نفر شاغل مرتبط با معدن)	فرصت :	- کاهش استحصال مواد معدنی • بیکارشدن نیروهای شاغل در معدن و شدت یافتن رشد منفی جمعیت و مهاجرت	ایجاد هماهنگی لازم بین ادارت صنعت و معدن ، محیط زیست و سازمان آب و برق جهت ارائه مجوز برداشت از معادن
		ضعف : • افزایش دامنه مناطق حفاظت شده به سمت معادن و در نتیجه عدم امکان برداشت از معادن			

قابلیتهای بخش گردشگری شهرستان رامشیر

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
برخوردارى از جاذبه های گردشگری وتاریخی		قوت : • ثبت ۲ اثر ملی مضیف میرعبدا.. • و تل رضوان • کشف تابوت متعلق به دوره اشکانی • وجود پتانسیل گردشگری • درمحوطه سد رامشیر • وجود پارک تفریحی مشراکه	فرصت : • عبور بخشی از مسیر گردشگری بهبهان • _اهواز از رامشیر • قرار گرفتن در مجاورت محورهای مواصلاتی به بنادر جنوبی	▪ عدم استفاده از ظرفیت گردشگری و ناشناخته ماندن پتانسیل شهرستان	• راه اندازی اداره میراث فرهنگی در شهرستان ➤ احداث زیرساخت های لازم جهت گردشگری و ساماندهی فضاهای گردشگری نظیر سد رامشیر ➤ بکارگیری نیروهای کار آزموده جهت حفاظت از آثار باستانی
		ضعف : • عدم وجود زیرساخت های لازم گردشگری در شهرستان • عدم اطلاع رسانی مناسب و ناشناخته ماندن پتانسیل های باستان شناختی رامشیر • عدم وجود اداره میراث فرهنگی در شهرستان	تهدید :		

قابلیتهای بخش کشاورزی شهرستان هفتکل

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
افزایش سطح زیر کشت محصولات کشاورزی شهرستان به روش آبی	✓ دارا بودن ۳۱ هزار هکتار سطح زیر کشت که از این میزان ۲۰۴۱ هکتار آن (۵/۶ درصد) کشت آبی است. ✓ امکان افزایش سطح زیر کشت به ۲۳۰۵ هزار هکتار (۵۳ درصد اراضی) در افق طرح	قوت: • موقعیت توپوگرافی ویژه هفتکل جهت احداث بندهای خاکی (وجود ۱۹ بند خاکی در شهرستان) • آب دار بودن بندهای خاکی در طول سال به دلیل نفوذ ناپذیری آب به علت نوع سازند زمین • حاصلخیز بودن اراضی • در دست اجرا بودن پروژه شبکه آبرسانی برای ۲۲۵ هکتار از اراضی	فرصت:	■ پایین بودن عملکرد در هکتار محصولات کشاورزی	➤ به سرانجام رساندن طرح های توسعه شبکه آبرسانی (در دست اجرا و مطالعاتی) ➤ تغییر الگوی کشت مطابق با شرایط اقلیمی و منابع آبی موجود ➤ استفاده از آب های موجود در پشت بندهای خاکی (آبیاری تحت فشار) و مدیریت منابع آبی موجود ➤ سنددار کردن اراضی و تفکیک آنها از اراضی ملی ➤ ایجاد تعاونی های کشاورزی و تبدیل زمین های کوچک به اراضی یکپارچه به منظور مکانیزه کردن کشاورزی
		ضعف: • عدم وجود شبکه آبرسانی • عدم تطبیق الگوی کشت با شرایط اقلیمی منطقه • مدیریت ضعیف منابع آبی • یکپارچه نبودن اراضی کشاورزی (وجود خرده مالکان) • عدم وجود سند شش دانگ مالکیت اراضی به دلیل مشاع بودن و عدم امکان استفاده از تسهیلات بانکی • کشت عمده شهرستان به شیوه دیم	تهدید:		

قابلیت‌های بخش صنعت و معدن شهرستان هفتکل

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
افزایش بهره‌وری معادن بویژه معادن سنگ لاشه	✓ وجود معادن غنی سنگ لاشه با مساحت ۲۷ هزار هکتار	قوت : - وجود ۲۰ معدن سنگ لاشه در شهرستان - وجود ناحیه صنعتی در شهرستان	فرصت : - وجود تقاضا در بسیاری از شهرهای استان - مورد استفاده قرار گرفتن به عنوان ماده خام اولیه بسیاری از صنایع (صنعت سیمان، دفاع، ساختمانی، نسوز، شیمیایی)	عدم بهره‌برداری بهینه از معادن سنگ لاشه (پایین بودن ارزش افزوده)	➤ استفاده از ماشین‌آلات سنگ‌بری جهت تبدیل سنگ خام به محصول ➤ فرآوری شده (سنگ نما و تزیینی) ➤ حمایت از سرمایه‌گذاران بخش معدن جهت اجرای شیوه‌های نوین استخراج و فرآوری مواد معدنی
		ضعف : استفاده از روشهای سنتی در استحصال مواد معدنی و خام فروشی (عدم فرآوری سنگ لاشه)	تهدید :		
استفاده از ظرفیت‌های ایجاد شده در بخش صنعت شهرستان	✓ وجود کارخانه نورد میلگرد با ظرفیت اسمی ۱۰۰۰ تن انواع میلگرد در سال ✓ وجود کارخانه گچ نمره یک با ظرفیت	قوت : - آماده بهره‌برداری بودن کارخانه نورد میلگرد - اشتغالزایی مستقیم برای بیش از ۱۰۰ نفر در کارخانه نورد میلگرد	فرصت :	- عدم بهره‌برداری از کارخانه نورد میلگرد - عدم بهره‌برداری از کارخانه گچ نمره یک	➤ همکاری شرکت گاز جهت تامین گاز کارخانه‌های مذکور ➤ تامین سرمایه در گردش کارخانه گچ و نورد از طریق مشارکت با بانکها و صندوق توسعه ملی

منطقه شش برنامه ریزی

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
	تولید ماهانه ۴۰۰ تن گچ (گچ روکار و زیرکار)	بیش از ۵۰ نفر برای کارخانه گچ			
		ضعف : - عدم انتقال خط گاز به کارخانه های مذکور - ضعف بنیه مالی صاحبان صنعت منطقه - تشدید بیکاری	تهدید : هدر رفتن و مستهلک شدن سرمایه و منابع (غیر فعال بودن کارخانه گچ برای ۲ دهه)		

قابلیت‌های بخش گردشگری شهرستان هفتکل

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
فعال کردن صنعت گردشگری شهرستان	• وجود مناطق گردشگری نظیر: روستای دره اهوازی، آبگیر مرتضی علی، آبشار همیشه جاری ملار آهنی، وجود بنگله های شهرستان به عنوان نماد فرهنگی از چپاول نفت توسط بیگانگان، وجود دبستان رودکی (تاسیس ۱۳۱۸) و...	قوت: • وجود گردشگران زیاد درایام نوروز	فرصت:	▪ مغفول ماندن بخش گردشگری در توسعه اقتصادی شهرستان ▪ نابودی آبشار ملار آهنی به عنوان مهمترین تفرجگاه مردم هفتکل	➤ احداث زیرساخت های لازم گردشگری ➤ ایجاد مراکز گردشگری اطراف بندهای خاکی (ماهگیری، قایق رانی، ورزشهای آبی و ...) ➤ جلوگیری از فعالیت مجدد کارخانه سنگ شکن قبل از هر گونه اقدام جهت حفظ محیط زیست اطراف آبشار ملار آهنی
		ضعف: • عدم وجود زیرساخت های لازم گردشگری • صدور مجوز احداث کارخانه سنگ شکن دربالا دست آبشار ملار آهنی بدون درنظر گرفتن ملاحظات زیست محیطی (آلوده نمودن آب و به مخاطره انداختن حیات آبزیان)	تهدید:		

منطقه ۷ برنامه ریزی

شهرستان های مسجد سلیمان،

لالی و اندیکا

۱- معرفی منطقه

منطقه ۷ برنامه ریزی، شامل شهرستان های مسجد سلیمان، لالی و اندیکا که این منطقه با وسعت ۵۹۴۵ کیلومترمربع حدوداً ۹.۳ درصد وسعت استان را در بر می گیرد. این منطقه از شمال به شهرستان دزفول و از غرب به شهرستان های شوشتر و گتوند از جنوب به شهرستان های هفتکل و باغملک و از شرق به شهرستان ایذه و استان چهارمحال و بختیاری متصل است، در سطح منطقه رودخانه کارون جاری است که تا کنون چندین سد بر روی آن احداث شده است. علاوه بر کارون، رودخانه های فصلی دیگری همچون شور، تمبی، چم آسیاب و چندین رود فصلی کوچک وجود دارد. این منطقه به مرکزیت شهرستان مسجد سلیمان می باشد. نام ابتدایی آن پارسوماش بوده است.

• موقعیت جغرافیایی و تقسیمات سیاسی

شهرستان مسجد سلیمان با وسعت ۲۱۷۶ کیلومترمربع حدوداً ۳۶.۶ درصد مساحت منطقه و حدوداً ۳.۴ درصد از مساحت استان را به خود اختصاص داده است. این شهرستان از شمال به شهرستانهای لالی و اندیکا و از شرق به شهرستان ایذه و از جنوب به شهرستان های هفتکل و باغملک و از غرب به شهرستان های شوشتر و گتوند متصل است این شهرستان دارای دو مرکز شهری (مسجد سلیمان و گلگیر)، سه بخش، شش دهستان و ۱۶۳ آبادی دارای سکنه است که ۸۷.۷ درصد روستاهای شهرستان کمتر از ۲۰ خانوار می باشد. شهرستان مسجد سلیمان شهری تاریخی در میان کوههای زاگرس و از شهر های بختیاری نشین استان خوزستان می باشد، این شهرستان در مجاورت سلسله جبال زاگرس در میان کوهها واقع گردیده و ارتفاع آن از سطح دریا ۳۷۲ متر می باشد.

شهرستان لالی با وسعت ۱۴۰۰ کیلومترمربع معادل ۲۳.۵ درصد مساحت منطقه و ۲.۲ درصد مساحت استان را به خود اختصاص داده است، این شهرستان در شمال شرقی استان قرار گرفته و از سمت شمال به شهرستان دزفول و از غرب به شهرستان گتوند و از جنوب به شهرستان مسجد سلیمان و از شرق به شهرستان اندیکا متصل می باشد. این شهرستان دارای یک مرکز شهری (لالی)، دو بخش، ۴ دهستان، و ۱۵۹ آبادی دارای سکنه است که ۷۲.۳ درصد روستاهای شهرستان کمتر از ۲۰ خانوار می باشد. این شهرستان همانند شهرستان مسجد سلیمان در مجاورت سلسله جبال زاگرس واقع شده

منطقه هفت برنامه‌ریزی

است و رودخانه کارون و قسمتی از دریاچه سد گتوند علیا در محدوده این شهرستان می باشد و از قرن ها پیش محل سکونت و کوچ عشایر بختیاری بوده است.

شهرستان اندیکا با وسعت ۲۳۶۹ کیلومترمربع معادل ۳۹.۸ درصد از مساحت منطقه و حدوداً ۳.۷ درصد از مساحت استان را به خود اختصاص داده این شهرستان در شمال شرقی استان قرار گرفته و از سمت شمال به استان چهارمحال وبختیاری و دزفول از جنوب به شهرستان مسجد سلیمان و از شرق به شهرستان ایذه و از غرب به شهرستان لالی متصل است، این شهرستان دارای دو مرکز شهری (قلعه خواجه، آبژدان)، سه بخش، ۶ دهستان، و ۳۴۲ آبادی دارای سکنه است که ۶۰ درصد روستاهای شهرستان کمتر از ۲۰ خانوار می باشد.

• جمعیت منطقه

بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ جمعیت استان ۴۵۲۳ هزار نفر بوده که این منطقه با جمعیت ۲۰۱.۴ هزار نفری ۴.۴ درصد جمعیت استان را در خود جای داده است. که می توان گفت شهرستان مسجد سلیمان با جمعیت ۱۱۲.۵ هزار نفر ۵۶.۲ درصد جمعیت منطقه و ۲.۵ درصد جمعیت استان را شامل می شود، که از این میزان جمعیت ۹۲.۲ درصد جمعیت ساکن نقاط شهری و ۷.۸ درصد نیز ساکن نقاط روستایی هستند.

جمعیت شهرستان لالی ۳۷ هزار نفر بوده که ۱۸.۶ درصد جمعیت منطقه و ۰.۸ درصد جمعیت استان را شامل می شود که از این میزان جمعیت ۴۷.۵ درصد آن ساکن نقاط شهری و ۵۲.۵ درصد نیز ساکن نقاط روستایی هستند.

شهرستان اندیکا دارای جمعیت ۵۱ هزار نفر بوده که ۲۵.۲ درصد جمعیت منطقه و ۱.۱ درصد جمعیت استان را شامل می شود که از این میزان جمعیت ۱۱ درصد ساکن نقاط شهری و ۸۹ درصد جمعیت ساکن نقاط روستایی هستند.

• کانون های شهری

از نظر مطالعات آمایش، این منطقه از مناطق نسبتاً ضعیف در شرق استان است، لذا با توجه به این مسئله در چارچوب یک طرح وسیع تر توسعه این منطقه را با پیشبرد چهار محور توسعه شامل: حمایت از کانونهای توسعه شهری، توسعه شبکه های زیربنایی، حمایت از گسترش فعالیت های صنعتی و گسترش بازار تعقیب می نماید.

جدول شماره ۱: شکل بندی الگوی استقرار و نظام سلسله منطقه ۷

منطقه	نام شهرستان	نام مرکز منظومه	نام مرکز مجموعه
منطقه ۷ مسجد سلیمان	مسجد سلیمان	مسجد سلیمان	مسجد سلیمان
			تمبی گلگیر
			جهانگیری (هفت شهیدان)
	اندیکا	اندیکا (قلعه خواجه)	شلال (پا آبشال)
			قلعه خواجه
			کوشک کوشک
			آبزدان
	لالی	لالی	لالی
			سادات (دره بوری)
			تراز

در الگوی سلسله مراتبی سکونت‌گاهی شهر مسجد سلیمان به عنوان مرکز ناحیه به مرکز استان متصل می‌شود و داخل این منطقه شهرهای اندیکا و لالی به عنوان مرکز شهرستان و مرکز منظومه به آن متصل هستند و با احداث جاده اصلی بین این مراکز این ارتباط تقویت و تسهیل می‌شود.

• **ملاحظات زیست محیطی منطقه و محدودیتهای استقرار و توسعه فعالیتهای اقتصادی**

برای این منطقه در بخش صنعت، توسعه انواع صنایع غذایی، فرآوری محصولات باغی و دامی و شیلات، صنایع معدنی و ساختمانی، صنایع فلزی، قطعه سازی برای نفت و گاز، صنایع بازیافت و صنایع عمومی کارگاهی وجود دارد ولی با توجه به اینکه در این منطقه فعالیت های صنعتی بسیار محدود است و از طرفی دیگر این منطقه یکی کانون های استخراج نفت بوده و می باشد، به طور مشخص برای این منطقه با توجه به نفت خیز بودن آن در نواحی ضروری ایجاد و گسترش صنایع بالادستی (صنایع مرحله تولید) و پایین دست نفت و گاز پیشنهاد می شود، اما تاکید می شود که این فعالیت به دور از

منطقه هفت برنامه‌ریزی

شاخه های رود کارون و در اراضی غیرکشاورزی انجام شود. بعلاوه ایجاد هرگونه صنایع آلاینده بالادستی و پایین دستی شیمیایی و پتروشیمی و صنایع پایین دست نفت و گاز در این منطقه مورد تایید نمی باشد.

۲- اقتصاد منطقه

• ساختار اقتصادی منطقه

از نظر ترتیب تخصص، هر سه شهرستان مسجد سلیمان، لالی، اندیکا کشاورزی - خدماتی محسوب می شوند. براساس سرشماری ۱۳۹۰ مجموعاً ۳۷۰۷ هزار نفر در سه شهرستان شاغل هستند که ۴ درصد از شاغلین استان را به خود اختصاص می دهد که با توجه به سهم ۹۳ درصدی منطقه از مساحت و ۴۵ درصدی از جمعیت بیانگر نقش ضعیف و توانمندی پایین منطقه در ایجاد فرصتهای شغلی برای ساکنین منطقه است. سهم شاغلین بخش صنعت ۱۴۳ درصد، کشاورزی ۳۶۸ درصد و خدمات ۳۷۵ درصد می باشد که هر دو بخش صنعت و خدمات از متوسط استان کمتر است. با توجه به شرایط توپوگرافی و آب و هوایی منطقه بخصوص در شهرستان اندیکا و سپس لالی در بخش کشاورزی (باغبانی، دامپروری و پرورش زنبور عسل) جای توسعه دارد.

سهم بخش صنعت از شاغلین شهرستان مسجد سلیمان ۲۲۸ درصد می باشد و سهم بخش کشاورزی از شاغلین شهرستان ۱۴۲ درصد و بخش خدمات ۵۳۱ درصد می باشد که بترتیب بخش صنعت ۵۶ درصد از متوسط استان بیشتر و بخش خدمات تقریباً با متوسط استان برابری و بخش کشاورزی آن از متوسط استان ۵ درصد کمتر است. ولی در شهرستان های لالی و اندیکا بخش صنعت به ترتیب ۶۸ و ۴۴ درصد است که از متوسط استان به ترتیب ۱۱ و ۱۳۴ درصد کمترند و در بخش کشاورزی شهرستانهای ذکر شده به ترتیب ۳۸۸ و ۷۹۶ و در بخش خدمات ۳۲۵ و ۱۱۳ درصد می باشد که در هر دو شهرستان بخش کشاورزی بیشتر از متوسط استان می باشد که نشان دهنده اهمیت بخش کشاورزی در این منطقه بوده و باید با انجام کارهای ترویجی و تحقیقاتی در این بخش رونق و ارزش افزوده کشاورزی را در منطقه افزایش داد. بخش خدمات از متوسط استان کمتر است بخصوص در شهرستان اندیکا که ۱۵ درصد از متوسط استان کمتر است.

در نهایت در درون منطقه از نظر تخصص هر سه شهرستان کشاورزی - خدماتی بوده و لازم است با توجه به شرایط منطقه در بخش کشاورزی این تخصص سنتی رشد و ارتقاء یابد.

• اشتغال و بیکاری

منطقه با نرخ بیکاری (جمعیت فعال ۱۰ سال به بالا) ۳۴۰۷ درصد بین مناطق ۹ گانه استان در رتبه اول قرار داشته و تعداد شاغلین شهرستان مسجد سلیمان (در سال ۱۳۹۰) ۱۹۰۴۷ نفر بوده که ۵۰۵

منطقه هفت برنامه‌ریزی

درصد شاغلین منطقه و ۲ درصد شاغلین استان را تشکیل می‌دهد. شهرستان مسجد سلیمان با نرخ بیکاری ۴۳.۴ درصد **رتبه اول** بین شهرستانهای استان را دارا می‌باشد.

جدول شماره ۲: وضعیت اشتغال در منطقه ۷

شرح	جمعیت	سهم از جمعیت (درصد)	نرخ مشارکت اقتصادی	جمع کل شاغلین	سهم شاغلین بخش صنعت (درصد)	سهم شاغلین بخش کشاورزی (درصد)	سهم شاغلین بخش خدمات (درصد)	نرخ بیکاری (درصد)
استان	۴۵۳۱۷۲۰	۶	۳۴.۶	۹۵۴۴۰۸	۱۷.۸	۱۹.۲	۵۲.۸	۲۵.۷
منطقه	۲۰۱۴۳۵	۴.۴	۳۵.۲	۳۷۷۳۳	۱۴.۳	۳۶.۸	۳۷.۵	۳۴.۷
مسجد سلیمان	۱۱۳۲۵۷	۵۶.۲	۳۵.۷	۱۹۰۴۷	۲۲.۸	۱۴.۲	۵۳.۱	۴۳.۴
لالی	۳۷۳۸۱	۱۸.۶	۳۴.۹	۹۰۵۴	۶.۸	۳۸.۸	۳۲.۵	۱۲.۳۵
اندیکا	۵۰۷۹۷	۲۵.۲	۳۴.۴	۹۶۳۲	۴.۴	۷۹.۶	۱۱.۳	۳۰.۳

در شهرستان لالی تعداد شاغلان (در سال ۱۳۹۰) ۹۰۵۴ نفر بوده که ۲۴ درصد شاغلین منطقه و ۰.۹ درصد شاغلین استان را تشکیل می‌دهد، شهرستان لالی با نرخ بیکاری ۱۲.۳۵ درصد **رتبه ۲۶** را بین شهرستان های استان را به خود اختصاص داده است.

در شهرستان اندیکا تعداد شاغلان (در سال ۱۳۹۰) ۹۶۳۲ نفر بوده که ۲۵.۵ درصد شاغلین منطقه و یک درصد شاغلین استان را تشکیل می‌دهد، شهرستان اندیکا با نرخ بیکاری ۳۰.۳ درصد **رتبه ۷** بین شهرستانهای استان را دارد.

۳- ویژگیهای بارز منطقه

• طبیعی و جغرافیائی

این منطقه جایی که مناطق جلگه ای استان خوزستان به سلسله جبال زاگرس برخورد میکند و در میان کوهها واقع گردیده است منطقه ای که تا یک قرن پیش محل سکونت کوچ نشینان بختیاری بوده است

شهرستان مسجد سلیمان از شمال غرب به شهرستان شوشتر از شمال تقریباً به شهرستان های لالی و اندیکا از جنوب شرق به شهرستان ایذه و از جنوب غرب به شهرستان اهواز ارتباط دارد، ارتفاع

منطقه هفت برنامه‌ریزی

شهرستان از سطح دریا ۳۷۲ متر و دارای آب و هوای گرم و شرجی می باشد و تابستانی گرم و زمستانی مدیترانه ای دارد و میانگین بارش سالانه ۴۰۰ میلی متر و میانگین دما کمتر از صفر درجه سانتی گراد در زمستان و بیش از ۵۰ درجه سانتی گراد در تابستان می باشد. مهمترین رودخانه شهرستان مسجد سلیمان رود کارون است که از کوههای زاگرس سرچشمه می گیرد و پس از عبور از سد های شهید عباسپور و گذارلندر از کنار شهر می گذرد همچنین رود خانه تمبی در جنوب شهر وجود دارد

در تاریخ ۲۸ می سال ۱۹۰۱ در زمان سلطنت مظفرالدین شاه قاجار اولین چاه نفت توسط شخصی بنام ویلیام ناکس دارسی - تاجر بزرگ طلا در انگلستان - کشف و امتیاز آن به وی تعلق گرفت. شهرستان اندیکا از سوی شرق به شهرستان ایزه و از شمال غرب به شهرستان لالی و از طرف شمال به سردشت دزفول و از شمال و شمال شرق به استان چهارمحال و بختیاری و از سوی جنوب و جنوب غرب به شهرستان مسجد سلیمان محدود میگردد و مساحت این شهرستان بیشتر از ناهمواری تشکیل شده است که این ناهمواری ها بر اثر به جای ماندن مواد رسوبی در بستر دریا بوجود آمده است.

این لایه های رسوبی طی میلیونها سال روی یکدیگر انباشته شده و به شکل کوه و کوهپایه در آمده است و تخته سنگها قلوه سنگ ها و ریز سنگ ها بهم چسبیده در کوههای این نواحی جزء سلسله جبال زاگرس است که در جهان به کنگلومرهای بختیاری معروف شده است و این نشان از این واقعیت دارد که روزگاری سرزمین اندیکا کاملاً زیر آب بوده است

ارتفاع آن از سطح دریا ۷۰۰ الی ۸۰۰ متر است این شهرستان دارای تنوع آب و هوایی و اقلیمی بارزی می باشد به طوری که در نواحی جنوبی دارای آب و هوای نیمه صحرایی است لذا زمستان های نسبتاً سرد و تابستان های گرم و مرطوب بعلاوه مجاورت با دریاچه سد شهید عباسپور دارد و میزان حداقل درجه حرارت در زمستان به دو درجه زیر صفر و حداکثر در تابستان بین ۴۰ الی ۵۰ درجه سانتی گراد بالای صفر است. و در قسمت شمالی شهرستان دهستان چلو آب و هوا دارای زمستان های طولانی و به لحاظ کوهستانی بودن منطقه ریزش برف و باران در سراسر زمستان ادامه دارد که ریزش برف در ارتفاعات سالانه تا حدود ۱۰ متر می رسد، منطقه دارای تابستان های معتدل با رطوبت کم است میزان متوسط بارندگی در سال حدود ۵۰۰ میلی متر و درجه حرارت در زمستان ۱۵ الی ۲۰ درجه سانتی گراد زیر صفر و حداکثر گرما در تابستان ۳۰ الی ۳۵ درجه سانتی گراد بالای صفر میرسد. در این منطقه ۴ رودخانه دائم و دو رودخانه فصلی، ۱۹ چشمه آب و یک چاه آرتزین وجود دارد.

شهرستان لالی از جنوب به شهرستان مسجد سلیمان، از شرق و جنوب شرقی به شهرستان اندیکا، و از جنوب غربی به شهرستان گتوند و از شمال و شمال شرقی به سردشت دزفول محدود می شود، این شهرستان دارای زمستان های نسبتاً سرد و تابستان های گرم و بهاری می باشد. میانگین بارش سالانه ۳۵۰ میلی متر و ارتفاع آن از سطح دریا ۳۳۰ متر می باشد.

- منطقه حفاظت شده هفت شهیدان

این منطقه با وسعت ۹۶۰۹ هکتار مساحت در شمال شهرستان مسجد سلیمان در مسیر جاده مسجد سلیمان به لالی قرار دارد این منطقه، کوهستانی و پوشش گیاهی آن شامل تک درخت، رمیلک، کلنگ، انجیر و گیاهان مرتعی است و گونه های جانوری می توان به گرگ، کفتار، شغال، گربه وحشی، روباه، کبک، تیهو، قمری، و سایر پرندگان اشاره کرد.

- منطقه شکار ممنوع شوو لندر

این منطقه در شهرستان مسجد سلیمان در زاگرس جنوبی واقع شده است و تنوع گیاهی و جانوری و شرایط اکولوژیکی این منطقه آن را به یکی از مناطق ارزشمند استان و کشور از نظر حیات وحش جانوری و قابلیت های بالای زیستگاهی می توان نام برد. این منطقه یکی از مناطق زیستگاه سمندر امپراتور از گونه های زیبا و حائز اهمیت جهانی است که یکی از هفت گونه سمندر شناخته شده در ایران و به آن سمندر لرستانی می گویند.

- تالاب شیمبار

این تالاب در مسیر اندیکا به بازفت و بعد از تونل دلا در شهرستان اندیکا قرار دارد این تالاب به دلیل قرار گرفتن در بلندی های استان خوزستان دارای آب و هوایی معتدل و بارش فراوان باران در فصل پاییز و زمستان است، این منطقه با پوشش گیاهی مناسب و مناظر جذاب و دیدنی توسط کوه های بلند و بعضا برفگیر در دره مشترک کوههای دلا، تاراز و منار محصور شده است. طبیعت جنگلی غالب منطقه بلوط ایرانی و پوشش غالب گونه های درختچه ای جاز یا بنگله است که سازگاری خوبی با محیط دارند، از گونه های جانوری می توان گرگ، شغال، روباه و خرس را نام برد.

- غار پیده

این غار در فاصله ۲۴ کیلومتری شمال شهرستان لالی قرار دارد حفاری علمی ابتدایی آن در سال ۱۹۴۹ توسط پروفیسور گیرشمن انجام شد. غار پیده در گستره عشایر در مسیر آبشار آرپناه و در کوه انبار سفید در ارتفاع ۱۹۰۰ متری از سطح دریا قرار دارد نام پیده از نام طایفه ای می آید که در روزگاران گذشته در این گستره زندگی میکرده اند. این غار حدود ۱۰۳ متر طول دارد طول نخستین دهانه ورودی غار ۵.۴ متر و ارتفاع آن ۳ متر است. طول دهانه دوم ۳.۱ متر و ارتفاع آن ۱.۱ متر است. از در غار ۹۰ متر که به درون بیاید به یک حفره هوایی به درازی نزدیک به ۲۸ متر می رسد در ضمن دهانه نخست تا دهانه دوم غار شش متر از یکدیگر فاصله دارند کمتر عرض غار پیده ۶ متر و بیشترین عرض غار ۱۹.۷ متر است و همچنین کمترین ارتفاع تالار اصلی ۲ متر و بیشترین بلندای آن ۲۸ متر است.

- گنبد نمکی عنبل

این گنبد در باختر عنبل از توابع شهرستان لالی قرار دارد وجود لایه های نمک با رنگ های مختلف اشکال فرسایشی متنوع و فروچاله های متعدد از جمله پدیده های جالب در این گنبد است. هم جواری با دریاچه سد گتوند جذابیت این محدوده را دو چندان نموده است.

- سد مسجد سلیمان (گدارلندر)

این سد در فاصله ۲۵ کیلومتری شمال شرقی مسجد سلیمان بر روی رودخانه کارون احداث شده و یک سد سنگ ریزه ای با هسته رسی که ارتفاع آن از پی ۱۷۷ متر و طول تاج آن ۴۸۸ متر است حجم مفید مخزن ۲۵۲ میلیون متر مکعب است هدف از احداث این سد تولید انرژی برق - آبی به میزان ۲۰۰۰ مگاوات و تنظیم آب سالانه بوده است.

سد کارون یک (سد شهید عباسپور)

این سد در فاصله ۵۵ کیلومتری شمال شرقی مسجد سلیمان بر روی رودخانه کارون بنا شده است هدف از احداث این سد تامین آب کشاورزی، شرب، و تولید برق بوده است. این سد از نوع بتنی دو قوسی است که طول تاج ۳۸۰ متر و ارتفاع آن از پی ۲۰۰ متر و ارتفاع آن از بستر ۱۸۰ متر است. ظرفیت اسمی نیروگاه برق - آبی آن ۲۰۰۰ مگاوات است.

- آبشارهای آرپناه

منطقه آرپناه در ۴۵ کیلومتری شمال شهرستان لالی قرار دارد در این محل مجموعه ای از چشمه ها و آبشارها همراه با دره ای سرسبز که در کنار آسیاب های قدیمی و سایر جاذبه های طبیعی منطقه در زمینه گردشگری را دارا می باشد.

• زیر ساخت ها

✓ حمل و نقل و محورهای مواصلاتی

بر اساس جدول شماره ۳ همانطور که مشاهده می شود در این منطقه هیچگونه آزادراهی وجود ندارد و مجموعاً طول راههای اصلی آسفالتی که شامل راههای (عریض، معمولی و بزرگراه) می باشد فقط ۴.۸ درصد از راههای اصلی استان را بخود اختصاص داده است و فاقد هرگونه فرودگاه و خط راه آهن است این منطقه از مناطق نسبتاً حاشیه ای شرق استان می باشد که بطور نسبی از نظر شاخص توانمندی شبکه حمل و نقل ضعیف است به جز شهرستان مسجد سلیمان که در حال حاضر از طریق راه اصلی معمولی به مرکز استان متصل می شود، ارتباط مرکز شهرستان های لالی و اندیکا با شهرستان مسجد سلیمان بسیار ضعیف می باشد و ارتباط آنها از همه طرف اعم از مسجد سلیمان، ایذه و دزفول تنها از طریق راه های فرعی صورت می گیرد. این سطح ضعیف ارتباطی تنها در شمال

منطقه هفت برنامه‌ریزی

شرق استان در شهرستان های قلعه خواجه، لالی و گتوند قابل مشاهده است که بر اساس مطالعات برنامه آمایش تقویت و حمایت از توسعه شهرستانهای شرق استان از الویت بالایی برخوردار است.

جدول شماره ۳: وضعیت زیر ساخت های حمل و نقل منطقه ۷

نوع راهها (کیلومتر)	استان	منطقه	مسجد سلیمان	لالی	اندیکا
طول آزادراهها	۱۳۵	۰	۰	۰	۰
طول بزرگ راهها	۹۴۷	۱۳۰۲	۹۰۴	۳۰۸	۰
طول راههای اصلی آسفalte	۱۶۴۷	۱۱۲۰۴	۲۰۰۴	۶۰۷	۸۵۰۳
طول راههای فرعی	۲۱۹۷	۳۷۶۰۲	۱۶۸۰۲	۶۰۰۷	۱۴۷۰۲
طول راههای روستایی	۸۴۶۷	۱۰۳۸۰۵	۳۳۷۰۶	۲۱۵۰۷	۴۸۵۰۲
تعداد ایستگاه راه آهن	۶	۰	۰	۰	۰
تعداد فرودگاه	۴	۰	۰	۰	۰
تعداد بنادر	۳	۰	۰	۰	۰

• بخش های اقتصادی

✓ صنعت

کارخانه سیمان کارون

کارخانه سیمان کارون در ناحیه شرقی استان خوزستان و در ۴۲ کیلومتری شهر مسجد سلیمان در منطقه گلگیر واقع است. کارخانه سیمان کارون با ظرفیت ۳۰۰۰ تن کلینکر در روز و تولید سالانه یک میلیون تن سیمان خاکستری در سوم خردادماه ۱۳۷۹ وارد عرصه تولید این محصول استراتژیک گردید. طرح توسعه این شرکت در قالب احداث کارخانه جدید تولید سیمان پرتلند با ظرفیت ۳ هزار و ۵۰۰ تن کلینکر در روز در مجاورت کارخانه فعلی است که هم اکنون از حدود ۶۰٪ پیشرفت فیزیکی برخوردار است. با راه اندازی خط دوم مجموعه، توان تولیدی کارخانجات سیمان کارون به ۶۵۰۰ تن کلینکر در روز میرسد.

✓ معادن و پتانسیل

مواد اولیه آجرهای سازندی: نهشته های شیلی که در واحدهای سنگچین های در منطقه وجود دارد میتواند جهت تولید آجرهای نما سودمند باشند. شیل های موجود در سازندهای پابده، گورپی، امیران در شهرستانهای لالی و اندیکا پتانسیلهای مناسبی از این جهت دارند که نیازمند مطالعه و بررسی بیشتر است.

منطقه هفت برنامه‌ریزی

بیتومین: بیتومین و قیر طبیعی در نقاطی از استان از جمله بهبهان، رامهرمز و مسجدسلیمان در سازند گچساران دیده میشود. بیتومین به شکل جامد و رگهای در درون لایه های سنگی قرار دارد، اما قیر طبیعی اغلب به شکل چشمه هایی دیده میشود که در آن هاموادی نفتی به آرامی به سطح زمین میرسند.

معدن سنگ لاشه بتوند: این معدن که در ۲۲ کیلومتری شمال باختری مسجدسلیمان واقع شده، شامل ماسه سنگ های آهکی خاکستری رنگ و مارنهای قرمز سازند آغاچاری می باشد. سیمان بین ذرات به اندازه کافی و با دانه بندی ریزوجود دارد. ذخیره قطعی حدود ۲۳ میلیون تن و میزان استخراج سالانه ۳۰۰۰ تن است.

✓ شهرکها و نواحی صنعتی

این منطقه مجموعاً دارای ۲ شهرک صنعتی در شهرستان مسجد سلیمان و ۴ ناحیه صنعتی مصوب که به ترتیب یک ناحیه در شهرستان مسجد سلیمان و دو ناحیه در شهرستان لالی و یک ناحیه صنعتی در شهرستان اندیکا می باشند. پیشرفت فیزیکی از نظر تامین زیر ساخت های (آب ، برق، راه، گاز و...) شهرکهای صنعتی مسجد سلیمان حدوداً ۶۳ درصد می باشد ولی نواحی صنعتی در این شهرستان از پیشرفت فیزیکی برخوردار نبوده و تنها دو مورد از نواحی صنعتی در شهرستان لالی و اندیکا از حداقل پیشرفت فیزیکی برخوردارند.

جدول ۴: وضعیت شهرکها و نواحی صنعتی منطقه ۷

نواحی			شهرک			شرح
اندیکا	لالی	مسجدسلیمان	اندیکا	لالی	مسجدسلیمان	
۱	۲	۱	۰	۰	۲	تعداد شهرک / ناحیه صنعتی مصوب
۰	۰	۰	-	-	۱	تعداد شهرک صنعتی فعال
۳۶	۲۰	۱۴	-	-	۳۵۰	مساحت (هکتار)
۱۴	۶	۰	-	-	۶۳	متوسط پیشرفت فیزیکی (درصد)
۰	۰	۰	-	-	۳۰	تعداد واحدهای به بهره برداری رسیده
۰	۰	۰	-	-	۸	تعداد واحدهای فعال
۰	۰	۰	-	-	۲۷	تعداد واحدهای در حال ساخت
۰	۰	۰	-	-	۵۴	درصد زمین های واگذار شده

منطقه هفت برنامه‌ریزی

۵۴ درصد از زمینهای قابل واگذاری شهرک های صنعتی در شهرستان مسجد سلیمان واگذار شده است که بیانگر ظرفیت قابل بهره برداری برای سرمایه گذاری است.

از ۳۰ واحد به بهره برداری رسیده در شهرک های صنعتی مسجد سلیمان، ۳۳ درصد به فعالیت صنایع غذایی، ۳ درصد به فعالیت صنایع نساجی، ۱۰ درصد به فعالیت صنایع سلولزی، ۳۷ درصد به فعالیت صنایع شیمیایی، ۷ درصد به فعالیت صنایع فلزی، ۷ درصد به بخش خدمات و ۳ درصد به فعالیت صنایع برق و الکترونیک اختصاص دارند، که در حال حاضر ۸ واحد آن می باشد.

• کشاورزی و شبکه آبرسانی

با توجه به جدول شماره ۵ مشاهده می گردد که ۴ درصد اراضی زیر کشت استان در این منطقه قرار دارد که از این میزان نزدیک به ۴۷ درصد اراضی زیر کشت مربوط به شهرستان مسجد سلیمان و شهرستان های لالی و اندیکا به ترتیب ۲۱ و ۳۳ درصد را در اختیار دارند. از ۹۳۵۴۲ هکتار سطح زیر کشت منطقه حدود ۷ درصد اراضی زیر کشت آبی و ۹۳ درصد اراضی منطقه بصورت دیم می باشند که از این میزان اراضی دیم حدوداً ۷۰ درصد مربوط به شهرستان مسجد سلیمان و لالی و ۳۰ درصد مربوط به شهرستان اندیکا می باشد.

اراضی زیر کشت منطقه از نظر خاک قابلیت توسعه زیادی ندارد ولی با انجام اقدامات اصلاحی و تامین آب می توان سطح آن را از ۹۴ هزار هکتار به ۱۰۰ هزار هکتار افزایش داد و عبارت دیگر تنها ۶۴۰۰ هکتار از اراضی این منطقه قابل توسعه و تبدیل به اراضی زیر کشت در صورت استفاده از کل این قابلیت سهم اراضی دارای قابلیت کشت آبی از ۷ درصد در وضعیت فعلی به ۱۳.۴ درصد خواهد رسید.

جدول شماره ۵ وضعیت اراضی کشاورزی و شبکه آبرسانی منطقه ۷ هکتار/درصد

شرح		استان	منطقه	مسجد سلیمان	لالی	اندیکا
بخش کشاورزی	وضعیت فعلی	مساحت	۲۲۱۰۰۷۲	۹۳۵۴۲	۴۳۵۴۳	۱۹۴۲۹
		سطح اراضی کشاورزی زیر کشت				۳۰۵۷۱
		سهم		۴۰۲	۴۶۰۵۵	۲۰۰۷۵
		سهم		۰۳۸	۲۵۰۲	۷۰۸
	وضعیت در افق طرح	مساحت	۵۲۸۶۴۶	۸۷۱۰۱	۴۱۹۱۸	۱۸۹۲۹
		سطح اراضی کشاورزی زیر کشت				۲۶۲۵۴
		سهم		۱۶۰۴۷	۴۸۰۱	۲۱۰۷
		سهم		۴	۵۲۰۴	۱۹۰۵
	وضعیت در افق طرح	مساحت	۲۴۴۸۱۲۴	۹۹۹۱۹	۵۲۳۸۹	۱۹۴۹۶
		سطح اراضی کشاورزی زیر کشت				۲۸۰۳۴
		سهم		۰۰۶	۴۰۰۱	۲۷۰۸
		سهم		۲۱۰۵۷	۵۴۰۳	۱۸۰۲
شبکه آبرسانی	وضع فعلی	مساحت	۳۱۵۱۴۰	۰	۰	۰
		سهم		۰	۰	۰
	در دست اجرا	مساحت	۲۸۴۳۹۱	۱۶۶۱	۰	۱۶۶۱
		سهم		۰	۰	۱۰۰
	مطالعاتی	مساحت	۴۶۳۵۳۲	۶۷۳۹	۲۴۷۵	۲۴۸۱
		سهم		۱۰۴۵	۳۶۰۷	۳۶۰۸
	توسعه نیشکر	مساحت	۱۱۶۹۶۵	۰	۰	۰
		سهم		۰	۰	۰
	جمع در افق طرح	مساحت	۱۱۸۰۰۲۸	۸۴۰۱	۲۴۷۵	۴۱۴۳
		سهم		۰۷	۲۹۰۵	۴۹۰۳

✓ منابع طبیعی و آبخیزداری

عملیات توسعه منابع طبیعی و آبخیزداری منطقه در سطح ۲۸۷ هزار هکتاری صورت خواهد گرفت که بسیار قابل توجه است که حدود ۱۹ درصد عملیات استان را تشکیل می دهد از نظر مقایسه این سطح بیش از سه برابر اراضی زیر کشت فعلی (آبی و دیم) این منطقه می باشد که حدوداً ۷۱ درصد از این سطح تقریباً به صورت مساوی در شهرستان های اندیکا و مسجد سلیمان و ۲۹ درصد این سطح مربوط به شهرستان لالی می باشد که با توجه به شرایط توپوگرافی منطقه مهمترین عملیات حفاظت

منطقه هفت برنامه ریزی

و حمایت از جنگل ها و مراتع طبیعی منطقه و توسعه جنگل های منطقه با مشارکت مردم و سازوکار های دولتی و عملیات سازه ای آبخیزداری از قبیل احداث بند های ذخیره آب و گابیون و خشکه چین می باشد .

جدول شماره ۶: وضعیت منابع طبیعی منطقه ۷

شرح	استان	منطقه	مسجد سلیمان	لالی	اندیکا
منابع طبیعی و آبخیزداری	مساحت	۱۴۸۶۶۹۲	۲۸۷۰۵۰	۱۰۲۰۱۰	۸۳۴۰۰
	سهم		۱۹۰۳	۳۵۰۵	۲۹

✓ دامداری و شیلات

شیلات و آبرزی پروری

فعالیت شیلاتی که در این منطقه می توان بیان نمود پرورش ماهیان گرمابی در هر سه شهرستان از طریق رها سازی بچه ماهی در آب پشت سد عباسپور و دریاچه سد گتوند در محدوده شهرستان مسجد سلیمان و لالی و آب دریاچه سد گذارلندر قابل انجام می باشد و علاوه بر پرورش ماهی گرمابی در روستای سربازار اندیکا با استفاده از چشمه های چال شه و ابراهیم مردان اقدام به پرورش ماهیان سردابی شده است که در فاز اول این مجتمع ۷۰۰ تن به بهره برداری رسیده و فاز دوم و سوم آن جهت توسعه در حال بررسی و مطالعه می باشد.

از جمله مشکلات توسعه آبرزی پروری می توان به موارد زیر اشاره نمود:

(۱) توجه بیشتر در جهت راه اندازی زیر ساخت های لازم

(۲) صدور مجوز رهاسازی بچه ماهی با استفاده از دریاچه های پشت سد

توان توسعه آبرزی پروری در ظرفیت تولید ۲ تا ۳ برابر وضع موجود قابل رشد است و توان توسعه در موازنه منطقه بسیار قابل رشد می باشد.

جدول شماره ۷: وضعیت شیلات منطقه ۷

ردیف	نام شهرستان	نیاز شهرستان (تن)	ظرفیت تولید (تن)		موازنه (تن)	
			وضع موجود	توان توسعه	وضع موجود	توان توسعه
۱	مسجد سلیمان	۱۶۴۷	۱۵۰	۵۰۰	-۱۴۹۷	-۱۱۴۷
۲	اندیکا	۷۹۰	۱۲۷۰	۵۰۰۰	۴۸۰	۴۲۱۰
۳	لالی	-	-	-	-	-

ماخذ: اداره کل شیلات خوزستان

گاوداری شیری و پرواربندی گوساله

در خصوص وضعیت دامپروری با توجه به جدول شماره ۷ می‌توان بیان نمود ۴.۸ درصد گاوداری های شیری صنعتی استان مربوط به این منطقه است که در شهرستان مسجد سلیمان قرار دارند و در رابطه با گاوداری های شیری سنتی سهم منطقه ۱۳.۴ درصد استان بوده که از این سهم تقریباً ۷۵ درصد مربوط به شهرستان مسجد سلیمان و ۸.۵ درصد مربوط به شهرستان لالی و ۱۶.۵ درصد مربوط به شهرستان اندیکا می‌باشد.

پرواربندی گوساله

در رابطه با پرواربندی گوساله صنعتی ۷.۲ درصد این واحد های استان به این منطقه اختصاص دارد که از این سهم ۱۶.۴ درصد واحد ها غیر فعال می‌باشد و شهرستان اندیکا فاقد واحد پرواربندی صنعتی گوساله است و سهم شهرستان مسجد سلیمان ۹۸ درصد و دو درصد مربوط به شهرستان لالی که معادل یک واحد است. در خصوص پرواربندی گوساله به روش سنتی ۵.۴ درصد واحدها در این منطقه قرار دارد که تقریباً ۹ درصد این واحد ها غیر فعال هستند لذا با توجه به تعداد ۱۶۷ واحد موجود در این منطقه بیشترین سهم ۶۶ درصد که مربوط به شهرستان مسجد سلیمان و پس از آن شهرستان اندیکا با سهم ۲۲ درصد و شهرستان لالی با سهم ۱۲ درصد رتبه سوم منطقه را دارا می‌باشد.

پروار بندی بره:

در این خصوص پروار بندی بره به دو روش صنعتی و سنتی می‌توان بیان نمود که در بخش صنعتی آن از نظر تعداد سهم این منطقه ۸.۲ درصد از کل استان می‌باشد که به ترتیب در شهرستان های مسجد سلیمان لالی و اندیکا سهم هر کدام عبارتند از ۶۶.۷ درصد ۲۲.۳ درصد و ۱۱ درصد می‌باشد که شهرستان مسجد سلیمان رتبه اول را در سطح منطقه دارا می‌باشد. در رابطه با پروار بندی بره به روش سنتی از نظر تعداد تقریباً ۱۴.۴ درصد از کل استان می‌باشد که به ترتیب شهرستان اندیکا با سهم ۵۰.۸ درصد در رتبه اول و شهرستان مسجد سلیمان با سهم ۳۷.۳ درصد در رتبه دوم و شهرستان لالی با سهم ۱۱.۹ درصد سوم قرار دارند که این مسئله بیانگر این است که در شهرستان اندیکا گرایش مردم به دامپروری بخصوص دام کوچک می‌باشد که می‌توان عملیات اصلاحی زیادی در خصوص شیوه دامپروری و اقتصادی نمودن این کار صورت داد.

مرغداری گوشتی

از نظر تعداد مرغداری سهم منطقه از کل استان حدود ۹.۵ درصد می‌باشد که از این میزان حدود ۱۵ درصد آنها غیر فعال هستند که با توجه به شرایط توپوگرافی و آب و هوایی بخصوص در مناطق شمالی شهرستان اندیکا و لالی می‌توان صنعت مرغداری گوشتی و تخمی را توسعه داد.

جدول شماره ۸: وضعیت دامپروری و طیور منطقه ۷

شرح	جمع استان	جمع منطقه	مسجد سلیمان	لالی	اندیکا
گاو شیری	تعداد	۸۳	۴	۰	۰
	ظرفیت	۸۲۹۰	۳۵۰	۰	۰
	غیر فعال	۱۵	۰	۰	۰
	تعداد	۴۰۶۵۳	۴۰۷۶	۴۶۲	۹۰۰
	ظرفیت	۳۷۳۵۶۸	۲۳۰۴۵	۳۰۳۰	۵۰۰۰
	غیر فعال	-			
پروراندی گوساله	تعداد	۷۶۴	۵۵	۱	۰
	ظرفیت	۱۰۲۶۹۵	۵۸۶۵	۱۶۵	۰
	غیر فعال	۲۰۴	۹	۰	۰
	تعداد	۳۰۸۳	۱۶۷	۲۰	۳۷
	ظرفیت	۹۹۳۳۴	۳۳۵۰	۶۰۰	۹۱۰
	غیر فعال	۶۰۴	۱۵	۵	۱۰
پروراندی بره	تعداد	۲۱۹	۱۸	۴	۲
	ظرفیت	۱۰۳۱۰۶	۸۳۵۶	۲۰۰۰	۱۵۰۰
	غیر فعال	۹۳	۷	۲	۱
	تعداد	۲۰۵۲	۲۹۵	۳۵	۱۵۰
	ظرفیت	۲۰۵۰۶۴	۲۵۶۰۰	۴۶۰۰	۱۱۰۰۰
	غیر فعال	۳۳۹	۱۲۵	۵	۱۰۰
مرغداری	تعداد	۸۱۸	۷۸	۱۵	۴
	ظرفیت (قطعه)	۱۴۴۸۱۱۵۵	۱۳۵۲۵۰۰	۳۳۶۵۰۰	۷۰۰۰۰
	غیر فعال	۱۰۴	۱۲	۱۱	۰

جداول قابلیت های شهرستانهای

منطقه ۷

قابلیت‌های بخش کشاورزی شهرستان مسجدسلیمان

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
افزایش میزان تولیدات دامی (گوشت قرمز، شیر، طیور صنعتی)	✓ وجود ۴۰۰ هزار راس دام سبک	قوت: - شرایط آب و هوایی مناسب - عدم وجود کانون بیماری‌های دام - علاقه مندی به سرمایه گذاری در بخش دامداری - وجود نیروی انسانی باتجربه - پایین بودن آلاینده‌گی دام	فرصت: - صادرات به استانهای همجوار - نزدیکی به بنادر و مرزهای بین المللی خصوصا کشور عراق - استفاده از مراتع	عدم ثبات و پایداری در تولیدات دامی (گوشت قرمز، طیور، شیر)	- تامین علوفه از طریق آبی نمودن اراضی کشاورزی شهرستان با توجه به پتانسیل منطقه • فراهم کردن شرایط مناسب صادرات مازاد تولید
	✓ سنگین و مجتمع پروار بندی گوساله با ظرفیت ۱۰ هزار راس دام ✓ وجود ۶۲ واحد فعال مرغداری صنعتی گوشتی در شهرستان ✓ امکان تولید تلیسه به ظرفیت ۴ هزار راس و تولید روزانه شیر به ظرفیت ۴۵ تن در مجتمع های گاو شیری تل بزان ۲ (به ظرفیت ۲۵۰۰ راس) و گاو شیری گلگیر (به ظرفیت ۱۵۰۰ راس).				
		ضعف: - عدم وجود کارخانه های فرآوری شیر و گوشت قرمز - محدودیت در تامین علوفه ناشی از دیم بودن اراضی - نبود مراکز اصلاح نژاد دام سبک - عدم وجود صنایع بسته بندی و سردخانه جهت صادرات - عدم وجود واحدهای جوجه کشی گوشتی در منطقه	تهدید: - کاهش اعتبارات بانکی و بالا بودن بهره بانکی - امکان انتقال برخی از بیماریها از استانهای همجوار مرزی • افزایش قیمت حامل های انرژی ، نهاده ها ، حمل و نقل ، تجهیزات ، تاسیسات و مستحذات		

منطقه هفت برنامه‌ریزی

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
توسعه زنبور داری و افزایش راندمان تولید عسل	امکان افزایش کلنی های زنبور عسل از ۲۵ هزار کلنی به ۵۰ هزار کلنی.	قوت: - نقش موثر و مفید زنبور عسل در گرده افشانی و باروری گلها و درختان و بالتبع آن تقویت جنگلها و مراتع طبیعی - علاقه مندی به فعالیت در بخش زنبور عسل در میان مردم	فرصت:	چگونگی افزایش تولید و فروش عسل	- اطلاع رسانی در خصوص ارزش غذایی و دارویی و فرآورده ها جانبی عسل - فراهم نمودن شرایط ایجاد کارگاه های بسته بندی عسل - ایجاد مراکز تحقیقات جهت تشخیص راهکار های مناسب کنترل بیماریها و آفات زنبور عسل و تهیه و تامین داروهای با کیفیت
		ضعف: - عدم وجود صنایع بسته بندی عسل و محصولات جانبی آن - عدم وجود ایستگاه تولید ملکه در شهرستان	تهدید: ورود زنبورهای آلوده از زنبورستان های خارج از استان به استان و شهرستان		
افزایش راندمان تولید (عملکرد در هکتار) و توسعه باغات	وجود اراضی دیم حاصل خیز در سطح ۳۳ هزار هکتار در شهرستان که همه ساله به زیر کشت گندم و جو دیم می رود. امکان افزایش تولید محصولات زراعی و باغی در	قوت: - تعداد ۳۵۰۰ بهره بردار و فارغ التحصیلان کشاورزی - پذیرش و اجرای روشهای نوین کشاورزی توسط بهره برداران - وجود اقلیم مناسب مانند	فرصت: - افزایش محصولات استراتژیک و گیاهان علوفه ای و دارویی - تامین میوه سایر مناطق و تامین محصولات مورد نیاز صنایع تبدیلی - سرمایه گذاری در بخش	- دیم بودن اراضی - مشکل روان آب ها - عدم تامین آب اراضی کشاورزی	- صدور مجوز استفاده از آب دریاچه سد های موجود در شهرستان و مخزن کارست آسماری - احداث بند های خاکی - ایجاد شبکه و سیستم های آبیاری تحت فشار

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
	صورت تامین آب (عملکرد مزارع گندم در صورت آبی شدن از ۱ تن به ۵ تن کلزا از ۷۰۰ کیلو به ۲ یا ۳ تن توسعه باغات در حاشیه دریاچه سدهای گتوند و مسجدسلیمان با قابلیت اجرای کشت مرکبات، انگور، انجیر و زیتون و... تا سطح ۵ هزار هکتار	اختلاف ارتفاع مناسب از سطح دریا، دما - وجود اراضی شیبدار و مستعد - جلوگیری از فرسایش اراضی کشاورزی و شیبدار - وجود ۲۰ حلقه چاه عمیق تجهیز شده - وجود دریاچه سدهای گتوند و مسجدسلیمان در حاشیه اراضی کشاورزی و شیب دار به طول ۹۰ کیلومتر	اجرایی سیستم های آبیاری تحت فشار وجود اراضی مستعد جهت توسعه باغات با توجه به شرایط اقلیمی مناسب نسبت به سایر شهر های مرکزی و جنوبی استان		• احداث سدهای خاکی از پشت کوه آسماری تا منطقه تمبی (پنج کیلومتری بتوند) برای ذخیره حدود ۱۱۰ میلیون متر مکعب آب و آبیاری تکمیلی ۲۰۰۰۰ هکتار از اراضی دیم و تبدیل زمینهای دیم فاریاب. • احداث سد خاکی در منطقه دو درون نرسیده به تقاطع جاده لالی - اهواز - مسجدسلیمان با ارتفاع ۴۰-۳۰ متری جهت جمع آوری آب و ایجاد یک دریاچه با طول ۱۰-۸ کیلومتر که می توان با کمترین هزینه یک مخزن خاکی با گنجایش ۲۰-۱۵ میلیون مترمکعب احداث نمود
		ضعف: - عدم صدور استفاده از آب پشت سدهای مسجدسلیمان و گتوند - عدم سرمایه گذاری کافی در احداث بند های خاکی جهت تامین آب - پایین بودن ضریب مکانیزاسیون	تهدید: کاهش اعتبارات دولتی در بخش تامین آب و اجرای سیستم های آبیاری نوین		

قابلیتهای بخش صنعت شهرستان مسجد سلیمان

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
استفاده از ظرفیتهای خالی در شهرک و نواحی صنعتی	وجود یک شهرک صنعتی به مساحت ۵۰ هکتار که دارای ظرفیت ۵۶ واحد صنعتی است. ضمن اینکه ۱۲ واحد این شهرک فعال و مابقی راکد و غیر فعال می باشند. ۲۲ واحد بهره برداری غیر فعال در شهرک وجود دارد که در صورت فعال شدن امکان اشتغال ۵۰۰ نفر به صورت مستقیم به وجود می آید.	قوت : • وجود فضای کافی تجهیز شده در شهرک صنعتی برای توسعه واحدهای صنعتی، • وجود نیروی انسانی متخصص و با تجربه • پذیرش ایجاد واحد های صنعتی و تولیدی • وجود بازار مصرف داخلی	فرصت : • همجواری و دسترسی سریع به استان چهارمحال و بختیاری و اصفهان • عدم تکمیل و راه اندازی شهرک های صنعتی در شهرهای همجوار مثل لالی ، اندیکا ، هفتکل • فراهم بودن شرایط تامین مواد خام اولیه واحد های تولیدی از استان های همجوار • نزدیکی و سهولت دسترسی به بازار مصرفی عراق و حاشیه خلیج فارس	▪ عدم تعیین مزیت های رقابتی و قابلیت ها در زمینه توسعه صنایع شیمیایی و جانبی پتروشیمی ▪ عدم ایجاد و توسعه راهبرد های صنعتی با توجه الویت های سرمایه گذاری ▪ عدم گسترش و ایجاد واحدهای تولیدی و فعال کردن واحدهای راکد ▪ عدم اجرایی شدن ناحیه صنعتی ▪ عدم وجود زیرساخت های ترانزیتی و مراکز اقامتی	➤ سرمایه گذاری و برنامه ریزی در طرح های صنایع کامپوزیت ها ی الیاف کربن، الیاف شیشه، سیلیکون ها، اسیدها، آمونیاک، و ... ➤ ایجاد صنایع غذایی، بسته بندی و صنایع تبدیلی دامی ➤ احداث کارخانجات تولید کود سم و گوگرد با توجه به وجود ذخایر گاز ترش ➤ توسعه کارخانجات سیمان و تراش سنگ لاشه ساختمان و گچ ➤ ارائه تسهیلات بانکی با بهره مناسب و کم و تسهیل کردن روند اعطای تسهیلات ➤ حمایت های همه جانبه از صنعت گران در زمینه های آموزش (مدیریت، بازاریابی و تولید و..) ➤ تخصیص اعتبار یا جذب سرمایه گذار خصوصی جهت زیر ساخت های ترانزیتی :فرودگاه،راه آهن و بزرگراه
	ضعف : • نبود سرمایه کافی جهت گسترش واحدهای تولیدی و کمبود تسهیلات و نداشتن سرمایه در گردش کافی تولید کننده	تهدید : • نبود بزرگراه ، فرودگاه، راه آهن و مراکز اقامتی و... • عدم وجود صنایع بزرگ در شهرستان			

قابلیتهای بخش حمل و نقل شهرستان مسجدسلیمان

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
افزایش تردد ترانزیت کالا و مسافر	موقعیت ارتباطی مهم مسجدسلیمان محور مواصلاتی استراتژیک استان خوزستان از طریق محور اندیکا به شهرکرد (محور مسجدسلیمان - اندیکا - چهارمحال و بختیاری) قابل ذکر می باشد که منجر به حمل و نقل سریع تر و دسترسی آسان به استان چهارمحال و بختیاری و سایر استان های همجوار می گردد	قوت : - وجود نیروی انسانی متخصص و با تجربه - ظرفیت پذیرش و استقبال عمومی از بهبود گسترش تردد - دسترسی سریع و آسان به مناطق بکر گردشگری و زیست محیطی ضعف : - عدم وجود بزرگراه - عدم وجود راه آهن - عدم وجود پایانه باربری - عدم وجود مراکز خدماتی، رفاهی و اقامتی - سانحه خیز بودن محور ارتباطی موجود	فرصت : - مجاورت شهرستان با مرز استان چهارمحال بختیاری و دسترسی سریع و آسان کالا و مسافر به مرکز کشور - پیوند دهنده استان های چهار محال و لرستان تهدید : - به علت عدم احداث جاده جدید مسجدسلیمان و همچنین عدم بهسازی و تکمیل جاده استراتژیک مسجدسلیمان - اندیکا و شهرکرد همه ساله با سوانح متعددی در این محور روبه رو می باشد.	- عدم وجود مسیر استاندارد بین شهری - عدم وجود خط آهن - عدم وجود پایانه باربری	- احداث جاده چهارباند - مسیر تمبی تا سه راهی نفت سفید جهت کاهش ۴۰ کیلومتری مسیر - احداث خط آهن مسجد سلیمان - اهواز از مسیر تمبی - احداث خط آهن مسجد سلیمان - اندیکا - شهرکرد - اصفهان - پیگیری احداث پایانه باربری جهت تحویل و مدیریت صحیح کالاهای تولیدی شهرستان

قابلیت‌های بخش کشاورزی شهرستان لالی

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
افزایش راندمان تولید	*سطح زیر کشت ۱۶ هزار هکتاری گندم دیم *تعداد ۵۰۰۰ بهره بردار شاغل در بخش *امکان افزایش کشت گیاهان علوفه ای تا سطح ۵۰۰ هکتار با عملکرد بالا (در صورت تامین آب) *توسعه ۱۰۰۰ هکتاری سبزی صیفی و حبوبات و علوفه کاری * ۱۵۰ دستگاه تراکتور ۶ سیلندر و ۷ دستگاه کمباین فعال در منطقه	قوت: • سرمایه گذاری در اجرای سیستم های آبیاری نوین • شرایط اقلیمی مناسب • علاقه مندی به اجرای روش های نوین کشاورزی توسط بهره برداران • وجود فارغ التحصیلان بخش کشاورزی • علاقه مندی کشاورزان به ارتقاء مکانیزاسیون	فرصت: • نزدیکی به بنادر و امکان صادرات به کشور های همسایه و حوزه خلیج فارس و استانهای همجوار - مانند چهار محال بختیاری و اصفهان • تامین نیاز سایر مناطق و تامین محصولات مورد نیاز صنایع تبدیلی	• عدم توسعه شبکه های تأمین آب و آبیاری و دیم بودن اراضی منطقه • پایین بودن ضریب مکانیزاسیون	• توسعه شبکه های کم هزینه انتقال آب (احداث بند، کانالهای بتنی) و اجرای شبکه های نوین آبیاری • صدور مجوز برداشت آب کافی از دریاچه سد گتوند و سایر منابع آبیهای سطحی وزیر زمینی شهرستان • توسعه محصولات زود بازده و تجاری سبزی و صیفی و حبوبات در فضای باز و گلخانه • توسعه تشکلهای مکانیزه • تسهیل کردن شرایط دریافت تسهیلات بانکی
		ضعف: • دیم بودن ۲۳ هزار هکتار اراضی کشاورزی • فراهم نبودن شرایط بهره برداری از دریاچه سد گتوند • نبود بند های خاکی • خرده مالک بودن بهره برداران	تهدید: • کاهش اعتبارات دولتی در بخش تامین آب و اجرای سیستم های نوین آبیاری • فرسایش خاک • عدم صدور مجوز برداشت آب • سازوکار سخت گیرانه پرداخت تسهیلات بانکی		

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
توسعه باغات	*توسعه ۲۰۰۰ هکتاری باغات *وجود شرایط مناسب اقلیمی متنوع مانند دما، نور، رطوبت (میانگین بارش از ۲۵۰ میلی متر در سالهای خشکسالی تا ۵۰۰ میلی متر سالهای ترسالی) وارتفاع از سطح دریای ایده ال (از ۴۰۰ متر تا ۱۵۰۰ متر) باغات نیمه گرمسیری و معتدل	قوت : - وجود ۵ حلقه چاه عمیق ۳۰ ایستگاه پمپاژ کوچک - تمایل زیاد در بین بهره برداران برای ایجاد باغات - وجود اراضی شیب دار و مستعد - وجود اقلیم مناسب	فرصت : - وجود بیش از ۲۵۰۰ هکتار اراضی مستعد جهت توسعه باغات با توجه به شرایط اقلیمی مناسب نسبت به سایر شهر های مرکزی و جنوبی استان - نزدیکی منابع آب به اراضی کشاورزی دارای استعداد توسعه باغات و پایین بوده هزینه تامین آب - نزدیکی به بنادر و امکان صادرات به کشور های همسایه و حوزه خلیج فارس	- عدم توسعه شبکه های تأمین آب و آبیاری و دیم بودن اراضی منطقه - ورود غیر اصولی و تنوع بالای ارقام زیتون و انار و عدم سازگاری برخی از آنها با منطقه و وجود ارقام غیر تجاری در بین آنها - ضعف تحقیقات علمی و عملی در بخش باغبانی	➤ توسعه شبکه های کم هزینه انتقال آب (احداث بند، کانالهای بتنی) و اجرای شبکه های نوین و تحت فشار در باغات، صدور مجوز برداشت آب کافی از دریاچه سد گتوند و سایر منابع آبیهای سطحی و زیر زمینی شهرستان ➤ حذف ارقام نامناسب و غیر تجاری و جایگزینی با ارقام مناسب و زود بازده در باغات با حمایت بخش دولتی ➤ تمرکز پروژه های مراکز تحقیقات در شناسایی ارقام سازگار و کم آب درختان میوه
		ضعف : ➤ نبود تأسیسات تأمین و انتقال آب به اراضی مستعد - دیزلی بودن تجهیزات ایستگاههای پمپاژ کوچک - عدم صدور مجوز برداشت آب	تهدید : - عدم صدور مجوز برداشت آب از دریاچه سد گتوند و سایر منابع آبی - کاهش اعتبارات دولتی در بخش تامین آب و اجرای سیستم های آبیاری نوین		

قابلیتهای بخش گردشگری شهرستان لالی

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
ساماندهی مناطق گردشگری و باستانی شهرستان و احداث میدان های اسب سواری	وجود مناطق گردشگری آبشار آرپناه غار پیده و روستای بنه وار	قوت : • مجاورت با رودخانه های متعدد در بخش حتی (آبشور، تلوک، تراز، دریاچه پشت سد و وجود آبشارهای دائمی و فصلی) • پذیرش فعالیتهای مرتبط با گردشگری در بین مردم • افزایش روحیه ورزشی در بین مردم بخصوص جوانان • وجود مکانهای مناسب جهت ایجاد میدانهای اسب سواری • آشنایی اهالی با این ورزش بصورت سنتی	فرصت : • بهره گیری از توان جذب توریست در استانهای همجوار جهت فروش محصولات ، صنایع دستی و لباسهای محلی • فروش محصولات و صنایع دستی	■ افزایش راندمان جذب گردشگر	■ ایجاد زمینه همکاری مشترک با شرکتهای خدماتی وابسته به امور گردشگری و حمایت از دفاتر گردشگری درون استانی ■ ترغیب بهره برداران به اجرای روشهای مدرن جذب گردشگر • ترویج تورهای طبیعت گردی و کوهنوردی
		ضعف : ➤ عدم وجود امکانات کافی در راستای رفاه حال گردشگران ➤ عدم آشنایی بهره برداران با روشهای نوین جذب گردشگر ➤ عدم وجود پیست های اسب سواری در منطقه	تهدید : • نبود برنامه ریزی صحیح و مدون جهت سود آوری گردشگری داخلی		

قابلیتهای بخش حمل و نقل شهرستان لالی

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
توسعه شبکه حمل و نقل از طریق احداث مسیر لالی به الیگودرز	توسعه شبکه حمل و نقل از طریق احداث راه لالی – الیگودرز (پاشنه زاگرس) که مطالعات آن انجام شده است، این مسیر میتواند در شرایط حاد و اضطراری همچنین تبادل محصولات مورد استفاده قرار میگیرد.	قوت : - گسترش بازارها و استقرار صنایع - کاهش تصادفات و بالا رفتن ایمنی - کاهش آلودگی و استفاده از مناظر طبیعی و چشمه های زلال در طول مسیر	فرصت : - بهبود تبادلات با استانهای لرستان و چهارمحال بختیاری - بالا رفتن سهم صادرات و واردات استان - این شهرستان به لحاظ قرارگیری در بین دو استان لرستان و چهارمحال و بختیاری میتواند در جذب سرمایه و منابع و کالا مفید واقع شود.	ایجاد زیر ساخت های حمل و نقل	➤ استاندارد نمودن جاده های ارتباطی درون منطقه ای و استان (لالی- اندیکا ، لالی- مسجد سلیمان، لالی- گتوند، لالی- سردشت) ➤ احداث جاده لالی به الیگودرز
		ضعف : ➤ عدم سرمایه گذاری و برنامه ریزی جهت احداث مسیر	تهدید :		

قابلیت‌های بخش کشاورزی شهرستان اندیکا

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
افزایش راندمان تولید محصولات کشاورزی و آبی نمودن اراضی دیم و توسعه باغات در اراضی مستعد و شیبدار	* دارا بودن ۲۶ هزار هکتار اراضی دیم و ۱۰۰ هکتار اراضی آبی * وجود ۲۶ هزار هکتار سطح زیر کشت و تولید سالانه برخی از محصولات کشاورزی شامل: گندم، جو و کلزا * توسعه‌ی باغات از ۲۸ هکتار تا سطح ۵۰ هزار هکتار (افزایش تولید از ۱۵۳۷ تن به ۹۰۰۰ تن در سال)	قوت: - وجود ۲۶ هزار هکتار اراضی دیم - وجود منابع آب زیرزمینی - وجود دریاچه‌های سد شهید عباسپور و سد گذار لندر و رودخانه کارون در شهرستان - وجود بهره برداران مرتبط با فعالیت رزاعت - وجود ۲۸ هزار هکتار اراضی مستعد و شیبدار برای توسعه باغات - وجود بارندگی به میزان ۶۳۰ میلیمتر در سال و آب و هوای مناسب جهت باغداری	فرصت: - وجود کارخانه ی آرد و سیلوهای نگهداری محصولات کشاورزی در شهرستان مسجده سلیمان - وجود بازار مناسب فروش محصولات در شهرهای همجوار - عدم وجود اراضی مستعد باغداری در بیشتر شهرستانهای استان	تأمین و انتقال آب به اراضی شهرستان (جهت توسعه باغات و آبی نمودن اراضی دیم)	- مساعدت آب- نیرو و صدور مجوز بهره برداری از آبهای پشت دریاچه سد و آبهای زیرزمینی جهت کارهای کشاورزی - ایجاد زیر ساختها جهت انتقال آب و مصرف بپینه آب (آبیاری تحت فشار- کانالهای درجه ۱ و ۲) - آموزش و ترویج کشاورزی با روشهای نوین آبیاری
		ضعف: - پراکنش نامناسب بارندگی - عدم انتقال آب به اراضی دیم - عدم وجود سیستم آبیاری نوین - باغداری سنتی و غیراقتصادی	تهدید:		

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
توسعه مزارع پرورش دام و طیور و پرورش ماهیان سردآبی	*توسعه واحدهای گاو‌داری شیری و افزایش میزان تولید شیر از ۳۰۰۰ تن به ۵۰۰۰ تن در سال *پرورش مرغ گوشتی و توسعه مراکز پرورش از ۶ واحد به ۱۵ واحد *تکمیل و راه‌اندازی ۸۵ واحد دام‌عشایری با ظرفیت ۸۵۰۰ راس دام کوچک در روستای زاووت *پرورش و تکثیر ماهیان سردابی از ۳ هکتار به ۲۳ هکتار (افزایش تولید سالانه از ۷۰۰ تن ماهی قزل‌آلا به ۲۷۰۰ تن)	قوت : - وجود ۷۰۰۰ دام سنگین و ۲۷۰۰۰۰ دام سبک و تعداد ۶ واحد دامی مرغداری گوشتی و ۴۰۰ واحد دامداری سنتی - وجود آب‌های سطحی (دو چشمه) برای توسعه پرورش ماهیان سرد آبی - وجود ۷ مزرعه ماهیان سردابی در سطح ۲.۴ هکتار - وجود ۸۵ واحد دامداری سنتی عشایری	فرصت : - وجود کشتارگاه‌های طیور در شهرستانهای همجوار - تجربه موفق استفاده از آب‌های سطحی برای پرورش ماهیان سردآبی در استان چهارمحال و بختیاری و شهرستان ایذه - وجود مراکز فراوان در استان چهارمحال و فروش فرآورده‌های دامی به استانهای همجوار	- تأمین و انتقال آب به اراضی شهرستان (جهت مزارع پرورش ماهیان سردآبی) - خروج دام از شهرستان و کاهش جمعیت دامی	- استفاده از ظرفیتهای آب‌های سطحی شهرستان در تأمین آب مزارع پرورش ماهی - تخصیص آب برای توسعه مزارع پرورش ماهیان سرد آبی - ایجاد و توسعه‌ی دامداری های سنتی بهداشتی و صنعتی - تخصیص تسهیلات با بهره کم و زمان باز پرداخت مناسب - توسعه گاو‌داریهای شیری کوچک و گاو‌داریهای صنعتی
		ضعف : - عدم وجود کانالهای اختصاصی انتقال آب جهت پرورش ماهیان سردابی - کمبود و گرانی علوفه و سایر نهادهای کشاورزی - نبود صنایع بسته بندی گوشت دام و طیور و ماهی در شهرستان - عدم وجود نمایندگی شیلات در سطح شهرستان	تهدید :		

قابلیت‌های بخش صنعت شهرستان اندیکا

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
ایجاد مجموعه‌های صنعتی تولید و بسته بندی محصولات دامی و کشاورزی	*ایجاد مرکز مکانیزه ی بسته بندی کودهای دامی با توجه به حجم بالای تولید کود در سطح شهرستان به میزان هزار تن در سال	قوت :	فرصت :	بی رونق ماندن صنایع تبدیلی و بسته بندی محصولات کشاورزی و دامی	- ایجاد مرکز مکانیزه بسته بندی محصولات دامی از قبیل مواد لبنی و گوشتی - ایجاد کشتارگاه صنعتی دام و طیور در سطح منطقه - تکمیل ناحیه صنعتی در شهرستان و اختصاص دادن این ناحیه به صنایع جانبی کشاورزی و دامی ➤ ایجاد مراکز جمع آوری شیر
	*قابلیت احداث صنایع بسته بندی محصولات لبنی، با توجه به تولید ۳۰۰۰ تن شیر در سال	ضعف :	تهدید :		
توسعه و ارتقاء صنعت قالی بافی و تابلو فرش و تولید لباسهای محلی	*وجود ۵۷۰ نفر دارای کارت عضویت صنعت قالی بافی که ۵۰۰ نفر در حال	قوت :	فرصت :	▪ عدم سرمایه گذاری در بخش صنایع دستی و	▪ اعطاء تسهیلات به صنعتگران صنایع دستی و قالی باف از طریق کمکهای فنی و اعتباری
		- وجود کارگاههای کوچک خانگی در زمینه ی صنایع دستی از قبیل قالیبافی، لباسهای محلی ۵۷۲ نفر نیروی ماهر دارای کارت و مدرک مهارتی - توسعه فضای کسب و کار و درآمد زایی به خانه‌های	- وجود کشتارگاه طیور در شهرستان مسجدسلیمان - امکان داد و ستد با استانهای همجوار از جمله چهارمحال و بختیاری و اصفهان		
		وابستگی شدید به تولیدات دامی منطقه	عدم سرمایه گذاری و مبهم بودن بازار		

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
	حاضر بصورت کارگاه‌های خانگی فعال هستند.	مردم	قالی دستباف در سال به سایر نقاط کشور و کشورهای خلیج فارس	قالی بافی	
		ضعف: - عدم پرداخت تسهیلات مناسب به کارگاه‌های کوچک و بزرگ و طرح‌های زود بازده - عدم وجود مراکز فروش صنایع دستی در شهرستان	تهدید:		
افزایش تولید محصولات معدنی و تنوع بخشی به محصولات و صنایع تکمیلی آن	* وجود معادن شن و ماسه رودخانه‌ای و کوهی و سنگ لاشه که بصورت چند کارگاه، در سطح شهرستان فعال میباشند.	قوت: - وجود معادن غنی سنگ لاشه، سنگ گچ، سنگدانه، خاک رس و سنگ آهک - وجود منابع قیر در شهرستان	فرصت: - نبود کارخانجات فرآوری محصولات معدنی مانند سنگ آهک و خاک رس در شهرستان‌های همجوار - هم مرز بودن بودن با استانهای چهارمحال بختیاری و استفاده از بازار خرید این استان	عدم سرمایه گذاری در بخش معدنی و تولید مصالح معدنی	- حمایت از ایجاد کارخانه‌های تولید سیمان، آجر و کوره‌های گچ پزی در سطح شهرستان به منظور ایجاد اشتغال پایدار و بهبود کیفیت ساخت و سازها - پرداخت تسهیلات لازم و هدایت بخش خصوصی جهت احداث کارخانجات در سطح شهرستان

منطقه هفت برنامه‌ریزی

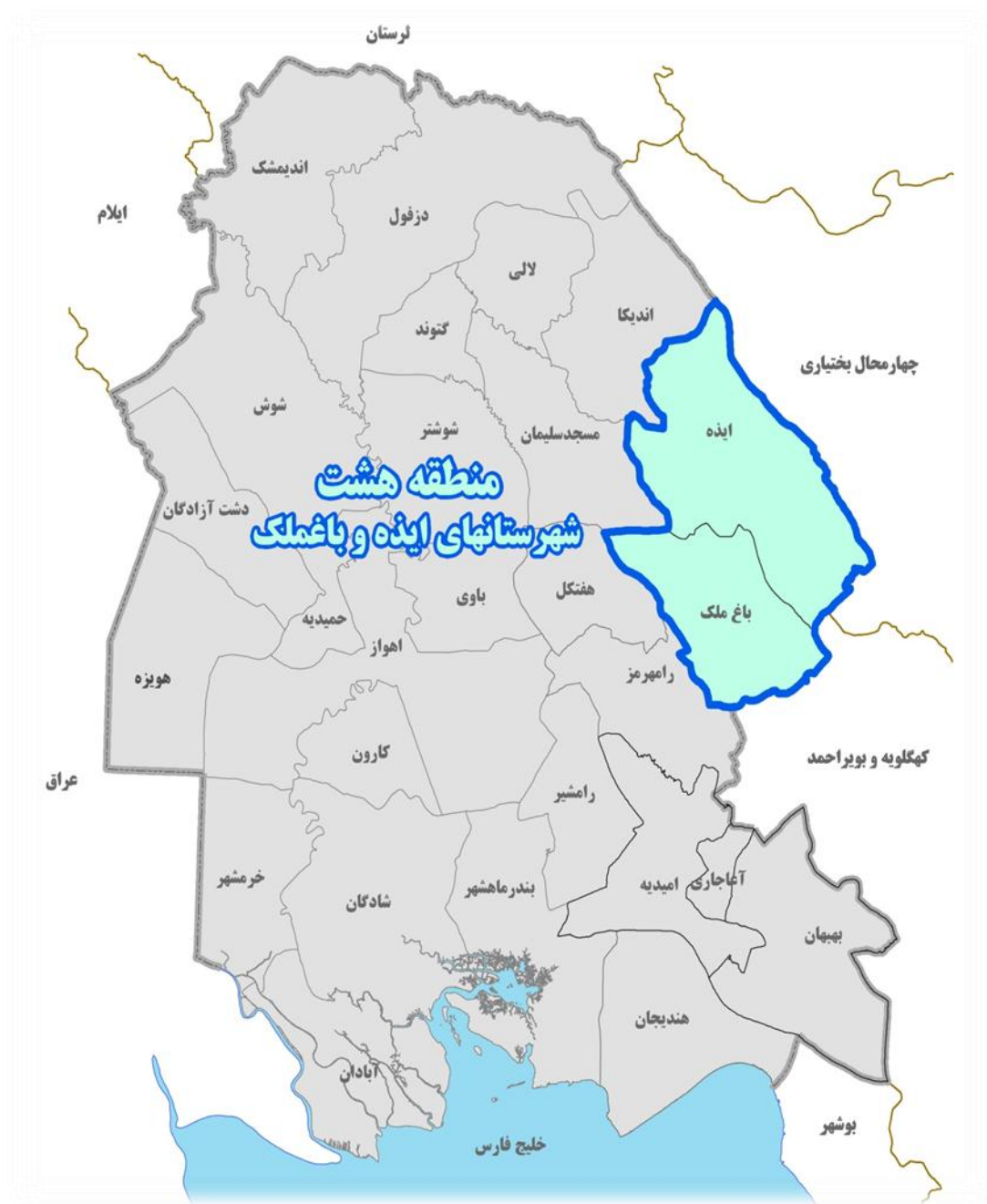
شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
		ضعف: - نبود راههای دسترسی مناسب به علت کوهستانی بودن منطقه - نبود زیرساختهای لازم برای فراوری محصولات معدنی - سنتی بودن شیوه های استخراج	تهدید :		

قابلیتهای بخش گردشگری شهرستان اندیکا

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
افزایش و توسعه گردشگری طبیعی (اکوتوریسم)	*وجود ظرفیتهای سرشار اکوتوریسم طبیعی مانند آبشارهای فصلی و دائمی (آبشار موری و شلال و...) * وجود دریاچه سد شهید عباسپور به مساحت (۶۵ کیلومتر مربع) و سد گذار لندر به مساحت (۲۵ کیلو متر مربع)	قوت : • وجود بزرگترین تاکستان طبیعی در دشت شیمبار • دارا بودن ۳۸ اثر تاریخی ثبت شده (آتشکده ی سیم بند، دژ اسد خان، تنگ بتا، دلی محمد حسین خان • وجود آبشارهای دائمی موری و شلال و... • وجود کوههای برفگیر کینو و تاراز	فرصت : • وجود ۹۵ کیلومتر از مسیر گردشگری شهرستان تا مرز استان چهارمحال و بختیاری که جزء ۸ محور برتر گردشگری کشور است. • امکان فروش کالاها و صنایع دستی (گلیم ، قالی و جاجیم و لباسهای محلی)	▪ استاندارد نمودن و توسعه راه های مواصلاتی و ایجاد مکان های مناسب رفاهی- اقامتی و خدماتی ▪ ناشناخته ماندن آثار تاریخی و صنایع دستی و جاذبه های طبیعی منحصر بفرد شهرستان ▪ عدم احداث پیست اسکی با توجه به منحصر به فرد بودن شرایط شهرستان در چندین منطقه (کینو ، تاراز، آلا و تازه)	▪ راه اندازی سایت ویژه ی اینترنتی و معرفی جاذبه های فرهنگی و طبیعی به زبانهای مختلف ➢ ایجاد زمینه همکاری مشترک با شرکتهای خدماتی وابسته به امور گردشگری و حمایت از دفاتر گردشگری درون استانی ➢ آموزش و فرهنگ سازی از مزایای اقتصاد گردشگری ➢ اجرای زیرساختهای لازم در مناطق گردشگری (راه دسترسی) از طریق حمایت و جذب بخش خصوصی جهت سرمایه گذاری ➢ توسعه زیرساختهای گردشگری با اولویت گردشگری زمستانی
		ضعف : • نامناسب و غیر استاندارد بودن جاده های اصلی و فرعی. • نبود مراکز اقامتی و خدماتی و رفاهی مناسب مانند: هتل، متل و رستوران • نبود مراکز تفریحی آبی در محدوده دریاچه سدهای موجود در منطقه • کمبود راهنمای گردشگر در سطح شهرستان.	تهدید : • همسایگی با استان چهارمحال و بختیاری با کوههای مرتفع و برف گیر		

منطقه ۸ برنامه ریزی

شهرستان های ایذه و باغمלק

۱- معرفی منطقه

منطقه ۸ برنامه ریزی، شامل شهرستان های ایذه و باغملک می باشد این منطقه با وسعت ۶۰۴۸ کیلومترمربع حدوداً ۹.۴ درصد وسعت استان را شامل میشود. این منطقه از شمال به شهرستان اندیکا، از شرق به استان چهار محال و بختیاری، از جنوب به استان کهگیلویه و بویراحمد و شهرستان رامهرمز و از غرب به شهرستان مسجد سلیمان و هفتکل متصل است. مرکز این منطقه شهر ایذه می باشد که تقریباً بیشتر باستان شناسان بر پیشینه تاریخی ۱۰۰۰۰ ساله ایذه اتفاق نظر دارند و به شهر نگار کننده های سنگی و صخره ای ایران نام گذاری شده است، نام قدیمی ایذه، انشان بوده است و به زبان محلی این شهر مال امیر نامیده میشود.

• موقعیت جغرافیایی و تقسیمات سیاسی

شهرستان ایذه با وسعت ۳۷۸۹ کیلومترمربع معادل ۵.۹ درصد مساحت استان و حدوداً ۶۲.۶ درصد از مساحت منطقه را به خود اختصاص داده است. این شهرستان از شمال به شهرستان اندیکا، از شرق به استان چهار محال و بختیاری و از غرب به شهرستان مسجد سلیمان و از جنوب به شهرستان باغملک متصل می شود، دارای دو مرکز شهری (ایذه و دهدز)، سه بخش، ۱۰ دهستان و ۴۳۳ آبادی دارای سکنه است که ۴۴ درصد آبادی آن ۲۰ خانوار به بالا می باشد. این شهرستان در جنوب غربی ایران با ارتفاع ۸۳۵ متر از سطح دریا در میان کوه های سلسله جبال زاگرس قرار گرفته است. با توجه به اینکه استان خوزستان از لحاظ آب و هوایی دارای سه ناحیه می باشد، این شهرستان دارای آب و هوایی سردسیر تا معتدل است و میانگین بارندگی در این شهرستان حدود ۶۵۰ میلی متر و میانگین دمای بلند مدت این شهرستان زیر ۲۰ درجه سانتی گراد می باشد.

شهرستان باغملک با وسعت ۲۲۵۹ کیلومترمربع معادل ۳.۵ درصد مساحت استان و ۳۷.۴ درصد مساحت منطقه را در بر میگیرد، این شهرستان از شمال به شهرستان ایذه، از جنوب به شهرستان رامهرمز، از غرب به شهرستان هفتکل و مسجد سلیمان و از شرق به استان کهگیلویه و بویراحمد محدود شده است، این شهرستان دارای چهار مرکز شهری (باغملک، قلعه تل، میداود و صیدون)، سه بخش، ۸ دهستان، و ۲۱۹ آبادی دارای سکنه است که ۶۰ درصد آبادی های آن ۲۰ خانوار به بالا می

منطقه هشت برنامه‌ریزی

باشد. ارتفاع شهر باغملک از سطح دریا ۷۱۹ متر می باشد و مرتفع ترین کوهستان آن کوه منگشت با ارتفاع ۳۶۱۳ متر از سطح دریا می باشد، آب و هوای این شهر تقریباً همانند شهرستان ایزه می باشد. در این منطقه رودخانه های جاری عبارتند از رودخانه بزرگ کارون و سد کارون ۴ و دریاچه سد شهید عباسپور و در شهرستان باغملک رودخانه های علاء تلخ و مال آقا در جریان هستند.

• جمعیت منطقه

بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ جمعیت استان ۴۵۳۲ هزار نفر بوده که این منطقه با جمعیت ۳۱۱ هزار نفری ۶.۹ درصد جمعیت استان را به خود اختصاص داده است. همچنین شهرستان ایزه با جمعیت ۲۰۴ هزار نفر ۶۵.۵ درصد جمعیت منطقه و ۴.۵ درصد جمعیت استان را شامل می شود، که ۶۰ درصد آن نقاط شهری و ۴۰ درصد نیز ساکن نقاط روستایی هستند. جمعیت شهرستان باغملک ۱۰۷ هزار نفر می باشد که ۳۴.۵ درصد جمعیت منطقه و ۲.۴ درصد جمعیت استان را به خود اختصاص داده است که از این میزان جمعیت ۴۰.۶ درصد ساکن نقاط شهری و ۵۹.۴ درصد نیز ساکن نقاط روستایی هستند.

• کانون های شهری

با توجه به مطالعات آمایش استان، می توان گفت که شهرستان ایزه از نظر شاخص های توانمندی در پهنه متوسط و شهرستان باغملک در پهنه ضعیف قرار گرفته است. در سلسله مراتب خدمات برتر در حال حاضر شهرستان ایزه از نظر سطح بندی مراکز آموزش عالی در سطح چهار قرار دارد و شهرستان باغملک در سطح شش، در برنامه آمایش ارتقا سطح ایزه در سطح سه و باغملک در سطح چهار در نظر گرفته شده است. از نظر ارجاع به پزشک دهدز و باغملک سطح نخست و ایزه سطح میانی (سطح دوم قبل از اهواز) تعیین شده است.

جدول شماره ۱: شکل بندی الگوی استقرار و نظام سلسله منطقه ۸

منطقه	نام شهرستان	نام مرکز منظومه	نام مرکز مجموعه
منطقه ۸ ایذه	ایذه	ایذه	ایذه
			حومه شرقی (کهبادو)
			هلايجان (چنارستان)
			سوسن شرقی (جلگه)
		بیان (پشت بیان)	پشت بیان
			سوسن غربی (ترشک)
		دهدز	مرغا (چم ریخان)
			دنباله رود جنوبی (دهنو کیزوک)
			دنباله رود شمالی (باجول)
			دهدز
	باغملک	باغملک	باغملک
			قلعه تل
			هپرو (دورتو)
		صیدون	صیدون شمالی
			صیدون جنوبی (مرکزیت رود ریز)
		میداوود (شهرک میداوود)	میداوود
			سرله (دالان)

• **ملاحظات زیست محیطی منطقه و محدودیت‌های استقرار و توسعه فعالیت‌های اقتصادی**

آلودگی محیطی در این منطقه به نسبت سایر مناطق استان کمتر است. با این حال به دلیل گذر سرشاخه‌های کارون از این منطقه، ضرورت دارد برای پرهیز از آلوده شدن محیط زیست تلاش لازم به عمل آید. بر همین اساس و در انطباق با فعالیت‌های اصلی این منطقه که از کشاورزی (زراعت و باغداری) و دامپروری تشکیل می‌شود، صنایع پیشنهادی این منطقه در درجه نخست ترکیبی از صنایع فرآوری محصولات دامی و باغی، صنایع تولیدی پیشین و پسین بخش کشاورزی است که منطبق بر ساختار تولید و نیاز این منطقه و حمایت از تولید بخش اصلی فعالیت آن می‌باشد. به علاوه صنایع عمومی و طیف دیگری از صنایع برای این منطقه پیشنهاد شده است. بر اساس مطالعات آمایش در بخش صنعت، صنایع تبدیلی کشاورزی و غذایی، لبنیات، صنایع معدنی، ساختمانی صنایع فلزی قطعه سازی مدرن و قطعات کارخانه ای و نیروگاهی، ماشین آلات کشاورزی صنایع برق و الکترونیک، ساخت وسایل برقی منزل، صنایع بازیافت و صنایع عمومی کارگاهی، در این منطقه ایجاد هرگونه صنایع آلاینده بالادستی و پایین دستی شیمیایی و پتروشیمی و نفت و گاز مورد تایید نمی باشد. زیرا آلودگی محیطی در این منطقه به نسبت سایر مناطق استان کمتر است. با این حال به دلیل گذر سرشاخه های کارون از این منطقه ضرورت دارد برای پرهیز از آلوده شدن محیط زیست تلاش لازم بعمل آید.

۲- اقتصاد منطقه

• **ساختار اقتصادی منطقه**

ساختار اقتصادی منطقه کشاورزی محسوب میشود، سهم شاغلین بخش کشاورزی منطقه ۳۶ درصد می باشد که ۱۶.۸ درصد از متوسط استان بالاتر است. از نظر تخصص، هر دو شهرستان ایزه و باغملک کشاورزی - خدماتی محسوب می شوند. بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ مجموع ۶۷.۸ هزار نفر در منطقه شاغل هستند که حدوداً ۷.۱ درصد از شاغلین استان را به خود اختصاص میدهند. سهم شاغلین بخش کشاورزی ۳۶ درصد که حدوداً دو برابر متوسط استان و بخش خدمات که ۳۶.۸ درصد و بخش صنعت ۷.۵ درصد که هر دو بخش از متوسط استان پایین تر هستند . سهم بخش صنعت از شاغلین شهرستان ایزه ۷.۱ درصد و بخش خدمات ۳۵ درصد که هر دو بخش از متوسط استان ۱۰.۷ و ۱۷.۸ کمتر است و سهم بخش کشاورزی ایزه ۳۲.۶ درصد می باشد، که ۱۳.۴ درصد از متوسط استان بیشتر است

منطقه هشت برنامه‌ریزی

سهم بخش صنعت و خدمات در شهرستان باغملک به ترتیب ۸.۱ و ۳۹.۹ درصد می باشد که هر دو بخش از متوسط استان به ترتیب ۹.۷ و ۱۲.۹ درصد کمتر است و بخش کشاورزی ۴۱.۹ که از متوسط استان ۲۲.۷ درصد بیشتر است

بنابراین در درون منطقه ، از نظر تخصص هر دو شهرستان ایزه و باغملک، کشاورزی - خدماتی می باشند که با توجه به شرایط توپوگرافی منطقه و تخصص کشاورزی آنها می بایست در زمینه باغداری و دامپروری توسعه یافته شود تا بخش خدمات و صنعت متناسب با بخش کشاورزی رشد پیدا کند.

• اشتغال و بیکاری

منطقه با نرخ بیکاری (جمعیت ۱۰ سال به بالا) ۲۱.۳ درصد بین مناطق ۹ گانه استان در رتبه ۸ قرار داشته است و تعداد شاغلان ۱۰ ساله و بیشتر شهرستان ایزه (در سال ۱۳۹۰) ۴۲.۸ هزار نفر بوده که ۶۳.۱ درصد شاغلین منطقه و ۴.۵ درصد شاغلین استان را شامل می شود. شهرستان ایزه با نرخ بیکاری ۲۵.۲ درصدی بین شهرستانهای استان در رتبه ۱۲ قرار گرفته است.

تعداد شاغلان ۱۰ ساله و بیشتر شهرستان باغملک (در سال ۱۳۹۰) حدوداً ۲۴.۹ هزار نفر بوده است که حدوداً ۳۶.۹ درصد از شاغلین منطقه و ۲.۶ درصد شاغلین استان را شامل می شود. شهرستان باغملک با نرخ بیکاری ۱۳.۶ درصدی بین شهرستانهای استان در رتبه ۲۵ قرار گرفته است.

جدول شماره ۲: وضعیت اشتغال در منطقه ۸

شرح	جمعیت	سهم از جمعیت (درصد)	نرخ مشارکت اقتصادی	جمع کل شاغلین	سهم شاغلین بخش صنعت (درصد)	سهم شاغلین بخش کشاورزی (درصد)	سهم شاغلین بخش خدمات (درصد)	نرخ بیکاری (درصد)
استان	۴۵۳۱۷۲۰	۶	۳۴.۶	۹۵۴۴۰۸	۱۷.۸	۱۹.۲	۵۲.۸	۲۵.۷
منطقه	۳۱۱۰۷۱	۶.۹	۳۴.۶	۶۷۷۶۰	۷.۵	۳۶	۳۶.۸	۲۱.۳
ایزه	۲۰۳۶۲۱	۶۵.۵	۳۴.۸	۴۲۷۷۹	۷.۱	۳۲.۶	۳۵	۲۵.۲
باغملک	۱۰۷۴۵۰	۳۴.۵	۳۴.۲	۲۴۹۸۱	۸.۱	۴۱.۹	۳۹.۹	۱۳.۶

۳- ویژگیهای بارز منطقه

• طبیعی و جغرافیائی

شهرستان ایزه یکی از شهرستان های شرقی استان می باشد که از شمال به استان چهار محال و بختیاری و از شمال غرب به شهرستان مسجد سلیمان و از جنوب به شهرستان باغملک محدود می شود که از نظر آب و هوایی خنک ترین شهر استان که علت آن را می توان قرار گرفتن این شهر در دشتی وسیع در دامنه رشته کوه زاگرس و بارش برف در بعضی از نقاط مرتفع شهرستان نام برد. شهرستان ایزه دارای آب و هوایی معتدل است که در زمستان گاهی دمای آن به زیر صفر درجه سانتی گراد می رسد و میانگین آن در فصل تابستان ۲۴ درجه سانتی گراد، میانگین بارش سالانه در ایزه، ۶۵۰ میلی متر و ارتفاع آن از سطح دریا ۸۳۵ متر است.

شهرستان باغملک که از شمال به ایزه، از جنوب به رامهرمز، از غرب به شهرستان هفتکل و از شرق به استان کهگیلویه و بویراحمد محدود می شود. این شهرستان دارای آب و هوایی معتدل است، بیشترین درجه حرارت در تابستان به ۴۲ درجه سانتی گراد بالای صفر می رسد و کمترین آن در زمستان به صفر درجه سانتی گراد می رسد، میانگین بارش سالانه ۴۵۰ میلی متر و ارتفاع از سطح دریا ۷۱۹ متر می باشد.

منطقه حفاظت شده شالو و منگشت

این منطقه در ۲۵ کیلومتری جنوب شرقی شهرستان ایزه واقع شده است مساحت این منطقه بالغ بر ۱۲۹۹۱ هکتار، منطقه ای کوهستانی که در حوضه آبخیز کوههای زاگرس واقع شده این منطقه به دلیل حفاظت از گونه های جنگلی و جلوگیری از فرسایش و قطع درختان بعنوان یکی از مناطق ۱۰ درصد حفاظت شده از منابع جنگلی در خوزستان شناخته شده است. حداکثر ارتفاع منطقه ۳۳۱۶ متر از سطح دریا است و دارای پوشش گیاهی با مجموع ۲۳۰ گونه گیاهی، منطقه را از نظر غنای گونه های گیاهی به یکی از مناطق مهم منطقه زاگرس بدل کرده است.

منطقه حفاظت شده میانگیران

منطقه حفاظت شده میانگیران با مساحت ۲۴۷۶ هکتار در ۱۵ کیلومتری شمال شهر ایزه قرار دارد ارتفاع منطقه ۸۰۰ متر بالاتر از سطح دریا است، پوشش گیاهان شامل نی، لوئی، جگن، مرغ، شبدر، و یونجه است و گونه های جانوری شاخص این منطقه را پرندگان تشکیل می دهند، گونه های مهم پرندگان شامل اردک بلوطی، نوک پهن، خوتکا، انواع اردک تیهو، اردک مرمری، آنقوت و.... دیده می شود.

کوه منگشت

این کوه بلندترین ارتفاع استان می باشد و جزو یکی از طویل ترین رشته کوههای زاگرس است، بلندترین قله این کوهستان ۳۶۱۳ متر ارتفاع دارد که در ۵۵ کیلومتر جنوب شرقی ایذه ۵۲ کیلومتری غرب لردگان و ۱۳ کیلومتری شمال غربی لیراب واقع شده است. از دامنه های غربی این کوهستان رودخانه های هلايجان، ابوالعباس، آب زرک، صیدون و از دامنه جنوبی آن رودخانه های لیراب و سمه سرچشمه میگیرند و رودخانه های کارون و خرسان سراسر دامنه شرقی آن را می پیمایند. بخش عظیمی از این کوهستان را جنگل های نسبتاً انبوه پوشانده اند و در منتهی الیه شمالی آن دریاچه کوچک دیگری به نام دوتو در دامنه جنوبی آن واقع است.

آبشار شیوند

این آبشار یکی از زیباترین مناطق گردشگری استان خوزستان و در فاصله ۳۰ کیلومتری شهرستان ایذه در روستای شیوند در دامنه های شرقی کوه منگشت قرار دارد، ارتفاع آبشار ۹۰ متر است و در ارتفاعات بالاتر چند آبشار دیگر وجود دارد، علاوه بر آبشار جاذبه های دیدنی دیگری از جمله کاروانسرای قدیمی در روستای شیوند وجود دارد که در میان اهالی روستا به زندان شهرت دارد

• زیر ساخت ها

✓ حمل و نقل و محورهای مواصلاتی

با توجه به جدول شماره ۳ این منطقه همانند بعضی دیگر از مناطق استان فاقد هر گونه آزادراه است و مجموعاً طول راه های اصلی آسفalte که شامل، (راه های عریض، معمولی و بزرگراهها) می باشد ۲۸۸.۷ کیلومتر بوده که فقط ۵.۳ درصد از راههای اصلی آسفalte استان را به خود اختصاص داده است و فاقد هر گونه فرودگاه و خط راه آهن می باشد، لذا با توجه به مطالعات آمایش استان، از نظر شاخص توانمندی شبکه حمل و نقل به طور نسبی ضعیف است این منطقه به طور کلی از نظر مبادله کالا با استان های چهار محال و بختیاری و اصفهان و کهگیلویه و بویراحمد ارتباط دارد که شبکه ارتباطی جاده ای با دو استان چهار محال و بختیاری و اصفهان از طریق جاده اصلی و با استان کهگیلویه و بویراحمد از طریق جاده فرعی برقرار است لذا تقویت و احداث راههای اصلی و بزرگراهها در این منطقه می توان نقطه عطفی در جهت پیشرفت منطقه قرار گیرد.

جدول شماره ۳: وضعیت زیر ساخت های حمل و نقل منطقه ۸

نوع راهها (کیلومتر)	استان	منطقه	ایذه	باغملک
طول آزادراه ها	۱۳۵	.	.	.
طول بزرگ راهها	۹۴۷	۱۳.۵	۷.۷	۵.۸
طول راههای اصلی اسفالته	۱۶۴۷	۱۲۵.۳	۸۵.۷	۳۹.۶
طول راههای فرعی	۲۱۹۷	۱۴۹.۹	۶۹.۴	۸۰.۵
طول راههای روستایی	۸۴۶۷	۱۲۵۵.۲	۷۴۰.۳	۵۱۴.۹
تعداد ایستگاه راه آهن	۶	.	.	.
تعداد فرودگاه	۴	.	.	.
تعداد بنادر	۴	.	.	.

• بخش های اقتصادی

✓ معادن موجود و پتانسیل

سنگ نما: لایه های سنگ آهک در نقاطی که از نظر ضخامت، وضعیت شکستگیها و سایر ویژگیهای فیزیکی و شیمیایی شرایط مناسب دارند به عنوان سنگ نما میتوانند مورد توجه قرار بگیرند، از جمله معادن سنگ نما در استان میتوان به معادن منطقه سوسن در شهرستان ایذه اشاره کرد.

فسفات: نشانه هایی از فسفات در سازند پابده از جمله در کوه سفید در منطقه صیدون وجود دارد. با توجه به گستردگی این نهشته ها در کمربند ساده چین خورده، پتانسیل مناسبی از این ماده معدنی در استان وجود دارد که دستیابی به آن مستلزم انجام فعالیت های اکتشافی بیشتر است.

معدن سنگ لاشه باغملک: این معدن در واحدهای متعلق به سازند میشان قرار دارد. ذخیره قطعی آن حدود ۹ میلیون تن است. در حال حاضر معدن فعال بوده و به روش روباز استخراج میگردد.

✓ شهرکها و نواحی صنعتی

این منطقه مجموعاً دارای ۲ شهرک صنعتی و ۶ ناحیه صنعتی می باشد که دو شهرک صنعتی در شهرستان های ایذه و باغملک فعال می باشند که شهرک های صنعتی ایذه و باغملک هر دو حدوداً ۹۳ و ۹۰ درصد متوسط پیشرفت فیزیکی آنها از نظر تامین زیر ساخت های (آب، برق، راه، فاضلاب، گاز، مخابرات و ...) می باشند. که مساحت هر کدام از شهرک ها حدوداً ۵۵ هکتار است.

باتوجه به اینکه ۳۹ درصد از زمین های واگذار شده شهرک های صنعتی ایذه انجام شده است بیانگر ظرفیت قابل بهره برداری برای سرمایه گذاری است که از ۲۰ واحد به بهره برداری رسیده ۳۰

منطقه هشت برنامه‌ریزی

درصد به فعالیت غذایی، ۵۰ درصد به فعالیت شیمیایی، ۵ درصد به فعالیت فلزی، ۱۰ درصد به فعالیت کانی های غیر فلزی و ۵ درصد به فعالیت برق و الکترونیک اختصاص دارند که مجموعاً ۱۳ واحد آن فعال می باشد.

جدول ۸: وضعیت شهرکها و نواحی صنعتی منطقه ۸

شرح		شهرک		نواحی	
		ایذه	باغملک	ایذه	باغملک
تعداد شهرک / ناحیه صنعتی مصوب		۱	۱	۲	۴
تعداد شهرک صنعتی فعال		۱	۱	۱	۱
مساحت (هکتار)		۵۵	۵۵.۲۵	۲۲	۳۱
متوسط پیشرفت فیزیکی (درصد)		۹۳	۹۰	۱	۰
تعداد واحدهای به بهره برداری رسیده		۲۰	۶	۰	۰
تعداد واحدهای فعال		۱۳	۲	۰	۰
تعداد واحدهای در حال ساخت		۳۵	۶	۰	۰
درصد زمین های واگذار شده		۳۹	۶	۰	۰

اما در شهرک صنعتی باغملک ۶ درصد از زمین های واگذار شده که فقط ۶ واحد به بهره برداری رسیده که از ای تعداد ۳۳ درصد در فعالیتهای غذایی، ۱۷ درصد در فعالیت های شیمیایی، و ۵۰ درصد در فعالیت کانی های غیر فلزی اختصاص دارند که فقط دو واحد در فعالیت کانی های غیرفلزی فعال می باشند و حدوداً ۷۰ درصد واحدها در این شهرستان غیر فعال هستند.

✓ جاذبه های گردشگری

کوه منگشت

این کوه بلندترین ارتفاعات استان میباشد. مونگشت یا منگشت کوهستانی است در شهرستان های ایذه و لردگان، مرکب از کوه های تنوش، ناشلیل، زردحلقه، نسا، سه پران، سرچاه، قوچه، بدرنگان، سفیدکوه، دشت مر، چلا، جیمه، تیربازک، دوتو، کله، کلمه، بر آفتاب، سردوفون و دوزرد. این کوهستان که از شمال غربی (شرق دریاچه آب بوندان) شروع شده و تا حوالی روستای روریش به طول حدود ۸۰ و عرض بین ۲۰ تا ۲۵ کیلومتر کشیده شده است، پهنه ای به وسعت حدود ۱۸۵۰ کیلومترمربع را زیر پوشش قرار داده و از جنوب شرقی به وسیله کوه های سردوفون و جاشیرکش همچنان ادامه می یابد و از شمال غربی به کوه های زوزرک و کژگرد می پیوندد و جزو یکی از طویلترین رشته کوه های زاگرس است. بلندترین قله این کوهستان ۳۶۱۳ متر ارتفاع دارد که در ۵۵ کیلومتری جنوب

منطقه هشت برنامه‌ریزی

شرقی ایزده و ۵۲ کیلومتری غرب لردگان و ۱۳ کیلومتری شمال غربی روستای لیراب واقع است. از دامنه های غربی این کوهستان، رودخانه های هلايجان، ابوالعباس، آب زرک، صیدون و از دامنه جنوبی آن رودخانه های لیراب و سمه سرچشمه می گیرند و رودخانه های خرسان و کارون سراسر دامنه شرقی آن را می پیمایند. بخش عظیمی از این کوهستان را جنگل های نسبتاً انبوه پوشانده اند و در منتهی الیه شمالی آن دریاچه ای به نام بوندان به ابعاد ۵.۲ در ۵.۲ کیلومتر قرار دارد و دریاچه کوچک دیگری به نام دوتو در دامنه جنوبی آن واقع است.

• کشاورزی و شبکه آبرسانی

این منطقه در ارتفاعات کوهستانی و کوهپایه ای شمال شرق استان قرار دارد، لذا اراضی زیر کشت آبی آن محدود و اراضی زیر کشت دیم آن نسبت به سایر مناطق کم بارش استان بیشتر است ولی در مجموع اراضی زیر کشت این منطقه ۴.۴ درصد اراضی استان را به خود اختصاص داده است که از این میزان ۴۷.۵ درصد مربوط به شهرستان ایزده و ۵۲.۵ درصد مربوط به شهرستان باغملک است. از ۹۷ هزار هکتار اراضی زیر کشت منطقه ۴۵.۶ درصد آبی که این نسبت برای شهرستان ایزده و باغملک به ترتیب حدود ۵۵.۵ و ۴۴.۵ درصد است. در صورتی که سهم اراضی منطقه ۴.۴ درصد اراضی زیر کشت استان می باشد که ۵۴.۴ درصد اراضی زیر کشت دیم است که می توان در درون منطقه قابلیت توسعه اراضی زیر کشت در صورت انجام اصلاحات و تامین آب بطور نسبی افزایش داده شود و سطح اراضی زیر کشت و سطح زیر کشت این منطقه از ۹۸ هزار هکتار با توسعه حدود ۲۹ هزار هکتار قابل افزایش به ۱۲۷ هزار هکتار یا معادل ۳۰ درصد افزایش در اراضی قابل کشت می باشد.

این منطقه در حال حاضر از شبکه آبرسانی کشاورزی برخوردار نیست و شبکه آبرسانی در دست اجراء (۷.۴ هزار هکتار و مطالعاتی نزدیک به ۲۱ هزار هکتار) در مجموع ۲۸.۴ هزار هکتار در مقابل ۱۲۷ هزار هکتار زمین قابل کشاورزی، ۷۲ هزار هکتار اراضی قابل آبیاری در صورت انجام عملیات توسعه شبکه های آبیاری منطقه تا افق طرح قابل دسترس خواهد بود.

جدول شماره ۵ وضعیت اراضی کشاورزی و شبکه آبرسانی منطقه ۸ هکتار/درصد

شرح		جمع استان	منطقه	ایده	باغملک
بخش کشاورزی	وضعیت فعلی	مساحت	۲۲۱۰۰۷۲	۹۷۶۷۹	۵۱۳۰۲
		سهم		۴۷.۵	۵۲.۵
		مساحت	۱۶۸۱۴۲۶	۴۴۵۰۰	۱۹۸۲۹
		سهم		۲.۶۵	۵۵.۵
		مساحت	۵۲۸۶۴۶	۵۳۱۷۹	۳۱۴۷۳
		سهم		۱۰	۴۰.۸
	وضعیت در افق طرح	مساحت	۲۴۴۸۱۲۴	۱۲۷۰۴۳	۷۴۵۶۳
		سهم		۵.۲	۴۱.۳
		مساحت	۲۰۴۷۲۸۸	۷۲۳۲۱	۴۱۵۳۳
		سهم		۳.۵	۴۲.۵
		مساحت	۴۰۰۸۳۶	۵۴۷۲۳	۳۳۰۳۰
		سهم		۱۳.۶	۳۹.۶
شبکه آبرسانی	وضع فعلی	مساحت	۳۱۵۱۴۰	.	.
		سهم		.	.
	در دست اجرا	مساحت	۲۸۴۳۹۱	۷۳۹۷	۷۳۹۷
		سهم		۲.۶	۱۰۰
	مطالعاتی	مساحت	۴۶۳۵۳۲	۲۰۹۹۳	۱۳۳۵۹
		سهم		۴.۵	۳۶.۴
	توسعه نیشکر	مساحت	۱۱۶۹۶۵	.	.
		سهم		.	.
	جمع در افق طرح	مساحت	۱۱۸۰۰۲۸	۲۸۳۹۰	۱۵۰۳۱
		سهم		۲.۴	۵۳
					۴۷

✓ منابع طبیعی و آبخیز داری

حجم عملیات توسعه منابع طبیعی و آبخیزداری در این منطقه نزدیک به ۱۷۴ هزار هکتار می باشد که این حجم معادل ۱۱.۷ درصد از کل عملیات استان می باشد و این وسعت معادل ۱۷۸ درصد اراضی زیر کشت (آبی و دیم) این منطقه در حال حاضر است. حجم عملیات شهرستان ایده ۷۰ درصد و سهم شهرستان باغملک حدود ۳۰ درصد حجم عملیات این منطقه را تشکیل می دهد. عملیات حفاظت و حمایت از جنگل ها و مراتع (بخصوص جنگل های طبیعی) و جنگل کاری و توسعه فضای سبز و همچنین عملیات سازه ای آبخیز داری مهمترین فعالیت های این منطقه را تشکیل می دهد.

جدول شماره ۶: وضعیت منابع طبیعی منطقه ۸

شرح	جمع استان	جمع منطقه	ایذه	باغملک
وضعیت منابع طبیعی و آبخیزداری	مساحت	۱۷۳۵۷۵	۱۲۰۹۸۰	۵۲۵۹۵
	سهم	۱۱.۶۷	۶۹.۷	۳۰.۳

✓ دامداری و شیلات

۱- شیلات و آبرزی پروری

شیلات در این منطقه دارای فعالیت هایی می باشد که به شرح زیر می باشد:

الف) پرورش ماهیان گرمابی: پرورش ماهیان گرمابی از مزارع انفرادی در سطح چهار مزرعه وجود دارد که با تولید ۱۹۰ تن در سال ۱۳۹۳ تعداد ۳۳ نفر به طور مستقیم و غیر مستقیم مشغول فعالیت بودند

ب) رها سازی در آبهای داخلی: آب پشت سد کارون ۳ با وسعت ۴۰۰۰ هکتار در ۲۵ کیلومتری شمال شرقی شهرستان ایذه واقع شده است که شیلات از بدو بهره برداری این سد نسبت به رها سازی بچه ماهی اقدام نموده است.

ج) مجتمع تکثیر و پرورش ماهیان سردآبی: مجتمع پرورش ماهیان سردآبی در روستای شیوند ایذه با ظرفیت ۵۰ میلیون قطعه بچه ماهی و ۵۰ تن ماهی سردآبی پرورشی در سال ۱۳۸۱ توسط اداره شیلات تکمیل گردید و در سال ۱۳۸۴ به بخش خصوصی واگذار گردید که می تواند برای ۵۰ نفر مستقیم و ۳۰ نفر غیر مستقیم اشتغال ایجاد کند.

اما در شهرستان باغملک با وجود رودخانه های مال آقا، صیدون و وجود ۶ بند خاکی در سطح شهرستان و چشمه برم جمال و سده جره که منابع آبهای موجود و داخلی می باشد که می توان در نقاط مختلف شهرستان اقدام به پرورش ماهیان گرمابی و سردابی نمود.

همچنین از نظر **دامداری** این منطقه دارای پتانسیل بالایی می باشد و همانند سایر مناطق دامداری به دو شیوه صنعتی و سنتی رواج دارد:

۲- گاوداری شیری

در رابطه با گاوداری شیری بصورت صنعتی ۱۲ درصد سهم استان به این منطقه اختصاص دارد که ۶۰ درصد واحدها در این منطقه غیر فعال هستند و تنها ۴ واحد که یک مورد در شهرستان ایذه و سه مورد و در شهرستان باغملک می باشد، مشغول فعالیت هستند.

ولی در رابطه با گاوداری های شیری سنتی سهم منطقه از کل استان حدوداً ۱۵.۶ درصد می باشد.

۳- پرواربندی گوساله

منطقه هشت برنامه ریزی

در خصوص پرواربندی گوساله که به دو شیوه صنعتی و سنتی در سطح منطقه و استان رواج دارد می توان گفت که در روش صنعتی سهم منطقه از کل استان حدوداً ۱۶ درصد که هر دو شهرستان از نظر تعداد تقریباً برابر هستند و از نظر ظرفیت سهم منطقه از کل استان ۱۵.۷ درصد است. ۳۶ درصد واحد های صنعتی در این منطقه غیرفعال هستند ولی در رابطه با فعالیت پرواربندی گوساله به روش سنتی از نظر تعداد سهم این منطقه از کل استان ۴.۵ درصد می باشد

جدول شماره ۷: وضعیت دامپروری و طیور منطقه ۸

شرح			جمع استان	جمع منطقه	ایده	باغملک
گاو شیری	واحد صنعتی گاو شیری	تعداد	۸۳	۱۰	۶	۴
		ظرفیت	۸۲۹۰	۳۲۰۰	۲۵۰	۲۹۵۰
		غیرفعال	۱۵	۶	۵	۱
	واحد سنتی گاو شیری	تعداد	۴۰۶۵۳	۶۳۳۲	۴۱۳۷	۲۱۹۵
		ظرفیت	۳۷۳۵۶۸	۵۲۵۲۶	۴۹۹۴۵	۲۵۸۱
		غیرفعال	-			
پرواربندی گوساله	واحد صنعتی پرواربندی گوساله	تعداد	۷۶۴	۱۲۳	۶۱	۶۲
		ظرفیت	۱۰۲۶۹۵	۱۶۱۵۰	۷۷۵۰	۸۴۰۰
		غیرفعال	۲۰۴	۴۴	۳۴	۱۰
	واحد سنتی پرواربندی گوساله	تعداد	۳۰۸۳	۱۳۸	۷۳	۶۵
		ظرفیت	۹۹۳۳۴	۸۶۷۰	۲۹۲۰	۵۷۵۰
		غیرفعال	۶۰۴	۲۵	۲۵	۰
پرواربندی بره	واحد صنعتی پرواربندی بره	تعداد	۲۱۹	۸۸	۳۵	۵۳
		ظرفیت	۱۰۳۱۰۶	۳۱۱۵۰	۱۶۹۰۰	۱۴۲۵۰
		غیرفعال	۹۳	۲۸	۱۱	۱۷
	واحد سنتی پرواربندی بره	تعداد	۲۰۵۲	۱۴۰	۸۰	۶۰
		ظرفیت	۲۰۵۰۶۴	۱۴۵۲۹	۸۹۲۹	۵۶۰۰
		غیرفعال	۳۳۹	۰	۰	۰
مرغداری	واحد مرغداری گوشتی صنعتی (هزار قطعه)	تعداد	۸۱۸	۸۸	۳۸	۵۰
		ظرفیت	۱۴۴۸۱	۱۳۶۱۸	۵۸۸۰۳	۷۷۳۵
		غیرفعال	۱۰۴	۱۳	۸	۵
	واحد مرغداری تخمگذار صنعتی (هزار قطعه)	تعداد	۱۰	۲	۰	۲
		ظرفیت	۴۲۵	۷۵	۰	۷۵
		تعداد	۰	۰	۰	۰

۴- پرواربندی بره

این فعالیت همانند سایر فعالیت های دامداری به دو شیوه صنعتی و سنتی، که در روش صنعتی سهم منطقه از کل استان از نظر تعداد تقریباً ۶۸ درصد بوده و تقریباً ۳۲ درصد واحد های صنعتی غیرفعال هستند ولی در رابطه با پرواربندی بره به روش سنتی سهم منطقه از کل استان ۱۶.۸ درصد است.

۱- مرغداری

در رابطه با مرغداری صنعتی گوشتی از نظر تعداد سهم منطقه از کل استان ۱۰.۷ درصد می باشد. حدوداً ۱۵ درصد مرغداری گوشتی صنعتی در این منطقه غیر فعال هستند، ولی در رابطه با مرغداری های صنعتی تخمگذار در این منطقه کلاً دو واحد در شهرستان باغملک با ظرفیت ۷۵ هزار قطعه مشغول فعالیت می باشند.

جداول قابلیت‌های شهرستان‌های

منطقه ۸

قابلیت‌های بخش کشاورزی شهرستان ایزه

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
افزایش ظرفیت دام‌داریها و راندمان تولیدات دامی	* وجود ۴۰ واحد تولید مرغ با ظرفیت هزار ۸۰۰ قطعه و تولید سالانه ۴۸۰۰ تن گوشت سفید * افزایش راندمان تولید گوشت از ۶۲۰۰ تن (رتبه دوم تولید در استان) به ۱۰۰۰۰ تن در سال با توجه به وجود ۹۰۰ هزار واحد دامی که ۱۰ درصد جمعیت دام استان را شامل می‌شود.	قوت: - پذیرش شغل دامپروری در بین افراد جامعه روستایی و شهری باتوجه به بافت شهرستان - وجود مجتمع‌های پرواربندی گوساله و پرورش گاو شیری - وجود واحدهای تولیدی گوشت و شیر سنتی - وجود کارخانه خوراک دام	فرصت: - تأمین علوفه مورد نیاز دامداریها از شهرها و استانهای همجوار - وجود صنایع بسته بندی گوشت در استانهای همجوار - دسترسی به بازار مصرف شهرستان ها، استانهای همجوار و کشورهای حاشیه خلیج فارس	چگونگی افزایش راندمان محصولات دامی و استفاده از ظرفیتهای غیرفعال	- حمایت از تشکیل شرکت های تعاونی و خصوصی در زمینه تولید محصولات دامی وسایر محصولات متنوع کشاورزی ودرجه بندی آنها - ایجاد صنایع جانبی و بسته بندی بمنظور افزایش ارزش افزوده - ایجاد انگیزه در بهره برداران جهت ساماندهی و تجمیع دام ها در مجتمع های شهرستان
		ضعف: - کمبود و گران بودن علوفه و سایر نهادهای مورد نیاز - تخریب جنگل‌ها و مراتع با توجه به نوع دام و شیوه چرای دام بصورت مستقیم - بی انگیزه بودن مردم شهرستان جهت شرکت در فعالیت های دامپروری	تهدید: نبود کارخانه های شیر و لبنیات و صنایع تبدیلی در منطقه		

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
توسعه زنبور داری و افزایش راندمان تولید عسل	وجود ۶۵ هزار کلنی زنبور عسل با تولید ۵۰۰ تن عسل در سال و ۵۴۴ نفر بهره‌بردار با تجربه در این زمینه و رتبه اول در سطح استان * توسعه پرورش زنبور عسل تا ۱۵۰ هزار کلنی (از ۶۵ هزار کلنی) و افزایش تولید سالانه عسل از ۵۰۰ تن به ۱۵۰۰ تن	قوت: • وجود مراتع و جنگل‌های بکر دست نخورده برای تغذیه زنبورها • وجود ۵۴۴ نفر تولید کننده باتجربه در زمینه تولید عسل و وجود ۶۵ هزار کلنی • کمک به احیاء پوشش گیاهی و گرده افشانی و کمک به افزایش تولید گیاهان مثمر	فرصت: • دسترسی به بازار مصرف شهرستان‌ها، استانهای همجوار و کشورهای حاشیه خلیج فارس	• چگونگی افزایش ظرفیت و راندمان تولید عسل	• آموزش شیوه‌های نوین زنبورداری • استفاده از کندوهای مدرن به جای کندوهای سنتی • ایجاد صنایع جانبی و بسته بندی بمنظور افزایش ارزش افزوده
		ضعف: عدم وجود صنایع بسته بندی برای عسل	تهدید:		

منطقه هشت برنامه‌ریزی

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
توسعه ظرفیتهای شیلاتی و افزایش راندمان تولیدات شیلاتی	امکان توسعه پرورش ماهی سردآبی و گرم آبی از ۵۵۰ تن در سال تا ۳۰۰۰ تن	قوت: • وجود آبهای سطحی فروان مانند رودخانه کارون و رودهای غریبه اشیوند و شیمن • استفاده از پس آب در اراضی زراعی و باغات	فرصت: • عدم وجود شرایط آب وهوایی مناسب جهت پرورش ماهیان سرد آبی در نواحی جنوبی استان • دسترسی به بازار مصرف شهرستان ها، استانهای همجوار و کشورهای حاشیه خلیج فارس	• توسعه مزارع پرورش ماهیان سردآبی • تأمین آب مزارع پرورش ماهیان سرد آبی • تأمین آب مطمئن برای مزارع پرورش ماهی از طریق احداث کانالهای اختصاصی انتقال آب	• استفاده از ظرفیت آبهای سطحی شهرستان در تأمین آب مزارع پرورش ماهیان سرد آبی • تأمین آب مطمئن برای مزارع پرورش ماهی از طریق احداث کانالهای اختصاصی انتقال آب
		ضعف: عدم وجود کانالهای اختصاصی انتقال آب جهت پرورش ماهی	تهدید: تولید انبوه ماهی سرد آبی در استان های همجوار (چهارمحال، کهگلویه و بویر احمد)		
توسعه باغات در اراضی شیب دار و مستعد	* وجود ۳۰۰۰ هکتار باغ از انواع معتدله و سردسیری با تولید ۷۳۰۰ تن در سال * توسعه باغات در اراضی شیبدار و مستعد تا سطح ۴۰ هزار هکتار	قوت: • وجود بیش از ۴۰ هزار هکتار اراضی شیبدار و مستعد جهت توسعه باغات • وجود منبع عظیم دریاچه کارون ۳ و دریاچه سد شهید عباسپور در شهرستان • عبور رودخانه کارون در محدوده شهرستان بطول	فرصت: • عدم وجود اراضی مستعد باغبانی در مرکز استان و شهرهای جنوبی استان • متفاوت بودن اقلیم شهرستان باسایر مناطق استان • دسترسی به بازار مصرف شهرهای جنوبی، استانهای همجوار و صادرات به کشورهای حاشیه خلیج فارس	• تأمین و انتقال آب به اراضی دشت مرکزی برای آبی نمودن اراضی دیم و توسعه باغات	• تأمین و انتقال آب از دریاچه سد کارون ۳ • کاهش میزان مصرف آب و افزایش راندمان آبیاری از طریق سیستم های نوین آبیاری • تغییر الگوی کشت از دیم به آبی و کشت باغات در اراضی شیبدار با ارزش افزوده بالا

منطقه هشت برنامه‌ریزی

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
		۱۷۰ کیلومتر (هزینه پایین انتقال آب به اراضی) - جلوگیری از فرسایش خاک و تلطیف آب و هوا - وجود بهره‌برداران علاقه‌مند و مرتبط با فعالیت باغداری			- استفاده از ظرفیت آبهای سطحی شهرستان برای کشت باغات در اراضی شیب‌دار - آموزش کشاورزان جهت استفاده بهینه از آب و مسائل روز کشاورزی - اصلاح باغات قدیمی و استفاده از گونه‌های اقتصادی
		ضعف: - وجود گونه‌های بارور غیر اقتصادی - روش آبیاری سنتی در باغات - عدم وجود ایستگاه تحقیقاتی باغبانی - بالا و پایین رفتن سطح تراز آب دریاچه و ایجاد مشکل در آبیاری - پایین بودن سطح سواد و دانش روز باغداری در بین بهره‌برداران	تهدید: عدم پرداخت تسهیلات با بهره کم به بهره‌برداران جهت توسعه باغات		

قابلیت‌های بخش صنعت (شهرک های صنعتی) شهرستان ایزه

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
افزایش اشغال سطح زمین های صنعتی شهرکهای صنعتی	وجود یک واحد شهرک صنعتی به مساحت ۵۵ هکتار و ظرفیت ۸۰ واحد صنعتی که ناکنون ۶۰ قرارداد منعقد و ۲۱ واحد استقرار و فعال شده است و می تواند زمینه اشتغال ۴۵۰ نفر به صورت پایدار و تعداد ۵۰۰ نفر را غیر مستقیم فراهم سازد. *وجود زیرساخت‌های لازم در این شهرک شامل شبکه گاز، مخابرات، فاضلاب، جاده دسترسی *امکان افزایش اشغال سطح زمین های صنعتی شهرکهای صنعتی	قوت: • وجود فضای کافی در شهرک صنعتی برای توسعه واحدهای صنعتی، تولیدی • وجود کلیه زیر ساخت ها منجمله آب، برق، مخابرات، گاز، جاده، و.... • وجود تعداد کافی نیروی انسانی متخصص و با تجربه • دارای مجوز زیست محیطی می باشد. • نزدیکی به مرکز استان چهارمحال بختیاری • قرار گرفتن در محور جاده اهواز اصفهان	فرصت: ○ سهولت تأمین مواد خام اولیه واحدهای تولیدی از استانهای همجوار ○ تأمین قطعات برای مونتاژکاری از منطقه آزاد موجود در شهرستان ○ همجواری با استانهای چهارمحال و بختیاری و کهگلویه و بویر احمدوجود بازار گسترده مصرف محصولات تولیدی ○ وجود صنایع بزرگ و بالا دستی در استان خوزستان در زمینه صنایع شیمیایی و فلزی	■ عدم گسترش و ایجاد واحدهای تولیدی	• سهولت در ارائه تسهیلات بانکی مورد نیاز واحدهای صنعتی با بهره مناسب • دریافت تسهیلات مورد نیاز واحدهای صنعتی از صندوق توسعه ملی • حمایت لازم از صنعت گران مانند آموزش، تبلیغات، فرهنگ سازی، ارایه نمایشگاه و همایش‌های مرتبط با موضوع جهت جذب سرمایه گذار • تسریع در احداث واحدهای دارای مجوز و فعال نمودن آنها • ایجاد واحدهای مونتاژ با توجه به نزدیکی به منطقه

منطقه هشت برنامه‌ریزی

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
		ضعف : - ایمن نبودن جاده جهت جابجایی کالا و محصولات تولیدی - عدم وجود سرمایه کافی جهت گسترش واحدهای تولیدی و صنعتی در شهرستان	تهدید : - عدم وجود بزرگراه، راه ریلی برای انتقال مواد اولیه - عدم وجود مراکز اقامتی و رفاهی - روند کاهش تولید نسبت به تولیدات در سطح استان		آزاد و استانهای اصفهان و چهارمحال بختیاری و کهگلویه و بویراحمد

قابلیت‌های بخش گردشگری شهرستان ایزه

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
برخورداری از مناطق گردشگری و سیاحتی	*وجود تعداد ۱۶ عدد نقش برجسته متعلق به دوران ایلام و الیمایی، تعداد ۴۸ اثر ثبت شده در فهرست آثار ملی (مانند اشکفت سلمان، کولفرج، هونگ نوروزی، طاق طویله، کوشکونور آباد، قبرستان شهسوار و... (و ۱۲۰ اثر شناسایی شده متعلق به ادوار مختلف تاریخی که سالانه حدود ۳۵۰ هزار نفر از این جاذبه‌ها بازدید می‌کنند.	قوت : - دارابودن ۴۸ اثر ثبت شده در فهرست آثار ملی و شناسایی ۱۲۰ اثر دیگر - تعدد، تنوع و دارابودن قدمت مربوط به دوره های مختلف باستانی - دارا بودن شرایط ویژه ثبت جهانی نقش برجسته ها - قرار گیری بقاع متبرکه در مناطق جنگلی و دریاچه سدها که دارای چشم انداز زیبا می باشند.	فرصت : - همجواری با شهرستان های نزدیک به کشورهای حاشیه خلیج فارس - جذب گردشگر خارجی - نزدیکی به ۳ استان اصفهان، چهارمحال و بختیاری و کهگیلویه و بویراحمد جهت جذب گردشگر	- ثبت نبودن نقوش برجسته‌ها در فهرست میراث جهانی - نبود امکانات مناسب اقامتی، رفاهی، پذیرایی و نامناسب و کافی نبودن سیستم حمل و نقل - چگونگی جذب گردشگران خارجی که به اصفهان می آیند - چگونگی افزایش مدت اقامت گردشگران	- اولویت قرار دادن ثبت نقوش برجسته های ایزه در سطح مدیریت استان و کشوری - تجهیز و تقویت پایگاه میراث فرهنگی آیپیر از لحاظ بودجه ویژه ثبت جهانی (نیروی انسانی و امکانات برای فراهم آوردن مقدمات ثبت جهانی) - انجام مطالعات اساسی در مورد جاذبه های طبیعی در منطقه و پدیده هایی که می‌تواند باعث افزایش جذب توریست شود. - ترویج فرهنگ گردشگری در میان گروه های مختلف جامعه به طوری که بتوانند زیر
		ضعف : - نامناسب بودن راهها و جاده های درون شهرستان جهت دسترسی به مناطق تاریخی - نبود اماکن اقامتی در شهرستان - عدم تملک زمین‌های	تهدید : - نبود جاده مناسب ارتباطی بین شهرستان های ارتباطی با استانهای همجوار و مرکز استان - وجود زیرساخت‌های		

منطقه هشت برنامه‌ریزی

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
		عرصه و حریم نقوش برجسته و جاذبه های باستانی و محوطه‌سازی متناسب با موقعیت و وضعیت آنها ➤ نبود نقشه جامع باستان شناسی شهرستان ➤ نبود حفاظت علمی و فیزیکی مناسب نقوش برجسته و جاذبه ها ➤ عدم وجود تاسیسات مناسب گردشگری با توجه به بازدید بسیار زیاد از نقوش برجسته ها بویژه اشکفت سلمان، کول فرح، کوشک نورآباد و	مناسب در جاذبه های باستانی استانهای همجوار • عدم استقبال گسترده بدلیل نبود زیرساخت های مناسب		ساخت های فرهنگی از طریق مواردی مانند برنامه های فرهنگی در رسانه ها ، تهیه مقالات ، مجلات علمی ، برگزاری نمایشگاه ، کنفرانس‌ها و جشنواره‌ها و ارزان سازی سفرهای گردشگری امکان پذیر باشد • تملک زمین های عرصه و حریم محوطه ها و ایجاد تاسیسات گردشگری مناسب با نوع اثر
افزایش تعداد اکوتوریست	*وجود جاذبه‌های متنوع گردشگری (دریاچه سد کارون ۳، آبشارهای شیوند، میراحمد، سبزی، کوه‌ها و	قوت : ■ تنوع چشم انداز طبیعی جنگلها، گونه های مختلف گیاهی و جانوری ، گیاهان دارویی و وجود مناطق برفگیر مانند کوه سفید و	فرصت : ■ نزدیکی و سهولت دسترسی کشورهای حاشیه خلیج فارس به جاذبه های گردشگری و	■ نبود امکانات مناسب اقامتی، رفاهی، پذیرایی و ■ نامناسب و کافی	• آموزش، فرهنگ سازی و ترویج تعاونیهای گردشگری و آگاه سازی جوامع بومی از فواید اقتصادی افزایش توریست و گردشگران

منطقه هشت برنامه‌ریزی

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
	پوشش جنگلی، ارتفاعات پوشیده از برف منگشت و کوه سفید، مناطق نمونه گردشگری رکعت، زرراس، بلوط (بلند، دشت بزرگ) که طی یک دوره آماری ۷ ساله در ایام نوروز بطور متوسط در تعطیلات نوروز ۸۰۰ هزار نفر از این جاذبه‌ها بازدید داشته‌اند.	ارتفاعات منگشت ▪ انجام مطالعات مقدماتی و تقضیلی احداث پیست اسکی و تأسیسات گردشگری در دشت بزرگ ▪ وجود ۴ منطقه نمونه گردشگری (زرراس - رکعت - دشت بزرگ - بلوط) که دارای مطالعات و مصوبه هیئت دولت می‌باشد. ▪ پتانسیل بسیار بالای استفاده از آب دریاچه سد کارون ۳ جهت تفریحات و ورزشهای آبی و ارتفاعات مشرف به دریاچه سد کارون ۳ ▪ وجود نیروی متخصص کوهنوردی و راهنمای محلی • وجود سد کارون ۳ و ۴ که جنبه علمی و آموزشی داشته و وجود نمایشگاه	اکوتوریسم منطقه از طریق مرکز استان ▪ نزدیکی به ۳ استان اصفهان، چهارمحال و بختیاری و کهگیلویه و بویراحمد	نبودن سیستم حمل و نقل	• ترویج تورهای طبیعت گردی و کوهنوردی • تخصیص اعتبار یا جذب سرمایه گذار خصوصی جهت احداث آزاد راه یا بزرگراه ایذه - اهواز و ایذه - شهرکرد • جذب سرمایه گذار جهت راه اندازی پیست اسکی

منطقه هشت برنامه‌ریزی

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
		دائمی سد کارون ۳			
		ضعف : ■ مناسب نبودن جاده اصلی شهرستان و راه های منتهی به جاذبه های طبیعی جهت جذب بیشتر گردشگران ■ عدم وجود زیرساخت از قبیل کمپینگ، رستوران وزیر ساخت های متناسب با شرایط توپوگرافی منطقه از قبیل کوهنوردی و طبیعت گردی ■ اجرایی نشدن طرح مطالعاتی (دشت بزرگ - رکعت و...) جهت پیست اسکی و ورزشهای آبی در شهرستان	تهدید : ■ امکان تخریب و آلودگی محیط زیستی مناطق بکر طبیعی		

قابلیت‌های بخش کشاورزی شهرستان باغملک

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
افزایش راندمان تولید محصولات دامی	*وجود گاوداری صنعتی شیری ۲۵۰۰ راسی *وجود دامداریهای سنتی در سطح شهرستان به میزان ۱۷ هزار راس دام *وجود ۶۰ واحد پرورش مرغ گوشتی با میانگین ۲۰ هزار قطعه *وجود ۶۰ واحد تولید پرورش گوساله	قوت: *وجود پیشینه دامداری در منطقه *شرایط مناسب محیطی برای پرورش و چرای دام کوچک	فرصت: *وجود بازار مصرف داخلی *امکان تهیه جوجه اصلاح نژادشده مورد نیاز واحد های پرورش مرغ گوشتی	• چگونگی استفاده از ظرفیت واحدهای دامی	• ایجاد انگیزه در بهره برداران جهت ساماندهی و تجمیع دام ها در مجتمع های شهرستان
		ضعف: *تخریب جنگل ها و مراتع با توجه به نوع و شیوه چرای دام به صورت مستقیم *سنتی بودن اکثریت دامدارها و بهره وری پایین آنها	تهدید: • عدم ساماندهی و توسعه شهرکهای دامپروری در سطح استان		
افزایش راندمان تولید محصولات کشاورزی	*وجود شهرک گلخانه ای *وجود ۴۲ هزار هکتار اراضی مستعد دیم (تبدیل ۴۲ هزار هکتار اراضی دیم به آبی)	قوت: • وجود اراضی و امکان ارتقاء و افزایش ظرفیت واحدهای گلخانه ای تا رتبه دوم استان • وجود مخزن آب سد جره • وجود نیروی تحصیل کرده بخش کشاورزی • آگاهی کشاورزان از	فرصت: • وجود بذر اصلاح شده در سطح استان • وجود صنایع جانبی در سطح استان • همجواری با استانهای چهار محال بختیاری-اصفهان- کهگیلویه و بویر احمد به	• چگونگی افزایش ظرفیت و تعداد واحدهای گلخانه ای • چگونگی تأمین آب کشاورزی اراضی	• آموزش های لازم در زمینه کشاورزی • بالا بردن توان مالی کشاورزی از طریق تسهیلات ارزان قیمت • تکمیل زیرساختهای مورد نیاز بخش کشاورزی • اجرای طرح برکت مقام

منطقه هشت برنامه‌ریزی

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
		وضعیت کشت • استفاده از فضولات حیوانی در بخش کشاورزی	لحاظ خرید محصولات تولیدی • وجود طرح‌های مشابه در سطح استان و قوی بودن دانش حفظ و نگهداری و ارتقاء طرح‌های مزبور	دیم	معظم رهبری در سطح ۳۰ هزارهکتار اراضی دیم • بهسازی ۴۰۰ کیلو متر کانال انتقال آب • احداث هنرستان کشاورزی ➤ حذف سیستم غرقابی و استفاده از سیستم آبیاری نوین ➤ احداث بندهای ذخیره آب با توجه به شرایط توپوگرافی منطقه (آبخیزداری) ➤ پیگیری و تامین اعتبار ملی جهت احداث سدهای مطالعه شده تنگ چویل و منگار
		ضعف: • عدم صدور مجوز برداشت آب • نبود شبکه های آبیاری • عدم ارائه آموزش کافی • بنیه ضعیف مالی بهره برداران • عدم ارائه تسهیلات ارزان قیمت بانکی	تهدید: * عدم صدور مجوز برداشت آب از سطح رودخانه ها و دریاچه سدها * عدم تدوین یک برنامه مدون افزایش راندمان توسط دستگاه های متولی بخش		

قابلیت‌های بخش صنعت شهرستان باغملک

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
توسعه صنایع تبدیلی کشاورزی و دامی	*وجود محصولات و مواد اولیه به مقدار کافی	قوت : - وجود نیروی تحصیلکرده در رشته‌های مرتبط - همگن بودن فعالیت با سطح فرهنگ منطقه - کاهش پسماند های زیست محیطی	فرصت : امکان صادرات محصولات تولیدی به عراق و کشورهای حاشیه خلیج فارس استانهای همجوار	چگونگی احداث کارخانجات صنایع تبدیلی کشاورزی و دامی	- توسعه صنایع بسته بندی محصولات کشاورزی و لبنی از سطح شهرستان - جذب سرمایه گذار از طریق اعطای تسهیلات ارزان قیمت
		ضعف : عدم استفاده از این استعداد	تهدید :		
احداث کارخانجات تولید محصولات صنعتی و معدنی	*وجود کارخانه سیمان در شهرستان *وجود معادن موردنیاز *افزایش راندمان تولید محصولات ساختمانی به میزان ۲۴۰۰ تن در سال بعنوان رتبه پنجم در سطح استان به لحاظ برخورداری از معادن *وجود شهرک و ناحیه صنعتی با ۸۶ هکتارمساحت	قوت : - وجودنیروی تحصیل کرده - وجود ماشین آلات سنگین معدنی در سطح استان	فرصت : امکان صادرات محصولات تولیدی به عراق و کشورهای حاشیه فارس	- عدم مدیریت لازم در ساماندهی معادن و احداث کارخانجات مصالح ساختمانی - توقف روند احداث کارخانه تولید سیمان صنعتی	- پیگیری احداث و راه اندازی کارخانه سیمان - احداث و راه اندازی کارخانجات وابسته به معادن گچ، خاک رس، سنگ لاشه - استفاده از ظرفیتهای خالی شهرک و ناحیه صنعتی در احداث کارخانجات محصولات معدنی - احداث و توسعه راههای ارتباطی شهرستان
		ضعف: - عدم بهره برداری و اتلاف منابع و خام فروشی - خروج سرمایه شهرستان - استفاده از روش های سنتی در استحصال مواد معدنی	تهدید : - عدم مطالعه در جهت شناخت و بررسی میزان منابع خام معدنی - عدم جایگزینی بهره بردار توانمند در جهت عملیاتی نمودن طرح		

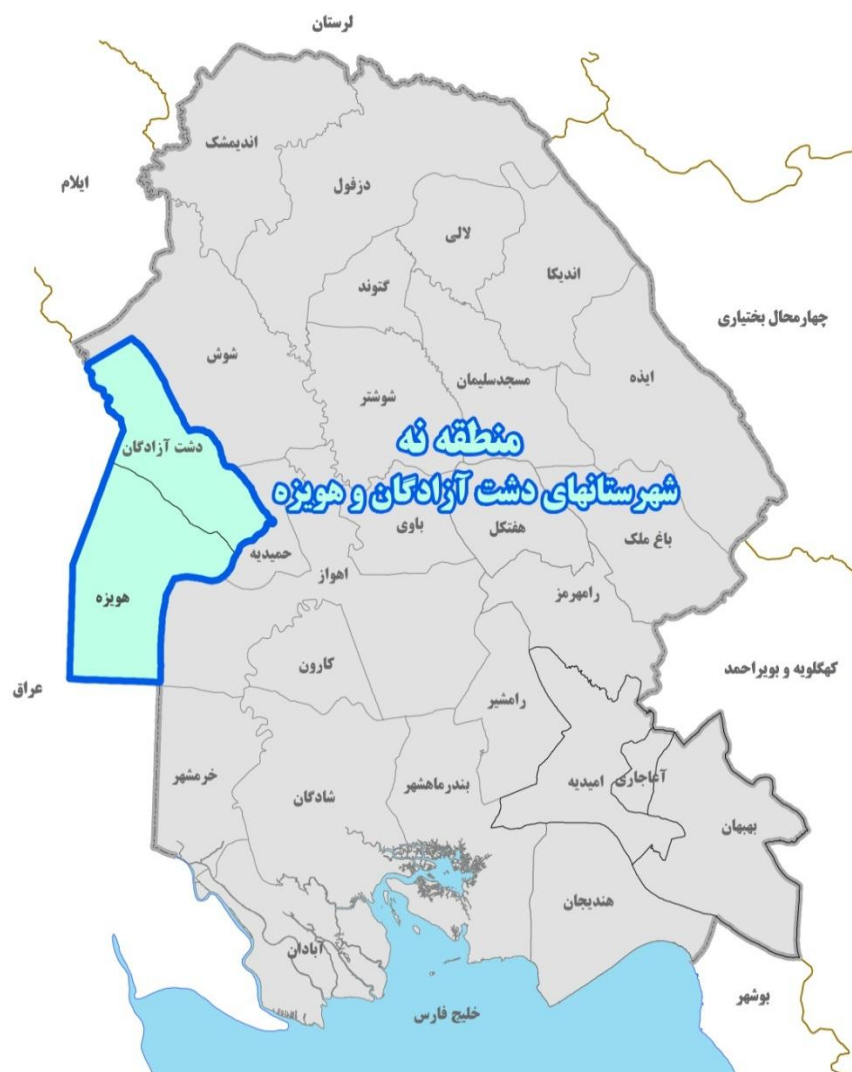
قابلیت‌های بخش گردشگری شهرستان باغملک

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
برخی‌وررداری از مناطق گردشگری سیاحتی	برخورداری از مناطق گردشگری سیاحتی امام زاده عبدالله و مال آقا - رباط و منطقه گندمکار به مساحت حدود ۳۰ هزار هکتار (رتبه دوم استان در بحث گردشگری)	قوت : • استعداد آب و هوایی و جاذبه های طبیعی • وجود راه دسترسی آسفالت (آب-برق-تلفن)	فرصت : • ویژه بودن منطقه گردشگری در سطح استان • جمعیت زیاد استان وضعیت نامساعد آب و هوایی استان • بعد مسافت کم شهرستان تا مرکز استان و شهرستانهای همجور	▪ عدم توسعه مناطق گردشگری امام زاده عبدالله- رباط- مال آقا- گندمکار و تنگ کرد	➤ مطالعه مکان یابی وامکان سنجی کیفی مناطق و تهیه طرح چشم انداز توسعه مناطق در آینده ➤ انتخاب مشاور جهت طراحی و فازبندی عملیات اجرایی ➤ جذب و تشویق بخش خصوصی جهت سرمایه گذاری از طریق تسهیلات بانکی و واگذاری اراضی ➤ ایجاد و توسعه کمپینگ های گردشگری ➤ احداث پایگاههای امداد و نجات و حفاظتی از جنگلها و مراتع در مناطق گردشگری
		ضعف : • عدم مطالعه دقیق و نبود طرح چشم انداز توسعه مناطق • عدم برنامه ریزی و توسعه مناطق گردشگری	تهدید : • توقف روند ایجاد زیرساختهای گردشگری در سطح استان • عدم تامین و تخصیص اعتبار مورد نیاز جهت توسعه مناطق گردشگری		

منطقه ۹ برنامه ریزی

شهرستان های دشت آزادگان

و هویزه

۱- معرفی منطقه

منطقه ۹ برنامه‌ریزی، شامل شهرستان‌های دشت آزادگان و هویزه است. این منطقه با وسعت ۴۷۲۹ کیلومتر مربع معادل ۷.۴ درصد وسعت استان را در برمی‌گیرد که از شمال و شمال‌شرقی به شهرستان شوش، از جنوب و غرب به کشور عراق و از شرق به شهرستان اهواز و حمیدیه محدود می‌شود. شهرستان‌های هویزه با وسعت ۲۷۵۷ کیلومتر مربع و دشت آزادگان با وسعت ۱۹۷۲ کیلومتر مربع به ترتیب معادل ۵۸.۳ درصد و ۴۱.۷ درصد از وسعت این منطقه را شامل می‌شوند. تنها رودخانه‌ی اصلی این منطقه؛ رودخانه کرخه است که پس از مشروب نمودن اراضی دشت آزادگان در ناحیه‌ای به نام طبر وارد هورالعظیم در هویزه می‌شود.

• موقعیت جغرافیایی و تقسیمات سیاسی

شهرستان دشت آزادگان با وسعت حدود ۱۹۷۲ کیلومتر مربع معادل ۳ درصد مساحت استان و ۴۱.۷ درصد مساحت منطقه را به خود اختصاص داده است. این شهرستان در غرب استان واقع شده که از شمال به شهرستان شوش، از جنوب به شهرستان هویزه و از شرق به شهرستان اهواز و شوش و از غرب به کشور عراق محدود شده است. این شهرستان دارای ۴ مرکز شهری (سوسنگرد، کوت سید نعیم، بستان و ابوحمیظه)، ۲ بخش، ۵ دهستان و ۸۴ آبادی دارای سکنه است.

شهر سوسنگرد مرکز شهرستان دشت آزادگان می‌باشد. اولین و قدیمی‌ترین بخش شهر در اطراف پل بر روی رودخانه کرخه شکل گرفته است. با توجه به خصوصیات کشاورزی دشت آزادگان و اهمیت مراکز کشاورزی و توسعه آنها در حاشیه رودخانه، سوسنگرد با منظور تمرکز خدمات دولتی شکل گرفت. این شهر در دشتی هموار و بدون پستی و بلندی با شیب بسیار ملایم و یکنواخت واقع شده است. رودخانه کرخه تغییرات زیادی در بافت شهری بوجود آورده است و شهر به دو قسمت تقسیم شده است. وضعیت طبیعی این شهر جلگه‌ای و ارتفاع از سطح دریا ۱۳۰ متر است. فاصله شهرستان از اهواز ۵۵ کیلومتر است. شهرستان هویزه با وسعت حدود ۲۷۵۷ کیلومتر مربع معادل ۴.۳ درصد مساحت استان و ۵۸.۳ درصد مساحت منطقه را به خود اختصاص داده است. این شهرستان در غرب استان قرار گرفته و از شمال به شهرستان دشت آزادگان و از غرب و جنوب به کشور عراق و از شرق به شهرستان اهواز و حمیدیه محدود شده است. این شهرستان دارای ۲ مرکز شهری (هویزه و رفیع)، ۲ بخش، ۴ دهستان و ۹۵ آبادی دارای سکنه است.

شهر هویزه مرکز شهرستان هویزه در دشت وسیعی قرار گرفته که بوسیله رودخانه کرخه نور آبیاری می‌گردد و رودخانه مذکور سبب حاصلخیزی این منطقه شده است. در زمان جنگ تحمیلی به کلی ویران

منطقه نه برنامه ریزی

و شهر جدیدی در اطراف شهر قدیم احداث گردیده است. وضعیت طبیعی این شهر جلگه‌ای و ارتفاع از سطح دریا ۱۱ متر است. فاصله شهرستان از سوسنگرد ۱۵ کیلومتر و از اهواز ۷۳ کیلومتر می باشد.

• جمعیت منطقه

بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ جمعیت استان ۴۵۳۲ هزار نفر بوده که این منطقه با جمعیت ۱۳۴ هزار نفری ۳ درصد جمعیت استان را به خود اختصاص داده است. همچنین جمعیت شهرستان هویزه ۳۴ هزار نفر بوده که ۲۵.۶ درصد جمعیت منطقه و ۰.۸ درصد جمعیت استان را شامل شده که ۵۷.۸ درصد آن ساکن نقاط شهری و ۴۲.۲ درصد نیز ساکن نقاط روستایی هستند. جمعیت شهرستان دشت آزادگان ۱۰۰ هزار نفر میباشد که ۷۴.۴ درصد جمعیت منطقه و ۲.۲ درصد جمعیت استان را شامل میشود از این جمعیت ۶۲.۴ درصد ساکن نقاط شهری و ۳۷.۶ درصد نیز ساکن نقاط روستایی بوده‌اند. این منطقه شامل شهرستان‌های دشت آزادگان و هویزه؛ از نظر فعالیت بیشتر در بخش کشاورزی، متمرکز است و چون از نظر خدمات اقتصادی نیز پیشرفته نیستند منطقه‌ای را تشکیل می‌دهند که مهاجر فرست هستند و نرخ رشد جمعیت آن‌ها در حال کاهش است.

✓ کانون های شهری

مطابق مطالعات آمایش، شهر سوسنگرد در سلسله مراتب خدمات برتر؛ در سطح سوم با کارکردهای بین استانی، درون استانی و محلی قرار دارد و از نظر سطح بندی و برخورداری از مراکز و خدمات درمانی (خدمات ارجاع به پزشک) در سطح چهارم و از نظر آموزش عالی در سطح پنجم سلسله مراتب جای دارد. از نظر سلسله مراتب الگوی سکونت گاهی شهر سوسنگرد به عنوان مرکز منطقه و مرکز ناحیه عمل خواهد کرد و هویزه به عنوان مرکز منظومه به شهر سوسنگرد متصل می‌شود.

جدول شماره ۱: شکل بندی الگوی استقرار و نظام سلسله منطقه ۹

منطقه	نام شهرستان	نام مرکز منظومه (شهر)	نام مرکز مجموعه (دهستان)
منطقه ۹ سوسنگرد	دشت آزادگان	سوسنگرد	سوسنگرد
			بستان
			الله اکبر (جلیزی حنظله)
			برديه يك
	هویزه	هویزه	هویزه
			رفیع

• ملاحظات زیست محیطی منطقه و محدودیتهای استقرار و توسعه فعالیتهای اقتصادی

این منطقه دارای اقلیم خشک و فراخشک می باشد و از ویژگی های آن، بالابودن درجه حرارت، بالا بودن میزان تبخیر سطحی، پائین بودن میزان نزولات جوی و شوری خاک است. به دلیل کمی بارندگی، پوشش گیاهی در این منطقه، فقیر و پراکنده می باشد.

از جمله مخاطرات این منطقه با توجه به اینکه جزو مناطق خشک و نیمه خشک (مناطق کم باران با پراکنش زیاد) است پدیده گرد و غبار و توفان شن می باشد. عوامل و عناصر متعددی در به وجود آمدن پدیده گرد و غبار نقش دارند که مهم‌ترین آن‌ها شامل ویژگی‌های منطقه از جمله بیابانی‌بودن، بافت و ترکیب خاک، الگوهای سینوپتیکی وزش بادهای شدید و ناگهانی، خشک شدن بسترهای آبی و رودخانه‌ها، گرم شدن هوا و برداشت آب یا ایجاد سد در بالا دست مسیل‌ها و رودخانه‌ی منطقه و همچنین عدم رعایت حقابه تالاب و به تبع آن خشک شدن بیشتر تالاب هور العظیم است. یکی از کارکردهای مهم تالاب، جلوگیری از طوفان شن و گرد و خاک است. تالاب‌ها میزان رطوبت هوا را بالا می‌برند بطوری‌که خشک شدن هورالعظیم در ایران و عراق باعث گردیده میزان وقوع طوفان‌های شن در سال‌های اخیر افزایش یابد. و موجب بروز عوارض نامطلوب بهداشتی، زیست محیطی و اقتصادی گردیده است. بر همین اساس این منطقه در استان به همراه شهرستان‌های اهواز، شوش و آبادان، اولویت اول برای مهار ریزگردها را دارا می‌باشد.

در این منطقه براساس فعالیت کشاورزی، دامپروری و آبرزی‌پروری و پتانسیل توسعه آن، برای حمایت و افزایش ارزش افزوده حاصل از این فعالیت‌ها، گسترش صنایع فرآوری محصولات کشاورزی و دامی و شیلات و تولید ماشین‌آلات و ادوات مورد نیاز این بخش اهمیت زیادی دارد و توصیه می‌شود. به علاوه طیف دیگری از صنایع نیز برای این منطقه پیشنهاد شده است که عبارتند از: صنایع غذایی، صنایع جانبی نیشکر، ریخته‌گری دقیق، تولید قطعات خودرو، ساخت ماشین‌آلات و لوازم کشاورزی، ساخت وسایل پزشکی و اپتیکی، صنایع بازیافت، صنایع عمومی کارگاهی. نزدیکی این منطقه به بازار بزرگ اهواز و شبکه مناسب ارتباطی هویزه و سوسنگرد با مرکز استان پشتوانه مناسبی برای گسترش بازار این منطقه می‌باشد. همچنین با توجه به منابع آب و خاک کشاورزی این منطقه و ارزش اقتصادی آن برای معیشت ساکنان این منطقه، ایجاد هرگونه صنایع آلاینده بالادستی و پایین دستی شیمیایی و پتروشیمی و صنایع پایین دستی نفت و گاز در این منطقه مورد تأیید نمی‌باشد. با توجه به حاشیه‌ای بودن نوار مرزی غرب در این منطقه، برای افزایش کارآیی اقتصادی و کاهش عدم تعادل‌های منطقه‌ای، حمایت از توسعه این منطقه در

منطقه نه برنامه‌ریزی

ابعاد مختلف کشاورزی، صنعتی، شبکه‌های حمل و نقل و تکمیل شهرک‌ها نواحی صنعتی با افزایش کمی و کیفی واحدهای مستقر و توسعه اشتغال آن‌ها اهمیت زیادی دارد.

۲- اقتصاد منطقه

• ساختار اقتصادی منطقه

از نظر ساختار اقتصادی، هر دو شهرستان دشت آزادگان و هویزه کشاورزی - خدماتی محسوب می‌شوند. براساس سرشماری ۹۰ مجموعاً ۲۳ هزار نفر در منطقه شاغل هستند که ۲.۴ درصد از شاغلین استان را به خود اختصاص می‌دهد که با توجه به ظرفیت توسعه اراضی زیرکشت این منطقه معادل ۳.۲ درصد اراضی زیرکشت فعلی (۲۰۷ هزار هکتار) بیانگر نقش بخش کشاورزی در ایجاد فرصت‌های شغلی برای منطقه است. سهم شاغلین بخش کشاورزی منطقه ۴۱ درصد می‌باشد که ۲۱.۸ درصد از متوسط استان بالاتر و سهم شاغلین بخش خدمات منطقه ۴۸.۴ درصد می‌باشد که ۵ درصد از متوسط استان پایین‌تر است که موید تخصصی بودن منطقه در بخش کشاورزی است. سهم بخش صنعت از شاغلین منطقه ۶.۲ درصد که ۱۱ درصد پایین‌تر از سهم شاغلین بخش صنعت استان است.

سهم بخش کشاورزی از شاغلین شهرستان دشت آزادگان ۳۷.۸ درصد می‌باشد که ۱۸.۶ درصد از مقدار این شاخص در استان (۱۹.۲) بالاتر و ۳.۲ درصد از مقدار آن در منطقه (۴۱ درصد) پایین‌تر است. سهم بخش خدمات از شاغلین شهرستان ۵۲.۲ درصد بوده است که ۱.۲ درصد از مقدار این شاخص در استان (۵۳.۴ درصد) پایین‌تر و ۳.۸ درصد از مقدار آن در منطقه (۴۸.۴ درصد) بالاتر است. سهم بخش صنعت از شاغلین دشت آزادگان ۶.۷ درصد می‌باشد که ۱۱.۱ درصد از متوسط استان (۱۷.۸) کمتر و ۰.۵ درصد از متوسط منطقه (۴۱ درصد) بالاتر است.

سهم بخش کشاورزی از شاغلین شهرستان هویزه ۴۷.۷ درصد بوده است که به ترتیب ۶.۷ و ۲۸.۵ درصد از سهم بخش کشاورزی در شاغلین استان و منطقه بیشتر می‌باشد. سهم بخش خدمات از شاغلین شهرستان ۴۰.۷ درصد است که به ترتیب ۷.۷ درصد و ۱۲.۷ درصد از سهم شاغلین بخش خدمات از شاغلین منطقه و استان پایین‌تر است.

بنابراین در درون منطقه، از نظر تخصص شهرستان دشت آزادگان خدماتی-کشاورزی و شهرستان هویزه کشاورزی- خدماتی است.

• اشتغال و بیکاری

منطقه با نرخ بیکاری (جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر) ۳۰.۵ درصد بین مناطق استان، در رتبه دوم قرار دارد. تعداد شاغلان ۱۰ ساله و بیشتر شهرستان دشت آزادگان در سال ۹۰، حدود ۱۵ هزار نفر بوده که ۶۷.۲ درصد شاغلین منطقه و ۱.۶ درصد شاغلین استان را تشکیل می‌دهد. شهرستان دشت آزادگان با نرخ بیکاری (جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر) ۳۶ درصد بین شهرستان‌های استان، در رتبه ۳ قرار داشته است. تعداد شاغلان ۱۰ ساله و بیشتر شهرستان هویزه در سال ۹۰، حدود ۷.۴ هزار نفر بوده که ۳۲.۸ درصد شاغلین منطقه و ۰.۸ درصد شاغلین استان را تشکیل می‌دهد. شهرستان هویزه با نرخ بیکاری (جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر) ۱۵.۷ درصد بین شهرستان‌های استان، در رتبه ۲۴ قرار داشته است.

جدول شماره ۲: وضعیت اشتغال در منطقه ۹

شرح	جمعیت	سهم از جمعیت	نرخ مشارکت اقتصادی	جمع کل شاغلین	سهم شاغلین بخش صنعت	سهم شاغلین بخش کشاورزی	سهم شاغلین بخش خدمات	نرخ بیکاری
استان	۴۵۳۱۷۲۰	۶۰	۳۴.۶۰	۹۵۴۴۰۸	۱۷.۸	۱۹.۲	۵۲.۸	۲۵.۷
منطقه	۱۳۴۱۴۳	۳	۳۰.۷	۲۲۵۱۳	۶.۲	۴۱	۴۸.۴	۳۰.۵
دشت آزادگان	۹۹۸۳۱	۷۴.۴	۲۹.۹	۱۵۱۲۲	۶.۷	۳۷.۸	۵۲.۲	۳۶
هویزه	۳۴۳۱۲	۲۵.۶	۳۲.۹	۷۳۹۱	۵.۳	۴۷.۷	۴۰.۷	۱۵.۷

۳- ویژگیهای بارز منطقه

• طبیعی و جغرافیائی

عارضه های طبیعی و جغرافیایی را که در این منطقه مشاهده می شوند عبارتند از :

هورالعظیم (بزرگترین هور استان خوزستان) در این منطقه واقع شده است که از آب رودخانه‌های کرخه، دویرج و اروندرود تشکیل می‌شود. این هور دارای ۱۰۰ کیلومتر طول و ۱۵ الی ۷۵ کیلومتر عرض است. هورالعظیم که یک سوم آن در ایران و دو سوم آن در عراق واقع شده، از غرب به وسیله رود دجله و از شرق به وسیله جلگه‌ای هموار در این منطقه محدود شده است. رودخانه کرخه پس از

منطقه نه برنامه‌ریزی

عبور از کنار شوش و پیمودن کوت الهواشی به سوی غرب جریان می‌یابد و در مجاورت سوسنگرد با عرض ۱۰۰ و عمق ۲ متر برای استفاده کشاورزی به سوی بستان رفته سپس وارد هورالعظیم می‌شود. قسمتی از آب رود دجله در مقابل عماره وارد این هور شده و حتی در جناح خود نیز هور الحمار را به وجود می‌آورد. رودخانه دویرج نیز پس از عبور از مرز، در نهایت وارد هور می‌شود. این تالاب از دیدگاه منابع جانوری و گیاهی بسیار غنی بوده است. سراسر هور پوشیده از نی بوده که هر قدر به داخل آن پیش رویم، ارتفاع آن‌ها بیشتر می‌شود به طوری که دید را محدود می‌سازد. عمق آب در کناره‌های هور تقریباً کم است ولی به تدریج در وسط آن به چندین متر می‌رسد. هورالعظیم یکی از زیستگاه‌های حساس و مهم پرندگان مهاجر آبی و بومی منطقه است و حواصیل، غاز پیشانی سفید، شغال، روباه، گربه جنگلی، سمور آبی، گراز، شیربت و انواع ماهی کپور از جمله حیات وحش منحصر به فرد این تالاب است.

فعالیت‌های استخراج و اکتشاف شرکت ملی نفت ایران همراه با جاده‌سازی غیرضروری، عدم رعایت عرض مورد توافق درباره جاده‌ها، دفع پسماندهای حاصل از حفاری چاه‌ها و پساب‌های تخلیه شده در تالاب، آلودگی‌های زیست محیطی را بوجود آورده که باعث مرگ ماهی‌ها و عدم مهاجرت پرندگان به تالاب و تغییرات در اکوسیستم آن شده است. به دنبال فعالیت‌های صنعت نفت در منطقه، ارتباط آبی بین بخش‌های مختلف تالاب هورالعظیم برقرار نیست و به همین دلیل این تالاب در برخی قسمت‌ها به حالت مرداب درآمده است.

تالاب هورالعظیم به دلیل تأمین نشدن حقابه مورد انتظار، با کم آبی روبه‌رو است و تخلفات شرکت ملی نفت ایران نیز به تخریب گسترده زیست بوم آن منجر شده است. بیش از نیمی از بخش ایرانی این تالاب از بین رفته است. خشک شدن هورالعظیم چه در ایران و چه در عراق میزان وقوع توفان‌های شن را افزایش داده است و باعث شده استان خوزستان با پدیده گرد و غبار مواجه شود.

سایر عوارض: قسمت ناهموار و تپه ماهورهای کم ارتفاع میشداغ با حداکثر ارتفاع ۲۵۰ متر که مرز طبیعی این منطقه با شهرستان‌های اهواز و شوش را تشکیل می‌دهد. کوه الله اکبر با ارتفاع ۵۵ متر و تپه‌های شنی روان که در قسمت شمال منطقه در شهرستان دشت‌آزادگان قرار دارند. منطقه جلگه‌ای و همواری که به سبب رسوب‌گذاری رودخانه کرخه بوجود آمده و جنس خاک آن رس، سیلیت، ماسه و شن است.

منطقه نه برنامه‌ریزی

رودخانه کرخه که از دامنه های جنوبی الوند در همدان سرچشمه گرفته و پس از پیوستن رودخانه قره سو از استان کرمانشاه به آن، وارد استان لرستان میگردد. این رودخانه پس از ورود به خوزستان، کرخه نامیده می شود و پس از طی مسیر طولانی، در شرق منطقه مرز مشترک کوتاهی با شهرستان اهواز تشکیل داده و بعد از آن با جهت شرق به غرب به درون شهرستان دشت آزادگان وارد می گردد. در محل سد کرخه، شاخه بزرگ کرخه کور از آن جدا می شود. این شاخه پس از تأمین آب کشاورزان حمیدیه به شهرستان هویزه وارد می گردد. شاخه دیگر رودخانه کرخه در نزدیکی شهر سوسنگرد به دو شعبه تقسیم می گردد. یک شعبه بنام شاخه هوفل و دیگری بنام مالکیه. شاخه هوفل بطرف بستان جاری می گردد و در آنجا به انهار کوچکتر تقسیم می شود و شاخه مالکیه نیز به طرف رفیع و شمال آن جریان می یابد و انهار کوچکتری (نهر عمه، مچریه، رفیع و ...) از آن منشعب می شود. رودخانه کرخه پس از مشروب نمودن اراضی دشت آزادگان از ناحیه ای به نام طبر وارد هورالعظیم می شود. رودخانه کرخه پس از کارون و دز سومین رودخانه بزرگ ایران از نظر آبدهی محسوب می شود.

• زیر ساخت ها

✓ حمل و نقل و محورهای مواصلاتی

در نوار مرزی غرب استان این منطقه شامل شهرستان های دشت آزادگان و هویزه از نظر شاخص کلی توانمندی و شاخص برخورداری از شبکه های حمل و نقل "ضعیف" تشخیص داده شده اند و بر همین اساس از نظر توانمندی نگهداشت جمعیت نیز ضعیف می باشند. لذا تقویت شبکه جاده ای این منطقه ی حساس مرزی و دارای یادمان های دفاع مقدس و پایانه تجاری و زیارتی بازارچه چذابه در برنامه آمایش استان مورد توجه قرار دارد. اساس توسعه شبکه حمل و نقل در این منطقه عبارت است از اتصال کانون توسعه شهری سوسنگرد- هویزه- رفیع- بستان از یک طرف به اهواز و از طرف دیگر در شمال به شهر شوش و در جنوب به شهر خرمشهر. این پروژه ها به طور مشخص به شرح زیر می- باشند:

➤ احداث و توسعه مسیر کانون توسعه شهری یاد شده از طریق هویزه و رفیع به الوان و شوش،

➤ احداث و توسعه مسیر هویزه به خرمشهر،

➤ تقویت مسیر اهواز - سوسنگرد - هویزه،

جدول شماره ۳: وضعیت زیر ساخت های حمل و نقل منطقه ۹

نوع راه ها (کیلومتر)	استان	منطقه	دشت آزادگان	هویزه
طول آزادراه ها	۱۳۵	.	.	.
طول بزرگراه ها	۹۴۷	۴۷.۵	۳۰	۱۷.۵
طول راههای اصلی اسفالته	۱۶۴۷	۳۶	۳۱	۵
طول راههای فرعی	۲۱۹۶	۲۵۱	۱۱۱	۱۴۰
طول راههای روستایی	۸۴۶۶.۷	۵۰۳	۲۱۸	۲۸۵
تعداد ایستگاه راه آهن	۶	.	.	.
تعداد فرودگاه	۴	.	.	.
تعداد بنادر	۴	.	.	.

در زمینه گردشگری، بخشی از مسیر شماره ۳ گردشگری، اهواز - سوسنگرد - هویزه و یادمان های دفاع مقدس در تمام طول نوار مرزی غرب از هویزه تا خرمشهر از توسعه شبکه جادهای یاد شده در بالا بهره مند خواهند شد.

این منطقه از حیث برخورداری از شیوه های حمل و نقل؛ تنها دارای زیر ساخت های جادهای می باشد. منطقه دارای ۴۷.۵ کیلومتر بزرگراه (سهم از ۵ درصدی از استان)، ۳۶ کیلومتر راه اصلی (سهم ۲.۲ درصدی از استان) و ۲۵۱ کیلومتر راه فرعی (سهم ۱۱.۴ درصدی از استان) می باشد.

✓ مرز و پایانه تجاری، زیارتی چذابه

چذابه منطقه ای است در ۱۷ کیلومتری شمال غربی شهر بستان به عرض متغیر ۲ کیلومتر، تنگه چذابه بین تپه های رملی و هورالهویزه و بر سر مسیر مرزی فکه - بستان قرار دارد و از غرب در کنار مرز ایران و عراق و به فاصله یک کیلومتری از آن است. این پایانه در فاصله ۱۱۰ کیلومتری شمال غرب اهواز و در این منطقه واقع شده است.

پایانه مرزی چذابه دارای یک گمرک مستقل با یک پارکینگ و ۳ باسکول می باشد که یکی از دروازه های اصلی صادرات کالا به کشور عراق است. در این مرز و پایانه علاوه بر اینکه اقلامی چون میوه و تره بار، مصالح ساختمانی، مصنوعات فلزی و فولادی به کشور عراق صادر می شود؛ یکی از کانون های اصلی تردد زائران عتبات عالی و کربلای معلا نیز می باشد.

• بخش های اقتصادی

✓ صنعت

میدان نفتی آزادگان

بزرگترین میدان نفتی ایران پس از میدان غوار (عربستان سعودی) و میدان بורقان (کویت)، سومین میدان بزرگ نفتی جهان محسوب می شود. اکتشاف میدان آزادگان به سال ۱۳۷۶ باز می گردد و در محدوده ای به وسعت ۲۰ در ۷۵ کیلومتر، در ۱۰۰ کیلومتری غرب اهواز و در این منطقه واقع شده است. ظرفیت اثبات شده این میدان ۳۳ میلیارد بشکه تخمین زده شده بود. در سال ۱۳۷۸ لایه جدید نفتی با ظرفیت ۲.۲ میلیارد بشکه در این میدان کشف شد. میدان آزادگان دارای دو بخش شمالی و جنوبی است. از سال ۱۳۸۷ تولید نفت از بخش جنوبی با ظرفیت ۲۵ هزار بشکه نفت در روز شروع شده است. بخش آزادگان شمالی در مجاورت میدان مجنون عراق قرار دارد.

این منطقه رتبه دوم نرخ بیکاری استان را به خود اختصاص داده است، علیرغم ظرفیت ها و پتانسیل های اقتصادی طرح های در حال احداث و بهره برداری شده این میدان نفتی، و از سوی دیگر با وجود دارا بودن منطقه از نیروی انسانی آماده به کار متخصص و ماهر فارغ التحصیل شده، شرکت ملی نفت و شرکت های زیرمجموعه هیچ گونه تعاملی در جهت جذب و اشتغال به کار افراد بومی منطقه انجام نداده است.

✓ شهرکها و نواحی صنعتی

این منطقه دارای یک شهرک صنعتی فعال با مساحت ۲۰ هکتار در سوسنگرد می باشد که با ۹ واحد مستقر و ۱۰۳ نفر شاغل فعالیت می نماید. اما هر ۳ ناحیه صنعتی با مساحت ۱۱۸ هکتار در حال تکمیل زیرساخت های لازم می باشند و در حال حاضر واحدی در آنها مستقر نشده است. پیشرفت فیزیکی (برخورداری از زیر ساخت های آب، برق، و...) شهرک صنعتی این منطقه ۸۶ درصد است که ۱۸ درصد بالاتر از متوسط پیشرفت فیزیکی شهرک های صنعتی استان می باشد.

منطقه نه برنامه ریزی

۳۴ درصد از زمین های قابل واگذاری شهرک های صنعتی در شهرستان دشت آزادگان واگذار شده است که بیانگر ظرفیت قابل بهره برداری برای سرمایه گذاری است.

از ۹ واحد به بهره برداری رسیده در شهرک صنعتی دشت آزادگان؛ ۴۴ درصد به فعالیت شیمیائی، ۱۱ درصد به صنایع فلزی، ۳۳ درصد به صنایع غذایی و ۱۱ درصد به صنایع نساجی اختصاص دارند. تنها واحد فعال در این منطقه در این شهرستان و در صنایع فلزی است.

بیشترین مساحت نواحی صنعتی در استان مربوط به شهرستان دشت آزادگان با ۶۸ هکتار می باشد

جدول ۴: وضعیت شهرکها و نواحی صنعتی منطقه ۹

نواحی		شهرک		شرح
هویزه	دشت آزادگان	هویزه	دشت آزادگان	
۱	۲	۰	۱	تعداد شهرک / ناحیه صنعتی مصوب
۰	۰	۰	۱	تعداد شهرک صنعتی فعال
۵۰	۶۸	۰	۲۰	مساحت (هکتار)
۱۰	۳۲	۰	۸۶	متوسط پیشرفت فیزیکی (درصد)
۰	۰	۰	۹	تعداد واحدهای به بهره برداری رسیده
۰	۰	۰	۱	تعداد واحدهای فعال
۰	۰	۰	۱۲	تعداد واحدهای در حال ساخت
۰	۰	۰	۳۴	درصد زمین های واگذار شده

با توجه به حاشیه ای بودن نوار مرزی غرب در این منطقه، برای افزایش کارآیی اقتصادی و کاهش عدم تعادل های منطقه ای، حمایت از توسعه این منطقه در ابعاد مختلف کشاورزی، صنعتی، شبکه های حمل و نقل و تکمیل شهرک ها نواحی صنعتی با افزایش کمی و کیفی واحدهای مستقر و توسعه اشتغال آنها اهمیت زیادی دارد.

• کشاورزی و شبکه آبرسانی

این منطقه در حال حاضر نزدیک ۲۰ هزار هکتار سطح اراضی زیر شبکه آبرسانی کشاورزی برخوردار است که به همراه حدود ۲۷ هزار هکتار شبکه آبرسانی در دست اجرا به حدود ۴۷ هزار هکتار، یا نزدیک به ۲۳ درصد اراضی زیر کشت فعلی این منطقه خواهد رسید.

منطقه نه برنامه ریزی

با توجه به ظرفیت بالای منابع خاک و دسترسی مناسب به منابع آب و امکان تامین آن و با اراضی زیر کشت این منطقه در حال حاضر کلاً حدود ۲۰۷ هزار هکتار است که ۹.۴ درصد اراضی زیر کشت استان را تشکیل می‌دهد. از این اراضی ۳۸ درصد در شهرستان دشت آزادگان، ۶۲ درصد در شهرستان هویزه قرار دارد.

وجه غالب کشاورزی این منطقه کشت آبی است به طوری که در مجموع حدود ۹۸ درصد کشت این منطقه آبی می‌باشد و این نسبت برای دشت آزادگان ۹۹.۳ و برای هویزه ۹۷.۵ درصد است.

ظرفیت توسعه اراضی زیر کشت این منطقه بسیار محدود است زیرا بخشی از آن از تالاب هورالعظیم تشکیل می‌شود و باقیمانده اراضی این منطقه به طور کلی از اراضی کشاورزی تشکیل می‌شود. با این توجه، ظرفیت توسعه اراضی این منطقه محدود به ۶.۷ هزار هکتار، یا معادل ۳.۲ درصد اراضی زیر کشت فعلی این منطقه است که بخشی از آن از تبدیل اراضی کشت دیم به کشت آبی می‌تواند حاصل شود. در نتیجه این تبدیل، سهم اراضی زیر کشت آبی این منطقه به بالای ۹۹ درصد خواهد رسید. جزئیات بیشتر این توسعه در جدول ۶ منعکس می‌باشد.

توجه به اینکه این منطقه از مناطق ضعیف در شاخص توانمندی است، توسعه شبکه‌های آبرسانی در این منطقه بسیار مورد توجه است به همین لحاظ طرح مطالعاتی توسعه شبکه آبرسانی در این منطقه با سطحی حدود ۱۰۵ هزار هکتار را در برنامه دارد، جدول ۶. در صورت اجرای این شبکه کل سطح زیر پوشش شبکه به ۱۵۲ هزار هکتار خواهد رسید و یک پوشش ۷۱ درصدی نسبت به کل اراضی قابل کشت این منطقه را فراهم خواهد کرد که یکی از بالاترین نسبت‌ها در سطح استان خواهد بود.

جدول شماره ۶ - وضعیت اراضی کشاورزی و شبکه آبرسانی منطقه ۹ - هکتار/ درصد

هویزه	دشت آزادگان	جمع منطقه	جمع استان	شرح			
				بخش کشاورزی		وضعیت فعلی	
۱۲۷۹۹۴	۷۹۰۸۵	۲۰۷۰۷۹	۲۲۱۰۰۷۲	مساحت	سطح اراضی کشاورزی زیر کشت	وضعیت فعلی	بخش کشاورزی
۶۲	۳۸	۹.۴		سهم			
۱۲۴۷۵۹	۷۸۵۰۳	۲۰۳۲۶۲	۱۶۸۱۴۲۶	مساحت	سطح اراضی کشاورزی زیر کشت		
۶۱	۳۹	۱۲		سهم	آبی		
۳۲۳۶	۵۸۲	۳۸۱۸	۵۲۸۶۴۶	مساحت	سطح اراضی کشاورزی زیر کشت		
۸۵	۱۵	۰.۷		سهم	دیم		
۱۲۷۹۹۴	۸۵۷۸۲	۲۱۳۷۷۷	۲۴۴۸۱۲۴	مساحت	سطح اراضی کشاورزی زیر کشت	وضعیت در افق طرح	بخش کشاورزی
۶۰	۴۰	۸.۷		سهم			
۱۲۷۹۶۴	۸۵۷۱۰	۲۱۳۶۷۴	۲۰۴۷۲۸۸	مساحت	سطح اراضی کشاورزی زیر کشت		
۶۰	۴۰	۱۰.۴		سهم	آبی		
۳۰	۷۲	۱۰.۲	۴۰۰۸۳۶	مساحت	سطح اراضی کشاورزی زیر کشت		
۲۹	۷۱	۰.۰۳		سهم	دیم		
۲۵۰۷	۱۷۴۶۲	۱۹۹۶۹	۳۱۵۱۴۰	مساحت	وضع فعلی	وضعیت شبکه آبرسانی	شبکه آبرسانی
۱۳	۸۷	۶.۳		سهم			
۱۶۸۵۳	۱۰۵۲۶	۲۷۳۷۹	۲۸۴۳۹۱	مساحت	در دست اجرا		
۶۲	۳۸	۹۰.۶		سهم			
۸۰۷۹۴	۲۴۶۰۹	۱۰۵۴۰۳	۴۶۳۵۳۲	مساحت	مطالعاتی		
۷۷	۲۳	۲۲.۷		سهم			
.	.	.	۱۱۶۹۶۵	مساحت	توسعه نیشکر		
.	.	.		سهم			
۱۰۰۱۵۴	۵۲۵۹۷	۱۵۲۷۵۱	۱۱۸۰۰۲۸	مساحت	جمع در افق طرح		
۶۶	۳۴	۱۲.۹		سهم			

✓ منابع طبیعی و آبخیز داری

طبق برنامه آمایش در برنامه توسعه منابع طبیعی و آبخیزداری استان، حدود ۷.۶ هزار هکتار از اراضی این منطقه توسط این برنامه پوشش داده می شود که ۰.۵ درصد از کل عملیات استان می باشد و ۳.۵ درصد از سرمایه گذاری پیش بینی شده این برنامه را جذب خواهد نمود. از نظر مقایسه، حجم این عملیات معادل ۳.۷ درصد کل مساحت اراضی زیر کشت این منطقه است. بیشترین حجم این عملیات، نزدیک به

منطقه نه برنامه ریزی

۹۲.۴ درصد در شهرستان دشت آزادگان انجام خواهد شد و ۷.۶ درصد باقیمانده این عملیات در شهرستان هویزه انجام خواهد شد.

عملیات بیابان زدایی و تثبیت شن های روان و همچنین عملیات سازه ای آبخیزداری و بهبود و اصلاح مراتع مهمترین فعالیت های این منطقه را تشکیل می دهد.

جدول شماره ۷: وضعیت منابع طبیعی منطقه ۹

شرح		جمع استان	جمع منطقه	دشت آزادگان	هویزه
وضعیت منابع طبیعی و آبخیزداری	مساحت	۱۴۸۶۶۹۲	۷۶۱۰	۷۰۳۰	۵۸۰
	سهم		۰.۵	۹۲.۴	۷.۶

✓ دامداری و شیلات

طبق برنامه آمایش ظرفیت توسعه دامپروری در شهرستان دشت آزادگان "زیاد" و در شهرستان هویزه "کم" برآورد شده است. این منطقه در حال حاضر برخوردار از فعالیت دامپروری و پرورش طیور در دو قالب سنتی و صنعتی است. در بین انواع فعالیت ها؛ پرواربندی بره (به دو شیوه سنتی و صنعتی) در منطقه پررنگ تر و پرورش گاو شیری نقش کمرنگ تری را بخود اختصاص داده اند. بطوری که در زمینه پرواربندی بره به شیوه صنعتی سهم منطقه از تعداد واحدهای مذکور ۶.۴ درصد استان است که از این واحدها ۸۶ درصد مربوط به شهرستان دشت آزادگان و ۱۴ درصد مربوط به شهرستان هویزه می باشد. همچنین این منطقه با توجه به وجود بیش از ۴۵۰۰ رأس گاو میش می تواند از ظرفیت خوبی در ایجاد صنایع فراوری لبنی این نوع دام برخوردار باشد.

همچنین سهم منطقه از ظرفیت واحدهای صنعتی پرواربندی بره ۹.۷ درصد استان است که از این سهم ۹۰ درصد مربوط به شهرستان دشت آزادگان و ۱۰ درصد مربوط به شهرستان هویزه می باشد.

سهم منطقه در زمینه پرواربندی بره در قالب سنتی از تعداد واحدهای مذکور ۷.۸ درصد استان است که از این واحدها ۶۹ درصد مربوط به شهرستان دشت آزادگان و ۳۱ درصد مربوط به شهرستان هویزه است. سهم منطقه از ظرفیت واحدهای سنتی پرواربندی بره ۷.۴ درصد استان است که از این سهم ۷۲ درصد مربوط به شهرستان دشت آزادگان و ۲۸ درصد مربوط به شهرستان هویزه است.

مطابق با جدول شماره ۹ در این منطقه فعالیت پرورش صنعتی گاو شیری وجود ندارد و فقط در شهرستان دشت آزادگان پرورش سنتی گاو شیری با سهم ۴.۳ درصدی از واحدهای کل استان وجود دارد.

جدول شماره ۹ - وضعیت دامپروری و طیور منطقه ۹

شرح	جمع استان	منطقه	دشت آزادگان	هویزه
گاو شیری	تعداد	۸۳	۰	۰
	ظرفیت	۸۲۹۰	۰	۰
	غیرفعال	۱۵	۰	۰
	تعداد	۴۰۶۵۳	۱۷۶۲	۱۷۶۲
	ظرفیت	۳۷۳۵۶۸	۳۸۰۰	۳۸۰۰
	غیرفعال	۰	۰	۰
پروراندی گوساله	تعداد	۷۶۴	۲۵	۱۹
	ظرفیت	۱۰۲۶۹۵	۳۷۵۰	۲۶۵۰
	غیرفعال	۲۰۲	۸	۴
	تعداد	۳۰۸۳	۱۰۰	۸۵
	ظرفیت	۹۹۳۳۴	۳۰۰۰	۲۶۰۰
	غیرفعال	۶۰۴	۳۰	۳۰
پروراندی بره	تعداد	۲۱۹	۱۴	۱۲
	ظرفیت	۱۰۳۱۰۶	۱۰۰۰۰	۹۰۰۰
	غیرفعال	۹۳	۱۲	۱۱
	تعداد	۲۰۵۲	۱۶۰	۱۱۰
	ظرفیت	۲۰۵۰۶۴	۱۵۲۰۰	۱۱۰۰۰
	غیرفعال	۳۳۹	۳۰	۳۰
مرغداری	تعداد	۸۱۸	۴۴	۳۵
	ظرفیت	۱۴۴۸۱	۸۰۶۶	۶۶۵۶
	غیرفعال	۱۰۴	۲	۲

❖ شیلات

پتانسیل توسعه آبرزی پروری در حاشیه رودخانه در این منطقه بالا است. در این منطقه فعالیت های شیلاتی شامل بخش های مزارع انفرادی پرورش ماهی، تولید در منابع آب های داخلی و طرح پرورش ماهیان ۱۰۰۰ هکتاری هویزه می باشد.

در بخش مزارع انفرادی پرورش ماهی؛ حدود ۷۰ مزرعه پرورش ماهی در سطح ۶۲۵ هکتار در شهرستان دشت آزادگان و تعداد ۱۲ مزرعه پرورش ماهی به مساحت ۱۷۲ هکتار در شهرستان هویزه، به صورت مجاز یا غیرمجاز فعال می باشند و مجموعاً حدود ۳۱۴۳ تن تولید داشته است.

منطقه نه برنامه ریزی

در بخش تولید در منابع آب های داخلی؛ از طریق تالاب هورالعظیم که در ۴۰ کیلومتری جنوب غربی سوسنگرد و در منطقه مرزی بین دو کشور ایران و عراق با وسعت حدود ۶۵۰۰ کیلومتر مربع واقع شده و تقریباً یک سوم آن تحت حاکمیت و متعلق به کشور ایران است. مساحت مفید هور ۱۲۰ هزار هکتار با حجم آب ۳۸۷۸ میلیون مترمکعب است که زیستگاه ۹ گونه ماهیان با ارزش بومی از جمله ماهی بنی، گطان، شیربت (شبوط) می باشد. تولید در بهترین شرایط ۴۵۰۰ تن و در سال اخیر نیز ۳۰۰۰ تن بوده است.

طرح پرورش ماهی ۱۰۰۰ هکتاری هویزه، در حاشیه هورالعظیم و جنب جاده شط علی با مساحت کل ۱۰۰۰ هکتار و مفید ۵۶۱ هکتار واقع گردیده است و تعداد ۴۵ مزرعه را شامل می شود.

از جمله مشکلات توسعه آبرزی پروری در این منطقه می توان به موارد زیر اشاره نمود:

- احداث سد بر روی رودخانه و عدم توجه به تأمین آب تالاب
 - وجود فعالیتهای صنعتی به خصوص اکتشاف نفت که منجر به ورود آسیب به آبزیان تالاب می گردد
 - عدم تخصیص آب مورد نیاز مجتمع ها و مزارع پرورش ماهی
- توان توسعه در ظرفیت تولید منطقه تا ۹۵ درصد وضع موجود قابل رشد می باشد و همچنین توان توسعه در موازنه منطقه تا حدود یک و نیم برابر وضع موجود قابل رشد می باشد.

جدول شماره ۱۰ - جدول توازن تولیدات براساس تولید فعلی و توان توسعه در منطقه ۹

ردیف	نام شهرستان	نیاز شهرستان (تن)	ظرفیت تولید (تن)		موازنه (تن)	
			وضع موجود	توان توسعه	وضع موجود	توان توسعه
۱	دشت آزادگان	۱۵۵۲	۲۲۰۲	۵۰۰۰	۶۵۰	۳۴۴۸
۲	هویزه	۵۳۳	۴۱۰۶	۷۳۰۰	۳۵۷۳	۶۷۶۷
	منطقه ۹	۲۰۸۵	۶۳۰۸	۱۲۳۰۰	۴۲۲۳	۱۰۲۱۵

ماخذ: اداره کل شیلات استان خوزستان

✓ ویژگی های تجاری - بازرگانی

در حاضر اداره کل گمرک استان خوزستان شامل ۷ مرکز گمرک می باشد که گمرک چذابه در مرز بستان واقع در این منطقه سهمی برابر ۸ درصد از وزن صادرات استان و ۳ درصد از ارزش صادرات استان را به خود اختصاص داده است.

منطقه نه برنامه‌ریزی

سابقه فعالیت این گمرک به دوران قبل از انقلاب باز می‌گردد. پس از انقلاب اسلامی و با شروع جنگ تحمیلی این مرز بسته شد و تا سال ۱۳۸۵ هیچ مبادله مرزی صورت در آن نپذیرفته بود. در سال ۱۳۸۷ این گمرک رسماً به عنوان یک گمرک مستقل و با پذیرفتن اظهارنامه صادراتی راه اندازی گردید. در حال حاضر گمرک چذابه یکی از دروازه های اصلی صادرات کالا به کشور عراق با صادرات متوسط روزانه ۱۰ هزارتن می باشد. از جمله اقلام مهم صادراتی کالا از این گمرک می توان به انواع مصالح ساختمانی نظیر سیمان خاکستری، سیمان سفید، آجر، موزاییک، گچ و غیره اشاره نمود. تعداد کامیون ها به طور متوسط بین ۳۰۰ تا ۴۰۰ دستگاه در روز می باشد که فاصله ۱۲۰ کیلومتری از مرکز را به صورت شبانه روز طی می نمایند.

جداول قابلیت‌های شهرستان‌های منطقه ۹

قابلیت بخش کشاورزی شهرستان دشت آزادگان

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
افزایش راندمان تولید (عملکرد در هکتار) (باغات، نخیلات، گندم و صیفی‌جات)	- دارا بودن رتبه چهارم تولید استان از نظر کشت گندم - سطح اراضی زیرکشت شهرستان ۷۹ هزار هکتار - امکان افزایش متوسط عملکرد تولید گندم از ۱.۳ تن در هکتار تا ۳ تن در هکتار - بالا بودن سهم بخش کشاورزی از شاغلین شهرستان با ۳۷.۷ درصد نسبت به استان (۱۹.۲ درصد)	قوت: - برخورداری ۱۷ هزار هکتار اراضی زیرکشت از شبکه آبرسانی در حال حاضر و قابلیت افزایش شبکه آبرسانی تا ۳۴ درصد اراضی زیرکشت فعلی - وجود منابع آبی نسبتاً خوب شاخه‌های هوفل و مالکیه رودخانه کرخه و زیرشاخه‌های آن - وجود نیروی کار فراوان کشاورزی - صادرات محصولات کشاورزی به عراق از طریق پایانه مرزی چذابه	فرصت: مجاورت با کشور عراق، به عنوان بازار مصرفی عمده		
		ضعف: - فقدان ماشین‌آلات و امکانات جهت مدرنیزه کردن سیستم‌های آبیاری - پایین بودن دانش و مهارت‌های لازم کشاورزی - خرده مالکی و عدم یکپارچگی اراضی - عدم مالکیت و تصرفات عدوانی	تهدید: - کاهش دبی رودخانه بعلت وجود سدهای احداثی در مسیر رودخانه کرخه - عدم مدیریت آب در بالادست رودخانه	- کمبود آب در فصل کشت و شوری رودخانه کرخه - چگونگی اقتصادی نمودن تولید محصولات کشاورزی	- مدیریت صحیح آب در شهرستان‌های بالادست رودخانه و تامین بموقع آب در فصل کشت محصولات - جلوگیری از تخلیه زهکشها و فاضلاب‌های شهری در رودخانه

منطقه نه برنامه‌ریزی

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
		کشاورزان • محدودیت استفاده از مکانیزاسیون در نخیلات به دلیل عدم رعایت فواصل کشت	کرخه • بالا بودن EC میزان - شوری آب رودخانه • بالا بودن سطح زه آب • ارزش افزوده پایین محصولات کشاورزی از جمله (خرما، گندم و صیفی‌جات) به دلیل بالا بودن هزینه نهادهای کشاورزی		• توسعه شبکه آبیاری (تحت فشار) و زهکشی و استفاده از روش‌های جدید و مدرنیزه • استفاده از دانش روز دنیا در کشاورزی، آموزش کشاورزان و ارتقاء تخصص، مهارت و فرهنگ کشاورزی • کاهش هزینه‌های نهادهای کشاورزی، کاهش هزینه سوخت موردنیاز، تعیین قیمت تضمینی محصول در زمان کشت و • یکپارچه سازی اراضی • تولید محصولات سازگار با اقلیم شهرستان و با ارزش افزوده بالا (با توجه به خرده مالک بودن اراضی کشاورزی شهرستان)

قابلیت های بخش تجارت و بازرگانی شهرستان دشت آزادگان

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
توسعه و افزایش صادرات و واردات کالا	• وجود پایانه مرزی چذابه	قوت: • نیروی کار جویای کار • قرارگیری گمرک چذابه در این پایانه با ارزش صادرات ۳ درصدی از سهم استان (روزانه ۱۰ هزارتن) و ۸ درصدی از وزن صادرات استان • میانگین تردد ۳۰۰ تا ۴۰۰ کامیون در روز	فرصت: • مجاورت باعراق و دسترسی به بازار کشورهای همسایه		
		ضعف: • عدم وجود امکانات رفاهی و اقامتگاه مناسب جهت اسکان رانندگان در پایانه • مدیریت ضعیف و عدم کنترل گردش مالی پایانه • ناآشنا بودن نیروی شاغل در پایانه با شیوهی تخصصی کار • ناکافی بودن زیرساخت‌ها و تجهیزات در پایانه	تهدید: • عدم وجودراه‌های مناسب مواصلاتی	• عدم توسعه زیرساختهای لازم متناسب با حجم صادرات و واردات کالا از شهرستان به عراق	• حمایت دولتی و پرداخت تسهیلات بانکی جهت جذب و تشویق سرمایه- گذاران داخلی برای احداث اقامتگاه‌ها با امکانات رفاهی در پایانه • فراهم ساختن زیرساخت‌های لازم برای احداث بازارچه‌ای منسجم تر • تسریع در تبدیل پایانه به مرز مبادلاتی • ایجاد صنایع مرتبط با بسته‌بندی در پایانه • برگزاری دوره‌های آموزشی

قابلیت های بخش گردشگری شهرستان دشت آزادگان

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
افزایش و توسعه گردشگری طبیعی و تاریخی	- رتبه اول استانی از نظر ورود کاروان‌های راهیان نور - ورود سالیانه نزدیک به ۵ میلیون نفر زائر در غالب کاروان-های راهیان نور - برخورداري از تالاب هورالعظیم با مساحتی بالغ بر ۱۲۰ هزار هکتار - میانگین تردد ۳۰۰ تا ۴۰۰ دستگاه کامیون در روز به گمرک چذابه	قوت: - یادمان‌های شهدای دهلاویه ، چزابه، شهید آوینی، ابوحمیظه و پادگان میشداغ - جنگل جلیزی و روستای ام‌الدیس و روستای جلیه - زالال و شفاف بودن آب هور و کم عمق بودن آن و تنوع گیاهان و جانوران هورزی - وجود منابع آبی نسبتاً خوب (شاخه-های هوفل و مالکیه) - داشتن نیروی انسانی آشنا با هور و هورگردی و قایقرانی	فرصت: - مجاورت با عراق و جذب گردشگران - وجود پایانه‌ی مرزی چذابه و ورود و خروج مسافر از مرز برای زیارت عتبات عالیه	عدم بهره‌گیری از ظرفیست‌های گردشگری و بازدیدهای راهیان نور	- جذب گردشگران دفاع مقدس به بازدید از جاذبه‌های طبیعی شهرستان به ویژه هورالعظیم / جنگل‌ها و روستاهای گردشگردی - تعیین روستاهای هدف گردشگردی و استفاده از شیوه زیست و معافیت آن‌ها برای جلب گردشگر و اقامت در آن‌ها - حمایت و پرداخت تسهیلات بانکی و جذب و تشویق سرمایه-گذار برای احداث زایرسراو مهمانسرا با امکانات مناسب - الزام سازمان آب و برق به رعایت حقابه هور و افزایش سهم آب ورودی به آن - الزام شرکت ملی نفت به رعایت اصول زیست محیطی و جلوگیری از ورود پسماندهای -شرکتهای زیرمجموعه - ارتقاء ضریب امنیت به ویژه در روستاهای هدف گردشگری
	میانگین تردد ۳۰۰ تا ۴۰۰ دستگاه کامیون در روز به گمرک چذابه	ضعف: - تخریب بخشی از هورالعظیم ورود پسماند دکل‌های حفاری و فعالیت‌های غیرصیانتی برخی از شرکتهای نفتی - عدم وجود زایرسراها و امکانات رفاهی - عدم ترویج فرهنگ گردشگری و هورگردی در استان	تهدید: - کاهش شدید آب ورودی هور بدلیل عدم رعایت حقابه آن - عدم توازن آب در دو سمت هور در قسمت کشورمان با عراق		

قابلیت بخش کشاورزی شهرستان هویزه

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
افزایش راندمان تولید (عملکرد در هکتار)(باغات، نخیلات، گندم)	• رتبه اول در استان از نظر تولید گندم • سطح اراضی زیر کشت شهرستان ۱۲۸ هزار هکتار • بالا بودن سهم بخش کشاورزی از شاغلین شهرستان با ۴۷.۷ درصد • امکان افزایش متوسط عملکرد تولید گندم از ۲.۱ تن در هکتار تا ۳.۵ تن در هکتار	قوت: • برخورداری ۲.۵ هزار هکتار اراضی زیر کشت از شبکه آبرسانی در حال حاضر و قابلیت افزایش شبکه آبرسانی تا ۶۶ درصد اراضی زیر کشت فعلی • استفاده از شیوه آبیاری بارانی در ۳۰۰ هکتار و آبیاری قطره‌ای در ۶ هکتار از اراضی جهت باغات • وجود منابع آبی نسبتاً خوب شاخه-های نیسان و کرخه نور رودخانه کرخه • وجود نیروی کار کشاورزی	فرصت: • مجاورت با کشور عراق، به عنوان بازار مصرفی عمده • صادرات محصولات کشاورزی به عراق از طریق پایانه چذابه		
		ضعف: • فقدان ماشین‌آلات و امکانات لازم جهت مدرنیزه کردن سیستم‌های آبیاری • پایین بودن دانش تخصصی و مهارت‌های لازم کشاورزی • عدم تمایل کشاورزان برای کشت محصول به دلیل بالا بودن هزینه نهادهای کشاورزی	تهدید: • کاهش دبی رودخانه بعثت وجود سدهای احداثی در مسیر رودخانه کرخه • عدم مدیریت آب در بالادست رودخانه کرخه • بالا بودن EC میزان - شوری آب رودخانه • بالا بودن سطح زه آب	• کمبود آب در فصل کشت و شوری رودخانه • پایین بودن عملکرد تولید در سطح	• مدیریت صحیح آب در بالادست رودخانه و تامین بموقع آب در فصل کشت گندم • جلوگیری از تخلیه زهکشها و فاضلابهای شهری در رودخانه • توسعه شبکه آبیاری (تحت فشار) و زهکشی و استفاده از روش‌های نوین • آموزش کشاورزان • تعیین و خرید قیمت تضمینی گندم در زمان کشت

قابلیت های بخش صنعت شهرستان هویزه

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
• رتبه پنجم از نظر تعداد بهره‌برداران گاومیش در استان • رتبه پنجم از نظر سهم تولید شیر و گوشت در استان • متوسط شیر هر رأس گاومیش طی یک دوره شش‌پرده‌ی ۲۴۰۰ کیلوگرم احداث صنایع جانبی، تبدیلی و بسته بندی فرآورده‌های دام از نوع گاومیش	قوت: • ناحیه صنعتی هویزه با ۵۰ هکتار مساحت • وجود زمین‌های کافی جهت کشت علوفه • وجود تالاب‌هورالعظیم و استفاده از علوفه هور در تغذیه گاومیش • وجود نیروی انسانی بومی مرتبط با فعالیت پرورش گاومیش	فرصت: • مجاورت با عراق، به عنوان بازار مصرفی عمده • صادرات محصولات و فرآورده‌های دامی به کشورهای همسایه از طریق پایانه چذابه			
	ضعف: • عدم تکمیل ناحیه صنعتی هویزه • کمبود نیروی انسانی متخصص و آموزش دیده • پایین بودن سطح آشنایی بهره‌برداران با روش‌های نوین پرورش گاومیش و استفاده از روش‌های سنتی	تهدید: • نبود سرمایه‌گذار و شرایط مناسب جذب سرمایه در منطقه	• عدم احداث صنایع جانبی، تبدیلی و بسته بندی فرآورده‌های دام از نوع گاومیش	• پرداخت تسهیلات بانکی به گاومیشداران سنتی جهت تشویق و ترغیب آن‌ها به پرورش صنعتی دام • تسریع در واگذاری زمین در ناحیه صنعتی هویزه برای احداث صنایع جانبی، تبدیلی و بسته بندی تولیدات دامی • ایجاد شهرک گاومیش داری در منطقه	

قابلیت های بخش گردشگری شهرستان هویزه

شرح قابلیت	توصیف قابلیت	ارزیابی محیط داخلی	ارزیابی محیط خارجی	مسئله	استراتژی
افزایش و توسعه گردشگری طبیعی و دفاع مقدس	- رتبه دوم استانی از نظر ورود کاروان‌های راهیان نور - ورود سالیانه نزدیک به ۲ میلیون نفر زائر در غالب کاروان‌های راهیان نور - برخوردار از تالاب هورالعظیم با مساحتی بالغ بر ۱۲۰ هزار هکتار	قوت: - یادمان‌های شهدای هویزه و طلاییه - زلال و شفاف بودن آب هور و کم عمق بودن آن - تنوع گیاهی و جانوری هورزی - داشتن نیروی انسانی آشنا با هور و هورگردی و قایقرانی	فرصت: مجاورت با عراق و جذب گردشگران خارجی	چگونگی جذب گردشگران به جاذبه های طبیعی به ویژه هورالعظیم	- توسعه زیرساخت‌های گردشگری در هورالعظیم - جذب گردشگران دفاع مقدس به بازدید از جاذبه‌های گردشگری طبیعی شهرستان
		ضعف: - تخریب بخشی از هورالعظیم - بلحاظ ورود پسماند دکل‌های حفاری و فعالیت‌های غیرصیانتی برخی از شرکت‌های نفتی - عدم وجود زایرسراها و امکانات رفاهی لازم - احداث جاده اکتشاف شرکت ملی نفت بر روی هور و تبدیل شدن قسمت‌های از هور به مرداب	تهدید: - نبود سرمایه‌گذار و شرایط مناسب جذب سرمایه در زمینه گردشگری - کاهش شدید آب ورودی هور بدلیل عدم رعایت حقابه آن - عدم ترویج فرهنگ گردشگری و هورگردی - عدم توازن آب در دو سمت هور	عدم بهره‌گیری از ظرفیتهای بازدیدهای راهیان نور	- پرداخت تسهیلات بانکی جهت جذب و تشویق سرمایه‌گذاران داخلی برای احداث زایرسراها و مهمانسراها با امکانات مناسب - الزام سازمان آب و برق به رعایت حقابه هور و افزایش سهم آب ورودی به آن - الزام شرکت ملی نفت به رعایت اصول زیست محیطی و جلوگیری از ورود پسماندهای شرکت‌های زیرمجموعه

